

ภาควิชาสูงศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

โครงการวิจัย ประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาขั้นพื้นฐาน

โครงการวิจัย

ประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน
ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดย

ผศ.ดร. ชะนวนทอง ธนสุกาญจน์

ผศ.ดร. มณฑา เก่งการพาณิชย์

อ.ดร.วัญเมือง แก้วคำเทิง

PR-DDC
Principal Recipient
Administrative Office

สนับสนุนโดย โครงการกองทุนโลก

กรกฎาคม พ.ศ. 2555

โครงการวิจัยประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน
ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดย

ผศ.ดร. ชะนวนทอง ธนสุกาญจน์

ผศ.ดร. มณฑา เก่งการพานิช

อ.ดร.ขวัญเมือง แก้วคำเกิง

ภาควิชาสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์
คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

กรกฎาคม พ.ศ. 2555

คำนำ

โครงการวิจัยประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นหลักฐานในการสนับสนุนการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยองค์การแพช ใน “โครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ” การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญเพื่อประเมินความสำเร็จ ระดับจังหวัด ในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน และเพื่อค้นหารูปแบบการจัดการของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ระดับสูงและนำผลการประเมินทั้งระดับ โรงเรียนและระดับจังหวัด มาเป็นข้อมูลในการตั้งเป้าหมายและกลยุทธ์การพัฒนาต่อไป

ทีมวิจัยขอขอบคุณผู้ประสานงาน ผู้บริหารและครูผู้สอนเพศศึกษาของจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้ ขอขอบคุณ ผศ.สันติ ศรีประเสริฐ จากโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฝ่ายมัธยม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบโรงเรียนและระบบการศึกษา ท้ายสุดนี้ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ข้อมูล จนสามารถทำให้ผลการวิจัยสะท้อนผลลัพธ์การจัดการเรียนรู้เพศศึกษาได้เป็นอย่างดี ทำให้งานวิจัยสำเร็จได้อย่างสมบูรณ์

คณะผู้วิจัย

โครงการวิจัยประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ชื่อผู้วิจัย

ผศ. ดร. ชะนวนทอง ธนสุกาญจน์

ผศ. ดร. มณฑา เก่งการพานิช

อ. ดร. ขวัญเมือง แก้วคำเกิง

บทคัดย่อ

ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยองค์การแพช ร่วมกับหลากหลายหน่วยงานภาคี ทั้งจากภาคการศึกษา สาธารณสุข และองค์กรพัฒนาเอกชน ใน “โครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ” ซึ่ง พยายาม ผลักดันให้เพศศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษามาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน การ ประเมินผลที่ผ่านมาไม่สามารถให้ภาพรวมของจังหวัดได้จึงทำให้การผลักดันนโยบายในการจัดเพศศึกษา ในระดับกระทรวง ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับจังหวัดเป็นไปได้ยาก องค์การแพชและ กระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นความจำเป็นในการทำการวิจัยประเมินผลในครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ประเมินความสำเร็จ ระดับจังหวัดในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน โดยเน้นการประเมิน 1) ศักยภาพ โรงเรียนและจังหวัด 2) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรณีเพศสัมพันธ์และ การใช้ ฤกษ์งามอนามัย ของนักเรียน รูปแบบการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพศศึกษาของโรงเรียน 3) การรับรู้ และการสนับสนุนของ ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเพศศึกษา

การวิจัยประเมินผลครั้งนี้ เป็นการสำรวจภาคตัดขวาง ทำการเก็บข้อมูลของโรงเรียนใน 8 จังหวัด 167 แห่ง เป็นข้อมูลจากกลุ่มครู จำนวน 764 ชุด จาก 142 โรงเรียนและข้อมูลจากเด็นักเรียนชั้นม.1 ถึง ม.6 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 15,828 คน

ผลการวิจัยประเมินผลสามารถสรุป ได้ว่า 1) โรงเรียนส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 70 ของโรงเรียนกลุ่ม ตัวอย่างทั้งหมด สามารถสร้างผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนได้ระดับ 50 -59% และมีเพียงร้อยละ 3 ของ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ที่สามารถสร้างผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนได้เกินร้อยละ 60 ส่วน โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ที่เหลือ คิดเป็นร้อยละ 27 สามารถสร้างผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนได้ระดับต่ำ กว่า 50 %

ในจังหวัดที่มีความสำเร็จสูงกว่าจังหวัดอื่น และมีโรงเรียนศักยภาพสูง (มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เป็น 20 อันดับแรกของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด) มากที่สุด พบว่า มีรูปแบบการบริหารหลักสูตร โดยมีการ จัดการเรียนรู้เพศศึกษาแบบบูรณาการในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาและจัดการเรียนการสอนได้เท่ากับ และมากกว่า 16 คาบต่อปีการศึกษา และมีการดำเนินงานใน 3 องค์ประกอบคุณภาพที่สำคัญ คือ การมีแผน

การมีครูผู้ได้รับการอบรม และการมีผู้บริหารที่ผ่านการอบรมและเข้าใจหลักการเพศศึกษารอบด้านมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าในจังหวัดที่มีความสำเร็จสูงกว่าจังหวัดอื่น มีจำนวนโรงเรียนที่มีการประกาศนโยบายการสอนเพศศึกษาเป็นลายลักษณ์อักษรมากที่สุดและในจังหวัดเหล่านี้มีกลไกการทำงานของคณะกรรมการเพศศึกษาระดับจังหวัดที่มีแกนนำและเครือข่ายที่เข้มแข็ง ให้ความสำคัญกับการอบรมครูและการสร้างเครือข่ายครูแกนนำอย่างต่อเนื่อง ทีมงานเพศศึกษาของคณะกรรมการเพศศึกษาระดับจังหวัดมีการทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี สำหรับจังหวัดที่มีผลสำเร็จระดับต่ำ มีรูปแบบการบริหารแบบการแก้ปัญหา มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในวิชาแนะแนวเป็นส่วนใหญ่ และมีการดำเนินการในองค์ประกอบคุณภาพที่เป็นการทำงานเพื่อการแก้ปัญหา และการทำงานกับชุมชนหรือคนนอกมากกว่าการทำงานกับครูในโรงเรียน

สำหรับเรื่องการรับรู้และการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนเพศศึกษาของจังหวัดและ โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เกิน 50% ในภาพรวมมีการรับรู้เรื่องแนวคิด หลักการ พัฒนาการ และการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนในเชิงบวกและมองว่าการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในขณะที่ผู้บริหารของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระดับต่ำกว่า 50%มองว่าการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครูมากกว่าการแก้ปัญหาเพราะปัญหาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนเกิดจากครอบครัวและสังคม

2) เรื่องพฤติกรรมทางเพศและการใช้ถุงยางอนามัย ของนักเรียนใน โรงเรียนที่มีศักยภาพสูง พบว่ามีพฤติกรรมทางเพศมากกว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำกว่า แต่ นักเรียนในโรงเรียนที่มีศักยภาพสูงก็มีการใช้ถุงยางอนามัยมากกว่า โดยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับอายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่ระดับ 0.01 และ 0.05 ซึ่งตีความได้ว่า โรงเรียนที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นน่าจะคาดได้ว่านักเรียนในโรงเรียนนี้มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่อายุสูงขึ้นด้วย

3) ครูผู้สอนและผู้บริหารในกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูง มีการเผชิญปัญหาที่คล้ายคลึงกันที่สำคัญคือ (1) เรื่องการย้ายสถานศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนเพศศึกษาที่ผ่านการอบรม (2) เรื่องการสนับสนุนจากภายนอกเช่น ศึกษานิเทศก์ หรือ ผู้ประเมินรับรองจากสำนักมาตรฐานการศึกษา ซึ่งอาจมีความแตกต่างในแนวคิด ประเด็นการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา หรือ จุดเน้นในการนิเทศน์หรือตรวจประเมินเพื่อการรับรอง (3) เรื่องค่านิยมของสังคมที่มีต่อการเรียนการสอนเพศศึกษา หรือ มุมมองสาเหตุของปัญหาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยประเมินผลในครั้งนี้ คือ

- 1) ควรมีการพัฒนาต่อยอดทางวิชาการให้จังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

- 2) ควรมีนโยบายที่ชัดเจนจากส่วนกลางระบุชัดเจนว่าให้มีการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในกลุ่มสาระสุขศึกษา พลศึกษาและมีคาบเรียนเท่ากับหรือมากกว่า 16 คาบต่อปีการศึกษาในแต่ละระดับชั้นเพราะมีหลักฐานของการแสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่สูงกว่าการจัดการแบบอื่นๆและไม่มีการกำหนดจำนวนคาบที่ต้องสอนให้ชัดเจน
- 3) ควรสนับสนุนให้จังหวัดมีการสนับสนุนโรงเรียนในการสร้างระบบคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน และมีการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายผู้บริหารและครูสอนเพศศึกษาเพื่อให้เป็นระบบพัฒนาคุณภาพภายในของระดับ โรงเรียนและระดับจังหวัดเกิดขึ้นควบคู่ไปกับคณะกรรมการเพศศึกษาของจังหวัด

คำสำคัญ การจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน การพัฒนาครูเพศศึกษา การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน การบริหารและการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา

Evaluation of comprehensive sex education program in high schools at the compulsory education level

Researchers Assistant Professor Dr. Chanuantong Tanasugarn

Assistant Professor Dr. Mondha Kengkarnpanich

Dr. Kwanmuang Kaeodumkoeng

Abstract

Background

Sex education learning process has been developed and implemented through multiple partners under the title of Teenpath Sex Education Project, and evaluation of that project had been done since the beginning. However the evaluation had focused on the school and student levels of change. In order to advocate policy, the macro level evaluation which in this case is the provincial level is needed.

Therefore this evaluative survey research was developed to assess schools and provincial mechanism in relation to bring about changes of the learning outcomes covering student achievements, student sexual behavior and condom use. Moreover, the evaluation should also explore the teaching and curriculum management model and the likelihood of delay sex due to the school sex education program. Other influencing factors such as perception of and support from school administrators and sex education teachers had also been explored.

Data were collected from 167 schools, 764 teachers and 15,828 students from 8 provinces. Questionnaire, in-depth interview, focus group discussion and observation were employed in collecting the data. Descriptive and inferential statistics were employed and 0.05 statistically significant level was set as the cut off point.

Results revealed that majority of the schools, 70%, can made changes in the students learning achievement at 50-59 %. Only 3% of all schools can make student achievement changes more than 60% achievement level.

Schools and provinces which have a higher achievement level carried out the sex education curriculum in the continuous improvement manner, implementing the curriculum in health education subject and able to teach more than 16 sessions per year. The quality components which achieved the most in these schools and provinces are number of sessions, number of trained teachers, and number of school administrators who attended PATH Sex education meeting for Administrators. Number of trained teachers, and written sex education school policy was higher than those of the lower achievement school. In terms of supporting systems, the better quality school had a better coordinating mechanism from the coordinating node, regional offices under ministry of Education and Public Health than that of the lower achievement school group.

Moreover, the development component of the lower achievement schools concentrated in quality indicators which related to solving the problems and working with other sectors in the community rather than their school teachers.

Regarding sex behavior, the students in a higher achievement level reported having more sex than that of the lower, but they also reported using condom more than students in the lower achievement schools. When employing inferential statistics, logistic regression,

results indicated that the level of knowledge highly correlated with the age at first sex. Therefore it is likely that better student outcome may influence delay sex.

Suggestions which can be drawn from this evaluative research include

1) Quality improvement principles should be applied to all sex education programs in the school.

2) Equal to or more than 16 sessions of sex education offering in the health education subject is recommended

3) School network and sex education teacher network at the provincial and regional levels should be promoted so that the supporting mechanism can help facilitate the quality of the program.

Keywords: Comprehensive sex education, sex education teaching training and development, comprehensive sex education evaluation, sex education program management and quality improvement

บทสรุปผู้บริหาร

การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยองค์การแพช ร่วมกับหลากหลายหน่วยงานภาคี ทั้งจากภาคการศึกษา สาธารณสุข และองค์กรพัฒนาเอกชน ใน “โครงการก้าวอย่างเข้าใจ” ซึ่ง พยายาม ผลักดันให้เพศศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษามาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547จนถึงปัจจุบัน กิจกรรมการ ประเมินผลที่ดำเนินการไปแล้วเป็นการประเมินทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพในกลุ่มผู้เรียน ผู้ทำงานและผู้สอน กลุ่มผู้เกี่ยวข้องในระดับปฏิบัติการและนโยบาย แต่กิจกรรมที่ทำได้และการประเมินผลที่ผ่านมายังไม่ สามารถให้ภาพรวมของจังหวัดได้ จึงทำให้การผลักดันนโยบายในการจัดเพศศึกษาในระดับกระทรวง ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับจังหวัดเป็นไปได้ยาก องค์การแพชและกระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นความ จำเป็นในการทำการวิจัยประเมินผลในครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความสำเร็จระดับจังหวัดใน การจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน เพื่อตอบคำถามการวิจัยประเมินผล ที่สำคัญคือ

1) ศักยภาพ โรงเรียนและจังหวัด

1.1 ในภาพรวมแต่ละจังหวัดมีโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านได้สำเร็จ (โดยยึด เอาคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นเกณฑ์) มีความแตกต่างกันมากน้อยอย่างไร

1.2 จังหวัดที่มีความสำเร็จสูงกว่ามีรูปแบบการดำเนินการเรื่องการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการและการสนับสนุนตามองค์ประกอบคุณภาพของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในโครงการ ก้าวอย่างเข้าใจแตกต่างจากจังหวัดที่มีความสำเร็จต่ำกว่าอย่างไร

1.3 ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเพศศึกษาในภาพรวมมีการรับรู้เรื่องแนวคิด หลักการ พัฒนาการ และการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาใน โรงเรียนแตกต่างกันอย่างไรระหว่าง จังหวัดที่มีความสำเร็จแตกต่างกัน

2) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ โรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกัน

2.1 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาพรวมของนักเรียนในระดับสูงมีผลสัมฤทธิ์การ เรียนรู้ 6 ด้านแตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

2.2 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับสูงมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอน เพศศึกษา แตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

2.3 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับสูงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมทาง เพศและ การใช้ถุงยางอนามัยแตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

2.4 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนในระดับสูงทำให้นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ เมื่ออายุมากขึ้นกว่าโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

3) ครูผู้สอน และผู้บริหารมีส่วนผลักดันให้การเรียนการสอนเพศศึกษาประสบความสำเร็จได้ อย่างไรและเผชิญปัญหาอะไร และมีการแก้ไขปัญหาอะไรได้บ้าง

การวิจัยประเมินผลครั้งนี้ ทำการเก็บข้อมูลของโรงเรียนใน 8 จังหวัด ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในโครงการก้าวอย่างเข้าใจขององค์การแพชมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบันเป็นจำนวนทั้งสิ้น 175 แห่ง แต่ข้อมูลที่เก็บได้ครั้งนี้เป็นจำนวน 167 แห่ง ส่วนที่ไม่ตอบ คือ ได้ยุติการสอนไปแล้วคิดเป็นร้อยละ 4.5 สำหรับข้อมูลจากกลุ่มครูมีการส่งคืนข้อมูล จำนวน 764 ชุด จาก 142 โรงเรียนและข้อมูลจากเด็กนักเรียนชั้น ม.1 ถึง ม.6 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 15,828 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากการแบ่งกลุ่มโรงเรียนโดยใช้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพศศึกษา 6 ด้าน เป็นเกณฑ์ ซึ่งแบ่งโรงเรียนได้เป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงกว่า 60% (2) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่าง 50-59% และ(3) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่า 50% แล้ว การประเมินผลครั้งนี้ได้ทำการเรียงคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดจากสูงสุดไปต่ำสุด แล้วคัดโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ถึงอันดับที่ 20 แรกให้เป็นโรงเรียนที่มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านสูง ส่วนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้อยู่ที่ 20 อันดับสุดท้าย ถูกจัดให้เป็นโรงเรียนที่มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านต่ำ

สำหรับการวิเคราะห์ศักยภาพระดับจังหวัด ดำเนินการโดยนำจำนวนของโรงเรียนเฉพาะที่มี ศักยภาพสูงและต่ำเท่านั้นมาเป็นฐานในการคำนวณค่าร้อยละเป็นรายจังหวัดเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการจัด ศักยภาพของจังหวัดออกเป็นกลุ่ม ทำให้แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ (1) จังหวัดที่มีศักยภาพสูง คือจังหวัดที่มี โรงเรียนที่ศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป (2) จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่ ศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละระหว่าง 79 -20 (3) จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา คือจังหวัดที่มี โรงเรียนที่ศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละต่ำกว่า 20

ผลการวิจัยประเมินผลสามารถสรุปเพื่อตอบคำถามการวิจัยประเมินผล ได้ดังนี้

1) เรื่องศักยภาพโรงเรียนและจังหวัด

1.1 ในภาพรวมแต่ละจังหวัดมีโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านได้สำเร็จแตกต่างกันมากน้อยอย่างไร

จากกลุ่มตัวอย่าง 165 โรงเรียนพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่สามารถสร้างผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ระดับ 50 -59% เป็นจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 70 ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาความสำเร็จ รายจังหวัด พบว่ามีเพียง 4 จังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพสูงมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ได้เกินร้อยละ 60 และเป็นเพียง 3 % ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบว่า ทุกจังหวัดมีโรงเรียนที่มีมีผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ระหว่าง 50 -59% กระจายตัวอยู่ในทุกจังหวัด คิดเป็นประมาณร้อยละ 50 -85 ของโรงเรียนในแต่ละ จังหวัด ส่วนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่า 50% พบได้ในทุกจังหวัดเช่นกัน แต่ในจำนวนที่ แตกต่างกันระหว่าง ร้อยละ 10 – 50 (ตารางที่ 3)

ศักยภาพระดับจังหวัดแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ (1) จังหวัดที่มีศักยภาพสูง คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่ ศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป (2) จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่ศักยภาพสูง

คิดเป็นร้อยละระหว่าง 79 - 20 (3) จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มี ศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละต่ำกว่า 20 ผลการวิจัยประเมินผลสรุปได้ว่า จังหวัดที่มีศักยภาพสูงมี 2 จังหวัด จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลางมี 4 จังหวัด และจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนามีทั้งหมด 2 จังหวัด

1.2 จังหวัดที่มีความสำเร็จสูงกว่ามีรูปแบบการดำเนินการเรื่องการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการและการสนับสนุนตามองค์ประกอบคุณภาพของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในโครงการ ก้าวอย่างเข้าใจแตกต่างจากจังหวัดที่มีความสำเร็จต่ำกว่าอย่างไร

จังหวัดที่มีความสำเร็จสูงกว่าจังหวัดอื่นหรือที่เรียกว่าจังหวัดที่มีศักยภาพสูง ในการวิจัยครั้งนี้เป็น จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์เกินร้อยละ 60 มากถึง 10% และมี โรงเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงอยู่ในกลุ่ม 20 อันดับแรกมากที่สุดคือ 6 โรงเรียนคิดเป็น 100% และ 80% ตามลำดับ รูปแบบการบริหารหลักสูตรเพศศึกษารอบด้านของจังหวัดกลุ่มนี้ เป็นรูปแบบการพัฒนาคุณภาพ อย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เป็นการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาและจัดการ เรียนการสอนเพศศึกษาได้มากกว่า 16 คาบต่อปีการศึกษา ตลอดจนมีการดำเนินงานใน 3 องค์ประกอบแรก ที่สำคัญ คือ การมีแผน การมีครูผู้ได้รับการอบรม และการมีผู้บริหารที่ผ่านการอบรมและเข้าใจหลักการ เพศศึกษารอบด้านมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลไกการทำงานของคณะกรรมการเพศศึกษาระดับจังหวัดที่มี แกนนำและเครือข่ายที่เข้มแข็ง การมีผู้สนับสนุน คือ สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต และมหาวิทยาลัยใน พื้นที่ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเครือข่ายครู แกนนำอย่างต่อเนื่อง และมีการทำงานเป็นทีมร่วมกัน ได้ เป็นอย่างดี นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียนยังมีการทำเรื่องเพศศึกษาเป็นนโยบายประกาศใช้เป็นลายลักษณ์ อักษรมากที่สุดถึงร้อยละ 50

สำหรับจังหวัดที่มีผลสำเร็จระดับต่ำ 2 จังหวัด มีรูปแบบการบริหารแบบการแก้ปัญหา มีการ ดำเนินการในองค์ประกอบที่ 7 และ 8 มากที่สุด ซึ่งเป็นการทำงานเพื่อการแก้ปัญหา และการทำงานกับ ชุมชนหรือคนนอกมากกว่ากับครูในโรงเรียน (ตารางที่ 103)

ข้อที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งคือ การพัฒนาครู เรื่องการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา ผลการวิจัยสะท้อนว่า กลุ่มโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงใน 20 อันดับแรก มีการพัฒนา และอบรม ครู มากกว่าโรงเรียนในกลุ่ม 20 อันดับสุดท้าย คิดเป็น 3.8 เท่า คือ ระหว่างร้อยละ 25 กับร้อยละ 6.7 (ตาราง ที่ 105)

1.3 ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนเพศศึกษาในภาพรวมมีการรับรู้เรื่องแนวคิด หลักการ พัฒนาและการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไรระหว่างจังหวัดที่ มีความสำเร็จแตกต่างกัน ผลการวิจัยสะท้อนว่าครูและผู้บริหารในกลุ่ม โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

สูงใน 20 อันดับแรก มองว่าการสอนเพศศึกษารอบด้านเป็นการสอนให้เด็กคิดเป็นทำเป็นสอดคล้องกับเป้าหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานปัจจุบัน แต่โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่ามองว่า การสอนเพศศึกษารอบด้านเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครู และปัญหาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนเป็นปัญหาครอบครัวและสังคม

2) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของโรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกัน

2.1 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาพรวมของนักเรียนในระดับสูงมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้านแตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาพรวมของนักเรียนในระดับสูง คือผลลัพธ์การเรียนรู้เกินร้อยละ 60 มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่าทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (ตารางที่ 20, 23-30)

2.2 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับสูงมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา แตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับสูงมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาแบบบูรณาการในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.9 โดยมีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้รายวิชาสุขศึกษาเท่ากับหรือมากกว่า 16 คาบต่อปี และจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมด้วย (ตาราง 98 และ 99) ส่วนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่า มีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว เป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 62.5 ถึง 78.7 นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการไว้ในระหว่างกลุ่มสาระอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ และ สังคมศึกษา (ตารางที่ 99)

2.3 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับสูงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมทางเพศและ การใช้ถุงยางอนามัยแตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ มีรายงานการมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นประมาณร้อยละ 8 โดยการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนในโรงเรียนที่มีศักยภาพสูงมีมากกว่าโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำกว่า แต่เมื่อพิจารณาร้อยละการใช้ถุงยางอนามัยพบว่า โรงเรียนที่มีศักยภาพสูงมีการใช้ถุงยางมากกว่าคิดเป็นร้อยละ 16.4 (ตารางที่ 35)

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงใน 20 อันดับแรกหรือโรงเรียนศักยภาพสูง และโรงเรียน 20 อันดับสุดท้าย หรือโรงเรียนศักยภาพต่ำ พบว่าโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงมีนักเรียนที่รายงานว่ามิเพศสัมพันธ์สูงกว่า โรงเรียนศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) คิดเป็นร้อยละ 1 แต่การใช้ถุงยางอนามัยครั้งสุดท้ายพบว่านักเรียนในโรงเรียนศักยภาพสูง มีการใช้ถุงยางมากกว่าถึงร้อยละ 27.83 (ตารางที่ 47 และ 48)

2.4 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนในระดับสูงทำให้นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในอายุที่มากกว่าโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับอายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 (ตารางที่ 71) ซึ่งแปลความได้ว่า โรงเรียนที่ทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นน่าจะคาดได้ว่านักเรียนในโรงเรียนนี้จะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่อายุสูงขึ้นหรือชะลอการมีเพศสัมพันธ์ไปจนอายุสูงขึ้นได้

3) ครูผู้สอน และผู้บริหารมีส่วนผลักดันให้การเรียนการสอนเพศศึกษาประสบความสำเร็จได้อย่างไรและเผชิญปัญหาอะไร และมีการแก้ไขปัญหามาอย่างไรบ้าง

ครูผู้สอนและผู้บริหารในกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน มีการเผชิญสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันที่สำคัญคือ

3.1 เรื่องการย้ายสถานศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนเพศศึกษา ทำให้ผู้บริหารและครูที่ผ่านการอบรมไม่สามารถดำเนินงานและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง แต่ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง ใช้วิธีการจัดอบรมเพิ่มในโรงเรียน หรือสนับสนุนให้ครูเข้าอบรมเพิ่ม และมีการกำกับติดตาม นิเทศงานการสอนอย่างใกล้ชิด มีการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนเป็นการแก้ปัญหา ในขณะที่โรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำไม่มีการดำเนินการใดๆ

3.2 เรื่องการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ระบบการนิเทศของศึกษานิเทศก์เขตพื้นที่การศึกษาที่มีผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน ตามที่ปรากฏในกลุ่มโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนเพศศึกษาระดับสูงได้รับการสนับสนุนจากศึกษานิเทศก์ที่เข้าใจการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านดี ในขณะที่โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำ ไม่ได้รับการนิเทศ หรือ บางกรณีศึกษานิเทศก์มีความเห็นด้านการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านต่างจากครูผู้สอนที่ผ่านการอบรม นอกจากนั้นยังพบว่า มีบางกรณีศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนจะให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของคะแนนการสอบ O-NET เป็นหลัก และ คิดว่า การจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านเป็นภาระ และ เสียเวลาที่ควรจะนำไปใช้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนในการสอบ O-NET ได้อย่างเต็มที่

3.3 การประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับนักเรียนมีทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และ ตัวบ่งชี้คุณภาพของครู คือ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพศศึกษารอบด้านสูง ครูสามารถใช้กิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านในลักษณะที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ดีซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้อย่างชัดเจน จึงสามารถใช้เป็นหลักฐานสำหรับรับการประเมินภายนอกของ สมศ. ได้อย่างดี ส่วนโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพศศึกษาต่ำ ครูไม่สามารถใช้กิจกรรมการสอนเพศศึกษารอบด้านสะท้อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะนักเรียนเป็นศูนย์กลางตามตัวบ่งชี้ของสมศ.ได้

3.4 เรื่องค่านิยมของสังคมโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง สามารถเผชิญปัญหาข้อขัดแย้งโดยใช้กรรมการสถานศึกษา ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องมานำเสนอ เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา ในขณะที่โรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ มีมุมมองว่าเรื่องเพศศึกษาเกิดขึ้นเพราะค่านิยมของครอบครัว หรือสังคมนวัตกรรมของชุมชนนั้นๆ ดังนั้น โรงเรียนทำได้เพียงจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ไม่สามารถก้าวล่วงไปสู่การแก้ปัญหา ที่มีรากฐานมาจากครอบครัว ชุมชนหรือสังคมได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยประเมินผลในครั้งนี้ คือ

- 1) ควรมีการพัฒนาต่อยอดทางวิชาการให้จังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
- 2) ควรให้มีนโยบายที่ชัดเจนจากส่วนกลาง ระบุชัดเจนว่าเห็นควรให้มีการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในกลุ่มสาระสุขศึกษา พลศึกษาและมีคาบเรียนเท่ากับหรือมากกว่า 16 คาบต่อปีการศึกษาในแต่ละระดับชั้น เพราะมีหลักฐานของการแสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่สูงกว่า การจัดแบบบูรณาการรูปแบบอื่นและไม่มีการกำหนดจำนวนคาบที่ต้องจัดสอนให้ชัดเจน
- 3) ควรสนับสนุนให้จังหวัดมีการสนับสนุนโรงเรียนในการสร้างระบบคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน และมีการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายผู้บริหารและครูสอนเพศศึกษาเพื่อให้เป็นระบบพัฒนาภายในของโรงเรียนและจังหวัดควบคู่ไปกับคณะกรรมการเพศศึกษาของจังหวัด

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	1
ความเป็นมาของปัญหา	1
วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง	4
นิยามศัพท์	13
ขอบเขตการวิจัย	15
วิธีดำเนินการวิจัย	16
ผลการวิจัยส่วนที่ 1 แสดงความแตกต่างของศักยภาพโรงเรียน	25
ผลการวิจัยส่วนที่ 2	
แสดงผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านที่มีต่อการเปลี่ยนพฤติกรรม	
ทางเพศและการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนในระดับโรงเรียน	59
ผลการวิจัยส่วนที่ 3	
แสดงข้อมูลครู ผู้บริหารและมุมมองที่เกี่ยวข้องกับการสอนเพศศึกษารอบด้าน	110
ผลการวิจัยส่วนที่ 4	
แสดงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้านและระบบสนับสนุน	134
บรรณานุกรม	149
ภาคผนวก 1 ความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ 6 ด้านกับอายุของการมีเพศสัมพันธ์	
จำแนกรายจังหวัด	159
ภาคผนวก 2 เครื่องมือวิจัย	168

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักเรียน จำแนกตามลักษณะทั่วไปรายจังหวัด	20
2	จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู จำแนกข้อมูลส่วนบุคคลและรายจังหวัด	24
3	จำนวน โรงเรียนของแต่ละภาครายจังหวัดที่มีความแตกต่างกันตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับ คือ (1) ระดับสูงกว่า 60 % (2) ระดับระหว่าง 59-50 % และ (3) ระดับต่ำกว่า 50 %	25
4	จำนวนและร้อยละของ โรงเรียนศัทยภาพสูง20 อันดับแรกที่มีอยู่ในแต่ละจังหวัดจำแนก รายจังหวัด	26
5	จำนวนและร้อยละของ โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่าร้อยละ 50 จำแนกตามจังหวัด ที่มีร้อยละของ โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำเรียงจากการมีจำนวน โรงเรียนในกลุ่มนี้มากที่สุด ไปสู่น้อยที่สุด	27
6	จำนวนและร้อยละของ โรงเรียน 20 อันดับสุดท้ายที่อยู่ในแต่ละจังหวัด จำแนกรายจังหวัด เรียงลำดับ จากจังหวัดที่มี โรงเรียนในกลุ่มนี้มากที่สุด ไปสู่น้อยที่สุด	27
7	การกระจายของ โรงเรียนที่มีศัทยภาพสูง (20 อันดับแรก) ใน 8 จังหวัดเรียงลำดับจากจังหวัด ที่มีร.ร. มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด	28
8	การกระจายของ โรงเรียนที่มีศัทยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) ใน 8 จังหวัดเรียงลำดับจากจังหวัด ที่โรงเรียนกลุ่มนี้มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด	28
9	สัดส่วนของจำนวน โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่ม 20 โรงเรียนแรกต่อจำนวน โรงเรียนที่อยู่ในกลุ่ม 20 โรงเรียนสุดท้าย และร้อยละของ โรงเรียนศัทยภาพสูงจำแนกรายจังหวัดและกลุ่มศัทยภาพ ระดับจังหวัด	30
10	ความถี่และร้อยละของผลสัมฤทธิ์แต่ละด้านจำแนกรายจังหวัด	31
11	ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของ โรงเรียนในจังหวัดชก. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน	33
12	ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของ โรงเรียนในจังหวัดคนค. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน	34

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า	
13	ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดอคต. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน	36
14	ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดอคต. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน	37
15	ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โรงเรียนในจังหวัดลพ. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน	38
16	ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โรงเรียนในจังหวัดฉช. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน	39
17	ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โรงเรียนในจังหวัดสต. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน	40
18	ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โรงเรียนในจังหวัดสพ. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน	42
19	คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์แต่ละด้านจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับ	43
20	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันของโรงเรียนทั่วประเทศที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้	44
21	คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของโรงเรียนที่มีศักยภาพที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้มากกว่า 60% จำแนกตามภาคและการเรียนรู้ 6 ด้าน	44
22	คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของโรงเรียนที่มีศักยภาพที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59 % จำแนกตามภาคและการเรียนรู้ 6 ด้าน	45
23	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัดชภ.	46
24	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัดนค.	47

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
25	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของ โรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัดอด. 48
26	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของ โรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัดอด. 49
27	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของ โรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัด ลพ. 50
28	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของ โรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัด ฉช. 51
29	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของ โรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัด สด. 52
30	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของ โรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัด สพ. 53
31	รายชื่อโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้านสูงสุดในกลุ่ม โรงเรียนที่มีศักยภาพสูง(20 โรงเรียนแรก) และ โรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ (20 โรงเรียนสุดท้าย) จำแนกตามจังหวัด 54
32	ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้านของ โรงเรียนที่มีศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) จำแนกตามจังหวัดและคะแนนรวมสูงสุดไปต่ำสุด 55
33	ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้าน ของโรงเรียนศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) จำแนกตามจังหวัดและคะแนนรวมต่ำสุดไปสูงสุด 56
34	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แต่ละด้าน จำแนกตามระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย 57
35	ร้อยละของการมีพฤติกรรมทางเพศและการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ 59
36	ร้อยละของพฤติกรรมทางเพศพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชั้น ม.2 และ ม.5 ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ 60
37	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบว่า “เคย”มีเพศสัมพันธ์ ในรอบ 12 เดือนจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ต่างกันของกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน 60

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
38	พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดชก.	61
39	พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดนค.	62
40	พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดอต.	63
41	พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดอด.	64
42	พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามศักยภาพของโรงเรียน 3 ระดับของจังหวัดลพ.	65
43	พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดสศ.	66
44	พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดสพ.	67
45	พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดฉช.	68
46	พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของเด็กนักเรียนจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกัน	69
47	พฤติกรรมทางเพศและอายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียน โรงเรียนศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) จำแนกตามจังหวัด	70
48	พฤติกรรมทางเพศและอายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนใน โรงเรียนศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) จำแนกรายจังหวัด	71
49	เปรียบเทียบอายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนศักยภาพสูง(20อันดับแรก) และโรงเรียนศักยภาพต่ำ(20 อันดับสุดท้าย) จำแนกรายจังหวัด	73
50	ร้อยละของแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดชก.	74
51	ร้อยละของแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนค.	74

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า	
52	<p>ร้อยละของแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดอคต.</p>	75
53	<p>ร้อยละของแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดอคต.</p>	75
54	<p>ร้อยละของแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดลพ.</p>	76
55	<p>ร้อยละของแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดฉช.</p>	77
56	<p>ร้อยละของแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามศักยภาพโรงเรียนของจังหวัดสต.</p>	77
57	<p>ร้อยละของแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามผลศักยภาพโรงเรียนของจังหวัดสพ.</p>	78
58	<p>ร้อยละการตอบประเด็นด้านความรู้ ถูกต้อง ในกลุ่มนักเรียนที่ตอบว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ จำแนกรายจังหวัด</p>	79
59	<p>จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสำรวจหัวข้อการเรียนรู้เพศศึกษา จำแนกตามระดับชั้นและจังหวัด</p>	82
60	<p>ร้อยละของหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้น ม.1 ตอบว่าได้เรียนและมีความประทับใจจำแนกตามหัวข้อและกลุ่มจังหวัด</p>	83
61	<p>ร้อยละของหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้น ม.2 ตอบว่าได้เรียนและมีความประทับใจจำแนกตามหัวข้อและกลุ่มจังหวัด</p>	85
62	<p>ร้อยละของหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้น ม.3 ตอบว่าได้เรียนและมีความประทับใจจำแนกตามหัวข้อและกลุ่มจังหวัด</p>	86
63	<p>ร้อยละของหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้น ม.4 ตอบว่าได้เรียนและมีความประทับใจจำแนกตามหัวข้อและกลุ่มจังหวัด</p>	87
64	<p>ร้อยละของหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้น ม.5 ตอบว่าได้เรียนและมีความประทับใจจำแนกตามหัวข้อและกลุ่มจังหวัด</p>	89
65	<p>ร้อยละของหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้น ม.6 ตอบว่าได้เรียนและมีความประทับใจจำแนกตามหัวข้อและกลุ่มจังหวัด</p>	90

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า	
66	ร้อยละการตอบถูกประเด็นการรับรู้โอกาสเสี่ยงรายข้อ กับการมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาในกลุ่มนักเรียนที่ตอบว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ : ข้อมูลทั่วประเทศ	92
67	ร้อยละการตอบถูกประเด็นการรับรู้โอกาสเสี่ยงจำแนกรายจังหวัด	93
68	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบเรื่องการรับรู้ผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ทางเพศจำแนกรายจังหวัด	94
69	ประเด็นการเรียนรู้เรื่องการได้เห็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในห้องเรียนและส่งผลต่อการรับรู้ว่าคุณมีความรู้ในเรื่องผลิตภัณฑ์นั้น ๆ จำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และรายจังหวัด	95
70	ร้อยละของแหล่งการเรียนรู้เพศศึกษาของเด็ก จำแนกรายจังหวัดและศักยภาพโรงเรียน	95
71	อายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก จำแนกตามจังหวัด	98
72	ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แต่ละด้านและอายุการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนจำแนกรายจังหวัด	99
73	ความสามารถในการ ทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา (ในกลุ่มที่มีเพศสัมพันธ์) ด้วยตัวแปรผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้าน	100
74	สรุปผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้าน ที่มีอำนาจในการทำนายพฤติกรรมทางเพศในช่วง 12 เดือนอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 จำแนกรายจังหวัด	102
75	ความสามารถในการ ทำนายการใช้ถุงยางอนามัยครั้งสุดท้ายในการมีเพศสัมพันธ์ด้วยตัวแปรผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้านของนักเรียน (ในกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์)	103
76	สรุปความสามารถในการทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยโดยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ด้าน จาก 6 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 จำแนกรายจังหวัด	105
77	ความสามารถในการ ทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนทุกคนด้วยตัวแปรผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้าน จำแนกรายจังหวัด	106
78	เปรียบเทียบนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้าน จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกัน	108
79	ความสามารถในการ ทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนทุกคนด้วยตัวแปรจากพฤติกรรมการพูดคุยแลกเปลี่ยนกับคนรัก จำแนกรายจังหวัด	109
80	จำนวนและร้อยละของครูสอนเพศศึกษาจำแนกตามข้อมูลภาพรวมและข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป	110
81	ข้อมูลความรู้และทักษะของครูหลังการอบรมจำแนกรายจังหวัด	111

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
82 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของวิธีการทำงานของครูผู้สอนจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน	111
83 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้สอนเพศศึกษารอบด้านจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน	112
84 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของการรับรู้ของครูผู้สอนเพศศึกษาต่อระดับการมีส่วนร่วมของคนกลุ่มต่างๆที่เกี่ยวข้องในการทำงานของครูผู้สอนเพศศึกษา จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน	113
85 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของการรับรู้ความสามารถตนเองของผู้สอนเพศศึกษาจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่โรงเรียนมีศักยภาพแตกต่างกัน	115
86 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของการรับรู้ของผู้สอนเพศศึกษารอบด้านที่มีต่อพฤติกรรมครูอื่นๆในโรงเรียนที่แสดงปฏิกิริยาต่อกิจกรรมเรียนรู้วิชาเพศศึกษารอบด้านของโรงเรียนจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพแตกต่างกัน	116
87 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของปัจจัยสำคัญที่ครูผู้สอนรับรู้ว่ามีส่วนทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน	117
88 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของพฤติกรรมการทำแผนการสอนของครูผู้สอนเพศศึกษารอบด้านจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน	118
89 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของการสนับสนุนที่ครูผู้สอนเพศศึกษาคิดว่าได้รับหรือมีอยู่จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน	120
90 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของผลการสังเกตการสอนเพศศึกษารอบด้านของครูจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน	121
91 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของทักษะการสอนเพศศึกษารอบด้านของครูที่ต้องการได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่โรงเรียนมีศักยภาพต่างกัน	124
92 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของวิธีการสอนการใช้ถุงยางอนามัยจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน	125
93 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของหลักฐานแสดงการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านที่ครูมีการจัดทำในโรงเรียน จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน	130
94 จำนวนและร้อยละของการรับรู้การจัดหลักสูตรเพศศึกษารอบด้าน ในภาพรวมจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน	131

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า	
95	ร้อยละของความคิดเห็นของครูในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสนับสนุนที่ทำให้เกิด ความยั่งยืนของการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา	132
96	สรุปความคิดเห็นของผู้บริหารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสนับสนุนที่ทำให้เกิด ความยั่งยืนของการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา	133
97	ละและค่าเฉลี่ยร้อยละของรูปแบบการจัดหลักสูตรเพศศึกษารอบด้านของโรงเรียน จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน	134
98	ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพโรงเรียนต่างกัน	136
99	จำนวนและร้อยละของรูปแบบการสอนเพศศึกษาที่ใช้ในโรงเรียนศักยภาพสูง (1-20 อันดับแรก)และ ของโรงเรียนศักยภาพต่ำ (1-20 อันดับสุดท้าย)	138
100	จำนวนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านของโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) (n=19)	139
101	รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านของโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) (n=13)	140
102	ความแตกต่างของคะแนน จำแนกตามประเภทการสอน	142
103	ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของโรงเรียนในแต่ละจังหวัดที่จัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน โดยเน้นการดำเนินงานตามองค์ประกอบของการพัฒนาการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน จำแนกตาม องค์ประกอบคุณภาพทั้งเก้า	143
104	จำนวนและร้อยละของโรงเรียนศักยภาพสูงและ โรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ จำแนกตามปีที่เข้า ร่วมโครงการ	146
105	จำนวนครูที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง โรงเรียนศักยภาพสูงและ โรงเรียนศักยภาพต่ำ จำแนกรายจังหวัด	147
106	จำนวนประเภทโรงเรียนที่มีศักยภาพแตกต่างกันจำแนกรายจังหวัด	148
107	เปรียบเทียบระบบการสนับสนุนจากภายนอกจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในกลุ่ม โรงเรียนที่มีศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) และ โรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย)	149

รายการแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัยประเมินผล	12

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน การตั้งครกโดยไม่พร้อม และการทำแท้ง เกิดขึ้นมากในปัจจุบัน และเป็นความกังวลในหลายภาคส่วน สาเหตุอาจเป็นเพราะอิทธิพลของการอยากรู้ อยากเห็น กระแสสังคมของวัยรุ่น สื่อมวลชน และวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป ดังนั้นการเตรียมป้องกันเหตุ จึงมุ่งมาสู่การจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา เพื่อไม่ให้มีการสอนเพศศึกษาแบบปิดๆ บังๆ ทำให้เกิดการอยากรู้ อยากลองมากขึ้น นอกจากหลักสูตรเพศศึกษาและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ดีมีคุณภาพแล้ว การสร้างเยาวชนด้วยมาตรการเชิงบวกและการสนับสนุนเยาวชนจากสังคม ไม่ว่าจะเป็นบิดามารดา คนในชุมชนก็เป็นมาตรการหนึ่งในเชิงป้องกันและเชิงการเยียวยา หลังเกิดปัญหาได้เป็นอย่างดี มาตรการทางสังคมความรักความเข้าใจจะช่วยให้เยาวชนที่ตั้งครกได้มีโอกาสในชีวิตเท่าเทียมกับเด็กอื่นๆ แต่อย่างไรก็ตามความพยายามเชิงป้องกันที่มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพก็น่าจะเป็นทางเลือกที่ดีกว่า ดังนั้นความพยายามของคนหลากหลายกลุ่มเกิดขึ้นเพื่อค้นหาและพัฒนาหลักสูตรเพศศึกษาที่เหมาะสมกับสังคมไทย “ถึงเราไม่พูดเรื่องเพศศึกษาในโรงเรียน เขา (เยาวชน) ก็ต้องไปศึกษาจากที่อื่น แล้วสื่อที่เขารับมาต่างก็มีความรับผิดชอบต่อสังคมในระดับที่ต่างกันไป และสิ่งเหล่านี้ก็เป็นอันตราย”¹

กลยุทธ์ที่จำเป็นสำหรับการสร้างภูมิคุ้มกันทางเพศแก่เยาวชนจึงต้องประกอบด้วย การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา การสร้างทักษะชีวิต การให้บริการรักษาและบริการสุขภาพ ตลอดจนการพัฒนาปัจจัยเอื้อที่มีต่อวัยรุ่น จึงจะเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดกระบวนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาอย่างรอบด้าน

องค์การแพชจึงนำเอาแนวคิดเชิงกระบวนการของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษามาประยุกต์ใช้ในประเทศไทยโดยเน้นว่า

“ภารกิจของเพศศึกษา เป็นภารกิจของการทำให้คนเกิดความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่น โดยให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับธรรมชาติทางเพศของมนุษย์และการทำให้ผู้คนเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ในการปรับวิถีเพศตามสภาพแวดล้อมและสังคมที่เปลี่ยนแปลง” ดังนั้น การสร้างการเรียนรู้เพศศึกษาจึงมีมิติที่มากกว่าการเข้าใจทางชีวภาพและวิทยาศาสตร์การแพทย์ของมนุษย์แต่ต้องเข้าใจ “การเปลี่ยนแปลง การปรับตัว” จากอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของสังคม และอิทธิพลของวัฒนธรรม สังคมทางประวัติศาสตร์ที่สร้างเสริมให้เกิดเป็น “ตัวตน” และความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนมากกว่า แนวคิดเชิงเส้นตรงของศีลธรรมจริยธรรม

1) ส่วนหนึ่งของปาฐกถา “สิทธิพลเมือง สิทธิเยาวชนกับเสรีระบบทางเพศและความรับผิดชอบต่อสังคม” เนื่องในการประชุมวิชาการ “เพศศึกษาเพื่อเยาวชน” ครั้งที่ 2 วันที่ 23 พฤศจิกายน 2548 ณ ห้องประชุมสุนันทานุสรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การเกิดปัญหาเอชไอวีและโรคเอดส์ ทำให้เกิดการทบทวนแนวทางการทำงานเชิงป้องกันในกลุ่มเยาวชนมากขึ้น และบทเรียนสำคัญที่ระบุว่ามียุทธศาสตร์ต่อความสำเร็จให้การป้องกันการแพร่โรคเอดส์ในกลุ่มเยาวชน คือ

1. นำเสนอข้อมูลด้านสุขภาพทางเพศที่สอดคล้องกับวัยและวัฒนธรรมของผู้เรียนในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและปลอดภัย
2. ให้ข้อมูลข่าวสารทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับ การมีเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิดและการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องและแม่นยำ
3. ให้ข้อมูลรอบด้านเกี่ยวกับสุขภาพทางเพศในกลุ่มผู้มีพฤติกรรมทางเพศเฉพาะแบบ
4. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนโดยเฉพาะเยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเนื้อหา
5. กระตุ้นให้เยาวชนตระหนักถึงค่านิยมของตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างชัดเจน
6. พัฒนาให้เยาวชนมีทักษะการสื่อสาร การต่อรอง และการปฏิเสธ
7. ทำงานด้วยเป้าหมายที่ชัดเจนตรงกันว่าเป็นไปเพื่อการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี การติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
8. ดำเนินกิจกรรมโดยคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงและปัจจัยเสริมการป้องกันในกลุ่มเป้าหมาย
9. เคารพค่านิยมของชุมชนและตอบสนองความต้องการหรือชุมชน
10. ดำเนินกิจกรรมโดยผู้สอนที่สามารถถ่ายทอดหรือจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและใช้กิจกรรมที่ออกแบบให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้อย่างครบถ้วน

องค์การแพชเป็นผู้ดำเนินการหลักในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยใช้ชื่อ “โครงการก้าวอย่างเข้าใจ” ร่วมกับหลากหลายหน่วยงานภาคี ทั้งจากภาคการศึกษา สาธารณสุข และองค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งพยายามผลักดันให้เพศศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษามาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 กิจกรรมการประเมินผลที่ดำเนินการไปแล้วเป็นการประเมินทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพในกลุ่มผู้เรียน ผู้ทำงานและผู้สอน กลุ่มผู้เกี่ยวข้องในระดับปฏิบัติการและนโยบาย แต่กิจกรรมที่ทำได้และการประเมินผลที่ผ่านมาไม่สามารถให้ภาพรวมของจังหวัดได้จึงทำให้การผลักดันนโยบายในการจัดเพศศึกษาในระดับกระทรวง ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับจังหวัดเป็นไปได้ยาก องค์การแพชและกระทรวงศึกษาธิการจึงเห็นความจำเป็นในการทำการวิจัยประเมินผลในครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความสำเร็จระดับจังหวัดในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน เพื่อตอบคำถามการวิจัยประเมินผล ที่สำคัญคือ

1) ศักยภาพโรงเรียนและจังหวัด

1.1 ในภาพรวมแต่ละจังหวัดมีโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านได้สำเร็จแตกต่างกันมากน้อยอย่างไร

1.2 จังหวัดที่มีความสำเร็จสูงกว่ามีรูปแบบการดำเนินการเรื่องการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการสนับสนุนตามองค์ประกอบคุณภาพของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในโครงการก้าวอย่างอง่างเข้าใจแตกต่างจากจังหวัดที่มีความสำเร็จต่ำกว่าอย่างไร

1.3 ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเพศศึกษาในภาพรวมมีการรับรู้เรื่องแนวคิด หลักการ พัฒนาการ และการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไรระหว่างจังหวัดที่มีความสำเร็จแตกต่างกัน

2) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของโรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกัน

2.1 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาพรวมของนักเรียนในระดับสูงมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้านแตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

2.2 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับสูงมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา แตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

2.3 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับสูงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมทางเพศและการใช้ถุงยางอนามัยแตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

2.4 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนในระดับสูงทำให้นักเรียนมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุมากขึ้นกว่าโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

3) ครูผู้สอน และผู้บริหารมีส่วนผลักดันให้การเรียนการสอนเพศศึกษาประสบความสำเร็จได้อย่างไรและเผชิญปัญหาอะไร และมีการแก้ไขปัญหาอะไรได้บ้าง

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

บทความวิเคราะห์เรื่องการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาโดยอดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดร. จรวยพร ธรณินทร์ ได้ระบุประเด็นแนวทางการสอนเพศศึกษาของหน่วยงานต่างประเทศเช่น UNAIDS UNESCO ไว้ว่า

“การสอนเพศศึกษาเป็นการชี้โพรงให้กระรอกหรือไม่ เป็นการสอนให้วัยรุ่นนอยากรู้อยากลองมากขึ้น หรือไม่ เป็นคำถามที่เป็นสากลมีการตั้งคำถามกันในทุกประเทศ”

องค์การอนามัยโลกและโครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติได้เปิดประเด็นเชิงหลักการไว้ว่า

1) การสอนเพศศึกษาช่วยชะลอการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกออกไปได้ในกลุ่มวัยรุ่นที่ยังไม่มีเพศสัมพันธ์

2) การสอนเพศศึกษาช่วยให้วัยรุ่นที่มีเพศสัมพันธ์แล้วมีการใช้ชีวิตคุมกำเนิดอย่างถูกต้องและใช้ทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์

3) ไม่พบหลักฐานว่าการสอนเพศศึกษาเป็นการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์กัน (UNESCO,1998)

นอกจากนี้โครงการเอดส์แห่งสหประชาชาติยังมีข้อค้นพบที่น่าสนใจว่า

1) การสอนเพศศึกษาไม่ได้ทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์กันมากขึ้นแต่จะทำให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยและวัยรุ่นมีทางเลือกที่มีความรับผิดชอบมากขึ้น

2) กลุ่มวัยรุ่นที่ได้รับการเรียนการสอนเพศศึกษาจะมีการใช้ชีวิตคุมกำเนิดสูงกว่ากลุ่มอื่น

3) ประเทศที่มีนโยบายสนับสนุนการให้ความรู้เรื่องเพศมีการให้บริการอนามัยเจริญพันธุ์ที่ชัดเจนและเปิดเผยจะมีอัตราการตั้งครภ์ในวัยรุ่นต่ำ การสอนทักษะการปฏิเสธช่วยชะลอการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกและลดจำนวน ครूर่วมเพศ และอุบัติการณ์การมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นได้ การสอนเกี่ยวกับการตั้งครภ์และวิธีการคุมกำเนิด มีอิทธิพลทางบวกต่อการใช้ชีวิตคุมกำเนิดในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกและครั้งต่อ ๆ มา และการสอนเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ (Intercourse) อาจเป็นการเร่งให้วัยรุ่นตอนต้นอยากเริ่มมีเพศสัมพันธ์แต่ไม่เป็นการเร่งสำหรับวัยรุ่นตอนปลาย

ประสบการณ์การจัดเพศศึกษาในประเทศไทย

หลักสูตรเพศศึกษาของกระทรวงศึกษามีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 และ พ.ศ. 2533 ซึ่งมีการบรรจุเนื้อหาวิชากว้างๆ ชั้นประถมศึกษา เนื้อหาเน้นสังคมทั่วไปมากกว่าที่จะเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศเนื้อหาส่วนใหญ่เน้นธรรมชาติทางเพศมากกว่าพัฒนาการทางเพศสำหรับระดับมัธยมศึกษา เน้นเรื่องราวทางชีวภาพมากกว่าพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและสังคม นอกจากนี้ครูผู้สอนเพศศึกษานอกจากจะไม่กล้าสอนแล้วยังใช้รูปแบบการสอนแบบบรรยายเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น เช่น กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ศูนย์วิจัยและพัฒนาเพศศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ

องค์กรแพช จึงได้มีการทำโครงการพัฒนาหลักสูตรและทบทวนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาขึ้นมา โดยมีจุดเน้นของแต่ละหน่วยงานดังนี้

1) กรมอนามัยและกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เน้นการจัดแบบองค์รวมโดยต้องครอบคลุม

- 1.1) การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา
- 1.2) การสอนทักษะชีวิต
- 1.3) การให้คำปรึกษาและบริการสุขภาพ
- 1.4) การพัฒนาปัจจัยเอื้อของวัยรุ่น

2) ศูนย์วิจัยและพัฒนาเพศศาสตร์ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใช้หลักการสอนโดยเน้นการให้ข้อมูลที่รอบด้าน เพื่อให้เด็กตัดสินใจและใช้รูปแบบการสื่อสารที่เข้าถึงกลุ่มเฉพาะให้มากที่สุดเพราะถือว่า “การสื่อสารเนื้อหาไม่ได้เป็นการชี้โพรงให้กระรอก”

3) องค์กรแพช ได้จัดทำหลักสูตรโดยเน้นการผลักดันให้เกิดสุขภาวะทางเพศ โดยนอกจากจะสร้างความเข้าใจต่อเพศวิถีที่รอบด้านแล้ว ยังเน้นการสร้างการเรียนรู้ที่มีเยาวชนเป็นศูนย์กลาง และเชื่อมั่นว่าทำให้การเรียนรู้ที่สร้างการคิดวิเคราะห์ เยาวชนมีศักยภาพที่จะตัดสินใจเลือกด้วยเหตุผล และรับผิดชอบต่อสิ่งที่เลือก ดังที่ระบุในคู่มือครูเพื่อเป็นหลักคิดในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาว่า

การจัดการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษาสำหรับเยาวชน

ควรอยู่บนฐานความเชื่อและการให้คุณค่าในเรื่องต่อไปนี้

1. เยาวชนมีความคิดเห็นและมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกสิ่งที่เหมาะสมกับตนเองได้ หากได้รับข้อมูลที่เป็นจริงอย่างสมบูรณ์ รวมทั้งมีทักษะที่เหมาะสม และมีทักษะในการจัดการกับทางเลือกเหล่านั้น
2. เยาวชนควรได้รับโอกาสที่จะรับรู้ข้อมูลอย่างรอบด้าน รวมทั้งมีโอกาสดูแลเปลี่ยนแปลงทัศนคติให้สามารถมองโลกได้อย่างรู้จักคิดวิเคราะห์ และได้รับการฝึกฝนทักษะในการดำเนินชีวิตการมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น และการมีสุขภาวะทางเพศที่ดี
3. การเรียนรู้จากประสบการณ์ (ทั้งประสบการณ์จริงและประสบการณ์จำลอง) ถือเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพยิ่ง ผู้ดำเนินกิจกรรมจึงควรมีทักษะที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์แก่เยาวชน
4. ผู้ใหญ่ที่จะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เรื่องเพศสำหรับเยาวชน จะต้องวางใจและเชื่อมั่นในศักยภาพของเยาวชน
5. เรื่องเพศเป็นความต้องการตามธรรมชาติ และเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตปกติของบุคคลที่มีสุขภาวะดีทั่วไปทั้งยังเป็นความต้องการที่มีอยู่ตลอดช่วงชีวิต
6. แต่ละบุคคลล้วนมีคุณค่าและศักดิ์ศรี จึงไม่สามารถแบ่งแยกกีดกันด้วยเพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม หรือรสนิยมทางเพศ
7. การบังคับทั้งกาย วาจา และใจ ทั้งโดยการใช้กำลัง หรือใช้วาจาบีบบังคับ หรือใช้อำนาจจากบทบาทที่ตนมีอยู่ให้ผู้อื่นปฏิบัติ คิด หรือเชื่อตาม โดยขจัดเจตจำนงของบุคคลนั้น ถือเป็นเรื่องที่ผิดจริยธรรม
8. บุคคลย่อมต้องรับผิดชอบต่อการกระทำ และผลของการกระทำของตน
9. สัมพันธภาพระหว่างบุคคลที่ดี ย่อมต้องมีการสื่อสารอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา เยาวชนจึงควรได้รับการส่งเสริมให้เปิดเผยและสามารถบอกเล่าหรือปรึกษาความคับข้องใจในชีวิต รวมถึงเรื่องเพศ ไม่ว่าจะเป็นกับเพื่อน ผู้ใหญ่ ผู้ปกครอง หรือคู่รักของตนโดยไม่มี การตัดสินคุณค่า
10. เมื่อพูดถึงการป้องกันการตั้งครรภ์โดยไม่พึงประสงค์ และการป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์กับเยาวชนจะต้องมีทางเลือกมากกว่าการไม่มีเพศสัมพันธ์เท่านั้น

แปลและเรียบเรียงจาก

Life Planning Education: A Youth Development Program (revised edition 1995),

Advocates for Youth, USA. www.advocatesforyouth.org

บทเรียนจากการทำงานเพศศึกษาของกระทรวงสาธารณสุขทำให้เกิดข้อเสนอในการจัดหลักสูตรเพศศึกษาให้กับกระทรวงศึกษาธิการ ดังปรากฏเป็นหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งมีการบรรจุเพศศึกษาในวิชาสุขศึกษาพลศึกษา ที่เป็นรูปแบบชัดเจน 7 ประเด็นตามแนวทางของ SIECUS คือ

- 1) พัฒนาทางเพศ
- 2) สุขอนามัยทางเพศ
- 3) สัมพันธภาพ
- 4) พฤติกรรมทางเพศ
- 5) ทักษะส่วนบุคคล
- 6) สังคมและวัฒนธรรม
- 7) บทบาททางเพศ

นอกจากนี้ยังเสนอให้มีการกำหนดประเด็นพัฒนาการทางเพศที่จะใช้สอนให้เหมาะสมกับวัย และเน้นความทันสมัย เน้นการแก้ปัญหาทางเพศของวัยรุ่นเพื่อชะลอการมีเพศสัมพันธ์ในกลุ่มที่ยังไม่มีประสบการณ์

กระทรวงศึกษาธิการได้นำประเด็นปัญหาในการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษามากำหนดมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานเพศศึกษาในประเทศไทย ในสมัยคุณหญิงกษมา วรวรรณ เป็นปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) การสนับสนุนให้มีการทำวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนเพื่อเป็นข้อมูลสร้างความตระหนัก
- 2) การปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้บริหารและครูให้ตระหนักถึงปัญหาและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา
- 3) การเสริมความรู้ความเข้าใจของครูในเรื่องจิตวิทยาวัยรุ่นและการให้คำปรึกษา
- 4) การจัดระบบดูแลนักเรียน
- 5) การปฏิรูปการเรียนรู้และพัฒนาทักษะชีวิต
- 6) การกำหนดเป็นนโยบายที่จะมีการสอนเพศศึกษาแต่อาจพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยมีการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนกลุ่มต่าง ๆ
- 7) การจัดกิจกรรมส่งเสริมความประพฤตินักเรียน
- 8) การพัฒนาระบบครอบครัวสัมพันธ์
- 9) การสร้างเครือข่ายเพื่อนเตือนเพื่อน ชมรม กิจกรรมลูกเสือ ยุวกาชาด
- 10) การพัฒนาระบบดูแลและให้โอกาสเยาวชนที่ประสบปัญหา

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอในการจัดสิ่งแวดล้อมหรือปัจจัยสนับสนุนอื่นๆ เช่น การจัดระเบียบหอพัก การบรรจุเรื่องระบบดูแลนักเรียนในมาตรฐานการประกันคุณภาพ การแก้ปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรู้

ความเข้าใจในพศศึกษา งบประมาณ ระเบียบที่เป็นอุปสรรค และการจัดทำทำเนียบ หน่วยงาน และ ของ
เครือข่ายในการทำงาน

จุดยืน พัฒนาการ และบทเรียนการพัฒนาเพศศึกษารอบด้านขององค์กรแพธ

องค์กรแพธจัดทำกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้เพศศึกษาในโครงการชื่อว่า “ก้าวอย่าง
อย่างเข้าใจ” มาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 ภายใต้การสนับสนุนของกองทุนโครงการ โรคเอดส์ มาเลเรียและวัณโรค
กระบวนการทำงานของโครงการตั้งอยู่บนปรัชญาความเชื่อในเรื่องการพัฒนาสุขภาวะทางเพศและการ
คำนึงถึงสิทธิเด็ก วัยรุ่น และความรับผิดชอบร่วมกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกี่ยวกับปัญหาพฤติกรรมทางเพศ
ตลอดจนทำงานตามหลักการ “เพศศึกษารอบด้าน” ที่กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขเสนอต่อ
กระทรวงศึกษาธิการ และผนวกแนวทาง มาตรการ ที่ผู้บริหารกระทรวงศึกษาได้มีการประชุมสรุปเป็น
มาตรการที่ควรจัดทำขึ้น 10 ข้อ

ทีมวิชาการองค์กรแพธได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาของ SIECUS มาตีแผ่ เทียบเคียง
กับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในการกำหนดเนื้อหาและพิจารณาตาม
กระบวนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านซึ่งครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องต่างๆ ดังนี้

1. พัฒนาการมนุษย์/พัฒนาการทางเพศ
2. สัมพันธภาพ
3. ทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต/ ทักษะส่วนบุคคล
4. พฤติกรรมทางเพศ
5. สุขภาพทางเพศ
6. สังคม และวัฒนธรรม

จุดเน้นการพัฒนาอยู่ที่ทักษะสำคัญที่เยาวชนควรมีคือ

- 1) ทักษะการให้คุณค่ากับสิ่งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม
- 2) ทักษะการสื่อสาร รับฟัง แลกเปลี่ยนความรู้สึกนึกคิดที่สอดคล้อง หรือแตกต่าง
- 3) ทักษะการตัดสินใจต่อรอง ทำความตกลงเพื่อให้บรรลุความตั้งใจหรือทางเลือกที่ตนสามารถ
รับผิดชอบได้
- 4) ทักษะการรักษาและยืนยันความเป็นตัวของตัวเอง สามารถแสดงความรู้สึก ความต้องการของ
ตนเองโดยเคารพในสิทธิของผู้อื่น
- 5) ทักษะการจัดการกับแรงกดดันจากเพื่อน สิ่งแวดล้อม และอคติทางเพศ
- 6) ทักษะการแสวงหาคำแนะนำ ความช่วยเหลือ การจำแนกแยกแยะข้อมูลที่ถูกดึงออกจากที่ไม่
ถูกต้อง

นอกจากนี้ยังเน้นการปรับเปลี่ยนครูผู้สอนในเรื่อง

- 1) ทักษะคิดและความเชื่อในเรื่องเพศของครูในการเชื่อว่านักเรียนมีศักยภาพในการเรียนรู้และเห็นคุณค่านักเรียนในความสามารถที่จะตัดสินใจเอง
- 2) การเปลี่ยนตนเองจากครูผู้รู้ เป็นผู้จัดการกระบวนการเรียนรู้
- 3) การเป็นผู้นำและสร้างการมีส่วนร่วมโดยเน้นเรื่อง
  - 3.1 บทบาทครูในการเป็นผู้ช่วยให้เกิดคำถามหรือตั้งคำถามที่ถูกร่องถูกประเด็นในระหว่างอภิปรายแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
  - 3.2 การใช้การสื่อสารสองทางเป็นส่วนใหญ่
  - 3.3 การเป็นผู้ประสานงาน อำนวยความสะดวกให้กับนักเรียนในการทำกิจกรรม
  - 3.4 การเป็นผู้เชื่อมโยงความสนใจเป้าหมายของแต่ละคนให้เป็นจุดร่วมของกลุ่มหาประเด็นที่แท้จริง

ในด้านการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนซึ่งครูต้องอาศัยทักษะดังนี้

1. การใช้คำถาม
2. การฟัง
3. การเชื่อมโยงและ
4. การสรุป

สำหรับการวัดและประเมินผลนั้นให้ความสำคัญทั้ง 2 ประการ คือ

1. การประเมินด้านความรู้
2. การประเมินด้านทักษะและการทำงานกลุ่ม

เรื่องการสนับสนุนจากผู้บริหาร แนวทางการจัดเพศศึกษารอบด้าน ได้ดำเนินการในเรื่อง

1. การผลักดัน นโยบาย
2. การสนับสนุนการสอนเพศศึกษาโดยการ ทำอะไร เช่น
  - 2.1 การประชุม โรงเรียน การประชุมผู้ปกครอง
  - 2.2 การวางแผนหลักสูตร
3. การติดตามประเมินผล
4. การจัดสรรงบประมาณ
5. การพัฒนาครู
6. การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอน

การวิจัยในต่างประเทศ การประเมินผลเพศศึกษา

Alex (1996) et al, ได้สรุปการประเมินผลการจัดเพศศึกษาในประเทศอังกฤษ ในประเด็นเนื้อหา และวิธีการสอนใน 25 โรงเรียนระดับมัธยมปลาย พบว่า ส่วนใหญ่ 70% มีการสอนเรื่องการร่วมเพศ 51% สอนวิธีการใส่ถุงยางอนามัย 45% เน้นเรื่องคุณธรรม และ 36% สอนเรื่องการยืนยันสิทธิของตนเองซึ่ง รวมถึงทักษะการปฏิเสธ นักเรียน 44% พึงพอใจในการเรียนการสอนเพศศึกษา ส่วนวิธีการประเมินผลการเรียนรู้เพศศึกษานั้น Jacqueline Voss ได้นำเสนอไว้เมื่อปี 1980 ว่าการประเมินผลที่ผ่านมาส่วนใหญ่มีการใช้รูปแบบการวิจัยที่ไม่ดี ไม่มีการประเมินผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ดังนั้น การวิจัยประเมินผลการเรียนรู้เพศศึกษาควรเน้นให้มีการประเมินผลลัพธ์การติดตามระยะยาว และการเปรียบเทียบวิธีการจัดการเรียนรู้แบบต่างๆ และมีข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบมากขึ้น

ในการวิจัยประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา Henderson, et al (2006) ได้ทำการประเมินเปรียบเทียบอัตราการทำแท้ง และการท้องในวัยรุ่นซึ่งเกิดขึ้นในกลุ่มที่มีการเรียนรู้โดยวิธีดั้งเดิม กับวิธีพิเศษที่มีการอบรมครูเพิ่มเติมในวิธีการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา ผลการวิจัยสรุปว่า โรงเรียนที่ครูผู้สอนได้รับการอบรมเพิ่มเติมมีอัตราการท้องและทำแท้งสูงกว่าอีกกลุ่มหนึ่งแต่ความแตกต่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามนักเรียนชอบการเรียนการสอนแบบใหม่มากกว่า นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยทางสังคมเศรษฐกิจมีผลต่อการท้องและการทำแท้ง สำหรับการศึกษาในประเทศไทย ภารดี ประเสริฐวงษ์และคณะได้ทำการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาความรู้ ทักษะคิด และการรับรู้ของวัยรุ่นอายุ 13-15 ปี ต่อการสอนเพศศึกษาจากบิดามารดาของอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาและเรื่องเพศในวัยรุ่นในระดับปานกลาง มีทัศนคติต่อการสอนเพศศึกษาอยู่ในระดับกลาง และ วิธีการสอนของบิดามารดาเป็นแบบอ้อมๆ เป็นส่วนใหญ่ เนื้อหาที่สอนเป็นเรื่องการแต่งกาย ส่วนเรื่องที่ไม่สอนคือ เรื่องความต้องการทางเพศและการปฏิบัติตัวเพื่อเบี่ยงเบนความต้องการ

สำหรับการประเมินผลที่ผ่านมาได้มีการประเมินผลกระบวนการและผลลัพธ์อย่างต่อเนื่อง ผลการประเมินพอสรุปได้ดังนี้

1. รายงานการสังเคราะห์ผลการทำงานเพศศึกษาโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจ (พ.ศ. 2546 - 2551) เป็น การประเมินผลโดยการเก็บข้อมูลจากนักเรียน ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา วิทยากรหลัก และ พี่เลี้ยงทางวิชาการที่ทำหน้าที่สนับสนุนและติดตามครูผู้สอนใน สถานศึกษา ตลอดจนผู้บริหาร โครงการระดับภาค และหน่วยงานภาครัฐ ผลการประเมินพอสรุปได้ ว่า

เรื่องการเรียนรู้ในกลุ่มนักเรียนใน โครงการ มีความรู้ ความตระหนักดีกว่า กลุ่มนอก โครงการ และการเรียนรู้ไม่ทำให้มีเพศสัมพันธ์มากกว่ากลุ่มนอกโครงการ แต่มีความตระหนักใน ผลที่ตามมามากกว่ากลุ่มนอกโครงการ

เรื่องกระบวนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนมีการเปลี่ยนแปลง แต่ ผู้ปกครอง ชุมชน ยังมีผลต่อครูและผู้บริหาร

เรื่องสถานศึกษาดั้งเดิม ยังไม่มีความชัดเจนว่าควรมีองค์ประกอบอะไรบ้าง

เรื่องกระบวนการพัฒนาศักยภาพผู้จัดการเรียนรู้ กระบวนการอบรมช่วยได้ แต่การสนับสนุนวิชาการยังมีน้อยไม่เพียงพอ

เรื่องการขับเคลื่อนเชิงการบริหารจัดการ ระบบ และนโยบาย มีกิจกรรมกับผู้บริหาร และหน่วยงานระดับนโยบาย แต่ยังไม่แน่นอน

เรื่องการมีส่วนร่วมของเยาวชน และพื้นที่เรียนรู้นอกชั้นเรียน มีการเปิดพื้นที่ในกิจกรรมนอกหลักสูตร นอกชั้นเรียน แต่ยังมีปัญหาเรื่องการประเมินผลและยังขึ้นกับนักเรียน และครูผู้สอนเป็นสำคัญ

เรื่องการเชื่อมต่อกับแหล่งบริการที่เป็นมิตรสำหรับเยาวชน เป็นยุทธศาสตร์ของโครงการก้าวอย่าง แต่ยังไม่มีการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

2. รายงานผลสรุปการประเมินโครงการการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา“ก้าวอย่างเข้าใจ”: *ผลลัพธ์ในกลุ่มผู้เรียน* (พ.ศ. 2549 -2551) เป็นการประเมินผลลัพธ์ในกลุ่มผู้เรียนนักเรียนมัธยมที่อยู่ในโครงการ 16 แห่ง และนอกโครงการ 10 แห่ง โดยการติดตามต่อเนื่องเป็นเวลาสามปี (พ.ศ.2549 – 2551) เก็บข้อมูล 3 รอบ ขนาดตัวอย่างในโครงการ 1,974, 1,986, และ 1,760 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างนอกโครงการคือ 1,253, 1,670 และ 975 คน ตามลำดับ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า
  1. นักเรียนในโครงการมีความรู้เรื่องการป้องกัน และ ทัศนคติเชิงบวกในเรื่องเพศวิถี เพศสถานะ และสัมพันธภาพต่อผู้อื่นในระดับดีกว่านักเรียนในกลุ่มโรงเรียนนอกโครงการ
  2. ความรู้ความเข้าใจเรื่องความเสี่ยงของนักเรียนทั้งในและนอกโครงการยังไม่ดีเพียงพอ
  3. การจัดการเรียนรู้เพศศึกษาไม่ได้มีผลให้นักเรียนมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้น
  4. นักเรียนในโครงการมีการสื่อสารเรื่องพฤติกรรมเสี่ยงและการป้องกันกับคู่ของตนมากกว่ากลุ่มนอกโครงการ และมีการใช้ถุงยางอนามัยสูงขึ้นเมื่อเทียบกับผลการสำรวจทั้งสองรอบ
3. รายงานการประเมินผลลัพธ์เชิงคุณภาพในกลุ่มผู้เรียน: *การประยุกต์ใช้กระบวนการวาดรูปเล่าเรื่อง* (พ.ศ. 2551) โดยการเก็บข้อมูลจากนักเรียนระดับการศึกษาพื้นฐาน 26 แห่ง ในโครงการ 16 แห่ง นอกโครงการ 10 แห่ง ในประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ สัมพันธภาพกับบุคคลรอบข้าง สัมพันธภาพกับคนรัก และ พฤติกรรมทางเพศและสุขภาพทางเพศ ผลการประเมิน โดยสรุปพบว่า

สัมพันธภาพกับบุคคลรอบข้าง

นักเรียนทั้งในและนอกโครงการยังขาดความเชื่อมั่นในตนเองในการต่อรองหรือจัดการกับความขัดแย้ง นักเรียนนอกโครงการใช้ความรุนแรงจัดการกับความขัดแย้งมากกว่านักเรียนในโครงการ

สัมพันธ์ภาพกับคนรัก

นักเรียนในโครงการสามารถแสดงความรักได้อย่างเหมาะสม มีความตระหนักแม้ยังไม่กล้าพูดคุย เรื่องการชะลอการมีเพศสัมพันธ์ ในขณะที่นักเรียนนอกโครงการยังไม่ได้ทำเรื่องนี้

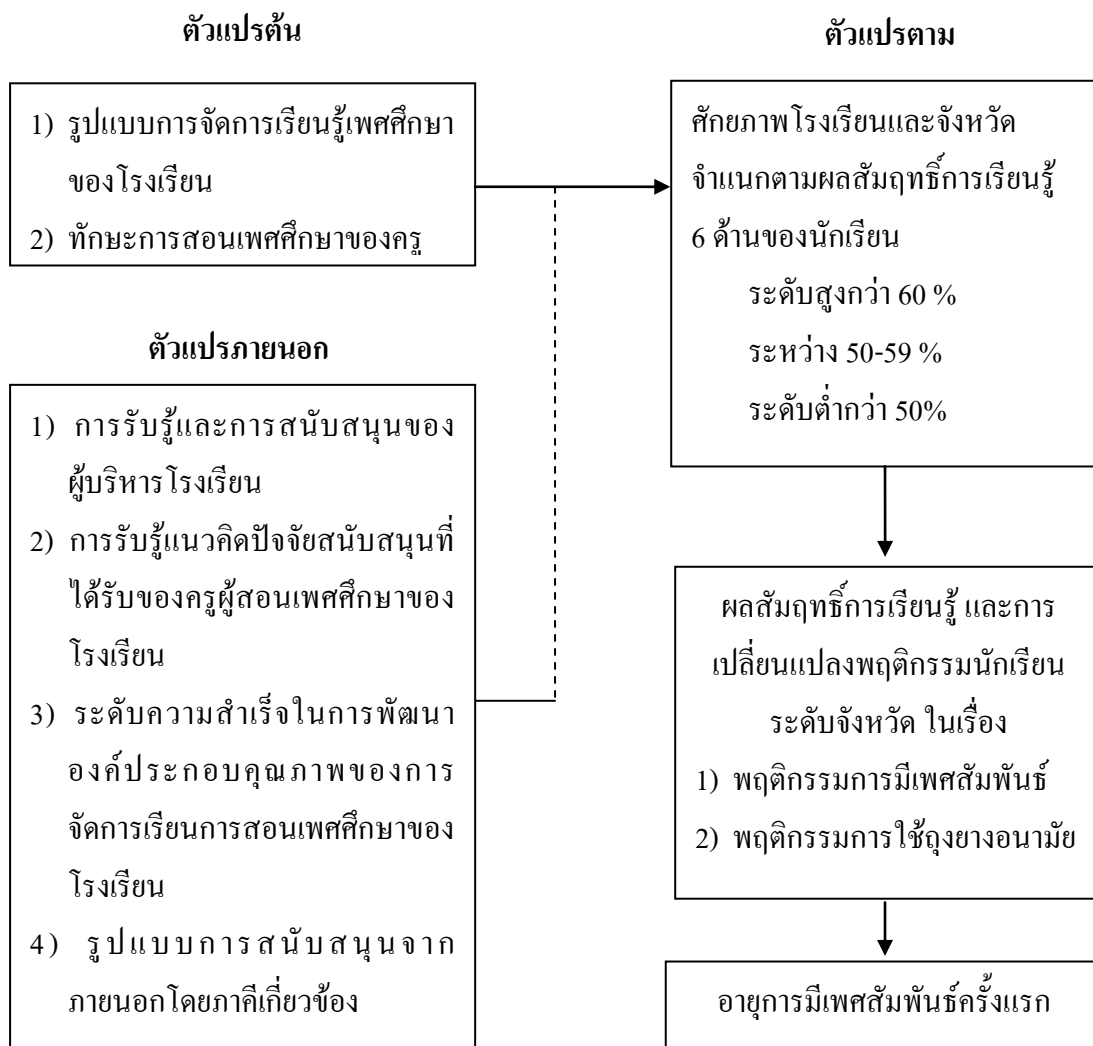
พฤติกรรมทางเพศและสุขภาพทางเพศ

นักเรียนกลุ่มในโครงการที่มีเพศสัมพันธ์มีพฤติกรรมต่อไปนี้นี้อีกมากกว่ากลุ่มนอกโครงการ

- 1) แสวงหาข้อมูลเรื่องเพศและเอดส์ก่อนมีเพศสัมพันธ์
- 2) พูดคุยสื่อสารกับคนรักเรื่องเพศก่อนตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์
- 3) มีความตระหนักเรื่องผลที่ตามมาของการมีเพศสัมพันธ์
- 4) มีการคิดถึงการป้องกันให้มีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย

ผลการทบทวนวรรณคดีที่เกี่ยวข้อง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาทำให้สามารถเขียน กรอบแนวคิด เพื่อการวิจัยประเมินผลในครั้งนี้ได้ดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัยประเมินผล

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัยประเมินผล

นิยามศัพท์

- **รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน** หมายถึง การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางตามพุทธศักราช 2551 และ/หรือหลักสูตรสถานศึกษา และมาตรฐานการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์จำนวนคาบต่อภาคการศึกษาและปีการศึกษา
- **ทักษะการสอนเพศศึกษา** หมายถึง ทักษะที่ครูผู้สอนเพศศึกษาใช้ในการสอนเพศศึกษาอื่น โดยมุ่งหวังให้เกิดการมีส่วนร่วมของนักเรียนอันประกอบด้วยทักษะการใช้คำถาม ทักษะการฟัง ทักษะการเชื่อมโยงสรุป และทักษะการใช้สื่อ ซึ่งสามารถประเมินได้จากการสังเกตการแสดงออกของครู นักเรียน และบรรยากาศในห้องเรียนโดยรวมและการแสดงออกด้วยภาษาและภาษาท่าทางของนักเรียน
- **ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้าน** หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนในด้านความรู้ ทักษะคิด การรับรู้ตนเอง การรับรู้โอกาสเสี่ยง ความรู้สึกต่อผู้ติดเชื้อและทักษะที่จำเป็นในการป้องกันตนเอง การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้สามารถวัดได้ด้วยแบบสอบถาม และแบบทดสอบความรู้
- **เพศศึกษาแบบรอบด้าน** หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมเนื้อหาหลักด้านพัฒนาการมนุษย์ สัมพันธภาพ ทักษะส่วนบุคคล พฤติกรรมทางเพศ สุขภาพทางเพศ สังคมและวัฒนธรรม โดยเน้นการพัฒนาให้เยาวชนเกิดทักษะที่จำเป็นการดำเนินชีวิตเรื่องการให้คุณค่ากับสิ่งต่างๆ การสื่อสาร การตัดสินใจ การปรึกษา และยืนยันสิทธิตนเองและการจัดการกับแรงกดดันจากเพื่อนและการแสวงหาคำแนะนำ ความช่วยเหลือและแยกแยะข้อมูลที่ต้องการออกจากที่ไม่ถูกต้อง
- **การจัดการเรียนรู้ของครู** หมายถึงวิธีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ของครูที่อยู่บนพื้นฐานการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาแบบรอบด้าน สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง
- **คุณสมบัติของครูผู้สอน** หมายถึง ครูผู้สอนที่ผ่านการอบรมขององค์การแพช หรือหน่วยงานในเครือข่ายองค์การแพช
- **กระบวนการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน** หมายถึงการจัดกิจกรรมโดยครูผู้สอนทำบทบาทผู้สนับสนุนการเรียนรู้อยู่ด้วยการใช้คำถาม การฟัง การเชื่อมโยงและการสรุป
- **การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียน** หมายถึงกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นในรูปแบบกิจกรรมนักเรียนชมรม ค่าย แนะแนว กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี บำเพ็ญประโยชน์
- **การจัดการเรียนรู้เสริมหลักสูตร** หมายถึงกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเนื่องจากการประสานงานจากองค์กรภายนอก เช่น การอบรมอื่นที่ไม่ได้จัดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการ
- **การบริหารจัดการของโรงเรียน** โดยผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ระบบที่ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำขึ้นให้เกิดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านระบุในหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องระหว่างหลักสูตรแกนกลาง หลักสูตรท้องถิ่น ตลอดจนมีกิจกรรมที่สนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปได้อย่างถูกต้องครบถ้วนและต่อเนื่อง

- นโยบายเรื่องจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านหมายถึงเอกสารประกาศเป็นลายลักษณ์อักษรที่ทำให้ผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นหลักการและแนวทางในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านได้
- ระบบการบริหารหลักสูตรหมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อ สนับสนุน ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลที่เอื้อให้สามารถบอกได้ว่าการดำเนินงานหลักสูตรเป็นไปอย่างไรและมีประสิทธิผลมากน้อยแค่ไหน
- ระบบการประกันคุณภาพหลักสูตร หมายถึงการจัดกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อกำกับ ติดตาม แสดงให้เห็นกระบวนการในการจัดทำ และนำนโยบายไปจัดการเรียนรู้เพศศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายตามมาตรฐานที่ตั้งไว้
- พฤติกรรมการมีความสัมพันธ์ทางเพศ หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการแสดง ความสัมพันธ์ระดับความรู้สึกที่เรียกว่า “การมีแฟนหรือคนรัก” และ/หรือการมีความสัมพันธ์ทางเพศทั้งที่มีการป้องกันและไม่ป้องกัน สามารถวัดได้ด้วยแบบสอบถามที่นักเรียนตอบเองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
- พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย หมายถึง พฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์แบบป้องกัน โดยมีการสวมใส่ถุงยางอนามัยในทุกครั้ง สามารถวัดได้โดยการตอบแบบสอบถามด้วยตนเองของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
- อายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก หมายถึง อายุจริงของนักเรียนที่เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ระบุในแบบสอบถาม
- การรับรู้ของผู้บริหาร หมายถึง การแสดงออกด้วยคำพูดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาของนักเรียนในระหว่างการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการของโรงเรียนหรือผู้ที่ผู้อำนวยการมอบหมาย
- การสนับสนุนของผู้บริหาร หมายถึง กิจกรรมที่ผู้บริหารจัดทำขึ้นและรับรู้โดยครูผู้สอนเพศศึกษาของโรงเรียนและตอบให้ทราบได้ในการทำสนทนากลุ่มและในการตอบแบบสอบถามของครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง
- การรับรู้แนวคิดและปัจจัยสนับสนุนของครูผู้สอน หมายถึง การแสดงออกของครูผู้สอนโดยการตอบแบบสอบถามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาและปัจจัยอื่น ๆ ที่ครูผู้สอนรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถดำเนินการเพศศึกษารอบด้านในโรงเรียนได้
- องค์ประกอบคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาหมายถึง กิจกรรมที่ถูกระบุโดยคณะทำงานเพศศึกษาขององค์การแพช ซึ่งมีมติเห็นชอบให้ใช้เป็นกรอบในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเพศศึกษามีคุณภาพ องค์ประกอบคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนคือ การจัดการสอน 16 คาบต่อปี กับครูผู้สอนที่ผ่านการอบรม การมีผู้บริหารที่เข้าใจหลักการแนวคิด การมีการอบรมเพศศึกษาแก่ครู การมีระบบ โฆษใน โรงเรียน การมีกิจกรรมนอกหลักสูตร การมีนโยบายและการดูแลนักเรียน และการมีกิจกรรมสร้างความตระหนักแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และกรรมการสถานศึกษา

- รูปแบบการสนับสนุนจากภายนอกของภาคีที่เกี่ยวข้อง หมายถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากองค์กรในเครือข่าย องค์กรแพช เครือข่ายกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่ หน่วยขององค์กรต่าง ๆ ที่เป็นไปเพื่อสนับสนุนกิจกรรม การเรียนการสอนเพศศึกษาของโรงเรียนให้มีคุณภาพมากขึ้น

ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัยประเมินผลครั้งนี้คือ

- 1) โรงเรียนที่จัดเพศศึกษารอบด้าน คือโรงเรียนที่มีครูผู้สอนผ่านการอบรมขององค์กรแพช หรือเครือข่าย ในหลักสูตรเบื้องต้น 3 วัน และมีผู้บริหารหรือตัวแทนเคยเข้าร่วมกิจกรรมหรืออบรมหลักสูตรสำหรับผู้บริหาร 1 วัน
- 2) โรงเรียนที่จัดเพศศึกษารอบด้านเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และใช้ระบบการรับรองคุณภาพของสำนักมาตรฐาน การศึกษาของประเทศ
- 3) การประเมินผลครั้งนี้กำหนดเป้าหมายหลักในภาพของระดับจังหวัด

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เน้นศึกษา ตัวแปรต้นที่สำคัญ คือ การจัดการเรียนรู้เพศศึกษาของ โรงเรียน ทักษะ การสอน และตัวแปรภายนอกที่สำคัญคือการสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา
2. เนื้อหาสำคัญของการวิจัยครั้งนี้ คือ คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน และการบริหารจัดการ ของผู้บริหารที่ทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นผลลัพธ์การเรียนรู้ในผู้เรียน และ ความสมบูรณ์ของการ จัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านที่สมบูรณ์และต่อเนื่องตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในกรอบการทำงาน โครงการก้าวอย่างเข้าใจ
3. บริบทของการวิจัยครั้งนี้มีความครอบคลุม บริบทของโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขยายโอกาส ที่อยู่ในโครงการขององค์กรแพช และยินยอมให้ทำการประเมินผล

ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยประเมินผลครั้งนี้มีเวลาเก็บข้อมูลเพียง 6 เดือนและไม่สามารถเก็บข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบทั้งปี การศึกษาได้

สถานที่ทำการทดลองหรือเก็บข้อมูล 8 จังหวัด คือ ภาคเหนือ 2 จังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 จังหวัด โดยเลือกโรงเรียนจากภาคละ 2 จังหวัด คือ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และ ภาคใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ คือ การวิจัยเชิงสำรวจภาคตัดขวาง 1 ครั้ง โดยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพด้วยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการวิจัยครั้งนี้เพื่อสอบถามผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และ ผู้เรียนจากทุกโรงเรียนใน 8 จังหวัดที่ได้รับการเลือกมาจากโครงการก้าวอย่างเข้าใจ

ประชากร/กลุ่มตัวอย่างและวิธีเลือกและปริมาณของกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาและขยายโอกาสทั้งหมดจำนวน 1,510 โรงเรียนใน 43 จังหวัดที่จัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านตามแนวทางขององค์การแพชตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนทุกโรงเรียนใน 8 จังหวัดที่มีโรงเรียน ซึ่งมีการจัดเพศศึกษารอบด้านอย่างมีคุณภาพในระดับต่างๆ กันและได้รับการเลือกจากองค์การแพชและเครือข่าย

การสุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจงโดยมีเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยผู้เชี่ยวชาญจากองค์การแพชและผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานในแต่ละเครือข่ายหรือโหนดในแต่ละพื้นที่ อันประกอบด้วยเกณฑ์ดังนี้

1. เป็นจังหวัดที่เป็นตัวแทนของแต่ละภาคที่มีตัวแทนเครือข่ายการจัดเพศศึกษารอบด้านประสานงาน ติดตามสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านอยู่แล้ว
2. เป็นจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีมัธยมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาสอย่างน้อย 8-10 โรงเรียนในจังหวัดนั้น

เครื่องมือในการวิจัย

1. แบบเก็บข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน
2. แบบสอบถามครูผู้สอน ผู้บริหาร
3. แบบสังเกตการสอนครูผู้สอน
4. แบบประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้และแบบสำรวจหัวข้อการเรียนรู้ของนักเรียน
5. แนวทางการสนทนากลุ่มย่อยในกลุ่มผู้เรียนและครูผู้สอนเพศศึกษา

ขั้นตอนในการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญดังนี้

1) การพัฒนาเครื่องมือ หลังจากการทบทวนวรรณคดีที่เกี่ยวข้องในเรื่องการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา และเอกสารประเมินผล ตลอดจนเครื่องมือที่ใช้ประเมินผลของโครงการที่ผ่านมาแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำร่างเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินผลโครงการในมิติต่างๆตามกรอบแนวคิดและครอบคลุมตัวแปรสำคัญๆ คือการจัดการเรียนรู้ของครู การสนับสนุนจากผู้บริหาร และปัจจัยเอื้อที่ทำให้เกิดการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านอย่างมีคุณภาพ

2) การทดสอบเครื่องมือและระบบการเก็บข้อมูล มีการดำเนินการใน 3 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร 1 โรงเรียน โรงเรียนชานเมือง 1 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ในต่างจังหวัดอีก 1 โรงเรียน ผลทดสอบพบว่า แบบสอบถามความมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.687 โดยแยกเป็นแต่ละส่วนได้ดังนี้ ด้านความรู้ = 0.598 ด้านความรู้ลึก = 0.704 ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง = 0.646 ด้านทักษะ = 0.615 ด้านทัศนคติ = 0.327 และด้านการรับรู้ตนเอง = 0.440 ส่วนระบบการเก็บข้อมูลทีมวิจัยได้กำหนดให้มีการพบผู้บริหารก่อน แล้วพบครูผู้สอน สังเกตการสอน และสนทนากลุ่มกับนักเรียน มีการส่งแบบสอบถามชุดที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน และชุดที่ 2 ข้อมูลครูผู้สอนให้ก่อนการลงพื้นที่ ส่วนข้อมูลนักเรียนจะให้นักเรียนตอบในวันที่ไปประเมิน และสามารถส่งกลับมาได้ภายใน 1 สัปดาห์หลังการลงพื้นที่

3) การดำเนินการเก็บข้อมูล

3.1) ในส่วนของการพัฒนาทีมประเมินผลระดับจังหวัด ทีมวิจัยมีการประชุมหัวหน้าทีมประเมินผลในแต่ละจังหวัดและทำการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาทีมงานจังหวัดละ 1 ครั้ง และมีการซ้อมเหมือนจริง 1 ครั้ง จนแน่ใจว่าทีมประเมินผลของแต่ละจังหวัดมีทักษะในการเก็บข้อมูล

3.2) ในส่วนของโรงเรียนที่ประเมินผลได้ประสานงานกับเครือข่ายองค์กรแพชในการเชิญประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และการเตรียมการเพื่อทำการประเมินจังหวัดละ 1 ครั้ง

3.3) ขั้นตอนในการจัดเก็บข้อมูลประเมินผลประกอบด้วย การกรอกแบบสอบถามข้อมูลโรงเรียน ข้อมูลครูผู้สอน และแบบทดสอบความรู้และพฤติกรรม 6 ด้านของนักเรียน การทำสนทนากลุ่มหรือสัมภาษณ์ ครูผู้สอนประมาณ 1 ชั่วโมง การพบผู้บริหารโรงเรียนเพื่อสัมภาษณ์เจาะลึกเป็นเวลา 30-45 นาที การสังเกตการสอน 30-45 นาที และการสนทนากลุ่มนักเรียนของทุกระดับชั้น ชั้นละ 2 คน จำนวน 1 กลุ่ม

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1) นอกจากการแบ่งกลุ่มโรงเรียนโดยใช้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพศศึกษา 6 ด้านเป็นเกณฑ์ ซึ่งแบ่งโรงเรียนได้เป็น 3 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงกว่า 60% (2) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนอยู่ระหว่าง 50-59% และ (3) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนต่ำกว่า 50% แล้ว

การประเมินผลครั้งนี้ได้ทำการเรียงคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจากสูงสุดไปต่ำสุด แล้วคัดโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ถึงอันดับที่ 20 แรกให้เป็นโรงเรียนที่มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านสูง ส่วนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนอยู่ที่ 20 อันดับสุดท้าย ถูกจัดให้เป็นโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ

สำหรับการวิเคราะห์ศักยภาพระดับจังหวัด ดำเนินการโดยนำจำนวนของโรงเรียนเฉพาะที่มีศักยภาพสูงและต่ำเท่านั้นมาเป็นฐานในการคำนวณค่าร้อยละเป็นรายจังหวัดเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดศักยภาพของจังหวัดออกเป็นกลุ่ม ทำให้แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ (1) จังหวัดที่มีศักยภาพสูง คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่ศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป (2) จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่

ศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละระหว่าง 79 -20 (3) จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละต่ำกว่า 20

4.2) เพื่อตอบคำถามระดับโรงเรียนและระดับจังหวัดในเรื่องความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แต่ละด้าน และผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทีมวิจัยประเมินผล ทำการวิเคราะห์ภาพรวมแยกด้านทั้ง 6 ด้านจำแนกรายโรงเรียน วิเคราะห์ร้อยละของพฤติกรรมทางเพศ พฤติกรรมการมีแฟน พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย จำแนกตามกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แตกต่างกัน และใช้สถิติ t-test หรือ F test เพื่อทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3) เพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับความแตกต่างของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา ทีมวิจัยประเมินผลได้ทำการวิเคราะห์เป็นขั้นตอนคือใช้คำตอบจากแบบสอบถามจากครู ที่ระบุรูปแบบการจัดหลักสูตร และรูปแบบการจัดกิจกรรม มาวิเคราะห์ด้วยความถี่และร้อยละ เพื่อนำมาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน และนำข้อมูลรายโรงเรียนจากโรงเรียนต้นแบบที่มีคะแนนสูงสุดและโรงเรียนที่มีคะแนนต่ำสุดมาเปรียบเทียบข้อมูลรูปแบบการจัดหลักสูตร

4.4) เพื่อตอบคำถามความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่มีผลต่อการเปรียบเทียบพฤติกรรมทางเพศ และการใช้ถุงยางอนามัย ทีมวิจัยประเมินผลได้ทำการวิเคราะห์โดยใช้สมการถดถอยสหสัมพันธ์แบบ logistic เพื่อหาความสามารถในการทำนายพฤติกรรมทางเพศ และการใช้ถุงยางอนามัยจากผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แต่ละด้าน

4.5) เพื่อตอบคำถามในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะของครูผู้สอน ทีมวิจัยประเมินผลนำข้อมูลจากการสังเกตการสอนและข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสนทนากลุ่มกับนักเรียนเพื่อมาอธิบายภาพความแตกต่างของทักษะของครูในโรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกัน

4.6) เพื่อตอบคำถามในส่วนที่เกี่ยวกับการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอนเพศศึกษาของแต่ละจังหวัด ทีมวิจัยนำข้อมูลส่วนของผู้บริหารที่ได้จากการสัมภาษณ์เจาะลึก และข้อมูลส่วนของครูที่ได้มาจากการสัมภาษณ์หรือสนทนากลุ่มมาประมวลเพื่ออธิบายภาพการดำเนินงานพัฒนาระบบการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนจากแบบสรุปข้อมูลแต่ละโรงเรียน ของแต่ละจังหวัดในภาพรวม มาวิเคราะห์ภาพรวมดูความแตกต่างของความสำเร็จ และนำข้อมูลเทียบเคียงของโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง และโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ มาเทียบเคียงองค์ประกอบคุณภาพของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา แล้วสรุปภาพที่เกิดขึ้น โดยการเปรียบเทียบข้อมูลเชิงคุณภาพ

การวิจัยประเมินผลครั้งนี้ ทำการเก็บข้อมูลของโรงเรียนใน 8 จังหวัด ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ทะยอยเข้าร่วมในโครงการก้าวอย่างเข้าใจขององค์การแพธมาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2548 จนถึงปัจจุบันเป็นจำนวนทั้งสิ้น 175 แห่ง แต่ข้อมูลที่เก็บได้ครั้งนี้เป็นจำนวน 167 แห่ง ส่วนที่ไม่ตอบ คือ ได้ยุติการสอนไปแล้วเนื่องจากครูที่ผ่านการอบรมย้ายออกไปหมดแล้วคิดเป็นร้อยละ 4.5 สำหรับข้อมูลจากกลุ่มครูมีการส่งคืนข้อมูล จำนวน 764 ชุด จาก 142 โรงเรียนและข้อมูลจากเด็กนักเรียนชั้นม.1 ถึง ม.6 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 15,828 คน รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม พอนำเสนอได้ในตารางต่อไปนี้ โดยจำแนกเป็น 2 ส่วน คือ

1) ข้อมูลโรงเรียนและนักเรียน

2) ข้อมูลครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถนำเสนอได้เป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ความแตกต่างของศักยภาพ โรงเรียนและจังหวัด

ส่วนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในการเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศ และการใช้ถุงยางอนามัยของ
นักเรียนในระดับโรงเรียน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลครู ผู้บริหารและมุมมองที่เกี่ยวข้องกับการสอนเพศศึกษารอบด้าน

ส่วนที่ 4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้าน

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนและกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักเรียน จำแนกตามลักษณะทั่วไปรายจังหวัด

จำนวน โรงเรียน	นค.	สต.	อด.	ชภ.	ลพ.	ฉช.	อค.	สพ.	รวมทั้งสิ้น
	38 /40	21 /22	16 /16	21 /22	31/ 31	22 /26	8/8	10/10	167/175
จำนวนนักเรียน									
ตามระดับชั้น									
ม.1	386	370	296	693	541	410	146	357	3,199
ม.2	444	329	364	684	627	531	125	295	3,399
ม.3	515	385	496	745	619	556	103	303	3,722
ม.4	377	205	75	514	278	168	34	248	1,899
ม.5	313	186	140	439	337	123	44	259	1,841
ม.6	345	163	138	451	313	73	58	224	1,765
รวม	2,380	1,638	1,509	3,526	2,715	1,861	510	1,686	15,825

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักเรียน จำแนกตามลักษณะทั่วไปรายจังหวัด (ต่อ)

	นค.	สต.	อด.	ชภ.	ลพ.	นช.	อด.	สพ.	รวม
	(n=2,380)	(n=1,638)	(n=1,509)	(n=3,526)	(n=2,715)	(n= 1,861)	(n= 510)	(n= 1,686)	(n= 15,825)
เพศ	(n=2,371)	(n= 1,649)	(n=1,513)	(n= 3,504)	(n= 2,697)	(n= 1860)	(n= 508)	(n= 1,685)	n= 13,594)
• ชาย	772 (32.6)	663 (40.2)	563 (37.2)	1,166 (33.2)	1,054 (39.2)	787 (42.3)	192 (37.8)	699 (41.5)	5,007 (36.8)
• หญิง	1,599 (67.4)	986 (59.8)	950 (62.8)	2,339 (66.8)	1,639 (60.8)	1073 (57.7)	316 (62.2)	986 (58.5)	8,587 (63.2)
เพศที่นักเรียนคิดว่าเป็น	(n= 2,338)	(n=1,627)	(n= 1,470)	(n=3,480)	(n=2,656)	(n= 1,847)	(n= 508)	(n= 1,685)	(n= 13,418)
• ชาย	768 (32.8)	650 (40.0)	539 (36.7)	1,164 (33.5)	1,034 (38.9)	790 (42.8)	192 (37.8)	699 (41.5)	4,945 (36.9)
• หญิง	1,556 (66.6)	961 (59.0)	920 (62.6)	2,312 (66.4)	1,566 (58.9)	1041 (56.4)	316 (62.2)	986 (58.5)	8,354 (62.3)
• อื่น ๆ.....	14 (0.6)	16 (1.0)	11 (0.7)	4 (0.1)	58 (2.2)	16 (0.9)	0	0	119 (0.9)
อายุ (ปี)	(n=2,326)	(n= 1,590)	(n=1,484)	(n= 3,515)	(n= 2,702)	(n=1,796)	(n=510)	(n=1,686)	(n=13,687)
10	-	-	1 (0.1)	-	-	-	0	0	1 (0.0)
11	-	2 (0.1)	0	6 (0.2)	6 (0.2)	6 (0.3)	1 (0.2)	3 (0.2)	25 (0.2)
12	91 (3.9)	79 (5.0)	67 (4.5)	285 (8.1)	215 (8.0)	178 (9.9)	17 (3.3)	46 (2.7)	979 (6.3)
13	417 (17.9)	339 (21.3)	326 (22.0)	719 (20.5)	553 (20.5)	433 (24.1)	124 (24.3)	318 (18.9)	3,218 (20.7)
14	449 (19.3)	383 (24.1)	409 (27.6)	869 (24.7)	695 (25.7)	600 (33.4)	137 (26.9)	341 (20.2)	3,860 (24.8)

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักเรียน จำแนกตามลักษณะทั่วไปรายจังหวัด (ต่อ)

	นค.	สต.	อด.	ชภ.	ลพ.	ฉช.	อด.	สพ.	รวม
	(n=2,380)	(n=1,638)	(n=1,509)	(n=3,526)	(n=2,715)	(n= 1,861)	(n= 510)	(n= 1,686)	(n= 15,825)
15	473 (20.3)	285 (17.9)	350 (23.6)	570 (16.2)	423 (15.7)	298 (16.6)	94 (18.4)	296 (17.6)	2,783 (17.9)
16	356 (15.3)	227 (14.3)	115 (7.7)	463 (13.2)	297 (11.0)	155 (8.6)	35 (6.9)	254 (15.1)	1,899 (12.2)
17	332 (14.3)	169 (10.6)	124 (8.4)	478 (13.6)	324 (12.0)	93 (5.2)	46 (9.0)	253 (15.0)	1,815 (11.7)
18	205 (8.8)	104 (6.5)	91 (6.1)	120 (3.4)	179 (6.6)	33 (1.8)	50 (9.8)	172 (10.2)	952 (6.1)
19	3 (0.1)	2 (0.1)	1 (0.1)	2 (0.1)	9 (0.3)	0	6 (1.2)	3 (0.2)	26 (0.2)
20	0	0	0	0	1 (0.0)	0	0	0	1 (0.0)
ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	15.04, 1.673,	14.74, 1.634,	14.59, 1.547,	14.61, 1.640,	14.65, 1.719,	14.12, 1.389,	14.73, 1.73,	15.1, 1.71,	14.64, 1.639,
อายุสูงสุด-อายุต่ำสุด	12-19	11-19	12-21	10-19	11-20	11-18	11-19	11-19	10-20
ศาสนา	(n=2363)	(n=1,649)	(n= 1,513)	(n= 3,527)	(n= 2,700)	(n=1,847)	(n=510)	(n=1,679)	(n=15,788)
พุทธ	2,199 (93.1)	561 (34.0)	1,498 (99.0)	3,508 (99.5)	2,660 (98.5)	1,575 (85.3)	509 (99.8)	1,670 (99.5)	14,180 (89.8)
คริสต์และอื่น ๆ	10 (0.4)	3 (0.2)	14 (0.8)	12 (0.4)	35 (1.3)	13 (0.7)	0	7 (0.4)	94 (0.6)
อิสลาม	156 (6.6)	1,085 (65.8)	4 (0.3)	7 (0.2)	6 (0.2)	260 (14.1)	1 (0.2)	2 (0.1)	1514 (9.6)
การพักอาศัย อยู่กับ....	(n=2,370)	(n=1,647)	(n=1,365)	(n=3,443)	(n=2,703)	(n=1,854)	(n=504)	(n=1,678)	(n=15,564)
บิดามารดา	1,940 (81.9)	1,420 (86.2)	430 (31.5)	3,278 (95.2)	2,143 (79.4)	1,504 (81.1)	490 (97.2)	1,656 (98.7)	11,935 (76.7)

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นนักเรียน จำแนกตามลักษณะทั่วไปรายจังหวัด (ต่อ)

	นค. (n=2,380)	สต. (n=1,638)	อด. (n=1,509)	ชภ. (n=3,526)	ลพ. (n=2,715)	นช. (n= 1,861)	อต. (n= 510)	สพ. (n= 1,686)	รวม (n= 15,825)
พักอยู่เองโดยลำพัง โดยไม่มีผู้ใหญ่ดูแล	4 (0.2)	4 (0.2)	9 (0.7)	32 (0.9)	10 (0.4)	10 (0.5)	2 (0.4)	7 (0.4)	78 (0.5)
อยู่หอพัก สถานศึกษา	85 (3.6)	24 (1.5)	8 (0.6)	108 (3.1)	95 (3.5)	11 (0.6)	12 (2.3)	15 (0.9)	358 (2.3)
ผู้ปกครองไปตระเวน	256 (10.8)	169 (10.3)	866 (63.4)		438 (16.2)	314 (16.9)	0	0	2,857 (21.3)
อยู่หอพักเอกชน	11 (0.5)	-	3 (0.2)	26 (0.8)	2 (0.1)	1 (0.1)	0	0	43 (0.3)
ญาติ	74 (3.1)	30 (1.8)	49 (3.6)		13 (0.5)	14 (0.8)	0	0	293 (2.2)

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนเป็นเพศหญิงเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 63.2 เป็นนักเรียนระดับมัธยมต้นประมาณร้อยละ 20 -23.5 นักเรียนมัธยมปลายประมาณร้อยละ 11-12 ส่วนใหญ่มีอยู่ในช่วง 13-17 ปี คิดเป็นร้อยละ 11-20 อายุสูงสุดและต่ำสุดอยู่ระหว่าง 10-20 ปี อายุเฉลี่ยอยู่ที่ 14.64 ปี นับถือศาสนาพุทธคิดเป็นร้อยละ 89.8 รองลงมาคือ ศาสนาอิสลาม นักเรียนส่วนใหญ่ร้อยละ 76.7 อาศัยอยู่กับบิดามารดา รองลงมาคือผู้ปกครองคิดเป็นร้อยละ 21.3

2) ข้อมูลทั่วไปของครูที่สอนเพศศึกษา

ตารางที่ 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู จำแนกข้อมูลส่วนบุคคลและรายจังหวัด

ข้อมูลส่วนบุคคล	นค.	สต.	อด.	ชภ.	ลพ.	ฉช.	อค.	สพ.	จำนวน (ร้อยละ)
จำนวนโรงเรียน	39/40	18/22	15/16	21/22	16/18	18/26	7	8	142
จำนวนครู	145	73	79	114	138	95	50	70	764
เพศ	(n=144)	(n=72)	(n=79)	(n=114)	(n=137)	(n=95)	(n=50)	(n=70)	(n=760)
- ชาย	47 (32.6)	23 (31.9)	35 (44.3)	49 (42.6)	46 (33.6)	27 (28.4)	17 (34.0)	21 (30.0)	264 (34.7)
- หญิง	97 (67.4)	49 (68.1)	44 (55.7)	66 (57.4)	90 (66.4)	68 (71.6)	33 (66.0)	49 (70.0)	496 (65.3)
อายุ (ปี)	(n=118)	(n=61)	(n=70)	(n=96)	(n=130)	(n=81)	(n=44)	(n=56)	656
- 21-30	1 (0.8)	6 (.9.8)	4 (5.7)	27 (28.1)	10 (7.7)	7 (8.6)	8 (18.2)	8 (14.3)	71 (10.8)
- 31-40	16 (13.6)	17 (27.9)	21 (30.0)	28 (29.2)	27 (20.8)	13 (16.0)	9 (18.2)	14 (25.0)	144 (22.0)
- 41-50	52 (44.1)	24 (39.3)	28 (40.0)	21 (21.9)	37 (28.7)	27 (33.3)	9 (18.2)	22 (39.3)	219 (33.4)
- 51-60	49 (41.5)	14 (23.0)	17 (24.3)	20 (20.8)	56 (43.4)	34 (42.0)	20 (45.4)	12 (21.4)	222 (33.8)
ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	47.86, 6.98	43.49, 9.24	44.24, 8.24	39.40, 10.24	45.66, 9.27	46.25, 8.91	44.23, 10.14	42.4, 9.10	44.48, 9.25
อายุต่ำสุด-อายุสูงสุด	23-59	25-58	26-58	23-59	21-59	27-59	24-58	25-58	23-59

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูมีจำนวนทั้งสิ้น 764 คน เป็นหญิงมากกว่าชายคิดเป็นร้อยละ 65.3 และ 34.7 ตามลำดับ และมีช่วงอายุระหว่าง 23-59 ปี โดยครูส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 41-50 ปีและ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.4 และ 33.8 ซึ่งคิดเป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกันมาก รองลงมาคือช่วงอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 22

ผลการวิจัยส่วนที่ 1: แสดงความแตกต่างของศักยภาพโรงเรียนเพื่อตอบคำถามการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

1.1 ศักยภาพโรงเรียนใน 8 จังหวัด จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ได้แตกต่างกันมากน้อยอย่างไร

1.1.1 ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับ (ตารางที่ 3)

1.1.2 ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ใน 20 อันดับแรกและ 20 อันดับสุดท้ายของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 4,5,6)

1.2 ศักยภาพจังหวัดจำแนกตามจำนวนโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) และโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) (ตารางที่ 7,8)

1.3 ศักยภาพโรงเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับ นำเสนอรายจังหวัด (ตารางที่ 9-16)

การนำเสนอผลการวิจัยต่อไปนี้อยู่เพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 1 ที่ระบุว่า การดำเนินงานเพศศึกษารอบด้านของแต่ละจังหวัดสามารถทำให้โรงเรียนมีความสำเร็จได้แตกต่างกันมากน้อยเพียงใด ดังนั้นการนำเสนอในส่วนนี้จึงแบ่งหัวข้อการนำเสนอเป็น 4 ส่วน คือ

- 1) จำนวนโรงเรียนของแต่ละจังหวัด แต่ละภาค จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับ
- 2) จำนวนโรงเรียนของแต่ละจังหวัดจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 20 อันดับแรกและ 20 อันดับสุดท้าย
- 3) ศักยภาพจังหวัดจำแนกตามจำนวนโรงเรียนที่ปรากฏใน 20 อันดับแรกและ 20 อันดับสุดท้าย
- 4) ศักยภาพโรงเรียนในแต่ละจังหวัดจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับ

ตารางที่ 3 จำนวนโรงเรียนของแต่ละภาครายจังหวัดที่มีความแตกต่างกันตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับ คือ (1) ระดับสูงกว่า 60 % (2) ระดับระหว่าง 59-50 % และ (3) ระดับต่ำกว่า 50 %

ศักยภาพ	ภาคกลาง		ภาคเหนือ		ภาคอีสาน		ภาคใต้		รวม	%
	จช.	สพ.	ลพ.	อต.	ชภ.	อค.	นค.	สต.		
ผลสัมฤทธิ์	1	-	-	1	2	-	-	1	5	3
สูงกว่า 60 %	(5%)			(12.5%)	(10%)			(5%)		
ผลสัมฤทธิ์	12	5	25	5	16	12	30	10	115	70
ระหว่าง 50-59%	(55%)	(50%)	(84%)	(62.5%)	(80%)	(75%)	(79%)	(47.5%)		
ผลสัมฤทธิ์	9	5	5	2	2	4	8	10	45	27
ต่ำกว่า 50 %	(41%)	(50%)	(16%)	(25%)	(10%)	(25%)	(21%)	(47.5%)		
รวม	22	10	30	8	20	16	38	21	165	100

ในภาพรวมพอจะสรุปได้ว่า โรงเรียนที่สอนเพศศึกษาส่วนใหญ่สามารถสร้างการเรียนรู้ได้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้อยู่ในระดับระหว่าง 50-60 % มีจำนวนถึง 115 โรงเรียน หรือประมาณร้อยละ 70 ของโรงเรียนทั้งหมดและโรงเรียนที่ยังมีสัมฤทธิ์ผลในระดับต่ำกว่า 50 % มีจำนวนถึง 45 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 27 ส่วนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ได้เกิน 60 % มีจำนวนเพียง 5 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 3

จังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงกว่า 50% มากที่สุดใน 8 จังหวัดของการวิจัยประเมินผลครั้งนี้ คือ จังหวัดชก.คิดเป็นร้อยละ 90 ส่วนจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า 50% มากที่สุดคือ จังหวัดสพ. คิดเป็นร้อยละ 50 รองลงมาคือจังหวัดสต.คิดเป็นร้อยละ 47.5

เมื่อเปรียบเทียบโรงเรียนทั้งหมดใน 8 จังหวัด พบว่า มีเพียง 4 จังหวัดที่สามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงเกินร้อยละ 60 แต่อย่างไรก็ตามจำนวนโรงเรียนใน 4 จังหวัด ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงนั้น ก็ยังนับเป็นจำนวนน้อยมากคือประมาณร้อยละ 3

ดังนั้นในการประเมินศักยภาพโรงเรียนในครั้งนี้ จึงค้นหาโรงเรียนศักยภาพสูงโดยการคัดโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รวมสูงที่สุดจำนวน 20 โรงเรียนแรกของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 142 โรงเรียน พบว่าทั้ง 20 โรงเรียนมีการกระจายใน 7 จังหวัด ดังปรากฏในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนศักยภาพสูง 20 อันดับแรกที่มีอยู่ในแต่ละจังหวัดจําแนกรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน ทั้งหมดของจังหวัด	n	%
ชก.	20	6	30.0
นค.	38	6	15.8
อด.	16	2	12.5
อต.	8	2	25.0
สต.	21	2	9.5
ลพ.	30	1	3.3
นช.	22	1	4.5
สพ	10	0	0

เมื่อนำจังหวัดที่มีโรงเรียนศักยภาพสูง (20 โรงเรียนแรก) คิดเป็นร้อยละมาเรียงจากมากที่สุดไปน้อยสุด พบว่า จังหวัดชก. มีความสำเร็จสูงสุด คือ ร้อยละ 30 รองลงมาคือ จังหวัดอต. ร้อยละ 25 และนค.ร้อยละ 15.8

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่าร้อยละ 50 จำแนกตามจังหวัดที่มี ร้อยละของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำเรียงจากการมีจำนวนโรงเรียนในกลุ่มนี้มากที่สุดไปสู่น้อยที่สุด

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน ทั้งหมดของจังหวัด	จำนวนโรงเรียนที่มี ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า 50%	%
อต.	8	4	50.0
สพ.	10	5	50.0
สต.	21	10	47.5
นช.	22	9	41.0
อด.	16	2	25.0
นค.	38	8	21.0
ลพ.	30	5	16.0
ชภ.	20	2	10.0

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของโรงเรียน 20 อันดับสุดท้ายที่อยู่ในแต่ละจังหวัด จำแนกรายจังหวัดเรียงลำดับ จากจังหวัดที่มีโรงเรียนในกลุ่มนี้มากที่สุดไปสู่น้อยที่สุด

จังหวัด	จำนวนโรงเรียน ทั้งหมดในจังหวัด	จำนวนโรงเรียน ศักยภาพต่ำ	%
สต.	21	8	38.0
อต.	8	2	25.0
สพ.	10	2	20.0
นช.	22	3	13.6
อด.	16	2	12.5
ลพ.	30	2	6.6
นค.	38	1	2.6
ชภ.	20	0	0.0
รวม	165	20	100.0

ตารางที่ 7 การกระจายของโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) ใน 8 จังหวัดเรียงลำดับจากจังหวัดที่มีร.ร. มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

จังหวัด	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด.	จำนวนโรงเรียนศักยภาพสูง 20 อันดับแรก	ร้อยละ
ชก.	20	6	30.0
นค.	38	6	30.0
อด.	16	2	10.0
อต.	8	2	10.0
สต.	21	2	10.0
ลพ.	30	1	5.0
จช.	22	1	5.0
สพ.	10	0	0.0
รวม	165	20	100

ตารางที่ 8 การกระจายของโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) ใน 8 จังหวัดเรียงลำดับจากจังหวัดที่โรงเรียนกลุ่มนี้มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด

จังหวัด	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด.	จำนวนโรงเรียนศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย)	%
สต.	21	8	38.0
อต.	8	2	25.0
สพ.	10	2	20.0
จช.	22	3	13.6
อด.	16	2	12.5
ลพ.	30	2	6.6
นค.	38	1	2.6
ชก.	20	0	0.0
รวม	165	20	100.0

จากตารางที่ 7 และ 8 สะท้อนให้เห็นศักยภาพของจังหวัดได้ว่า จังหวัดที่มีศักยภาพสูงของการวิจัยครั้งนี้ คือ จังหวัดชก. เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีโรงเรียนต้นแบบมากที่สุดคือ ร้อยละ 30 และไม่มีโรงเรียนอยู่ในกลุ่ม 20 อันดับสุดท้ายเลย จังหวัดที่มีศักยภาพรองลงมาคือ จังหวัดนค. เพราะมีโรงเรียนที่อยู่ใน 20 อันดับแรกร้อยละ 30 และมีโรงเรียนในกลุ่ม 20 อันดับสุดท้ายเพียง 1 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 5

จังหวัดที่มีศักยภาพต่ำสุดในการวิจัยครั้งนี้ คือ จังหวัดสต. เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีโรงเรียนในกลุ่มศักยภาพต่ำ 20 อันดับสุดท้ายมากถึงร้อยละ 40 และมีโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนศักยภาพสูงเพียงร้อยละ 10 จังหวัดที่มีศักยภาพต่ำสุดรองลงมา คือ จังหวัดสพ. เนื่องจากไม่มีโรงเรียนในกลุ่ม 20 อันดับแรกเลย หรือคิดเป็นร้อยละ 0 และมีโรงเรียนในกลุ่มศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) คิดเป็นร้อยละ 10

นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 7 และตารางที่ 8 สะท้อนให้เห็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพระดับกลาง คือ จังหวัดที่มีโรงเรียนใน 20 อันดับแรกและ 20 อันดับสุดท้ายคิดเป็นร้อยละ 5-15 ได้แก่ จังหวัดอด. อด. ลพ. และฉช.

ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยในการประเมินความแตกต่างระดับจังหวัดที่สามารถพัฒนาให้โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการเทศศึกษารอบด้านมีความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ได้แตกต่างกันและมีการบริหารหลักสูตรตามองค์ประกอบคุณภาพได้แตกต่างกัน การนำเสนอผลการวิจัยต่อไปนี้จะจัดทำโดยจำแนกจังหวัดเป็น 3 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูง คือ จังหวัดที่มีโรงเรียนที่อยู่ใน 20 โรงเรียนแรกเป็นจำนวนมากที่สุด ในที่นี้มีจำนวน 6 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 80-100

2) กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง คือ จังหวัดที่มีโรงเรียนที่อยู่ใน 20 โรงเรียนแรกจำนวน 1-3 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 25 -50

3) กลุ่มจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา คือ จังหวัดที่ไม่มีโรงเรียนอยู่ในกลุ่ม 20 โรงเรียนแรก หรือมีโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่มคะแนนต่ำสุด มากที่สุด ซึ่งในที่นี้มีจำนวน 8 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 0 - 20

เพื่อยืนยันศักยภาพระดับจังหวัดจึงวิเคราะห์เปรียบเทียบสัดส่วนของจำนวน โรงเรียนต้นแบบกับจำนวนโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนาของแต่ละจังหวัดปรากฏผลดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 สัดส่วนของจำนวนโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่ม 20 โรงเรียนแรกต่อจำนวนโรงเรียนที่อยู่ในกลุ่ม 20 โรงเรียนสุดท้าย และร้อยละของโรงเรียนศัทยภาพสูงจำแนกรายจังหวัดและกลุ่มศัทยภาพระดับจังหวัด

ศัทยภาพ	จังหวัดที่มีศัทยภาพสูง		จังหวัดที่มีศัทยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องปรับปรุง	
	ชภ.	นค.	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	สต.	สพ.
สัดส่วนของจำนวนโรงเรียนศัทยภาพสูง (20 โรงเรียนแรก) ต่อจำนวนโรงเรียนที่มีศัทยภาพต่ำ (20 โรงเรียนสุดท้าย)	6:0	6:1	2:2	2:2	1:2	1:3	2:8	0:2
ร้อยละของโรงเรียนศัทยภาพสูงในแต่ละกลุ่มจังหวัด	100	80	50	50	30	25	20	0

ตารางที่ 10 ความถี่และร้อยละของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แต่ละด้านจำแนกรายจังหวัด

จังหวัด/ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้แต่ละด้าน	ร้อยละ ของผล สัมฤทธิ์	การรับรู้ตนเอง		ทัศนคติ		ทักษะ		รับรู้โอกาสเสี่ยง		ความรู้สึก		ความรู้		คะแนนรวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
ชภ. (n = 20 โรงเรียน)	<50	-	-	20	100.0	3	15.0	13	65.0	-	-	10	50.0	16	80.0
	50-59	8	40.0	-	-	17	85.0	4	20.0	1	5.0	4	20.0	2	10.0
	>60	12	60.0	-	-	-	-	2	10.0	19	95.0	6	30.0	-	-
นค. (n = 38 โรงเรียน)	<50	1	2.6	36	94.7	11	28.9	29	76.3	1	2.6	18	47.4	8	21.1
	50-59	13	34.2	2	5.3	24	63.2	8	21.1	4	10.5	17	44.7	30	78.9
	>60	24	63.2	-	-	3	7.9	1	2.6	33	86.8	3	7.9	--	-
อค. (n = 8 โรงเรียน)	<50	-	-	7	87.5	2	25.0	5	62.5	-	-	4	50.0	2	25.0
	50-59	7	87.5	1	12.5	5	62.5	3	37.5	1	12.5	3	37.5	5	62.5
	>60	1	12.5	-	-	1	12.5	-	-	7	87.5	1	12.5	1	12.5
อด. (n = 16 โรงเรียน)	<50	1	6.3	16	100.0	5	31.3	14	87.5	-	-	11	68.8	4	25.0
	50-59	10	62.5	-	-	10	62.5	2	12.5	1	6.3	4	25.0	12	75.0
	>60	5	31.3	-	-	1	6.3	-	-	15	93.8	1	6.3	-	-
ลพ. (n = 30 โรงเรียน)	<50	-	-	30	100.0	10	33.3	24	80.0	-	-	26	86.7	5	16.7
	50-59	7	23.3	-	-	20	66.7	3	10.0	1	3.3	4	13.3	25	83.3
	>60	22	73.3	-	-	-	-	1	3.3	29	96.7	-	-	2	10.0
ฉช. (n = 22 โรงเรียน)	<50	-	-	21	95.5	10	45.5	18	81.8	-	-	19	86.4	9	40.9
	50-59	14	63.6	1	4.5	11	50.0	2	9.1	5	22.7	1	4.5	12	54.5
	>60	8	36.4	-	-	1	4.5	1	4.5	17	77.3	2	9.1	1	4.5

จังหวัด/ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้แต่ละด้าน	ร้อยละ ของผล สัมฤทธิ์	การรับรู้ตนเอง		ทัศนคติ		ทักษะ		รับรู้โอกาสเสี่ยง		ความรู้สึกลึก		ความรู้		คะแนนรวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
สศ. (n = 21 โรงเรียน)	<50	-	-	20	95.2	12	57.1	15	71.4	-	-	17	81.0	10	47.6
	50-59	6	28.6	1	4.8	9	42.9	5	23.8	9	42.9	1	4.8	9	42.9
	>60	15	71.4	-	-	-	-	1	4.8	12	57.1	3	14.3	1	4.8
สพ. (n = 10 โรงเรียน)	<50	-	-	10	100.0	2	20.0	10	100.0	-	-	7	70.0	5	50.0
	50-59	4	40.0	-	-	8	80.0	-	-	-	-	3	30.0	5	50.0
	>60	6	60.0	-	-	-	--	-	-	10	100.0	-	--	-	-

ตารางที่ 11 ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดชก. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน

ชื่อโรงเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ แต่ละด้าน คะแนนเต็ม	คะแนน							ระดับ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
	การรับรู้ ตนเอง (20)	ทัศนคติ (25)	ทักษะ (16)	รับรู้โอกาส เสี่ยง (25)	ความรู้ลึก (15)	ความรู้ (9)	คะแนน รวม (110)	
ชก. 1.	9.07	9.58	9.16	3.55	9.34	4.40	45.10	2
ชก. 2.	9.47	8.77	8.54	4.00	9.75	3.96	44.48	2
ชก. 3.	9.12	9.36	8.37	3.94	9.91	3.81	44.51	2
ชก. 4.	9.56	9.08	8.90	4.13	10.02	4.30	45.99	2
ชก. 5.	9.46	8.60	8.58	5.90	10.80	5.48	48.82	2
ชก. 6.	10.39	9.73	8.82	6.70	11.23	5.87	52.75	3
ชก. 7.	9.62	8.87	7.86	4.71	10.34	4.40	45.81	2
ชก. 8.	9.53	9.01	9.31	3.41	9.00	4.23	44.48	2
ชก. 9.	9.12	9.17	8.60	5.44	10.55	6.56	49.43	2
ชก. 10.	9.79	9.42	9.38	4.62	10.20	5.19	48.59	2
ชก. 11.	10.01	9.23	9.30	4.38	9.21	5.37	47.50	2
ชก. 12.	9.17	8.85	7.15	3.58	9.40	3.82	41.98	1
ชก. 13.	9.07	9.20	9.32	4.08	10.01	4.85	46.53	2
ชก. 14.	10.38	9.82	8.75	6.65	11.18	5.58	52.35	3
ชก. 15.	8.96	9.34	8.33	5.73	10.68	4.52	47.55	2
ชก. 16.	9.34	8.97	8.74	3.32	9.35	3.40	43.13	2
ชก. 17.	9.67	9.97	9.20	5.66	11.06	5.82	51.39	2
ชก. 18.	10.06	8.05	8.61	3.01	8.47	3.78	41.99	1
ชก. 19.	9.78	8.79	7.85	4.21	9.76	4.23	44.61	2
ชก. 20.	9.28	8.86	8.93	5.15	10.57	4.94	47.74	2

*** ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้าน แบ่งได้เป็น 3 ระดับของผลสัมฤทธิ์ คือ

- 1 หมายถึง มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ไม่เกิน 49%
- 2 หมายถึง มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่าง 50-59%
- 3 หมายถึง มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 60% ขึ้นไป

โรงเรียนที่โดดเด่นที่สุด คือ โรงเรียนชก.6 ซึ่งมีคะแนนสูงสุด 3 ด้านจาก 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับรู้ตนเอง (9.46) ด้านรับรู้โอกาสเสี่ยง (5.90) และด้านความรู้สึกรู้สึกต่อผู้คิดเชื่อ (10.80) นอกจากนั้นเป็นโรงเรียนที่มีคะแนนสูงสุดโรงเรียนละ 1 ด้าน ได้แก่ โรงเรียนชก.17 สูงสุดด้านทัศนคติ (9.97) โรงเรียนชก.10 สูงสุดในด้านทักษะและโรงเรียนชก.9 มีคะแนนสูงสุดด้านความรู้ (6.56)

ตารางที่ 12 ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนค.จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน

ชื่อโรงเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ แต่ละด้าน	คะแนน						คะแนน รวม	ระดับ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
	การรับรู้ ตนเอง	ทัศนคติ	ทักษะ	รับรู้ โอกาส เสี่ยง	ความรู้สึกรู้ สึก	ความรู้		
คะแนนเต็ม	(20)	(25)	(16)	(25)	(15)	(9)	(110)	
นค. 1.	10.35	9.06	8.72	3.31	9.17	4.55	45.17	2
นค. 2.	9.83	9.67	8.94	4.50	10.06	5.50	48.50	2
นค. 3.	10.23	8.83	8.61	3.06	9.51	4.40	44.66	2
นค. 4.	10.57	8.95	9.48	3.10	8.95	4.57	45.62	2
นค. 5.	9.31	9.06	8.10	4.05	10.20	4.28	45.01	2
นค. 6.	10.03	9.60	9.50	3.97	9.87	4.67	47.63	2
นค. 7.	10.23	9.50	8.73	7.37	10.30	3.93	50.07	2
นค. 8.	10.40	9.63	9.39	4.10	9.43	4.69	47.64	2
นค. 9.	9.23	8.88	8.55	3.34	9.58	4.40	43.99	2
นค. 10.	9.78	8.58	8.61	2.76	9.35	4.09	43.17	2
นค. 11.	9.84	9.35	9.31	3.61	10.20	4.99	47.30	2
นค. 12.	9.57	7.76	8.97	1.93	8.25	4.45	40.92	1
นค. 13.	9.02	9.19	8.27	4.39	9.70	4.31	44.89	2
นค. 14.	9.78	9.03	8.63	3.36	9.61	4.92	45.32	2
นค. 15.	10.73	9.75	9.04	4.35	9.86	5.29	49.02	2
นค. 16.	8.82	9.19	8.38	5.04	10.67	4.86	46.96	2
นค. 17.	10.14	9.15	8.93	2.84	9.11	4.19	44.36	2
นค. 18.	9.45	9.55	7.48	4.73	10.37	4.81	46.39	2
นค. 19.	9.52	9.10	7.60	3.63	8.73	4.27	42.85	1
นค. 20.	8.83	9.54	7.34	3.17	9.03	3.86	41.78	1

ชื่อโรงเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ แต่ละด้าน	คะแนน							ระดับ
	การรับรู้ ตนเอง	ทัศนคติ	ทักษะ	รับรู้ โอกาส เสี่ยง	ความรู้ สึก	ความรู้	คะแนน รวม	ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
	(20)	(25)	(16)	(25)	(15)	(9)	(110)	
นค. 21.	9.10	9.72	6.97	3.87	9.50	4.80	43.96	2
นค. 22.	9.27	9.21	6.86	5.90	11.00	5.50	47.73	2
นค. 23.	8.75	9.04	6.89	5.26	11.96	3.37	45.27	2
นค. 24.	9.80	10.34	9.04	4.48	9.87	5.12	48.65	2
นค. 25.	10.10	8.56	8.19	5.08	9.71	4.86	46.51	2
นค. 26.	9.12	8.80	7.73	3.36	8.82	3.92	41.75	1
นค. 27.	9.98	8.42	8.59	2.95	9.09	4.10	43.14	2
นค. 28.	8.50	7.48	7.00	2.33	7.28	3.10	35.69	1
นค. 29.	9.29	8.07	7.70	4.37	9.04	3.93	42.40	1
นค. 30.	9.23	9.03	8.20	3.83	8.66	3.40	42.36	1
นค. 31.	6.80	7.79	7.77	5.38	9.74	5.03	42.51	1
นค. 32.	10.26	9.71	8.39	5.81	9.52	5.65	49.32	2
นค. 33.	9.40	9.40	9.24	5.53	10.47	4.63	48.67	2
นค. 34.	9.97	9.59	8.69	3.17	9.59	4.28	45.28	2
นค. 35.	10.20	10.63	10.03	2.84	9.08	4.87	47.66	2
นค. 36.	9.71	8.86	7.64	5.86	10.75	4.71	47.54	2
นค. 37.	10.08	8.83	9.08	3.40	9.78	5.02	46.18	2
นค. 38.	9.69	9.04	8.38	4.26	9.39	4.26	45.02	2

โรงเรียนที่โดดเด่นของจังหวัดนค. โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2 ด้าน คือ โรงเรียนนค.35 ซึ่งมีคะแนนสูงสุดในด้านทัศนคติ และทักษะ นอกนั้นจะเป็นโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดโรงเรียนละ 1 ด้าน ได้แก่ โรงเรียนนค.15 มีคะแนนสูงสุดด้านการรับรู้ตนเอง โรงเรียนนค.7 มีคะแนนสูงสุดด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง โรงเรียนนค.23 มีคะแนนสูงสุดด้านความรู้สึกต่อผู้ติดเชื้อและ โรงเรียนนค.32 มีคะแนนสูงสุดด้านความรู้

ตารางที่ 13 ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดอต. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน

ชื่อ โรงเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ แต่ละด้าน คะแนนเต็ม	คะแนน						คะแนน รวม	ระดับ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
	การรับรู้ ตนเอง	ทัศนคติ	ทักษะ	รับรู้ โอกาส เสี่ยง	ความรู้ สึก	ความรู้		
	(20)	(25)	(16)	(25)	(15)	(9)	(110)	
อต. 1.	8.79	9.38	6.82	3.31	9.44	2.59	40.32	1
อต. 2.	10.51	9.54	8.94	2.67	9.77	5.09	46.52	2
อต. 3.	9.00	11.00	8.67	5.50	10.17	4.67	49.00	2
อต. 4.	9.36	9.14	8.05	3.96	9.32	3.90	43.75	2
อต. 5.	9.30	9.80	9.80	5.00	12.40	6.30	52.60	3
อต. 6.	8.96	8.14	7.36	2.36	7.61	3.57	37.99	1
อต. 7.	9.32	9.51	8.84	4.06	9.76	3.81	45.31	2
อต. 8.	9.02	9.35	8.70	5.28	9.83	4.66	46.84	2

โรงเรียนในจังหวัดอต.ที่มีความโดดเด่นมากที่สุด คือ โรงเรียนอต.5 ซึ่งสามารถทำคะแนนเฉลี่ยสูงสุดถึง 3 ด้าน คือ ด้านทักษะ ด้านความรู้สึกต่อผู้คิดเชื่อ และด้านความรู้ ร่องลงมาคือ โรงเรียนอต.3 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2 ด้านคือ ด้านทัศนคติ และด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง ตามด้วยโรงเรียนอต.2 ซึ่งมีคะแนนสูงสุด 2 ด้าน คือ ด้านการรับรู้ตนเอง และด้านความรู้

ตารางที่ 14 ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดอด. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน

ชื่อโรงเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ แต่ละด้าน คะแนนเต็ม	คะแนน						คะแนน รวม (110)	ระดับ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
	การรับรู้ ตนเอง (20)	ทัศนคติ (25)	ทักษะ (16)	รับรู้ โอกาส เสี่ยง (25)	ความรู้ สึก (15)	ความรู้ (9)		
อด. 1.	7.98	8.16	7.08	4.66	9.59	4.02	41.49	1
อด. 2.	9.45	8.69	8.12	3.42	9.04	3.72	42.45	1
อด. 3.	8.04	7.63	6.65	3.60	8.41	3.22	37.56	1
อด. 4.	9.70	9.80	8.53	3.66	10.31	4.74	46.75	2
อด. 5.	9.19	9.04	8.44	4.55	10.36	4.12	45.71	2
อด. 6.	10.38	8.80	9.29	5.37	9.96	5.80	49.59	2
อด. 7.	8.91	8.30	7.76	4.23	9.97	4.14	43.32	2
อด. 8.	9.66	8.88	8.66	2.99	9.67	3.97	43.83	2
อด. 9.	9.43	9.43	8.71	4.59	10.01	4.42	46.58	2
อด. 10.	9.09	9.32	8.09	4.34	9.41	4.10	44.34	2
อด. 11.	8.83	9.26	8.85	5.89	11.17	5.11	49.10	2
อด. 12.	9.65	9.57	9.58	3.69	9.60	4.79	46.89	2
อด. 13.	8.34	8.34	7.17	3.80	9.18	3.67	40.51	1
อด. 14.	8.52	7.98	7.86	4.35	9.94	4.36	43.01	2
อด. 15.	9.38	9.61	8.34	3.91	9.88	3.97	45.11	2
อด. 16.	9.12	8.58	8.66	4.52	9.82	5.12	45.82	2

โรงเรียน โดดเด่นในจังหวัดอด. มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดโรงเรียนละ 2 ด้าน ได้แก่ โรงเรียนอด.6 ในด้านการรับรู้ตนเอง และ ความรู้ และ โรงเรียนอด.11 ได้คะแนนสูงสุดในด้านรับรู้โอกาสเสี่ยง และความรู้สึก นอกจากนี้ก็มีโรงเรียนอด.6 โรงเรียนอด.12 ซึ่งมีคะแนนสูงสุดด้านทัศนคติ และด้านทักษะ

ตารางที่ 15 ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โรงเรียนในจังหวัดลพ. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน

ชื่อโรงเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ แต่ละด้าน คะแนนเต็ม	คะแนน						คะแนน รวม (110)	ระดับ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
	การรับรู้ ตนเอง (20)	ทัศนคติ (25)	ทักษะ (16)	รับรู้โอกาส เสี่ยง (25)	ความรู้สึกร (15)	ความรู้ (9)		
ลพ. 1.	9.50	9.61	9.38	4.03	9.92	4.21	46.65	2
ลพ. 2.	10.03	9.02	8.64	3.28	9.10	3.90	43.97	2
ลพ. 3.	9.22	8.38	7.77	3.18	8.79	3.18	40.52	1
ลพ. 4.	9.54	9.01	8.85	4.28	10.41	4.90	46.99	2
ลพ. 5.	9.76	9.14	8.64	3.70	9.43	3.61	44.28	2
ลพ. 6.	9.37	8.53	7.03	3.66	9.53	3.12	41.23	1
ลพ. 7.	9.92	9.04	8.24	3.31	8.94	4.31	43.75	2
ลพ. 8.	9.89	9.33	8.39	4.33	9.70	3.77	45.42	2
ลพ. 9.	8.94	8.66	6.45	4.33	10.51	3.41	42.30	1
ลพ. 10.	9.92	9.16	9.14	3.37	10.45	4.81	46.85	2
ลพ. 11.	9.59	8.91	7.96	4.34	10.52	3.45	44.76	2
ลพ. 12.	9.57	9.69	8.29	4.96	10.31	4.41	47.23	2
ลพ. 13.	9.75	9.09	8.12	3.91	9.84	3.37	44.08	2
ลพ. 14.	9.60	9.02	8.09	4.00	10.28	4.11	45.09	2
ลพ. 15.	9.90	9.60	8.06	6.81	10.26	4.68	49.31	2
ลพ. 16.	9.04	8.38	6.69	3.40	9.52	3.61	40.63	1
ลพ. 17.	9.60	8.45	8.42	4.91	9.96	4.64	45.98	2
ลพ. 18.	9.45	9.12	8.19	3.64	9.83	3.85	44.07	2
ลพ. 19.	10.15	8.68	7.98	5.12	10.16	3.69	45.77	2
ลพ. 20.	9.28	8.93	7.69	4.00	9.87	3.33	43.10	2
ลพ. 21.	10.06	9.13	7.17	4.32	9.57	2.56	42.82	1
ลพ. 22.	9.65	9.10	8.87	3.48	10.10	4.10	45.29	2
ลพ. 23.	9.49	9.62	8.66	3.92	9.78	4.19	45.65	2
ลพ. 24.	10.21	9.16	9.39	3.20	9.27	4.16	45.40	2
ลพ. 25.	9.69	9.25	8.24	2.94	10.08	3.74	43.94	2
ลพ. 26.	9.39	8.93	8.45	4.31	9.60	3.78	44.45	2

ชื่อโรงเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ แต่ละด้าน คะแนนเต็ม	คะแนน						คะแนน รวม (110)	ระดับ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
	การรับรู้ ตนเอง (20)	ทัศนคติ (25)	ทักษะ (16)	รับรู้โอกาส เสี่ยง (25)	ความรู้ลึก (15)	ความรู้ (9)		
ลพ. 27.	8.30	9.94	7.54	5.23	11.46	4.33	46.79	2
ลพ. 28.	9.78	8.00	7.72	5.51	10.30	3.98	45.29	2
ลพ. 29.	9.75	9.07	8.77	3.22	9.54	4.17	44.52	2
ลพ. 30.	9.48	9.20	8.27	4.03	10.32	4.48	45.80	2

จังหวัดลพ.มีโรงเรียนที่มีความโดดเด่นกระจายไปในแต่ละด้านเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น โรงเรียนลพ.24 ที่สามารถทำคะแนนสูงสุดด้านการรับรู้ตนเอง และด้านทักษะ

ตารางที่ 16 ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โรงเรียนในจังหวัดฉ. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน

ชื่อโรงเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ แต่ละด้าน คะแนนเต็ม	คะแนน						คะแนน รวม (110)	ระดับ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
	การรับรู้ ตนเอง (20)	ทัศนคติ (25)	ทักษะ (16)	รับรู้ โอกาส เสี่ยง (25)	ความรู้ลึก (15)	ความรู้ (9)		
ฉ. 1.	9.35	9.28	8.03	2.69	9.30	3.90	42.54	1
ฉ. 2.	8.76	9.13	7.76	5.40	10.02	5.16	46.22	2
ฉ. 3.	9.88	9.11	8.28	3.40	9.53	3.85	44.05	2
ฉ. 4.	9.50	9.25	9.03	3.61	8.98	4.36	44.74	2
ฉ. 5.	9.17	8.95	7.84	3.05	8.98	3.61	41.60	1
ฉ. 6.	9.29	8.49	7.76	4.74	8.87	3.49	42.64	1
ฉ. 7.	10.11	9.63	9.16	3.07	9.27	4.25	45.49	2
ฉ. 8.	10.57	9.86	9.48	7.06	11.42	6.22	54.61	3
ฉ. 9.	9.61	8.84	8.62	3.13	9.23	4.13	43.56	2
ฉ. 10.	9.35	9.41	8.24	3.60	8.73	4.30	43.64	2

ชื่อโรงเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ แต่ละด้าน คะแนนเต็ม	คะแนน						คะแนน รวม	ระดับ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
	การรับรู้ ตนเอง (20)	ทัศนคติ (25)	ทักษะ (16)	รับรู้ โอกาส เสี่ยง (25)	ความรู้ ลึก (15)	ความรู้ (9)		
นช. 11.	8.93	9.18	7.58	3.25	8.66	3.67	41.26	1
นช. 12.	8.89	8.94	7.55	3.48	9.36	4.04	42.26	1
นช. 13.	9.62	8.32	7.28	2.84	8.30	3.55	39.91	1
นช. 14.	13.00	9.00	2.00	1.00	8.00	3.00	36.00	1
นช. 15.	9.42	9.27	8.28	3.96	9.04	3.89	43.85	2
นช. 16.	9.23	9.21	9.42	4.81	8.55	3.94	45.16	2
นช. 17.	9.38	9.90	8.12	3.86	9.72	4.34	45.34	2
นช. 18.	9.03	10.02	8.26	4.02	9.51	4.40	45.23	2
นช. 19.	9.10	8.71	7.88	3.37	9.56	2.88	41.50	1
นช. 20.	8.84	8.81	7.70	4.97	9.84	5.97	46.12	2
นช. 21.	9.54	9.15	8.24	5.63	10.61	3.69	46.85	2
นช. 22.	8.69	7.73	6.56	3.95	9.22	3.55	39.70	1

โรงเรียนที่สอนเพศศึกษารอบด้านในจังหวัดนช.มีทั้งหมด 26 โรงเรียน พบว่า โรงเรียนที่นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์สูงสุดในหลายด้านมากที่สุด คือ โรงเรียนนช.8 รองลงมาคือ โรงเรียนนช.14 และนช.18

ตารางที่ 17 ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โรงเรียนในจังหวัดสต. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน

ชื่อโรงเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ แต่ละด้าน คะแนนเต็ม	คะแนน						คะแนน รวม	ระดับ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
	การรับรู้ ตนเอง (20)	ทัศนคติ (25)	ทักษะ (16)	รับรู้ โอกาส เสี่ยง (25)	ความรู้ ลึก (15)	ความรู้ (9)		
สต. 1.	10.15	8.97	9.15	5.38	7.79	6.56	48.00	2
สต. 2.	9.09	7.95	7.04	4.14	8.15	3.02	39.38	1
สต. 3.	9.86	7.74	7.38	3.56	8.87	3.05	40.46	1
สต. 4.	9.56	7.41	7.92	4.06	10.36	3.66	42.98	2

ชื่อโรงเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ แต่ละด้าน คะแนนเต็ม	คะแนน							ระดับ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
	การรับรู้ ตนเอง	ทัศนคติ	ทักษะ	รับรู้โอกาส เลี้ยง	ความรู้สึกร ู้สึก	ความรู้ ู้	คะแนน รวม	
	(20)	(25)	(16)	(25)	(15)	(9)	(110)	
สต. 5.	9.69	8.64	8.33	5.57	9.92	5.00	47.15	2
สต. 6.	9.53	7.17	7.64	2.71	7.55	3.51	38.12	1
สต. 7.	9.63	7.48	6.43	4.52	10.19	3.69	41.93	1
สต. 8.	9.84	8.78	7.71	3.79	9.62	3.82	43.57	2
สต. 9.	9.66	8.49	7.14	3.76	7.72	3.41	40.18	1
สต. 10.	10.35	10.44	8.74	4.83	10.30	5.81	50.48	2
สต. 11.	8.58	9.53	6.35	4.43	7.86	2.97	39.73	1
สต. 12.	8.83	8.93	6.95	3.80	8.74	3.36	40.62	1
สต. 13.	10.19	7.46	8.46	5.00	8.85	4.12	44.08	2
สต. 14.	9.41	7.14	6.36	3.39	8.88	3.44	38.62	1
สต. 15.	9.25	9.73	8.95	6.07	13.03	6.36	53.38	3
สต. 16.	9.33	7.73	6.69	4.56	8.63	3.40	40.34	1
สต. 17.	10.39	9.06	8.42	3.99	9.51	4.26	45.63	2
สต. 18.	10.59	8.74	8.24	5.16	9.93	4.11	46.78	2
สต. 19.	9.78	8.84	8.40	3.42	9.20	4.15	43.78	2
สต. 20.	9.71	8.19	7.85	5.19	10.10	4.34	45.37	2
สต. 21.	10.06	8.59	8.96	3.46	8.58	2.62	42.27	1

โรงเรียนที่โดดเด่นของจังหวัดสต. โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2 ด้าน คือ โรงเรียนสต.1 ซึ่งมีคะแนนสูงสุดด้านทักษะและความรู้ ตามด้วยโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดโรงเรียนละด้าน คือ โรงเรียนสต.5 สูงสุดด้านการรับรู้โอกาสเลี้ยง โรงเรียนสต.10 สูงสุดด้านทัศนคติ โรงเรียนสต.15 สูงสุดด้านความรู้สึกรู้สึกต่อผู้ติดเชื่อ และโรงเรียนสต.18 มีคะแนนสูงสุดด้านการรับรู้ตนเอง

ตารางที่ 18 ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โรงเรียนในจังหวัดสพ. จำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้รายด้านและคะแนนรวมของ 6 ด้าน

ชื่อ โรงเรียน/ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ แต่ละด้าน	คะแนน						คะแนน รวม	ระดับ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้
	การรับรู้ ตนเอง	ทัศนคติ	ทักษะ	รับรู้ โอกาส เสี่ยง	ความรู้ สึก	ความรู้		
คะแนนเต็ม	(20)	(25)	(16)	(25)	(15)	(9)	(110)	
สพ. 1.	8.81	7.52	7.82	3.46	9.35	3.54	40.50	1
สพ. 2.	9.46	9.15	8.64	4.33	10.04	5.15	46.77	2
สพ. 3.	9.36	7.42	7.68	4.14	9.10	4.15	41.86	1
สพ. 4.	9.69	9.20	8.87	4.25	9.82	4.51	46.33	2
สพ. 5.	9.49	8.66	8.13	3.92	9.30	3.93	43.43	2
สพ. 6.	9.27	8.81	8.71	3.64	9.20	3.77	43.41	2
สพ. 7.	9.07	8.62	9.34	4.74	10.04	5.10	46.91	2
สพ. 8.	9.45	6.99	8.60	3.82	9.31	4.36	42.54	1
สพ. 9.	9.63	7.63	8.27	3.70	9.40	3.40	42.03	1
สพ. 10.	9.69	6.89	8.34	3.31	9.09	3.55	40.87	1

โรงเรียนในจังหวัดสพ.ที่มีความโดดเด่นเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ถึง 4 ด้าน คือ โรงเรียนสพ.7 รองลงมาคือ โรงเรียนสพ.4 ซึ่งมีคะแนนสูงสุด 2 ด้าน ตามด้วยโรงเรียนสพ.2 และ โรงเรียนสพ.10 ซึ่งมีคะแนนสูงสุด 1 ด้าน

ในภาพรวมพอจะสรุปได้ว่าโรงเรียนรวมทั้งหมด 165 โรงเรียน

1. โรงเรียนที่มีศักยภาพที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเพศศึกษาของนักศึกษาต่ำกว่าร้อยละ 50 มีจำนวน 45 โรงเรียน
2. โรงเรียนที่มีศักยภาพที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเพศศึกษาของนักเรียนอยู่ระหว่างร้อยละ 50-59 มีจำนวน 115 โรงเรียน
3. โรงเรียนที่มีศักยภาพที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนวิชาเพศศึกษาของนักเรียนอยู่ระหว่างร้อยละ 60 หรือสูงกว่า มีจำนวน 5 โรงเรียน

เมื่อนำข้อมูลโรงเรียนทั่วประเทศมาแจกแจงในแต่ละด้าน จำแนกตามศักยภาพที่แตกต่างกัน 3 ระดับ พอจะสรุปได้ว่าโรงเรียนที่ศักยภาพสูงคือ เกินร้อยละ 60 สามารถทำคะแนนได้สูงกว่าในทุกด้าน เมื่อเทียบกับคะแนนสูง

สุดของแต่ละด้าน นอกจากนี้ยังพบว่า ด้านที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ดีที่สุด คือ ด้านความรู้สึกรู้สึกต่อผู้คิดเชื่อ ทำได้ดีถึงร้อยละ 73 รองลงมาคือทักษะ คิดเป็นร้อยละ 62.5 ความรู้คิดเป็นร้อยละ 60 การรับรู้ตนเองร้อยละ 50 และด้านทัศนคติ คิดเป็นร้อยละ 40 ส่วนด้านที่ยังต้องได้รับการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนคือ ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง ซึ่งทำคะแนนได้คิดเป็นร้อยละ 20 โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 19 คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์แต่ละด้านจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้3 ระดับ

ศักยภาพโรงเรียนตาม ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้3ระดับ (คะแนนเต็ม)	คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์แต่ละด้าน					
	การรับรู้ ตนเอง	ทัศนคติ	ทักษะ	การรับรู้ โอกาสเสี่ยง	ความรู้สึกรู้ สึก	ความรู้ รู้
	(20)	(25)	(16)	(25)	(15)	(9)
ผลสัมฤทธิ์ สูงกว่า 60% (ร้อยละของคะแนนเต็ม)	10.40 (50%)	9.99 (40%)	9.57 (62.5%)	5.11 (20%)	11.00 (73%)	5.39 (60%)
ผลสัมฤทธิ์ ระหว่าง 50 - 59% (ร้อยละของคะแนนเต็ม)	9.15 (45%)	8.33 (33%)	8.05 (50%)	3.45 (13.8%)	8.88 (59.2%)	3.68 (40.8%)
ผลสัมฤทธิ์ ต่ำกว่า 50% (ร้อยละของคะแนนเต็ม)	7.80 (40%)	6.90 (28%)	5.44 (34%)	2.46 (10%)	7.43 (50%)	2.66 (30%)

เมื่อเทียบเปรียบเทียบความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แต่ละด้าน ในโรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกัน ทำให้พบว่า โรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันจะมีการจัดการเรียนรู้ที่มีผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่างกันในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังปรากฏในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันของโรงเรียนทั่วประเทศที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้

ด้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	คะแนน เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	p-value
การรับรู้ตนเอง	ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า 50%	7.80	2.10	1403.814	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59 %	9.15	2.07		
	ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %	10.40	2.01		
ทัศนคติ	ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า 50 %	6.90	2.29	2076.645	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59 %	8.33	2.05		
	ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %	9.99	1.99		
ทักษะ	ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า 50 %	5.44	2.91	2894.513	<.001

ด้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	คะแนน เฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	F	p-value
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59 %	8.05	2.30		
	ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %	9.57	1.75		
การรับรู้โอกาส เสี่ยง	ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า 50 %	2.46	1.98	1784.575	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59 %	3.45	2.07		
	ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %	5.11	1.97		
ความรู้สึกล	ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า 50 %	7.43	2.09	2979.688	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59 %	8.88	2.09		
	ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %	11.00	2.01		
ความรู้	ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า 50 %	2.66	1.69	2543.327	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59 %	3.68	1.74		
	ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %	5.39	1.74		

เมื่อเปรียบเทียบศักยภาพโรงเรียนเฉพาะในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เกิน 60% ในแต่ละด้านของแต่ละจังหวัดพบว่าจังหวัดนค. และจังหวัดอต. มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2 ด้าน และจังหวัดชภ.และจังหวัดลพ. มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดจังหวัดละ 1 ด้าน ดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของโรงเรียนที่มีศักยภาพที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้มากกว่า 60% จำแนกตามภาคและการเรียนรู้ 6 ด้าน

โรงเรียนเก่ง		การรับรู้ตนเอง	ทัศนคติ	ทักษะ	รับรู้โอกาสเสี่ยง	ความรู้สึกล	ความรู้
ภาคกลาง	นช.	10.35±1.97	10.18± 1.91	5.14± 2.23	5.14 ±2.23	10.77±2.02	5.30 ±1.77
	สพ.	10.46±2.03	9.67 ±2.12	9.73 ±1.69	4.92 ±1.92	10.88 ±1.95	5.40± 1.71
ภาคเหนือ	ลพ.	10.38± 1.95	10.10± 1.95	9.54± 1.77	4.78± 1.84	11.21± 1.85	5 ±1.75
	อต.	10.52 ±2.03	10.31 ±1.79	9.77± 1.53	4.99 ±1.98	10.83 ±1.84	5.44 ±1.62
ภาคตะวันออก	ชภ.	10.25± 2.01	10.01± 1.92	9.61± 1.65	5.42± 1.89	11.16 ±2.03	5.65± 1.72
เฉียงเหนือ	อต.	10.16± 2.03	9.92 ±2.03	9.68± 1.76	5.25 ±1.97	11.07 ±2.00	5.39± 1.79
ภาคใต้	นค.	10.78± 2.04	9.51± 2.14	9.18 ±1.89	5.48 ±1.85	10.92± 2.31	5.26± 1.76
	สค.	10.59±2	10.17± 2.00	9.64 ±1.78	4.76 ±2.06	10.75±1.99	5.49± 1.65

จากตารางที่ 21 โรงเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เกินกว่า 60% และทำคะแนนการรับรู้ตนเองได้สูงสุดคือ จังหวัดนค. คะแนนทัศนคติและทักษะสูงสุดคือ จังหวัดอต. คะแนนการรับรู้โอกาสเสี่ยงสูงสุดคือ จังหวัดนค.

คะแนนความรู้สึก สูงสุดคือ จังหวัดชก. และลพ. ส่วนคะแนนความรู้สูงสุดคือ จังหวัดชก. เมื่อเทียบจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูงสุด 2 ด้าน มี 2 จังหวัดคือ จังหวัดชก.และอด.

ตารางที่ 22 คะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของโรงเรียนที่มีศักยภาพที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59 % จำแนกตามภาคและการเรียนรู้ 6 ด้าน

โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ ระหว่าง 50-59 %		การรับรู้ ตนเอง	ทัศนคติ	ทักษะ	รับรู้โอกาส เสี่ยง	ความรู้สึก	ความรู้
ภาคกลาง	ชช.	9.08±2.13	8.70± 1.99	8.06 ±2.20	3.34±2.12	8.72 ±1.99	3.70±1.6
	สพ.	9.23± 2.06	7.68 ± 2.61	8.28 ±2.18	3.48 ±2.06	8.91± 2.17	3.77 ±1.80
ภาคเหนือ	ลพ.	9.31 ±1.93	8.45 ±1.85	7.89± 2.32	3.43 ±1.97	9.13± 2.14	3.36± 1.71
	อด.	8.89± 2.05	8.89± 2.08	8.00 ±2.19	3.39± 2.13	8.77± 2.07	3.71 ±1.74
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ชก.	9.04 ±2.13	8.35 ±1.91	8.26± 2.33	3.57± 2	8.87± 2.03	3.85 ±1.77
	อด.	8.65±2.03	8.39 ±1.87	7.92± 2.34	3.57± 2.05	9.07± 2.05	3.75 ±1.74
ภาคใต้	นค.	9.23± 2.07	8.40 ±1.99	8.10± 2.34	3.06 ±2.18	8.75± 2.9	3.91± 1.66
	สค.	9.53 ±2.01	7.97± 2.10	7.74± 2.29	3.75 ±2.13	8.65± 2.14	3.34 ±1.72

ตารางเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ 6 ด้าน จำแนกตามโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่าง 50-59% ของทุกจังหวัด เมื่อนำมาเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์แต่ละด้านพบว่า จังหวัดที่มีนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ตนเองสูงสุดคือ จังหวัดสค. คะแนนเฉลี่ยทัศนคติสูงสุด คือ จังหวัดอด. คะแนนเฉลี่ยทักษะสูงสุดคือ จังหวัดชก. คะแนนเฉลี่ยการรับรู้โอกาสเสี่ยงสูงสุดคือ จังหวัดสค. คะแนนเฉลี่ยความรู้สึกสูงสุดคือ จังหวัดลพ. และคะแนนเฉลี่ยความรู้สูงสุดคือ จังหวัดนค. ในกลุ่มนี้พบว่า จังหวัดสค.เป็นจังหวัดที่ทำคะแนนผลสัมฤทธิ์ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด 2 ด้าน คือ การรับรู้ตนเอง และ การรับรู้โอกาสเสี่ยง เมื่อเปรียบเทียบภายในจังหวัด จำแนกตามผลสัมฤทธิ์แต่ละด้าน และจำแนกตามศักยภาพของโรงเรียนแต่ละระดับ พบว่า โรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกันของแต่ละระดับทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตารางที่ 23 ถึงตารางที่ 30

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัดชก.

ด้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	p-value
การรับรู้ตนเอง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.53	2.01	279.397	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	9.04	2.13		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.25	2.01		
ทัศนคติ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.15	1.94	437.375	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.35	1.91		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.01	1.92		
ทักษะ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	5.63	3.00	517.808	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.26	2.33		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	9.61	1.65		
การรับรู้โอกาสเสี่ยง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.59	2.06	474.864	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.57	2.00		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	5.42	1.89		
ความรู้สึกลึก	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.47	1.95	703.098	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.87	2.03		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	11.16	2.03		
ความรู้	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.93	1.73	558.237	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.85	1.77		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	5.65	1.72		

ตารางที่ 24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัดนค.

ด้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	p-value
การรับรู้ตนเอง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	8.14	2.11	196.657	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	9.23	2.07		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.59	2.00		
ทัศนคติ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.25	2.26	305.428	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.40	1.99		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.17	2.00		
ทักษะ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	5.69	2.91	377.976	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.10	2.34		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	9.64	1.78		
การรับรู้โอกาสเสี่ยง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.05	2.01	251.828	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.06	2.18		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	4.76	2.06		
ความรู้สึกลึก	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.08	1.93	443.223	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.75	2.09		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.75	1.99		
ความรู้	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.73	1.84	377.624	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.91	1.66		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	5.49	1.65		

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัดอต.

ด้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	p-value
การรับรู้ตนเอง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	8.05	1.98	40.279	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.98	2.05		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.52	2.03		
ทัศนคติ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.62	2.08	46.764	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.89	2.03		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.31	1.79		
ทักษะ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	5.05	3.07	109.103	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.00	2.19		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	9.77	1.53		
การรับรู้โอกาสเสี่ยง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.39	1.90	44.194	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.39	2.13		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	4.99	1.98		
ความรู้ลึก	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.33	2.33	79.009	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.77	2.07		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.83	1.84		
ความรู้	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.41	1.59	84.506	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.71	1.74		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	5.44	1.62		

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัดอค.

ด้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	p-value
การรับรู้ตนเอง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.36	1.82	183.320	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.65	2.03		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.16	2.03		
ทัศนคติ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.01	1.99	200.204	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.39	1.87		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	9.92	2.03		
ทักษะ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	5.19	2.82	351.849	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	7.92	2.34		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	9.68	1.76		
การรับรู้โอกาสเสี่ยง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.65	2.09	174.423	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.57	2.05		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	5.25	1.97		
ความรู้สึกลึก	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.65	2.12	276.545	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	9.07	2.05		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	11.07	2.00		
ความรู้	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.81	1.48	230.432	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.75	1.74		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	5.39	1.79		

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัด ลพ.

ด้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	p-value
การรับรู้ตนเอง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.71	2.19	250.482	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	9.31	1.93		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.38	1.95		
ทัศนคติ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.29	1.98	362.675	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.45	1.85		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.10	1.95		
ทักษะ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	5.18	2.93	543.622	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	7.89	2.32		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	9.54	1.77		
การรับรู้โอกาสเสี่ยง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.62	2.18	220.449	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.43	1.97		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	4.78	1.84		
ความรู้สึกลึก	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.45	2.24	558.164	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	9.13	2.14		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	11.21	1.85		
ความรู้	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.50	1.63	387.870	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.36	1.71		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	5.00	1.75		

ตารางที่ 28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัด ฉช.

ด้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	p-value
การรับรู้ตนเอง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.54	2.05	189.484	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	9.08	2.13		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.35	1.97		
ทัศนคติ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.26	2.06	231.664	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.70	1.99		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.18	1.91		
ทักษะ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	5.23	2.75	377.168	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.06	2.20		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	9.48	1.78		
การรับรู้โอกาสเสี่ยง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.52	1.69	198.602	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.34	2.12		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	5.14	2.23		
ความรู้สึกลึก	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.44	1.92	327.441	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.72	1.99		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.77	2.02		
ความรู้	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.79	1.66	261.988	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.70	1.6		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	5.30	1.77		

ตารางที่ 29 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัด สต.

ด้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	p-value
การรับรู้ตนเอง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.98	2.23	177.501	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	9.53	2.01		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.78	2.04		
ทัศนคติ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	6.83	2.31	164.447	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	7.97	2.10		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	9.51	2.14		
ทักษะ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	4.67	2.70	383.972	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	7.74	2.29		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	9.18	1.89		
การรับรู้โอกาสเสี่ยง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.40	1.94	254.839	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.75	2.13		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	5.48	1.85		
ความรู้สึกลึก	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.34	2.07	297.390	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.65	2.14		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.92	2.31		
ความรู้	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.57	1.64	300.609	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.34	1.72		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	5.26	1.76		

ตารางที่ 30 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างทางสถิติของโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จำแนกตามรายด้านของการเรียนรู้ของจังหวัด สพ.

ด้าน	ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	F	p-value
การรับรู้ตนเอง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	8.25	2.12	122.197	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	9.23	2.06		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.46	2.03		
ทัศนคติ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	5.40	2.75	302.099	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	7.68	2.61		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	9.67	2.12		
ทักษะ	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	6.45	2.90	227.287	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.28	2.18		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	9.73	1.69		
การรับรู้โอกาสเสี่ยง	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.35	1.82	183.429	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.48	2.06		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	4.92	1.92		
ความรู้สึกลึก	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	7.59	2.24	269.570	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	8.91	2.17		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	10.88	1.95		
ความรู้	ผลสัมฤทธิ์ที่ต่ำกว่า 50%	2.39	1.75	307.621	<.001
	ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.77	1.80		
	ผลสัมฤทธิ์ที่สูงกว่า 60%	5.40	1.71		

การพิจารณาศักยภาพของโรงเรียนจากระดับผลสัมฤทธิ์ของการเรียนรู้ที่เกิดในนักเรียน ซึ่งสามารถสะท้อนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ได้หากสามารถระบุโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ระดับสูงได้ ดังนั้นการวิจัยประเมินผลครั้งนี้จึงมีการระบุโรงเรียนต้นแบบโดยใช้เกณฑ์ที่สำคัญ คือ

- 1) โรงเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์รวม 6 ด้านสูงสุด 20 โรงเรียนแรกเมื่อวิเคราะห์รวมทั้ง 8 จังหวัด
- 2) โรงเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์รวม 6 ด้าน ต่ำสุด 20 โรงเรียนสุดท้ายเมื่อวิเคราะห์รวมทั้ง 8 จังหวัด

เมื่อนำเกณฑ์การระบุโรงเรียนที่มีศักยภาพสูงและต่ำได้แล้ว และนำคะแนนผลสัมฤทธิ์แต่ละด้านไปวิเคราะห์ ข้อมูลสรุปได้ว่า โรงเรียนศักยภาพสูง และต่ำตามเกณฑ์ผลสัมฤทธิ์ในภาพรวม 6 ด้าน อยู่ในอันดับ 20 โรงเรียนแรกของ 8 จังหวัด และ 20 โรงเรียนสุดท้ายของ 8 จังหวัดมีรายชื่อซึ่งปรากฏในตารางที่ 31

ตารางที่ 31 รายชื่อโรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้านสูงสุดในกลุ่มโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง(20 โรงเรียนแรก) และโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ (20 โรงเรียนสุดท้าย) จำแนกตามจังหวัด

ศักยภาพ	ฉช.	สพ.	ลพ.	อต.	ชภ.	อด.	นค.	สต.
ผลสัมฤทธิ์อยู่ใน อันดับ 20 โรงเรียนแรก ของ 8 จังหวัด	ฉช.8	-	-	อต.5	1) ชภ.6 2) ชภ.14	-	-	สต.15
	-	-	ลพ.15	อต.3	1) ชภ.17 2) ชภ.9 3) ชภ.6 4) ชภ.10	1) อด.6 2) อด.11	1) นค.7 2) นค.32 3) นค.15 4) นค.33 5) นค.24 6) นค.2	สต.10
ผลสัมฤทธิ์อยู่ใน อันดับ 20 โรงเรียน สุดท้ายของ 8 จังหวัด	1) ฉช.14 2) ฉช.22 3) ฉช.13	1) สพ.1 2) สพ.10	1) ลพ.3 2) ลพ.16	1) อด.1 2) อด.6	-	1) อด.3 2) อด.13	นค.28	1) สต.16 2) สต.14 3) สต.2 4) สต.11 5) สต.9 6) สต.16 7) สต.3 8) สต.12

ตารางที่ 32 ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้านของโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) จำแนกตามจังหวัดและคะแนนรวมสูงสุดไปต่ำสุด

ที่	จังหวัด	โรงเรียน	คะแนน (คะแนนเต็มแต่ละด้าน)							ศักยภาพ โรงเรียน
			การรับรู้ตนเอง	ทัศนคติ	ทักษะ	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	ความรู้สึก	ความรู้	คะแนนรวม	
			(20)	(25)	(16)	(25)	(15)	(9)	(110)	
1	ชก.	ชก.6	10.39	9.73	8.82	6.70	11.23	5.87	52.75	3
2	ชก.	ชก.14	10.38	9.82	8.75	6.65	11.18	5.58	52.35	3
3	ชก.	ชก.17	9.67	9.97	9.20	5.66	11.06	5.82	51.39	2
4	ชก.	ชก.9	9.12	9.17	8.60	5.44	10.55	6.56	49.43	2
5	ชก.	ชก.5	9.46	8.60	8.58	5.90	10.80	5.48	48.82	2
6	ชก.	ชก.10	9.79	9.42	9.38	4.62	10.20	5.19	48.59	2
7	นค.	นค.7	10.23	9.50	8.73	7.37	10.30	3.93	50.07	2
8	นค.	นค.32	10.26	9.71	8.39	5.81	9.52	5.65	49.32	2
9	นค.	นค.15	10.73	9.75	9.04	4.35	9.86	5.29	49.02	2
10	นค.	นค.33	9.40	9.40	9.24	5.53	10.47	4.63	48.67	2
11	นค.	นค.24	9.80	10.34	9.04	4.48	9.87	5.12	48.65	2
12	นค.	นค.2	9.83	9.67	8.94	4.50	10.06	5.50	48.50	2
13	อค.	อค.6	10.38	8.80	9.29	5.37	9.96	5.80	49.59	2
14	อค.	อค.11	8.83	9.26	8.85	5.89	11.17	5.11	49.10	2
15	อค.	อค.6	9.30	9.80	9.80	5.00	12.40	6.30	52.60	3
16	อค.	อค.3	9.00	11.00	8.67	5.50	10.17	4.67	49.00	2
17	สค.	สค.15	9.25	9.73	8.95	6.07	13.03	6.36	53.38	3
18	สค.	สค.10	10.35	10.44	8.74	4.83	10.30	5.81	50.48	2
19	ลพ.	ลพ.15	9.90	9.60	8.06	6.81	10.26	4.68	49.31	2
20	ฉช.	ฉช.8	10.57	9.86	9.48	7.06	11.42	6.22	54.61	3

ผลสัมฤทธิ์ 20 อันดับแรก และ 20 อันดับสุดท้ายมาระบุ พบว่า โรงเรียนเหล่านี้มีการกระจายในจังหวัดที่มีศักยภาพแตกต่างกันอย่างชัดเจนดังปรากฏในตารางที่ 32 และ 33 ที่มิวิจัยประเมินผลการนำเสนอข้อมูลในส่วนของครูและผู้บริหารมาวิเคราะห์เพื่อค้นหารูปแบบการสอนและการจัดหลักสูตรในส่วนของการนำเสนอต่อไป

ตารางที่ 33 ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้าน ของโรงเรียนศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) จำแนกตามจังหวัดและคะแนนรวมต่ำสุดไปสูงสุด

ลำดับ	จังหวัด	โรงเรียน	คะแนน (คะแนนเต็มแต่ละด้าน)							คะแนนรวม	ศักยภาพโรงเรียน
			การรับรู้ตนเอง	ทัศนคติ	ทักษะ	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	ความรู้สึก	ความรู้			
			(20)	(25)	(16)	(25)	(15)	(9)	(110)		
1	นค.	นค.28	8.50	7.48	7.00	2.33	7.28	3.10	35.69	1	
2	ฉช.	ฉช.14	13.00	9.00	2.00	1.00	8.00	3.00	36.00	1	
8	ฉช.	ฉช.22	8.69	7.73	6.56	3.95	9.22	3.55	39.70	1	
10	ฉช.	ฉช.13	9.62	8.32	7.28	2.84	8.30	3.55	39.91	1	
9	สค.	สค.11	8.58	9.53	6.35	4.43	7.86	2.97	39.73	1	
5	สค.	สค.6	9.53	7.17	7.64	2.71	7.55	3.51	38.12	1	
6	สค.	สค.14	9.41	7.14	6.36	3.39	8.88	3.44	38.62	1	
7	สค.	สค.2	9.09	7.95	7.04	4.14	8.15	3.02	39.38	1	
11	สค.	สค.9	9.66	8.49	7.14	3.76	7.72	3.41	40.18	1	
13	สค.	สค.16	9.33	7.73	6.69	4.56	8.63	3.40	40.34	1	
14	สค.	สค.3	9.86	7.74	7.38	3.56	8.87	3.05	40.46	1	
18	สค.	สค.12	8.83	8.93	6.95	3.80	8.74	3.36	40.62	1	
15	สพ.	สพ.1	8.81	7.52	7.82	3.46	9.35	3.54	40.50	1	
20	สพ.	สพ.10	9.69	6.89	8.34	3.31	9.09	3.55	40.87	1	
16	อค.	อค.13	8.34	8.34	7.17	3.80	9.18	3.67	40.51	1	
3	อค.	อค.3	8.04	7.63	6.65	3.60	8.41	3.22	37.56	1	

ลำดับ	จังหวัด	โรงเรียน	คะแนน (คะแนนเต็มแต่ละด้าน)							สัถยภาพ โรงเรียน
			การรับรู้ตนเอง	ทัศนคติ	ทักษะ	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	ความรู้สึกล	ความรู้	คะแนนรวม	
			(20)	(25)	(16)	(25)	(15)	(9)	(110)	
4	อต.	อต.4	8.96	8.14	7.36	2.36	7.61	3.57	37.99	1
12	อต.	อต.1	8.79	9.38	6.82	3.31	9.44	2.59	40.32	1
17	ลพ.	ลพ.3	9.22	8.38	7.77	3.18	8.79	3.18	40.52	1
19	ลพ.	ลพ.16	9.04	8.38	6.69	3.40	9.52	3.61	40.63	1

เนื่องจากการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาของโครงการครอบคลุมทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ดังนั้นการประเมินผลครั้งนี้จึงทำการวิเคราะห์เพื่อหาความแตกต่างกันของผลการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมีความแตกต่างกันหรือไม่ ดังตารางที่ 34

ตารางที่ 34 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แต่ละด้าน จำแนกตามระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย

ด้าน	ระดับชั้น	คะแนนเฉลี่ย	SD.	t-value	p-value
การรับรู้ตนเอง	ม.1 - ม.3	9.3018	2.26926	297.481	<.001
	ม.4 - ม.6	9.9486	2.16776		
ทัศนคติ	ม.1 - ม.3	8.6671	2.35886	303.017	<.001
	ม.4 - ม.6	9.3469	2.24540		
ทักษะ	ม.1 - ม.3	8.0848	2.71694	335.771	<.001
	ม.4 - ม.6	8.8786	2.29851		
รับรู้โอกาสเสี่ยง	ม.1 - ม.3	4.0283	2.28709	29.977	<.001
	ม.4 - ม.6	4.2373	2.23640		

ด้าน	ระดับชั้น	คะแนนเฉลี่ย	SD.	t-value	p-value
ความรู้สึก	ม.1 - ม.3	9.4136	2.44114	340.648	<.001
	ม.4 - ม.6	10.1677	2.40471		
ความรู้	ม.1 - ม.3	3.9728	1.99921	708.559	<.001
	ม.4 - ม.6	4.8657	2.02878		
คะแนนรวม	ม.1 - ม.3	49.5685	7.40522	765.930	<.001
	ม.4 - ม.6	53.1192	7.11858		

ผลการวิเคราะห์พบว่าผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แต่ละด้านของระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยส่วนที่ 2: แสดงผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านที่มีต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศและการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนในระดับโรงเรียน

ผลสัมฤทธิ์ในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา ที่สำคัญอันดับแรกคือการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น 6 ด้าน ที่นำเสนอไปแล้วในส่วนที่ 1 ส่วนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นตามมาที่สำคัญอีกมุมหนึ่ง คือผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางเพศ โดยเน้นที่การไม่มีพฤติกรรมทางเพศ หรือหากมีพฤติกรรมทางเพศก็ควรใช้ถุงยางอนามัย ดังนั้น ข้อมูลที่จะนำเสนอต่อไปนี้คือข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย กรณีที่มีเพศสัมพันธ์

ตารางที่ 35 ร้อยละของการมีพฤติกรรมทางเพศและการใช้ถุงยางอนามัยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ

ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว หรือไม่ (n= 13926)		(ถ้าเคย) ในช่วง 12 เดือน มีเพศสัมพันธ์หรือไม่ (n= 1085)		(ถ้าเคย) ในช่วง 12 เดือน ใช้ถุงยางอนามัยบ่อยแค่ไหน (n= 830)				(ถ้าเคย) มีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย ใช้ถุงยางอนามัยหรือไม่ (n= 834)			
	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย	เคย	ทุกครั้ง	เกือบทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ใช้เลย	ใช้	ไม่ใช้	จำไม่ได้	ไม่แน่ใจ
ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า 50 %	12.4%	1.0%	3.5%	9.4%	3.9%	2.7%	3.6%	2.7%	6.2%	3.7%	1.3%	1.4%
ผลสัมฤทธิ์ 50-59%	35.9%	2.8%	9.0%	27.2%	10.1%	6.4%	13.1%	6.3%	16.2%	11.9%	4.6%	3.1%
ผลสัมฤทธิ์เกิน 60%	43.8%	4.0%	12.2%	38.7%	16.4%	10.1%	16.6%	8.2%	27.0%	19.8%	3.4%	1.4%
ทั้งหมด	92.1%	7.9%	24.7%	75.3%	30.4%	19.2%	33.4%	17.1%	49.4%	35.4%	9.2%	6.0%

นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ตอนอายุเฉลี่ย 14.51 ปี (อายุต่ำสุด 6 ปี / อายุสูงสุด 18 ปี)

ตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่านักเรียนของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในครั้งนี้มีเพศสัมพันธ์คิดเป็นร้อยละ 8 และประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ในโรงเรียนที่มีระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เกิน 60 % มีมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 4 รองลงมาคือโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่าง 50 -59% และโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่า 50% ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พบว่าโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เกิน 60 % มีการใช้ถุงยางอนามัยสูงที่สุด เช่นกัน คือคิดเป็นร้อยละ 16.4 รองลงมาคือโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่าง 50 -59% และโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่า 50% คิดเป็นร้อยละ 10.1 และ 3.9 สำหรับการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายก็เป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน

ตารางที่ 36 ร้อยละของพฤติกรรมทางเพศพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชั้น ม.2 และ ม.5 ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ

ระดับชั้นของนักเรียน	เคยมีเพศสัมพันธ์หรือไม่		(ถ้าเคย) ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา มีเพศสัมพันธ์หรือไม่		(ถ้าเคย) มีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย ใช้ถุงยางอนามัยหรือไม่			
	ไม่เคย	เคย	ไม่เคย	เคย	ใช่	ไม่ใช่	จำไม่ได้	ไม่แน่ใจ
ม.2(n=34000)	94.9 (n=3228)	5.1 (n=172)	29.7(n=50)	70.3(n=122)	34.3(n=60)	17.4(n=30)	9.3(n=16)	39.0(n=66)
ม.5(n=1840)	89.2 (n=1640)	10.8(n=200)	25.6(n=52)	74.4(n=148)	29.5(n=61)	34.5(n=72)	5.5(n=11)	30.5(n=56)

เมื่อสุ่มระดับชั้นม.2 และ ม.5 จากแต่ละช่วงชั้นของกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด พบว่า นักเรียนม.5 มีพฤติกรรมทางเพศมากกว่า ม.2 คิดเป็นร้อยละ 10.8 และ 5.1 แต่พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยมีระดับต่างกันเพียงเล็กน้อย คือ ร้อยละ 34.3 ในระดับ ม.2 และ 29.5 ในระดับ ม.5

ตารางที่ 37 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบว่า “เคย”มีเพศสัมพันธ์ ในรอบ 12 เดือนจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ต่างกันของกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน

กลุ่มจังหวัด	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง					จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา		
	ชภ.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
ผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า ร้อยละ 50	14.9 (n=3228)	5.7 (n=119)	10.3 (n=600)	13.0 (n=48)	31.5 (n=421)	8.5 (n=206)	22.8 (n=367)	27.15 (n=1042)	32.8 (n=466)	16.4 (n=233)	24.6 (n=699)
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง ร้อยละ 50-59	58.4 (n=1888)	67.1 (n=1407)	62.7 (n=3295)	68.5 (n=253)	43.1 (n=576)	64.8 (n=1574)	45.6 (n=734)	55.5 (n=3137)	41.8 (n=594)	56.6 (n=805)	49.2 (n=1399)
ผลสัมฤทธิ์มากกว่า ร้อยละ 60	4.5 (n=146)	-	4.5 (n=146)	-	-	-	3.5 (n=56)	3.5 (n=56)	3 (n=43)	-	3 (n=43)
รวม	27.8 (n=2515)	72.8 (n=1526)		81.5 (n=301)	74.6 (n=997)	73.3 (n=1780)	67.4 (n=1085)		67.6 (n=1103)	73 (n=1038)	
ค่าเฉลี่ยร้อยละ		50.3 (n=2029)				91.1 (n=1041)				70.3 (n=1070)	

เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพการมีเพศสัมพันธ์ของจังหวัดที่มีโรงเรียนศัทยภาพสูงและไม่มี พบว่าจังหวัดที่มีโรงเรียนศัทยภาพสูงมากที่สุด มีจำนวนนักเรียนที่มีประสิทธิภาพทางเพศคิดเป็นร้อยละน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 27.8

พฤติกรรมทางเพศของนักเรียนในกลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนมีศัทยภาพต่างกันมีค่าเฉลี่ยร้อยละ แตกต่างกัน กล่าวคือ โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60% ในกลุ่มจังหวัดที่มีศัทยภาพสูงคิดเป็นร้อยละ 4.5 แต่ในกลุ่มจังหวัดศัทยภาพปานกลางคิดเป็นร้อยละ 3.5 และกลุ่มจังหวัดที่ต้องรับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนา มีค่าเฉลี่ยเพียงร้อยละ 3

สำหรับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า 50% ใน กลุ่มจังหวัดศัทยภาพสูงศัทยภาพปานกลาง และกลุ่มจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนา เมื่อพิจารณาพฤติกรรมทางเพศของ โรงเรียน พบว่า กลุ่มจังหวัดศัทยภาพสูงมีพฤติกรรมทางเพศน้อยกว่า คือ ร้อยละ 10.3, 27.15 และ 24.6 ตามลำดับ

ในกลุ่มโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ระหว่างร้อยละ 50-59 กลุ่มจังหวัดที่มีศัทยภาพสูงมีนักเรียนที่ตอบว่าเคยมีพฤติกรรมทางเพศสูงกว่าอีก 2 กลุ่มจังหวัดเล็กน้อย คือร้อยละ 62.7 เมื่อเทียบกับร้อยละ 55.5 และ 49.2 อนึ่งในภาพรวมค่าเฉลี่ยพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนในกลุ่มจังหวัดศัทยภาพสูงมีน้อยกว่าในกลุ่มจังหวัดที่มีศัทยภาพปานกลางและต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนาคือร้อยละ 50.3, 91.1 และ 70.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 38 พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดชก.

ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	(ถ้าเคย)				(ถ้าเคย)			
	ในช่วง 12 เดือน ใช้ถุงยางอนามัยบ่อยแค่ไหน				เพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย ใช้ถุงยางอนามัยหรือไม่			
	n=227				n=231			
	ทุกครั้ง	เกือบ ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ใช้เลย	ใช้	ไม่ใช้	จำไม่ได้	ไม่แน่ใจ
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า ร้อยละ 50	3.1%	0.9%	1.8%	2.2%	3.9%	2.2%	0.4%	1.3%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง ร้อยละ 50-59	11.5%	7.9%	11.9%	5.3%	16.0%	13.0%	4.3%	2.6%
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า ร้อยละ 60	14.1%	9.7%	21.6%	10.1%	28.6%	22.5%	4.8%	0.4%
รวม	28.6%	18.5%	35.2%	17.6%	48.5%	37.7%	9.5%	4.3%

นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ตอนอายุเฉลี่ย 14.48 ปี (อายุต่ำสุด 6 ปี / อายุสูงสุด 18 ปี)

จากตารางที่ 38 สะท้อนภาพการใช้ถุงยางอนามัยในรอบ 12 เดือน และการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย พบว่า โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าร้อยละ 60 มีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งสูงกว่าโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ปานกลางและน้อยกว่า คิดเป็นร้อยละ 14.1 ในรอบ 12 เดือน และ 28.6 ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย

ตารางที่ 39 พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดนค.

ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	(ถ้าเคย)				(ถ้าเคย)			
	ในช่วง 12 เดือน ใช้ถุงยางอนามัย บ่อยแค่ไหน				เพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย ใช้ถุงยางอนามัย หรือไม่			
	n=90				n=91			
	ทุกครั้ง	เกือบ ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ใช่เลย	ใช้	ไม่ใช่	จำไม่ได้	ไม่แน่ใจ
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า ร้อยละ 50	2.2%	3.3%	4.4%	1.1%	4.4%	4.4%	1.1%	1.1%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง ร้อยละ 50-59	12.2%	7.8%	10.0%	6.7%	14.3%	12.1%	5.5%	4.4%
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า ร้อยละ 60	23.3%	12.2%	12.2%	4.4%	30.8%	16.5%	4.4%	1.1%
รวม	37.8%	23.3%	26.7%	12.2%	49.5%	33.0%	11.0%	6.6%

นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ตอนอายุเฉลี่ย 14.81 ปี (อายุต่ำสุด 10 ปี / อายุสูงสุด 18 ปี)

การใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนในจังหวัดนค. เมื่อพิจารณาจากคำตอบว่า “ใช้ทุกครั้ง” พบว่า โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าร้อยละ 60 มีการใช้ถุงยางอนามัยสูงกว่าโรงเรียนที่มีศักยภาพปานกลางและต่ำกว่า ซึ่งผลการการใช้ทุกครั้งอยู่ระหว่าง 23.3-30.8 ในขณะที่นักเรียนของอีก 2 กลุ่ม โรงเรียนมีรายงานการใช้ระหว่าง 12.2 – 14.3 และ 2.2 - 4.4

ตารางที่ 40 พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดอด.

ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	(ถ้าเคย)				(ถ้าเคย)			
	ในช่วง 12 เดือน ใช้ถุงยางอนามัย บ่อยแค่ไหน				เพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย ใช้ถุงยางอนามัย หรือไม่			
	n=39				n=39			
	ทุกครั้ง	เกือบ ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ใช้เลย	ใช้	ไม่ใช้	จำไม่ได้	ไม่แน่ใจ
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า ร้อยละ 50	2.6%	2.6%	2.6%	5.1%	7.7%	5.1%	-	-
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง ร้อยละ 50-59	10.3%	7.7%	20.5%	7.7%	25.6%	10.3%	5.1%	5.1%
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า ร้อยละ 60	15.4%	2.6%	12.8%	10.3%	17.9%	20.5%	-	2.6%
รวม	28.2%	12.8%	35.9%	23.1%	51.3%	35.9%	5.1%	7.7%

นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ตอนอายุเฉลี่ย 15.21 ปี (อายุต่ำสุด 11 ปี / อายุสูงสุด 18 ปี)

การใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนในจังหวัดอด. พบว่า การใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่าง 50-59% มีการใช้สูงกว่า โรงเรียนอีก 2 กลุ่ม คิดเป็นร้อยละ 25.6 , 17.9 และ 7.7 ตามลำดับ แต่การใช้ถุงยางอนามัยในรอบ 12 เดือน โรงเรียนศักยภาพสูงมีการรายงานการใช้ถุงยางอนามัย สูงกว่าอีก 2 กลุ่ม คือคิดเป็นร้อยละ 15.4, 10.3 และ 2.1

ตารางที่ 41 พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดอด.

ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	(ถ้าเคย)				(ถ้าเคย)			
	ในช่วง 12 เดือน ใช้ถุงยางอนามัย บ่อยแค่ไหน				เพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย ใช้ถุงยางอนามัย หรือไม่			
	n=86				n=86			
	ทุกครั้ง	เกือบ ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ใช้เลย	ใช้	ไม่ใช้	จำไม่ได้	ไม่แน่ใจ
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า ร้อยละ 50	4.7%	7.0%	7.0%	3.5%	12.9%	7.1%		2.3%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง ร้อยละ 50-59	12.8%	1.2%	9.3%	2.3%	18.8%	5.9%	1.2%	
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า ร้อยละ 60	24.4%	11.6%	11.6%	4.7%	35.3%	12.9%	1.2%	2.4%
รวม	41.9%	19.8%	27.9%	10.5%	67.1%	25.9%	2.4%	4.7%

นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ตอนอายุเฉลี่ย 14.31 ปี (อายุต่ำสุด 7 ปี / อายุสูงสุด 17 ปี) การใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่า

ร้อยละ 60 มีรายงานการใช้ที่สูงกว่าโรงเรียนอีก 2 กลุ่ม คือ คิดเป็นร้อยละ 24.4 – 38.3, 12.8 – 18.8 และ 4.7 – 12.9 ถ้าคิดจากการใช้ใน 12 เดือน และการใช้ครั้งสุดท้าย มากัดช่วงคะแนน

ตารางที่ 42 พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดลพ.

ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	(ถ้าเคย)				(ถ้าเคย)			
	ในช่วง 12 เดือน ใช้ถุงยางอนามัย บ่อยแค่ไหน				เพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย ใช้ถุงยางอนามัย หรือไม่			
	n=70				n=70			
	ทุกครั้ง	เกือบ ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ใช้เลย	เคย	ไม่เคย	จำไม่ได้	ไม่แน่ใจ
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า ร้อยละ 50	0.7%	1.4%	2.8%	2.8%	5.7%	5.2%	2.1%	0.7%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง ร้อยละ 50-59	9.0%	5.6%	19.4%	6.9%	29.7%	8.9%	7.0%	5.6%
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า ร้อยละ 60	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	9.7%	7.0%	22.2%	9.7%	35.4%	14.1%	9.1%	6.3%

นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ตอนอายุเฉลี่ย 14.79 ปี (อายุต่ำสุด 6 ปี / อายุสูงสุด 18 ปี)

นักเรียนในจังหวัดลพ. ที่มีผลสัมฤทธิ์ระหว่างร้อยละ 50-59มีการใช้ถุงยางอนามัยสูงกว่าโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าอย่างชัดเจน คือร้อยละ 29.7 และร้อยละ 5.7

ตารางที่ 43 พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดสต.

ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	(ถ้าเคย)				(ถ้าเคย)			
	ในช่วง 12 เดือน ใช้ถุงยางอนามัย บ่อยแค่ไหน				เพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย ใช้ถุงยางอนามัย หรือไม่			
	n=47				n=47			
	ใช้	ไม่ใช้	จำไม่ได้	ไม่แน่ใจ	ทุกครั้ง	เกือบ ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ใช่เลย
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า ร้อยละ 50	8.5%	4.3%	4.3%	2.1%	6.4%	2.1%	2.1%	8.5%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง ร้อยละ 50-59	10.6%	14.9%	4.3%		6.4%	4.3%	14.9%	4.3%
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า ร้อยละ 60	19.1%	27.7%	2.1%	2.1%	10.6%	8.5%	17.0%	14.9%
รวม	38.3%	46.8%	10.6%	4.3%	23.4%	14.9%	34.0%	27.7%

นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ตอนอายุเฉลี่ย 14.04 ปี (อายุต่ำสุด 7 ปี / อายุสูงสุด 17 ปี) การใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนกลุ่มโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าร้อยละ 60 มีรายงานการใช้ถุงยางอนามัยสูงกว่าอีก 2 กลุ่ม โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 10.6 – 19.1, 6.4 – 10.6 และ 6.4 – 8.5 ตามลำดับเมื่อคิดร้อยละของช่วงการรายงานใน 12 เดือน และ ครั้งสุดท้าย

ตารางที่ 44 พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดสพ.

ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	(ถ้าเคย)				(ถ้าเคย)			
	ในช่วง 12 เดือน ใช้ถุงยางอนามัย บ่อยแค่ไหน				เพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย ใช้ถุงยางอนามัย หรือไม่			
	n=63				n=63			
	ทุกครั้ง	เกือบ ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ใช่เลย	ใช้	ไม่ใช่	จำไม่ได้	ไม่แน่ใจ
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า ร้อยละ 50	7.3%	4.9%	4.9%	1.6%	9.8%	4.1%	2.4%	2.4%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง ร้อยละ 50-59	9.8%	7.3%	7.3%	8.1%	14.6%	9.8%	4.1%	4.1%
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า ร้อยละ 60	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	17.1%	12.2%	12.2%	9.7%	24.4%	13.9%	6.5%	6.5%

นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ตอนอายุเฉลี่ย 14.46 ปี (อายุต่ำสุด 7 ปี / อายุสูงสุด 18 ปี)

นักเรียนในจังหวัดสพ. ในโรงเรียนศึกษาภาพปานกลางรายงานการใช้ถุงยางอนามัยสูงกว่า นักเรียนในโรงเรียนที่มีศึกษาภาพต่ำกว่า คิดเป็นร้อยละ 9.8 – 14.6 และ 7.3-9.8 เมื่อคิดช่วงการรายงานในรอบ 12 เดือนกับการใช้เมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย

ตารางที่ 45 พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ระดับของจังหวัดฉะ.

ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	(ถ้าเคย)			(ถ้าเคย)		
	ในช่วง 12 เดือน ใช้ถุงยางอนามัย บ่อยแค่ไหน			ในช่วง 12 เดือน มี เพศสัมพันธ์หรือไม่		
	n=76			n=75		
	ทุกครั้ง	เกือบ ทุกครั้ง	บางครั้ง	ไม่ใช่เลย	ไม่เคย	เคย
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า ร้อยละ 50	6.8%	1.4%	5.4%	1.4%	4.0%	9.9%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง ร้อยละ 50-59	5.4%	6.8%	17.6%	9.5%	8.9%	26.7%
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า ร้อยละ 60	13.5%	6.8%	14.9%	10.8%	14.9%	35.6%
รวม	25.7%	14.9%	37.8%	21.6%	27.7%	72.3%

นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ตอนอายุเฉลี่ย 13.99 ปี (อายุต่ำสุด 7 ปี / อายุสูงสุด 17 ปี)

นักเรียนของโรงเรียนที่ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงกว่า ในจังหวัดฉะ. มีรายงานการใช้ถุงยางอนามัยในรอบ 12 เดือน สูงกว่าโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำกว่า

ตารางที่ 46 พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของเด็กนักเรียนจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกัน

พฤติกรรมการใช้ ถุงยางอ นามัยช่วง 12 เดือน/ระดับ ผลสัมฤทธิ์การ เรียนรู้	จังหวัดศักยภาพ สูง		จังหวัดศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้อง ได้รับการ ช่วยเหลือในการ พัฒนา		ค่าเฉลี่ยร้อยละ รวม
	ชภ.	นค.	อต.	อด.	ลพ.	นช.	สต.	สพ.	
	n=458	n=181	n=78	n=171	n=174	n=149	n=94	n=126	
ผลสัมฤทธิ์ น้อยกว่า 50 %	6.0	2.2	11.1	15.5	5.7	9.9	15.5	13.4	9.9
ผลสัมฤทธิ์ ระหว่าง 50-59%	28.2	12.2	40.0	19.0	29.7	26.7	25.9	25.0	31.0
ผลสัมฤทธิ์ สูงสุด 60%	43.3	23.3	38.6	35.6	38.0	20	39.7	36.0	29.8
รวม	77.5	37.7	89.7	70.1	73.4	56.6	81.1	74.4	70.1

พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในรอบ 12 เดือน มีจำนวนค่าเฉลี่ยร้อยละใกล้เคียงกันในกลุ่มจังหวัดทั้ง 2 กลุ่ม

เมื่อนำรายงานการใช้ถุงยางอนามัยของโรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกันมาพิจารณา พบว่า การใช้ถุงยางอนามัยของโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

สูงเกิน 60% และระหว่าง 50-59%นักเรียนรายงานว่ามีการใช้ถุงยางอนามัยเป็นร้อยละที่ใกล้เคียงกันคือประมาณ 30% แต่ในโรงเรียน

ที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่า 50%มีการรายงานที่ใช้ถุงยางอนามัยต่ำมากคือประมาณร้อยละ 10

ตารางที่ 47 พฤติกรรมทางเพศและอายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนโรงเรียนศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) จำแนกตามจังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	โรงเรียน	ระดับ ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ ของ โรงเรียน	จำนวน นักเรียน (n)	พฤติกรรมทางเพศของนักเรียน											
					ปัจจุบันมีแฟน หรือไม่ (ร้อยละ)		มีเพศสัมพันธ์ หรือไม่ (ร้อยละ)		(ถ้าเคย) ใช้ ถุงยางอนามัย ครั้งสุดท้าย (ร้อยละ)		(ถ้าเคย) พูดคุยกับคู่ เรื่องเหล่านี้หรือไม่ (ร้อยละ)		(ถ้าเคย) อายุ มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (ปี)			
					มี	ไม่มี	เคย	ไม่เคย	ใช้	ไม่ใช้	เพศ	HIV	ถุงยาง	Mean	SD.	
					1	ฉช.	ฉช.8	3	100	34.0	51.0	10.0	79.0	75.0	25.0	100
2	สต.	สต.15	3	76	43.4	46.1	5.3	90.8	100	-	100	-	100	14.75	2.630	
3	ชภ.	ชภ.6	3	183	28.4	47.0	14.8	84.7	36.4	50.0	57.9	73.7	68.4	14.32	1.937	
4	อด.	อด.5	3	10	60.0	30.0	10.0	90.0	100	-	100	100	100	-	-	
5	ชภ.	ชภ.14	3	80	25.0	62.5	6.3	93.7	100	-	33.3	33.3	66.7	13.80	0.837	
6	ชภ.	ชภ.17	2	182	31.3	56.0	3.3	89.6	100	-	100	80.0	100	15.50	1.002	
7	สต.	สต.10	2	54	27.8	64.8	3.7	88.9	100	-	100	-	100	14.02	.022	
8	นค.	นค.7	2	30	36.7	56.7	6.7	86.7	-	-	100	-	200	13.00	.000	
9	อด.	อด.6	2	98	21.4	70.4	4.1	92.9	-	-	-	-	-	15.00	.000	
10	ชภ.	ชภ.9	2	193	29.0	56.5	9.8	89.6	42.9	28.6	60.0	46.7	78.6	14.18	1.879	
11	นค.	นค.32	2	31	51.6	41.9	12.9	87.1	66.7	-	33.3	33.3	66.7	13.00	1.732	
12	ลพ.	ลพ.15	2	31	25.8	67.7	-	100	-	-	-	-	-	-	-	
13	อด.	อด.11	2	100	21.0	59.0	7.0	87.0	80.0	20.0	80.0	20.0	100	12.43	2.299	
14	นค.	นค.15	2	111	24.3	69.4	5.4	92.8	83.3	16.7	83.3	50.0	100	15.33	2.082	
15	อด.	อด.11	2	6	50.0	50.0	-	100	-	-	-	-	-	-	-	
16	ชภ.	ชภ.5	2	82	37.8	32.9	7.3	91.5	60.0	40.0	40.0	80.0	80.0	13.67	.516	
17	นค.	นค.33	2	30	53.3	33.3	6.7	93.3	100	-	100	100	100	14.00	.000	
18	นค.	นค.24	2	77	24.7	66.2	3.9	89.6	100	-	100	100	100	15.00	.000	
19	ชภ.	ชภ.10	2	173	27.2	57.8	4.0	93.6	75.0	25.0	50.0	50.0	100	13.00	2.646	
20	นค.	นค.1	2	18	22.2	61.1	5.6	88.9	100	-	-	100	-	14.00	.000	
		รวม		1665	33.7		7.04	90.4	82.4	29.3	77.3	55.87	96.27	13.22		

ตารางที่ 48 พฤติกรรมทางเพศและอายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนในโรงเรียนศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) จำแนกรายจังหวัด

ลำดับ	จังหวัด	โรงเรียน	ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียน	จำนวนนักเรียน (n)	พฤติกรรมทางเพศของนักเรียน										
					ปัจจุบันมีแฟนหรือไม่ (ร้อยละ)		มีเพศสัมพันธ์หรือไม่ (ร้อยละ)		ใช้ถุงยางอนามัยครั้งสุดท้าย (ร้อยละ)		(ถ้าเคย) พุดคุยกับคู่นี้หรือไม่ (ร้อยละ)		(ถ้าเคย) อายุมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (ปี)		
					มี	ไม่มี	เคย	ไม่เคย	ใช้	ไม่ใช้	เพศ	HIV	ถุงยาง	Mean	SD.
1	นค.	นค.29	1	30	3.3	90.0	-	96.7	-	-	-	-	-	-	-
2	ฉช.	ฉช.14	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	อค.	อค.3	1	73	34.2	52.1	11.0	83.6	66.7	33.3	40.0	60.0	60.0	13.3	.516
4	อค.	อค.6	1	23	60.9	39.1	13.0	78.3	100.0	-	33.0	100.0	100.0	13.3	.577
5	สค.	สค.7	1	74	6.8	86.5	1.4	98.6	-	-	-	-	-	-	-
6	สค.	สค.14	1	59	27.1	61.0	6.8	89.8	50.0	50.0	50.0	50.0	50.0	14.2	1.50
7	สค.	สค.2	1	57	29.8	54.4	5.3	93.0	100.0	-	50.0	50.0	50.0	10.5	3.53
8	ฉช.	ฉช.22	1	97	34.0	46.4	5.2	81.4	33.3	66.7	66.0	66.7	100.0	16.2	.500
9	สค.	สค.11	1	31	67.7	25.8	-	96.8	-	-	-	-	-	-	-
10	ฉช.	ฉช.13	1	94	40.4	43.6	5.3	91.5	66.7	33.3	80.0	40.0	40.0	13.8	1.09
11	สค.	สค.9	1	58	8.6	75.9	-	98.3	-	-	-	-	-	-	-
12	อค.	อค.1	1	39	15.4	61.5	10.3	89.7	25.0	25.0	50.0	50.0	75.0	15.7	2.87
13	สค.	สค.16	1	53	45.3	45.3	5.7	94.3	-	-	-	-	-	-	-
14	สค.	สค.3	1	102	29.4	52.0	8.8	84.3	25.0	75.0	75.0	25.0	40.0	14.6	1.50
15	สพ.	สพ.1	1	134	55.2	29.1	17.9	68.7	45.0	20.0	61.0	38.1	47.8	14.0	2.89
16	อค.	อค.13	1	100	45.0	37.0	8.0	88.0	16.7	50.0	60.0	40.0	80.0	13.5	.535
17	ลพ.	ลพ.3	1	74	20.3	59.5	10.0	83.0	57.1	14.3	71.0	28.6	42.9	14.5	1.51

							8	8			4		7	2	
18	ศต.	ศต.12	1	102	48.0	35.3	2.9	89.	100.	-	-	50.0	-	13.5	.707
								2	0					0	
19	ลพ.	ลพ.16	1	114	26.3	48.2	10.	80.	42.9	28.6	50.	62.5	62.5	12.8	3.98
							5	7			0			8	0
20	สพ.	สพ.10	1	299	29.8	53.5	7.4	87.	35.7	35.7	71.	42.9	71.4	14.9	1.43
								3			4			5	3
		รวม		1614	33.0	52.4	8.1	88.	54.5	39.2	58.	50.2	63.0	12.9	
					2	4		1	7	6	4	7	4	1	

เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมทางเพศ การใช้ถุงยางอนามัยและอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า โรงเรียนศักยภาพสูงมีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 5.3 ในขณะที่โรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำของแต่ละจังหวัดมีค่าเฉลี่ยร้อยละคิดเป็นร้อยละที่สูงกว่าโรงเรียนต้นแบบคือร้อยละ 8.1 นอกจากนี้เมื่อพิจารณาพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย พบว่าโรงเรียนศักยภาพสูงมีนักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์ ใช้ถุงยางอนามัยครั้งสุดท้ายสูงกว่าโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำคิดเป็นร้อยละ 82.4 และร้อยละ 54.5 เมื่อพิจารณาอายุเฉลี่ยของนักเรียนที่มีพฤติกรรมทางเพศของโรงเรียนศักยภาพสูงพบว่า มีอายุ 13.22 ในขณะที่โรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำมีอายุเฉลี่ยที่ 12.91

ผลการเปรียบเทียบ พฤติกรรมทางเพศของโรงเรียนศักยภาพสูงและโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ พบว่าค่าเฉลี่ยของการมีพฤติกรรมทางเพศของโรงเรียนศักยภาพสูงต่ำกว่าโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ

ตารางที่ 49 เปรียบเทียบอายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนศกยภาพสูง(20อันดับแรก) และ โรงเรียนศกยภาพต่ำ(20 อันดับสุดท้าย) จำแนกรายจังหวัด

จังหวัด	อายุเฉลี่ย การมีเพศสัมพันธ์โรงเรียน ต้นแบบ	อายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ โรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนา
1. นช.	14.22	15.02
2. สพ.	-	14.47
3. ลพ.	ไม่มีข้อมูล	13.33
4. อด.	ไม่มีข้อมูล	14.43
5. ชภ.	14.07	13.33
6. อด.	13.71	13.45
7. นค.	14.05	ไม่มีข้อมูล
8. สด.	14.38	13.45
ค่าเฉลี่ยของอายุการมี เพศสัมพันธ์ครั้งแรก	14.08	13.92

เมื่อจำแนกอายุเฉลี่ยของนักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์ในแต่ละจังหวัดที่นักเรียนที่มีประสบการณ์ทางเพศ พบว่าโรงเรียนศกยภาพสูงมีนักเรียนที่มีประสบการณ์ทางเพศที่มีอายุสูงกว่าโรงเรียนศกยภาพต่ำ ในทุกจังหวัดยกเว้นจังหวัดนช.

เมื่อพิจารณาปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยมีหลากหลาย เช่น ค่านิยม หรือการต่อรองกับแฟน ในการประเมินผลครั้งนี้มีการสอบถามถึงแหล่งที่มาของถุงยางอนามัย พบว่า ร้านสะดวกซื้อ ร้านขายยา ครัว และสถานีอนามัยเป็นแหล่งที่นักเรียนใช้ในการแสวงหาถุงยางอนามัยมาใช้มากที่สุดตามลำดับรายละเอียดของแต่ละจังหวัดนำเสนอในตารางที่ 50 - 57

ตารางที่ 50 ร้อยละของแหล่งที่มาของอุ้งยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดชก.

ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของโรงเรียน	แหล่งที่มาของอุ้งยางอนามัย											
	ครู	เพื่อน	ร้านยา	ร้านค้า	สะดวกซื้อ	หยุด เหรียญ	สต.	รพ.	บาร์/ ร.ร.	จำไม่ ได้	อื่นๆ	คู่นอน เตรียมมา
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า 50 %	0.9%	2.3%	2.8%	0.5%	4.2%	0.5%	4.2%	0.9%	-	0.9%	0.5%	1.4%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	14.4%	13.5%	7.0%	3.3%	17.2%	2.3%	7.9%	3.3%	-	1.4%	0.9%	3.3%
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %	3.7%			0.5%	0.5%	0.5%	0.9%		-		0.5%	
รวม	19%	15.8%	9.8%	4.3%	21.9%	3.3%	13.0%	4.2%	-	2.3%	1.9%	4.7%

นักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์ในจังหวัดชก. หาอุ้งยางอนามัยจากร้านสะดวกซื้อมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.9 รองลงมาคือ จากครู และเพื่อนคิดเป็นร้อยละ 19 และ 15.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 51 ร้อยละของแหล่งที่มาของอุ้งยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดนค.

ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของโรงเรียน	(ถ้าใช้) หาอุ้งยางอนามัยได้จากที่ไหน											
	ครู	เพื่อน	ร้านยา	ร้านค้า	สะดวกซื้อ	หยุด เหรียญ	สต.	รพ.	บาร์/ ร.ร.	จำไม่ ได้	อื่นๆ	คู่นอน เตรียมมา
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า 50 %		1.1%			2.3%	-	3.4%		-	1.1%		1.1%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.4%	4.5%	28.4%	2.3%	30.7%	-	12.5%	2.3%	-	2.3%	2.3%	2.3%
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	3.4%	5.6%	28.4%	2.3%	33.0%	-	15.9%	2.3%	-	3.4%	2.3%	3.4%

นักเรียนในจังหวัดนค.หาถุขงอนามยจากร้านสะดวกซื้อมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ33.0 รองลงมาคือร้านยาคิดเป็นร้อยละ 28.4 และสถานอนามย คิดเป็นร้อยละ 15.9

ตารางที่ 52 ร้อยละของแหล่งที่มาของถุขงอนามยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนของจังหวัดนค.

ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของโรงเรียน	(ถ้าใช้) หาถุขงอนามยได้จากที่ไหน											
	ครู	เพื่อน	ร้านยา	ร้านค้า	สะดวกซื้อ	หยุด เหรียญ	สอ.	รพ.	บาร์/ ร.ร.	จำไม่ ได้	อื่นๆ	คู่นอน เตรียมมา
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า 50 %	6.1%	3.0%	3.0%	3.0%	3.0%				-			-
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	9.1%	9.1%	18.2%	9.1%	3.0%	3.0%	15.2%	6.1%	-	3.0%	3.0%	-
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %			3.0%						-			-
รวม	15.2%	12.1%	24.2%	12.1%	6.0%	3.0%	15.2%	6.1%		3.0%	3.0%	

นักเรียนในจังหวัดนค.หาถุขงอนามยจากร้านยามากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 24.2 รองลงมาคือ สถานอนามย คิดเป็นร้อยละ 15.2 ส่วน โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำคือน้อยกว่า 50% นักเรียนได้ถุขงอนามยจากรมมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 6.1

ตารางที่ 53 ร้อยละของแหล่งที่มาของถุขงอนามยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัด นค.

ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของโรงเรียน	(ถ้าใช้) หาถุขงอนามยได้จากที่ไหน											
	ครู	เพื่อน	ร้านยา	ร้านค้า	สะดวกซื้อ	หยุด เหรียญ	สอ.	รพ.	บาร์/ ร.ร.	จำไม่ ได้	อื่นๆ	คู่นอน เตรียมมา
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า 50 %	8.8%	5.5%	1.1%	5.5%	2.2%		11.0%	3.3%	-		1.1%	1.1%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	12.1%	3.3%	6.6%	8.8%	13.2%	3.3%	8.8%		-	1.1%		3.3%

ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	20.9%	8.8%	7.7%	14.3%	15.4%	3.3%	19.8%	3.3%	-	1.1%	1.1%	4.4%

นักเรียนในจังหวัดอด.หาดูยางอนามัยจากครูมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 20.9 รองลงมา คือ สถานีอนามัย ร้อยละ 19.8 และ ร้านสะดวกซื้อมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 15.4

ตารางที่ 54 ร้อยละของแหล่งที่มาของดูยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดสพ.

ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของโรงเรียน	(ถ้าใช้) หาดูยางอนามัยได้จากที่ไหน											
	ครู	เพื่อน	ร้านยา	ร้านค้า	สะดวกซื้อ	หยุด เหรียญ	สอ.	รพ.	บาร์/ ร.ร.	จำไม่ ได้	อื่นๆ	คู่นอน เตรียมมา
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า 50 %	1.6%	0.8%	1.6%	1.6%	2.3%		0.8%	0.8%	-		2.3%	0.8%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	3.1%	22.7%	19.5%	6.2%	10.2%	4.7%	10.9%	1.6%	-	1.6%	3.1%	3.9%
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	4.7%	23.5%	21.1%	7.8%	12.5%	4.7%	11.7%	2.4%	-	1.6%	5.4%	4.7%

นักเรียนในจังหวัด สพ. ได้รับดูยางอนามัยจากเพื่อนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 23.5 รองลงมาคือ ร้านยา 21.1 และสถานีอนามัย หรือร้านสะดวกซื้อใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 11.7 และ 12.5

ตารางที่ 55 ร้อยละของแหล่งที่มาของดูงยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัดฉ.ข.

ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของโรงเรียน	(ถ้าใช่) หาดูงยางอนามัยได้จากที่ไหน											
	ครู	เพื่อน	ร้านยา	ร้านค้า	สะดวกซื้อ	หยุด เหรียญ	สต.	รพ.	บาร์/ ร.ร.	จำไม่ ได้	อื่นๆ	คู่นอน เตรียมมา
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า 50 %	1.5%	4.5%	7.6%		7.6%	-	6.1%	-	-	1.5%	1.5%	1.5%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	13.6%	3.0%	4.5%	3.0%	19.7%	-	4.5%	-	-	6.1%	3.0%	4.5%
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %			4.5%		1.5%	-		-	-			
รวม	15.1%	7.5%	16.6%	3.0%	28.8%	-	10.6%	-	-	7.6%	4.5%	6.0%

นักเรียนจังหวัด ฉ.ข. หาดูงยางอนามัยจากร้านสะดวกซื้อมากที่สุดร้อยละ 28.8 รองลงมาคือ ร้านยา คิดเป็นร้อยละ 16.6 และ ครูคิดเป็นร้อยละ 15.1

ตารางที่ 56 ร้อยละของแหล่งที่มาของดูงยางอนามัยที่นักเรียนใช้ในการทำพฤติกรรมทางเพศจำแนกตามระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของโรงเรียนในจังหวัด ส.ต.

ระดับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของโรงเรียน	(ถ้าใช่) หาดูงยางอนามัยได้จากที่ไหน									
	ครู	เพื่อน	ร้านยา	ร้านค้า	สะดวกซื้อ	หยุด เหรียญ	สต.	รพ.	บาร์/ ร.ร.	คู่นอน เตรียมมา
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า 50 %	2.6%	2.6%	10.5%	2.6%	10.5%	2.6%	2.6%	2.6%	2.6%	2.6%
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	2.6%	5.3%	5.3%	21.1%	15.8%	2.6%	2.6%			
ผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60 %	-	2.6%	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	5.2%	10.5%	15.8%	23.7%	26.3%	5.2%	5.2%	2.6%	2.6%	2.6%

การพิจารณาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้โดยพิจารณาจาก “ความรู้” พบว่า นักเรียนทั้งประเทศของโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ถูกต้องสูงสุดในประเด็น สรีระวิทยาการมีประจำเดือน คิดเป็นร้อยละ 72 รองลงมาคือ การมีคู่นอนที่ชื่อสตั๊ยช่วยลดโอกาสเสี่ยงการติดเชื้อคิดเป็นร้อยละ 71 รองลงมาคือ การสำเร็จความใคร่ด้วยการช่วยตัวเองทำให้มีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยคิดเป็นร้อยละ 68.8 ส่วนประเด็นความรู้ที่ตอบผิดมากที่สุดคือ เรื่องการติดเชื้อจากรับประทานอาหารร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 62.9 รองลงมาคือ คนที่ดูแล้วสุขภาพแข็งแรงคืออาจเป็นผู้ที่มีเชื้อเอชไอวีได้คิดเป็นร้อยละ 56.3 และ เราสามารถติดเชื้อเอชไอวี ได้จากการแตะเนื้อต้องตัวกับผู้มีเชื้อ คิดเป็นร้อยละ 51.2

ตารางที่ 58 ร้อยละการตอบประเด็นด้านความรู้ ถูกต้อง ในกลุ่มนักเรียนที่ตอบว่าเคยมีเพศสัมพันธ์จำแนกรายจังหวัด

จังหวัด	จำนวน นักเรียน	ร้อยละการตอบถูกในประเด็นด้านความรู้ (รายข้อ)									ค่าเฉลี่ย ร้อยละ
		ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5	ข้อ 6	ข้อ 7	ข้อ 8	ข้อ 9	
ทั้งหมด	996	72.4%	20.4%	57.4%	68.8%	49.5%	43.7%	37.1%	48.8%	71.0%	52.1
ฉช.	101	62.4%	18.8%	72.3%	63.4%	53.5%	47.5%	35.6%	50.5%	65.3%	52.1
ฉพ.	166	84.3%	16.9%	56.0%	66.9%	53.0%	42.2%	35.5%	44.6%	72.9%	52.4
ชภ.	261	69.7%	23.4%	60.2%	73.9%	59.0%	46.0%	40.6%	56.7%	75.9%	52.4
อด.	116	75.0%	25.0%	47.4%	64.7%	50.9%	37.1%	30.2%	34.5%	63.8%	47.6
สต.	52	69.2%	17.3%	34.6%	65.4%	30.8%	30.8%	32.7%	40.4%	53.8%	41.6
นค.	105	75.2%	19.0%	63.8%	76.2%	44.8%	47.6%	42.9%	49.5%	74.3%	54.8
อต.	45	68.9%	8.9%	53.3%	66.7%	42.2%	28.9%	42.2%	64.4%	68.9%	49.3
สพ.	150	68.7%	14.0%	56.7%	65.3%	37.3%	50.0%	35.3%	47.3%	74.0%	49.8

ข้อ 1 ทุกเดือนจะมีไข่ 1 ใบเคลื่อนตัวออกจากรังไข่ของผู้หญิงตามท่อรังไข่ หากไม่มีอสุจิมาผสม จะทำให้ผนังมดลูกหลุดออกมากลายเป็นประจำเดือน

ข้อ 2 เมื่อเรามีประจำเดือน/ผื่นเปื่อย แสดงว่าเราสามารถท้องหรือทำให้ผู้หญิงตั้งท้องได้

ข้อ 3 ยาคุมกำเนิดฉุกเฉินสามารถช่วยได้เท่าที่ต้องการ โดยไม่เกิดผลเสียต่อสุขภาพ

ข้อ 4 การสำเร็จความใคร่ (การช่วยตัวเอง) ให้คนที่เรารักเป็นวิธีหนึ่งที่ปลอดภัยจากการตั้งครรภ์

ข้อ 5 การใช้ถุงยางอนามัย 2 ชั้น หนึ่งป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้มากขึ้น

ข้อ 6 คนที่ดูแล้วสุขภาพแข็งแรงดี อาจเป็นผู้ที่มีเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้

ข้อ 7 เราสามารถติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้โดยการรับประทานอาหารร่วมกับผู้ที่มีเชื้อเอชไอวี

ข้อ 8 เราสามารถติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้จากการถูกเนื้อต้องตัวกับผู้ที่มีเชื้อเอชไอวี

ข้อ 9 การมีคู่อหรือคู่อครองที่ซื่อสัตย์ป้องกันและไม่ติดเชื้อเอชไอวี ช่วยลดความเสี่ยงการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์

ในภาพรวม คะแนนความรู้มีการตอบถูกคิดเป็นร้อยละประมาณ 49 ถึง 52 ซึ่งสะท้อนว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความรู้ยังทำได้ในระดับปานกลางในทุกจังหวัด จังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่า 60% และมีโรงเรียนที่มีศักยภาพสูงเป็นจำนวนมากอันดับ 1 และ 2 และจัดอยู่ในกลุ่มจังหวัดศักยภาพสูงคือ จังหวัด ชก และ นค สามารถตอบคำถามความรู้ถูกต้องเป็นร้อยละสูงที่สุดใน 3 ข้อ และ 2 ข้อ จาก 9 ข้อ

ประเด็นความรู้ที่มีผลคะแนนต่ำสุดตามลำดับในแต่ละจังหวัด พบว่าคะแนนต่ำสุดของทุกจังหวัดคือ “การมีประจำเดือน/ผื่นเปื่อย แสดงว่าเราสามารถท้องหรือทำให้ผู้หญิงตั้งท้องได้” เป็นข้อที่ได้คะแนนต่ำสุดในทุกจังหวัด

ส่วนประเด็นความรู้ต่ำสุดรองลงมาพบว่ามี 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือคะแนนต่ำในข้อ “เราสามารถติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้จากการรับประทานอาหารร่วมกัน” พบได้ใน 6 จังหวัด คือ ชก, นค, และสต. คะแนนต่ำเป็นอันดับ 2 คือ “คนที่ดูแล้วสุขภาพแข็งแรงดี อาจเป็นผู้ที่มีเชื้อเอชไอวี เอดส์ได้” นอกจากนี้สต.ยังมีคะแนนต่ำเป็นอันดับ 2 ในข้อที่เกี่ยวกับ “การใช้ถุงยางอนามัย 2 ชั้น ช่วยป้องกันการติดเชื้อได้มากขึ้น”

สำหรับข้อที่ตอบผิดมากเป็นอันดับที่ 3 ของจังหวัดส่วนใหญ่ แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ กลุ่มที่ 1 ตอบผิดในข้อที่เกี่ยวกับ “คนที่ดูสุขภาพแข็งแรงดี อาจเป็นผู้ที่มีเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้” กลุ่มนี้พบในจังหวัด ชก, ลพ, ฉช. กลุ่มที่ 2 ตอบผิดในข้อที่เกี่ยวกับ “การใช้ถุงยางอนามัย 2 ชั้น ช่วยป้องกันการติดเชื้อได้” พบได้ในจังหวัดนค, อด, สพ. ส่วนกลุ่มสุดท้ายในกลุ่มนี้ตอบผิดในข้อที่ว่า “เราสามารถติดเชื้อได้จากการรับประทานอาหารร่วมกับผู้ติดเชื้อ”

ในภาพรวมพบว่า การสอนเพศศึกษาที่ยังไม่ชัดเจนทำให้นักเรียนมีคะแนนความรู้ต่ำ จะเกี่ยวข้องกับ หัวข้อ“พัฒนาการของร่างกาย” และ “การติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์” เป็นส่วนใหญ่

ในประเด็นข้อความรู้ที่ได้คะแนนสูงระหว่าง 84.3 – 68.7 พบว่า ใน 5 จังหวัด คือ อด, อด, ลพ, สต, สพ. ทำได้ถูกต้องมากที่สุดในข้อที่เกี่ยวกับ “การมีประจำเดือน” ส่วนอีก 2 จังหวัดคือ ชก, และฉช. มี

คะแนนสูงสุดในเรื่องการมีคู่ครองที่ซื่อสัตย์ทำให้ไม่ติดเชื่อ และ การใช้ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน จังหวัดนค. ได้คะแนนสูงสุดในเรื่องการสำเร็จความใคร่

ประเด็นความรู้ที่ได้คะแนนสูงเป็นอันดับ 2 ใน 3 จังหวัด คือ ชก. อค. และสค. คือ เรื่องการสำเร็จความใคร่ที่ทำให้ปลอดภัยจากการตั้งครรภ์ รองลงมาคือ ประเด็นความรู้เรื่องการมีคู่ครองที่ซื่อสัตย์ทำให้ปลอดภัยจากการติดเชื่อเอดส์ พบได้ในจังหวัดลพ. และฉช. ส่วนจังหวัดนค. คะแนนรองด้านความรู้ คือ เรื่องการมีประจำเดือน

แม้คะแนนความรู้สูงสุดอันดับ 1,2 และอันดับ 3 จะมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละที่สูงระหว่าง 84-68 แต่ประเด็นความถูกต้องกระจายในเรื่องสรีระทางร่างกาย การป้องกันการตั้งครรภ์โดยการช่วยตัวเอง และการป้องกันการติดเชื่อโดยการมีคู่ครองที่ซื่อสัตย์ ในขณะที่ในความเป็นจริง เด็กนักเรียนรายงานการมีเพศสัมพันธ์แบบสอดใส่และใช้ถุงยางอนามัยเพียงร้อยละ 30 ดังนั้นการพัฒนาความรู้ให้แตกฉานสอดคล้องกับวิถีพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนอาจเป็นเรื่องที่ต้องพัฒนาต่อไป

การประเมินผลในครั้งนี้ได้การทำสนทนากลุ่มและขอให้นักเรียนทำการระบุหัวข้อที่นักเรียนได้เรียนรู้และยังอยู่ในความทรงจำ โดยใช้แบบสำรวจรายการ “หัวข้อที่ให้เรียนรู้ในวิชาเพศศึกษา” ของโรงเรียน ของนักเรียนทั้งหมด 551 คน โดยมีรายละเอียดระดับชั้นและจังหวัดดังปรากฏในตารางที่ 59

ตารางที่ 59 จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบสำรวจหัวข้อการเรียนรู้เพศศึกษา จำแนกตามระดับชั้นและจังหวัด

ระดับชั้น/หัวข้อการเรียนรู้	จังหวัดสกลนคร		จังหวัดสกลนคร				จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนา		รวม
	ชภ.	นค.	อต.	อด.	ลพ.	นช.	สต.	สพ.	
ม.1	18	38	7	14	26	8	5	8	124
ม.2	18	34	8	13	26	10	6	6	120
ม.3	18	34	7	10	26	11	9	9	118
ม.4	13	18	3	8	15	5	7	7	63
ม.5	16	22	3	6	17	6	5	5	76
ม.6	9	12	4	5	10	4	5	5	50
รวม	92	158	36	56	120	44	40	40	551

ตารางที่ 60 ร้อยละของหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้น ม.1 ตอบว่าได้เรียนและมีความประทับใจจำแนกตามหัวข้อและกลุ่มจังหวัด

หัวข้อ	จังหวัดศักยภาพสูง		จังหวัดศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนา		รวม n =124
	ชภ. n=18	นค. n =32	อค. n =7	อค. n =14	ลพ. n =26	ฉช. n =8	สต. n =5	สพ. n =8	
1. ย่างสู่วัยหนุ่มสาว	100	100	100	100	69.23	100	100	100	96.15
2. สะอาดสดใสปลอดภัย	100	65.78	85.7	7.14	100	87.5	100	62.5	76.07
3. ประกาศรับเพื่อนใหม่	72.2	34.2	57.1	50	61.5	25	60	50	51.25
4. เรื่องของจิตชนก	50	26.31	57.1	28.57	42.3	25	40	12.5	35.22
5. เมื่อคนบ่น	33.3	21.05	100	28.57	46.15	62.5	40	12.5	43.0
6. หลากรสหลายแบบ	44.4	28.94	28.57	42.85	53.8	37.5	40	-	34.5
7. อยู่ร่วมกันฉันกับเธอ	61.11	34.21	42.8	35.71	76.9	50	20	12.5	41.45
8. ไม่มีไม่เท่า	38.8	23.68	28.57	28.57	46.15	25	60	12.5	32.9
9. ฉันเป็นฉันเอง	44.44	28.94	14.28	57.14	76.92	75	40	-	42.09
10. ทำตามสั่ง	27.77	15.78	14.28	21.43	30.76	12.5	20	12.5	19.3
11. เบื่อคนแซว	38.88	18.42	42.8	35.71	42.30	37.5	20	25	32.5
12. สัมผัสดีสัมผัสไม่ดี	55.55	23.68	14.28	50	46.15	25	20	-	29.33
13. ข้างหลังภาพ	22.22	7.89	14.28	14.28	34.61	-	20	-	14.16
14. แฟนฉัน	0.50	23.68	14.28	35.71	61.53	50	-	12.5	30.96

ม.1	จังหวัดศกยภาพสูง						จังหวัดศกยภาพปานกลาง		จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนา	รวม
	ชก.	นค.	อค.	อด.	ลพ.	นช.	สต.	สพ.		
หัวข้อ	n=18	n=32	n=7	n=14	n=26	n=8	n=5	n=8	n=124	
15. รู้ทันป้องกันได้	66.66	81.57	-	71.43	96.15	100	80	12.5	63.53	
16. นับจากวันนี้	5.55	23.68	-	7.14	11.53	37.5	40	12.5	17.23	

หัวข้อที่นักเรียนระดับชั้นม. 1 ของทุกจังหวัดชอบเรียน และประทับใจการเรียนจากการสอนเพศศึกษารอบด้านมากที่สุดคือ หัวข้อ “อย่างเข้าสู่วัยหนุ่มสาว” (96.15%) รองลงมาคือ “สะอาดสดได้ปลอดภัย” (76.0%) และ “รู้ทันป้องกันได้” (63.53%)

ส่วนหัวข้อที่สอนน้อยที่สุด 3 อันดับ คือ “ข้างหลังภาพ” “นับจากวันนี้” และ “ทำตามสั่ง” เมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด พบว่าจังหวัดต้นแบบ 2 จังหวัดคือ ชก. และนค. มีการจัดสอน 3 หัวข้อมากที่สุด และน้อยที่สุด เช่นเดียวกับภาพรวมส่วนจังหวัดที่ต้องพัฒนา 2 จังหวัดคือ สต. และสพ. ก็มีการสอนหัวข้อที่คล้ายกับจังหวัดต้นแบบ

ตารางที่ 61 ร้อยละของหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้น ม.2 ตอบว่าได้เรียนและมีความประทับใจจำแนกตามหัวข้อและกลุ่มจังหวัด

หัวข้อ	จังหวัดศักยภาพสูง			จังหวัดศักยภาพปานกลาง			จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนา		รวม n =120
	ชภ. n =18	นค. n =34	อค. n =8	อค. n =13	ลพ. n =26	ฉช. n =10	สต. n =5	สพ. n =6	
1. บอกหน่วยย่อยารู้	72.2	50	75	46.15	96.15	40	60	33.3	59.10
2. ฉันทันในสายตาคคนอื่น	66.6	41.17	50	69.23	84.6	30	80	50	58.95
3. ใจเขาใจเรา	83.3	67.6	87.5	69.23	100	70	80	66.6	78.02
4. เพศสัมพันธ์มีได้เมื่อใด	100	100	100	100	100	100	100	100	100
5. แลกน้ำ	61.1	35.3	87.5	38.46	73.7	90	20	50	56
6. รู้จักคุ้นเคย	44.4	61.7	12.5	30.76	57.69	60	10	83.3	45.04
7. ยอดนักขาย	22.2	14.70	-	-	26.92	30	10	-	12.9
8. สร้างสะพาน	27.7	17.64	12.5	15.38	15.38	20	-	33.3	17.73
9. เรื่องของปีกเป่า	38.8	20.5	62.5	-	46.15	30	-	-	24.7
10. โลกของเธอโลกของฉัน	38.8	35.3	25	15.38	65.38	10	20	33.3	30.39
11. รวมมิตร	16.6	20.6	25	23.67	26.9	40	20	33.3	25.75
12. อยากบอกเธอ	33.3	23.53	12.5	7.69	38.46	10	20	-	18.18
13. จินตนาการรัก	16.6	29.4	12.5	38.46	57.69	40	30	33.3	32.24
14. ชะลอดีกว่าใหม่	22.2	29.4	-	38.46	50	30	10	33.3	26.67

หัวข้อที่นักเรียนระดับชั้นม. 2 ของทุกจังหวัด ชอบและประทับใจมากที่สุดคือ “เพศสัมพันธ์มีได้เมื่อใด (100%) รองลงมาคือ “ใจเขาใจเรา” (78.02%) และ “บอกหน่อยอยากรู้” (59.10%) ส่วนหัวข้อที่เรียนน้อยมากคือ “ขอคนักขาย” “สร้างสะพาน” และ “อยากบอกเธอ”

ตารางที่ 62 ร้อยละของหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้น ม.3 ตอบว่าได้เรียนและมีความประทับใจจำแนกตามหัวข้อและกลุ่มจังหวัด

หัวข้อ	จังหวัดศกยภาพสูง		จังหวัดศกยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนา		รวม n =118
	ชภ. n=17	นค. n =34	อต. n =7	อด. n =10	ลพ. n =26	ฉช. n =11	สต. n =4	สพ. n =9	
1. เปิดห้องวัยรุ่น	88.2	55.88	71.4	100	92.3	27.27	75	44.44	69.31
2. ไม่เท่แต่เข้าใจ	70.58	26.47	57.14	50	61.5	-	-	11.11	34.6
3. คู่ยกันเรื่องเพศ	100	100	100	100	100	100	100	88.88	98.6
4. รักนะตัวเอง	76.4	26.47	57.1	60	73.07	9.09	25	11.11	42.28
5. ร้อยแปดวิธีบอกรัก	52.9	32.35	28.57	80	73.07	18.8	-	11.11	37.1
6. ขอคิดดูก่อน	64.7	32.35	14.28	60	61.53	36.36	-	55.55	40.59
7. ความรู้แค่เอี่ยม	41.17	23.52	14.28	30	38.46	9.09	-	33.33	23.73
8. นั่นคิดว่า	23.5	20.58	14.20	10	34.61	9.09	-	22.22	16.77
9. อารมณ์ไป	29.4	29.41	28.57	40	69.23	27.27	25	22.22	33.88
10. ไขความรู้เรื่องเอดส์	70.6	85.29	-	70	100	63.63	100	88.88	72.3
11. ตาคูหูฟัง	23.5	23.52	42.8	30	57.69	9.09	-	33.33	27.49
12. คู่มือถนอมรัก	11.76	8.82	28.57	20	30.76	-	-	-	12.48

ม.3	จังหวัดศกยภาพสูง		จังหวัดศกยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนา		รวม
	ชภ.	นค.	อต.	อค.	ลพ.	ฉช.	สต.	สพ.	
	n=17	n=34	n=7	n=10	n=26	n=11	n=4	n=9	
13. ช่วงแถมโมค่าทางตัน	11.76	11.76	28.57	10	50	-	-	11.11	15.4
14. ปัญหาเรื่องเพศปรึกษาใคร	70.58	91.17	57.14	80	96.1	90.90	100	100	85.73
15. เส้นแบ่งทางเพศ	11.76	26.47	14.28	30	69.23	27.27	50	33.30	32.78
16. เราเป็นผู้ใหญ่พอหรือยัง	29.4	35.29	28.57	50	61.53	-	50	100	4.34

หัวข้อที่นักเรียนระดับชั้นม. 3 ของทุกจังหวัดชอบและประทับใจมากที่สุดคือ “คุยกันเรื่องเพศ” (98.6%) รองลงมาคือ “มีปัญหาเรื่องเพศปรึกษาใคร” (85.73%) และ “ไขความรู้เรื่องเอดส์” (72.3%) ส่วนหัวข้อที่ตอบว่าเรียนน้อยที่สุดคือ “ช่วยแถมโมค่าทางตัน” “คู่มือถนอมรัก” และ “ฉันทคิดว่า”

ตารางที่ 63 ร้อยละของหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้น ม.4 ตอบว่าได้เรียนและมีความประทับใจจำแนกตามหัวข้อและกลุ่มจังหวัด

ม.4	จังหวัดศกยภาพสูง		จังหวัดศกยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนา		รวม
	ชภ.	นค.	อต.	อค.	ลพ.	ฉช.	สต.	สพ.	
	n=13	n=18	n=3	n=8	n=15	n=5	n=1	n=7	
1. สื่อกับภาพลักษณะวัยรุ่น	100	100	66.66	87.5	100	20	100	100	84.27
2. ฉันทเธอ และเขา	100	66.66	100	50	53.33	20	-	28.57	52.32
3. เอกซเรย์ร่างกาย	69.23	55.55	66.66	50	66.66	40	100	57.14	63.15
4. สารพันโอกาสจริงหรือ	53.8	22.22	33.33	37.5	53.33	-	-	14.28	26.80

ม.4 หัวข้อ	จังหวัดศักยภาพสูง		จังหวัดศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนา		รวม n =63
	ชภ.	นค.	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	สต.	สพ.	
	n =13	n =18	n =3	n =8	n =15	n =5	n =1	n =7	
5. รู้ไว้ใช่ว่าและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์	100	100	100	100	100	100	100	85.71	98.21
6. เรื่องของจอม	38.46	22.22	100	12.5	60	-	-	14.28	30.93
7. อยากรู้คิดอะไรอยู่	23.07	22.22	100	37.5	26.66	-	-	14.28	18.97
8. ออกหักไม่หักเป็นไร	61.5	66.66	66.66	25	53.33	-	-	14.28	29.67
9. ทางที่เลือกเดิน	53.8	72.22	33.33	50	86.66	20	-	14.28	41.28
10. รักร้อน ๆ หรือรักเย็นๆ	15.38	16.66	66.66	25	20	-	-	-	17.96
11. โลกแห่งความหลากหลาย	23.07	66.66	33.33	37.5	60	-	-	-	27.57

หัวข้อที่นักเรียนระดับชั้นม. 4 ของทุกจังหวัดชอบและประทับใจมากที่สุดคือ “รู้ไว้ใช่ว่า” (63.15%) และ “โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์” (98.21%) รองลงมาคือ “เอกซ์เรย์ร่างกาย” (63.15%) และ “ฉัน เธอ และเขา” (53.32%) ส่วนหัวข้อที่สอนน้อยที่สุด 3 อันดับคือ คือ “รักร้อน ๆ หรือรักเย็นๆ ” “อยากรู้คิดอะไรอยู่” และ “เรื่องของจอม”

ตารางที่ 64 ร้อยละของหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้น ม.5 ตอบว่าได้เรียนและมีความประทับใจจำแนกตามหัวข้อและกลุ่มจังหวัด

หัวข้อ	จังหวัดศักยภาพสูง			จังหวัดศักยภาพปานกลาง			จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนา		รวม n =118
	ชภ. n=16	นค. n=22	อค. n =3	อค. n =6	ลพ. n =17	นช. n =6	สต. n =1	สพ. n =5	
1. สิ่งสำคัญสำหรับฉัน	75	4.54	66.66	20	70.50	16.66	-	20	37.92
2. เนื้อตัวร่างกาย	56.25	40.90	100	66.66	88.23	16.66	100	40	63.58
3. ผู้หญิงเลี้ยวซ้ายผู้ชายเลี้ยวขวา	43.7	31.81	33.33	16.66	17.64	-	-	-	17.89
4. เพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น	100	100	100	100	100	100	100	100	100
5. เรื่องของต้นกับอ้อ	62.5	18.18	100	50	35.29	16.66	-	40	40.33
6. อยู่อย่างเข้าใจ	50	50	66.66	66.66	58.82	-	100	20	51.51
7. เมื่อรักต้องเลือก	56.25	31.81	33.33	66.66	41.17	16.66	100	20	45.73
8. พรายกระซิบ	18.75	4.54	66.66	-	17.64	-	-	-	13.44
9. อย่างนี้สิชาย	6.25	13.63	-	16.66	23.53	-	100	-	20.00
10. ชิดกับด้อย	6.25	4.54	-	16.66	17.64	-	100	20	20.63
11. ท้องไปแบบนี้	25	27.27	33.33	-	23.53	-	100	40	31.14
12. เพื่อนใจวัยรุ่น	37.5	68.18	33.33	83.33	52.94	-	100	-	46.91
13. คู่กันได้ไหม	25	27.27	33.33	33.33	29.41	-	100	-	30.54

หัวข้อที่นักเรียนระดับชั้นม. 5 ของทุกจังหวัดชอบและประทับใจมากที่สุดคือ “เพศศึกษาในวัยรุ่น” (100 %) รองลงมาคือ “เนื้อตัวร่างกาย” (63.58%) และ “อยู่อย่างเข้าใจ” (51.51%) ส่วนหัวข้อที่นักเรียนตอบจำนวนน้อยที่สุดคือเรื่อง “ชิดกับด้อย” “อยากรู้จักอะไรอยู่” “พรายกระซิบ” และ “ผู้หญิงเลี้ยวซ้าย ผู้ชายเลี้ยวขวา”

ตารางที่ 65 ร้อยละของหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนชั้น ม.6 ตอบว่าได้เรียนและมีความประทับใจจำแนกตามหัวข้อและกลุ่มจังหวัด

ม.6 หัวข้อ	จังหวัดศกยภาพสูง			จังหวัดศกยภาพปานกลาง			จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือเพื่อพัฒนา		รวม n=50
	ชภ. n=9	นค. n=12	อค. n=4	อค. n=5	ลพ. n=10	ฉช. n=4	สต. n=1	สพ. n=5	
1. ชีวิต ม.6	100	58.3	50	100	100	-	100	80	73.5
2. รู้จักเท่ากัน	55.05	100	50	20	50	-	-	40	39.4
3. ต่างคนต่างเหตุผล	44.44	58.3	50	80	90	25	100	60	63.46
4. เรื่องของเงาะ	11.11	16.66	100	20	50	-	-	-	24.72
5. No condom no sex	33.33	66.66	75	60	50	100	-	60	55.62
6. ใบอนุญาตการเป็นพ่อแม่	22.22	8.33	-	40	40	-	-	40	18.81
7. ค่านิยมหรือขำนิยม	33.33	75	50	60	80	25	100	100	65.41
8. จับผิดโฆษณา	33.33	41.66	50	20	40	-	-	20	25.62
9. เรื่องของรันรัน	-	25	-	-	20	-	-	-	5.62
10. ที่เล่นที่จริง	11.11	8.33	50	-	-	-	-	-	8.68
11. โอกาสเป็นของทุกคน	22.22	41.66	25	20	40	-	100	40	36.11
12. มหาวิทยาลัยชีวิต	11.11	50	25	60	60	-	100	80	48.26
13. พลังคนหนุ่มสาว	33.33	58.33	-	20	60	-	100	40	38.99
14. ธรรมนูญเรื่องเพศ	33.33	16.66	-	20	30	-	-	-	12.49

หัวข้อที่นักเรียนระดับชั้นม. 6 ของทุกจังหวัดชอบและประทับใจมากที่สุดคือ “ชีวิตม. 6” (73.5%) รองลงมาคือ “คำนิยมหรือชำนิยม” (65.41%) และ “ต่างคนต่างเหตุผล” (63.46%) ส่วนหัวข้อที่นักเรียนตอบว่าเรียนน้อยที่สุด 3 อันดับคือ คือ “ที่เล่นที่จริง” “เรื่องของรันรัน” และ “ใบอนุญาตการเป็นพ่อแม่” เมื่อนำข้อมูลที่นักเรียนชอบมากที่สุดของทุกระดับชั้นเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า หัวข้อที่เด็กชอบมากที่สุดแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม

1. หัวข้อในเรื่องเพศสัมพันธ์และการป้องกัน ได้แก่ “เพศสัมพันธ์มีได้เมื่อใด” “เพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น” “คุยกันเรื่องเพศ” “มีปัญหาเรื่องเพศสัมพันธ์ปรึกษาใคร” “รู้ไว้ไว้ไว้” และ “โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์”
2. หัวข้อเรื่องร่างกายและอนามัย (60-70%) “สะอาดสดใสปลอดภัย” “เนื้อตัวร่างกาย” “เอกซเรย์ร่างกาย”
3. หัวข้อเรื่องความสัมพันธ์ (50-70%) “ใจเขาใจเรา” “อยู่อย่างเข้าใจ” “ชีวิตม.6” “ต่างคนต่างเหตุผล” “คำนิยมหรือชำนิยม”

เมื่อสอบถามครูผู้สอนเพศศึกษาเรื่องหัวข้อที่นักเรียนสนใจมากที่สุด พบว่า ครูแบ่งหัวข้อเป็น 4 กลุ่ม คล้ายกับนักเรียนคือ

1. หัวข้อในเรื่องเพศสัมพันธ์และการป้องกัน ได้แก่ วิธีป้องกันไม่ให้ตั้งครรภ์ การวางแผนครอบครัว การคุมกำเนิด การคบเพื่อนต่างเพศและการป้องกันการตั้งครรภ์ ท้องใหม่แบบนี้ เพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น เพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน ปัญหาทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์
2. หัวข้อเรื่อง “ความสัมพันธ์” ได้แก่ การคบเพื่อน ความรักในวัยเรียน พฤติกรรมวัยรุ่น
3. หัวข้อเรื่อง พัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ หน้าอก อวัยวะเรื่องเพศสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของวัยรุ่น พัฒนาการมนุษย์และพัฒนาการทางเพศ
4. หัวข้อเรื่องอื่น เช่น แลกน้ำ ความรู้เรื่องเอดส์ จับผิดโฆษณา

โดยสรุป ประเด็นหัวข้อการเรียนรู้ที่รับรู้โดยครูและนักเรียนยังมีความแตกต่างกันอยู่ทั้งในกลุ่ม หัวข้อเรื่องหลักของสาระการเรียนรู้ และประเด็นหัวข้อการเรียนรู้ย่อย จึงยังมีความจำเป็นในการต่อยอดองค์ความรู้ให้กับครูในการจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ตารางที่ 66 ร้อยละการตอบถูกประเด็นการรับรู้โอกาสเสี่ยงรายข้อ กับการมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาในกลุ่มนักเรียนที่ตอบว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ : ข้อมูลทั่วประเทศ

นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาหรือไม่	ร้อยละการตอบถูกในประเด็นด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง (รายข้อ)				
	ข้อ 1	ข้อ 2	ข้อ 3	ข้อ 4	ข้อ 5
ไม่เคย	9.0%	6.5%	9.3%	1.8%	5.9%
เคย	27.2%	18.3%	25.2%	3.8%	15.4%
ทั้งหมด	36.3%	24.8%	34.6%	5.6%	21.3%

ข้อ 1= ให้ความรู้เรื่องในการนั่งร่วมวงกินอาหาร

ข้อ 2= โอกาสเสี่ยงในการใช้กรรไกรตัดเล็บร่วมกัน

ข้อ 3= โอกาสเสี่ยงจากการถูกยุงกัด

ข้อ 4= โอกาสเสี่ยงจากการใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน

ข้อ 5= โอกาสเสี่ยงของการจูบปากกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี

ประเด็นการรับรู้โอกาสเสี่ยงของกลุ่มที่ตอบว่าเคยและไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ของทั้งประเทศตอบถูกได้แตกต่างกันประมาณ 3: 1 จากข้อมูลนี้สะท้อนว่าการเรียนการสอนเพศศึกษายังมีผลสัมฤทธิ์เรื่อง การสร้างการรับรู้โอกาสเสี่ยงได้เพียง 36% ในเรื่องการร่วมวงกินอาหารและรับรู้ถูกต้องต่ำสุดในเรื่องการใช้เข็มฉีดยา กลุ่มเด็กที่เคยมีเพศสัมพันธ์มีการรับรู้สูงกว่ากลุ่มไม่เคยมี

ตารางที่ 67 ร้อยละการตอบถูกประเด็นการรับรู้โอกาสเสี่ยงจำแนกรายจังหวัด

การรับรู้โอกาสเสี่ยง	ชภ.	นค.	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	สต.	สพ.
1) การนั่งร่วมวงกินอาหาร	43	36.8	38.8	32.8	34.2	29.5	32.8	33.9
2) การใช้กรรไกรตัดเล็บ	25.2	27.0	30.6	27.0	25.1	27.7	26.6	16.7
3) การถูกขยี้กั๊ก	37.9	31.6	38.8	24	28.3	46.4	37.5	35.2
4) การใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน	4.7	5.1	4.2	5.8	6.4	5.4	10.9	5.0
5) การจูบปาก	23.1	24.8	18.4	22.3	16.6	24.1	23.4	18.3

การสอนเพศศึกษาเพื่อสร้างการรับรู้โอกาสเสี่ยงได้สูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 43 เรื่องกินอาหารร่วมกันและต่ำสุดอยู่ที่ 4.2 เรื่องการใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน ในภาพรวมจังหวัดศกยภาพสูง 2 จังหวัดทำได้สูงสุดจังหวัดละ 1 ด้าน และไม่มีคะแนนต่ำสุดเลยแต่ก็ยังไม่มีความโดดเด่นให้เห็นได้

ส่วนจังหวัดที่ควรได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนาแม้จะมีความโดดเด่นได้คะแนนสูงสุดในเรื่องการใช้เข็มฉีดยาร่วมกันแต่ก็เป็นระดับสูงที่นับว่าต่ำอยู่ คือร้อยละ 10.9 ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างการรับรู้โอกาสเสี่ยง ยังเป็นเรื่องที่ต้องพัฒนาต่อไป

ตารางที่ 68 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบเรื่องการรับรู้ผลิตภัณฑ์และประสบการณ์ทางเพศจำแนกรายจังหวัด

ผลิตภัณฑ์และ ประสบการณ์ทางเพศ	จังหวัด							
	ชภ.	นค.	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	สต.	สพ.
1. ชุุดตรวจการตั้งครรภ์	56.1	20.9	11.1	20.8	23.1	70	10.5	24.7
2. ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน	60.9	22.3	22.2	26.1	22	58.4	50.9	27.7
3. ยาคุมกำเนิดทั่วไป	61.9	26.3	22.2	31.3	27.7	73.2	65.5	31
4. ถุงยางอนามัย	69.4	42	40	51.3	42.6	72.3	72.9	49.7
นักเรียนที่เคยมีเพศสัมพันธ์	77.90	72.90	83.30	74.6	73.40	71.9	77.6	73
นักเรียนที่ใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้ง ในรอบ 12 เดือน	9.30	19	10.60	21.0	13.00	8.40	12.3	15.70
นักเรียนที่ใช้ถุงยางอนามัยใน เพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย	15.90	25.30	15.60	32.2	21.10	15.90	19.8	24.50
แหล่งถุงยางอนามัยที่มีคิดเป็น	ร้านสะดวกซื้อ	ร้านขายยา	ร้านขายยา	ร้านสะดวกซื้อ	เพื่อน	ร้านสะดวกซื้อ	ร้านขายของชำ	ร้านขายของชำ
ร้อยละสูงที่สุดของแต่ละจังหวัด	17.2	30.7	18.2	13.2	22.7	19.7	21.1	19.0

นักเรียนในจังหวัดฉช.ตอบว่าเคยเห็นผลิตภัณฑ์และคิดว่าตนเองมีความรู้เพียงพอในเรื่องผลผลิตภัณฑ์น้อยสูงสุดในเกือบทุกผลิตภัณฑ์คิดเป็นร้อยละประมาณ 37.2 ถึง 58.4 รองลงมาคือจังหวัดชภ.คิดเป็นร้อยละระหว่าง 69.4 ถึง 56.1 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชนิดผลิตภัณฑ์พบว่า ถุงยางอนามัย เป็นผลิตภัณฑ์ที่นักเรียนตอบว่า รู้จัก เคยเห็น และคิดว่ามีความรู้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละระหว่าง 72.9 ถึง 40 รองลงมาคือยาคุมกำเนิดทั่วไป ยาคุมฉุกเฉินและชุดตรวจการตั้งครรภ์

ในเรื่องพฤติกรรมทางเพศ พบว่านักเรียนในโรงเรียนของจังหวัดศกยภาพสูงหรือจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา มีพฤติกรรมทางเพศใกล้เคียงกันคือประมาณร้อยละ 71.9-82.30 การใช้ถุงยางอนามัยในการที่เพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายสูงกว่าการใช้ถุงยางทุกครั้งในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาคิดเป็นร้อยละระหว่าง

15.60 ถึง 32.2 และระหว่าง 8.40 ร้อยละ 21 ส่วนแหล่งที่มาของถุงยางพบว่า ร้านขายยาเป็นแหล่งที่นักเรียนตอบมากที่สุดคือ 30.7 และมีใน 3 จังหวัด รองลงมาคือร้านสะดวกซื้อคิดเป็นร้อยละประมาณ 17 -20 ใน 3 จังหวัด นอกจากนั้นก็ร้านขายของชำ และเพื่อนอย่างละ 1 จังหวัด คิดเป็นร้อยละที่ใกล้เคียงกัน คือ 21 – 22

ตารางที่ 69 ประเด็นการเรียนรู้เรื่องการได้เห็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในห้องเรียนและส่งผลต่อการรับรู้ที่ตนเองมีความรู้ในเรื่องผลิตภัณฑ์นั้น ๆ จำแนกตามระดับ

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และรายจังหวัด

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่อง การได้เห็นและรู้สีกว่า ตนเอง มีความรู้	ชก.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
ผลสัมฤทธิ์มากกว่า 60%	38	28.4	33.2	42.3	33.9	30.2	33.9	35	19.9	29.1	24.5
ผลสัมฤทธิ์ระหว่าง 50-59%	19.2	17.7	18.45	26.5	19.3	23.4	22.6	22.95	16.1	13.7	14.9
ผลสัมฤทธิ์น้อยกว่า 50%	42.8	54	48.05	31.3	46.6	46.5	43.4	41.95	64	57.1	60.55

ตารางที่ 70 ร้อยละของแหล่งการเรียนรู้เพศศึกษาของเด็ก จำแนกรายจังหวัดและศักยภาพโรงเรียน

ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	โรงเรียนในจังหวัด	ครู	พ่อแม่	เพื่อน	สื่อสาธารณะ
ผลสัมฤทธิ์ เกินร้อยละ 60	ชก.	3.10	0.01	-	0.30
	นค.	-	-	-	-
	อต.	0.50	0.30	0.30	0.30
	อด.	-	-	-	-

ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	โรงเรียนในจังหวัด	ครู	พ่อแม่	เพื่อน	สื่อสาธารณะ
	ลพ.	-	-	-	-
	นช.	3.80	1.20	0.50	0.80
	สต.	-	-	-	-
	สพ.	-	-	-	-
ผลสัมฤทธิ์ ระหว่าง ร้อยละ 50-59%	ชก.	29	6	5.1	12.9
	นค.	25.5	16.3	8.6	7.2
	อต.	34.0	8.5	7.2	15.7
	อด.	20.2	5.7	3.6	8.6
	ลพ.	20.3	6.5	5.8	12.7
	นช.	15.9	3.7	3.2	8.8
	สต.	10.3	3.3	2.3	5.8
	สพ.	28.4	7.4	7.4	19.4
ผลสัมฤทธิ์ น้อยกว่าร้อยละ 50	ชก.	4.4	1.2	0.8	2.2
	นค.	2.0	0.9	0.9	0.3
	อต.	4.5	2.9	1.3	2.7
	อด.	5.6	2.1	1.5	2.6
	ลพ.	2.0	0.6	0.5	0.9

ระดับผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	โรงเรียนในจังหวัด	ครู	พ่อแม่	เพื่อน	สื่อสาธารณะ
	ฉช.	7.1	1.3	1.3	2.5
	สต.	11.3	3.0	1.9	5.2
	สพ.	5.6	0.9	1.1	2.0

แหล่งเรียนรู้ของเด็กในกลุ่มโรงเรียนผลสัมฤทธิ์ระดับปานกลางตอบว่าเรียนรู้จากครูเป็นส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 23 รองลงมาคือ สื่อสาธารณะค่าเฉลี่ยร้อยละ 12 พ่อแม่ ร้อยละ 7 และเพื่อนน้อยที่สุดคือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 5.4 ในกลุ่มครูจังหวัดที่นักเรียนตอบว่าเรียนรู้จากครูมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 34 คือ จังหวัดอต. รองลงมาคือ จังหวัดชก. สต. นครราชสีมาส่วนการเรียนรู้จากสื่อสาธารณะพบว่า โรงเรียนภาคใต้คือจังหวัดสต. และนค. เด็กนักเรียนเรียนรู้จากสื่อที่น้อยที่สุด ร้อยละ 5.8 และ 7.2 ส่วนจังหวัดที่เด็กนักเรียนตอบว่าเรียนรู้จากสื่อมากที่สุด ภาคกลางคือ จังหวัดสพ. และอต. (ร้อยละ 15.7) แต่ก็ยังต่ำกว่าการเรียนรู้จากครูในภาพรวม

การวิจัยประเมินผลครั้งนี้ต้องการหาคำตอบเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนรู้กับอายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกด้วยโดยการนำค่าเฉลี่ยของ “อายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก” และ ค่าเฉลี่ย “ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แต่ละด้าน”ของแต่ละจังหวัดและของข้อมูลรวมทั้งประเทศมาหาความสัมพันธ์โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิเคราะห์สรุปได้ในตารางที่ 72

ตารางที่ 71 อายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก จำแนกตามจังหวัด

จังหวัด	อายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ ครั้งแรก	อายุต่ำสุด-สูงสุด (ปี)
ทั่วประเทศ	14.51	6-18
ชก.	14.48	6-18
ลพ.	14.79	6-18
นค.	14.81	10-18
อค.	14.31	7-17
อต.	15.21	11-18
ฉช.	13.99	7-17
สต.	14.04	7-17
สพ.	14.46	7-18

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 15,828 คน มีคนตอบว่าเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว 1,218 คน คิดเป็นร้อยละ 8 เมื่อนำข้อมูลนักเรียนที่ตอบว่าเคยมีเพศสัมพันธ์ แล้วมาวิเคราะห์พบว่าอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์จะอยู่ที่อายุ 14 ปี เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น จังหวัดฉช. อายุเฉลี่ยอยู่ที่ 13 ปี และจังหวัดอค.อายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์อยู่ที่ 15 ปี

ตารางที่ 72 ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แต่ละด้านและอายุการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน จำแนกรายจังหวัด

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	จังหวัด								ทั้งประเทศ
	ชภ.	นค.	อด.	อด.	ลพ.	ฉช.	สต.	สพ.	
การรับรู้ตนเอง		0.229*		0.207*	0.206**			0.178*	0.108**
ทัศนคติ									0.91*
ทักษะ				0.308**	0.250**				0.089**
การรับรู้โอกาสเสี่ยง									0.62*
ความรู้สึกลึก			0.347*			0.267**	0.334*		0.92**
ความรู้	0.128*		0.425**		0.154*			0.314**	0.200*

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 72 สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทุกด้านที่มีค่าคะแนนสูงขึ้น จะพบว่าอายุการมีเพศสัมพันธ์สูงขึ้นด้วยถ้าพิจารณาจากภาพรวมของประเทศ แต่เมื่อพิจารณารายจังหวัดพบว่า คะแนนความรู้สูงขึ้นอายุการมีเพศสัมพันธ์จะสูงขึ้นด้วยในจังหวัดชภ. ลพ. และ สพ. แต่การรับรู้ตนเองสูงขึ้น จะมีอายุการมีเพศสัมพันธ์สูงขึ้นในจังหวัดนค. อด. ลพ. และสพ. ส่วนการมีคะแนนทักษะสูงขึ้นจะมีการมีเพศสัมพันธ์สูงขึ้นในจังหวัดอด. ลพ. และการมีคะแนนความรู้ต่อผู้คิดเชื่อสูงขึ้น จะมีอายุการมีเพศสัมพันธ์สูงขึ้นด้วย จะพบได้ในจังหวัดอด. ฉช. และสต.

ตารางที่ 73 ความสามารถในการ ทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา (ในกลุ่มที่มี
เพศสัมพันธ์) ด้วยตัวแปรผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้าน

จังหวัด	ด้าน	ตัวแปรอิสระ		
		Standardized Coefficient	t-value	p-value
ทั้งประเทศ	การรับรู้ตนเอง	.044	1.789	.181
	ทัศนคติ	.077	5.987	.014
	ทักษะ	.026	.927	.336
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.087	7.589	.006
	ความรู้สึกลึก	.111	14.841	<.001
	ความรู้	-.087	5.344	.021
ชบ.	การรับรู้ตนเอง	.107	2.457	.117
	ทัศนคติ	.027	.126	.723
	ทักษะ	-.011	.028	.868
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	.035	.235	.628
	ความรู้สึกลึก	.055	.820	.365
	ความรู้	-.251	7.997	.005
นค.	การรับรู้ตนเอง	.131	2.080	.149
	ทัศนคติ	.040	.175	.676
	ทักษะ	.008	.013	.911
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.081	.787	.375
	ความรู้สึกลึก	-.025	.074	.785
	ความรู้	-.080	.511	.475
อค.	การรับรู้ตนเอง	.439	4.363	.037
	ทัศนคติ	.230	.935	.334
	ทักษะ	-.136	.695	.405
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.281	.976	.323
	ความรู้สึกลึก	.053	.092	.762
	ความรู้	.038	.022	.882
อด.	การรับรู้ตนเอง	-.050	.183	.669
	ทัศนคติ	.190	2.468	.116

จังหวัด	ตัวแปรอิสระ			
	ด้าน	Standardized Coefficient	t-value	p-value
	ทักษะ	.003	.001	.974
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.177	2.930	.087
	ความรู้สึกรู้สึก	.158	2.968	.085
	ความรู้	-.284	4.278	.039
ลพ.	การรับรู้ตนเอง	.002	.001	.982
	ทัศนคติ	.094	1.309	.253
	ทักษะ	-.014	.036	.849
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	.007	.007	.933
	ความรู้สึกรู้สึก	.192	7.731	.005
	ความรู้	-.016	.024	.876
ฉช.	การรับรู้ตนเอง	-.093	.855	.355
	ทัศนคติ	.092	.595	.440
	ทักษะ	.089	.906	.341
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.253	6.083	.014
	ความรู้สึกรู้สึก	.133	1.734	.188
	ความรู้	.153	1.234	.267
สต.	การรับรู้ตนเอง	-.146	.774	.379
	ทัศนคติ	.303	2.330	.127
	ทักษะ	-.016	.009	.924
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.257	2.211	.137
	ความรู้สึกรู้สึก	.204	1.855	.173
	ความรู้	-.431	3.441	.064
สพ.	การรับรู้ตนเอง	.076	.839	.360
	ทัศนคติ	.051	.715	.398
	ทักษะ	.102	2.598	.107
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.111	2.106	.147
	ความรู้สึกรู้สึก	.112	2.172	.141
	ความรู้	.010	.016	.899

ตารางที่ 75 ความสามารถในการทำนายการใช้ถุงยางอนามัยครั้งสุดท้ายในการมีเพศสัมพันธ์ด้วยตัวแปร
ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้านของนักเรียน (ในกลุ่มที่เคยมีเพศสัมพันธ์)

จังหวัด	ด้าน	ตัวแปรอิสระ		
		Standardized Coefficient	t-value	p-value
ทั่วประเทศ	การรับรู้ตนเอง	-.062	3.576	.059
	ทัศนคติ	-.004	.016	.900
	ทักษะ	-.118	17.041	<.001
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.022	.494	.482
	ความรู้สึกลึก	.012	.165	.685
	ความรู้	.135	12.451	<.001
ชบ.	การรับรู้ตนเอง	.034	.299	.584
	ทัศนคติ	.062	.793	.373
	ทักษะ	-.171	8.195	.004
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.003	.003	.959
	ความรู้สึกลึก	-.009	.023	.879
	ความรู้	-.014	.034	.854
นค.	การรับรู้ตนเอง	-.114	1.284	.257
	ทัศนคติ	-.099	.946	.331
	ทักษะ	.009	.015	.903
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	.112	1.370	.242
	ความรู้สึกลึก	-.047	.209	.648
	ความรู้	.184	2.397	.122
อค.	การรับรู้ตนเอง	.090	.374	.541
	ทัศนคติ	.026	.025	.873
	ทักษะ	-.050	.170	.680
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	.153	.861	.353
	ความรู้สึกลึก	.078	.227	.634
	ความรู้	-.187	.610	.435
อด.	การรับรู้ตนเอง	.136	1.030	.310
	ทัศนคติ	-.078	.312	.576

จังหวัด	ด้าน	ตัวแปรอิสระ		
		Standardized Coefficient	t-value	p-value
	ทักษะ	-.244	5.401	.020
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.160	1.457	.227
	ความรู้สึก	.022	.048	.826
	ความรู้	.488	8.039	.005
ฉพ.	การรับรู้ตนเอง	-.043	.219	.640
	ทัศนคติ	-.071	.601	.438
	ทักษะ	-.191	5.723	.017
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.009	.011	.917
	ความรู้สึก	-.040	.293	.588
	ความรู้	.167	2.393	.122
ฉช.	การรับรู้ตนเอง	-.133	1.498	.221
	ทัศนคติ	.013	.009	.923
	ทักษะ	-.128	1.198	.274
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.147	1.804	.179
	ความรู้สึก	.085	.613	.434
	ความรู้	.305	4.200	.040
ฉต.	การรับรู้ตนเอง	-.532	7.579	.006
	ทัศนคติ	.173	1.260	.262
	ทักษะ	-.042	.071	.789
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	.080	.242	.623
	ความรู้สึก	-.025	.028	.867
	ความรู้	.371	3.032	.082
ฉพ.	การรับรู้ตนเอง	-.160	2.925	.087
	ทัศนคติ	.028	.219	.640
	ทักษะ	-.170	4.468	.035
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.074	.788	.375
	ความรู้สึก	.143	2.626	.105
	ความรู้	.125	2.095	.148

ตารางที่ 76 สรุปความสามารถในการทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยโดยผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 3 ด้าน จาก 6 ด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 จำแนกรายจังหวัด

ผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้	ทั้งประเทศ	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละจังหวัด							
		ชภ.	ลพ.	นค.	อด.	อค.	ฉช.	สต.	สพ.
ทักษะ	-.118**	-.171	-.191	-	-.244**	-	-	-	-.170**
ความรู้	.135**	-	-	-	.488**	-	.305*	-	-
การรับรู้ตนเอง	-.062*	-	-	-	-	-	-	-.532**	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ 6 ด้านของข้อมูลทั่วประเทศและข้อมูลจำแนกตามรายจังหวัดในความสามารถที่จะทำนายพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายพบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะมีความสามารถในการทำนายได้มากจังหวัดที่สุดคือจังหวัดชภ. ลพ. อด. และสพ. ในขณะที่ความรู้สามารถทำนายได้มากรองลงมาคือ 2 จังหวัดได้แก่จังหวัดอค. และฉช. ส่วนผลสัมฤทธิ์ด้านการรับรู้ตนเองสามารถทำนายได้ 1 จังหวัด คือ สต. แต่เมื่อพิจารณาข้อมูลทั่วประเทศพบว่า ถ้าสอนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูง 3 ด้านคือ การรับรู้ตนเอง ทักษะ และความรู้จะสามารถทำนายการใช้ถุงยางอนามัยได้แปลว่าเราอาจพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างน้อย 3 ด้าน จึงจะสร้างโอกาสในการทำนายการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนได้

นอกจากนี้ยังมีข้อน่าสังเกตว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความรู้กับการใช้ถุงยางอนามัยมีค่าเป็นบวก ซึ่งแปลได้ว่าถ้าครูสอนให้นักเรียนมีคะแนนความรู้สูง โอกาสที่นักเรียนจะใช้ถุงยางอนามัยก็น่าจะสูงตามไปด้วย

การทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนทุกคน

ตารางที่ 77 ความสามารถในการทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนทุกคนด้วยตัวแปรผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้าน จำแนกรายจังหวัด

จังหวัด	ด้าน	ตัวแปรอิสระ		
		Standardized Coefficient	t-value	p-value
ทั่วประเทศ	การรับรู้ตนเอง	-.062	19.421	<.001
	ทัศนคติ	.098	46.360	<.001
	ทักษะ	-.021	2.601	.107
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.011	.602	.438
	ความรู้สึกลึก	.036	6.675	.010
	ความรู้	.040	5.698	.017
ชบ.	การรับรู้ตนเอง	-.067	5.573	.018
	ทัศนคติ	.099	10.385	.001
	ทักษะ	-.026	.948	.330
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.046	2.152	.142
	ความรู้สึกลึก	.008	.081	.776
	ความรู้	.093	7.015	.008
นค.	การรับรู้ตนเอง	-.050	1.431	.232
	ทัศนคติ	.106	6.314	.012
	ทักษะ	-.060	2.675	.102
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.020	.232	.630
	ความรู้สึกลึก	.089	4.804	.028
	ความรู้	.035	.487	.485
อค.	การรับรู้ตนเอง	-.117	2.851	.091
	ทัศนคติ	.127	2.671	.102
	ทักษะ	-.071	1.372	.242
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	.023	.118	.731
	ความรู้สึกลึก	.040	.377	.539
	ความรู้	.105	1.659	.198

จังหวัด	ด้าน	ตัวแปรอิสระ		
		Standardized Coefficient	t-value	p-value
อด.	การรับรู้ตนเอง	-.015	.116	.733
	ทัศนคติ	.074	2.514	.113
	ทักษะ	-.097	6.594	.010
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.034	.592	.442
	ความรู้สึกรู้	.099	5.317	.021
	ความรู้	-.050	.903	.342
ลพ.	การรับรู้ตนเอง	-.074	4.332	.037
	ทัศนคติ	.160	17.861	<.001
	ทักษะ	-.049	2.395	.122
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	.010	.077	.782
	ความรู้สึกรู้	.012	.129	.720
	ความรู้	.128	9.195	.002
ฉช.	การรับรู้ตนเอง	-.010	.054	.816
	ทัศนคติ	.109	5.577	.018
	ทักษะ	.004	.008	.928
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	.019	.194	.660
	ความรู้สึกรู้	-.041	.879	.349
	ความรู้	.080	2.267	.132
สต.	การรับรู้ตนเอง	-.056	.986	.321
	ทัศนคติ	.117	4.003	.045
	ทักษะ	.118	4.775	.029
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	.075	1.682	.195
	ความรู้สึกรู้	-.023	.195	.659
	ความรู้	-.147	4.776	.029
สพ.	การรับรู้ตนเอง	-.063	2.920	.087
	ทัศนคติ	.086	7.751	.005
	ทักษะ	-.008	.056	.813
	การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.021	.276	.600

จังหวัด	ด้าน	ตัวแปรอิสระ		
		Standardized Coefficient	t-value	p-value
	ความรู้สึก	.087	5.782	.016
	ความรู้	-.030	.515	.473

เมื่อนำข้อมูลผลสัมฤทธิ์ 6 ด้าน มาวิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยสหสัมพันธ์แบบ logistic เพื่อหาความสามารถในการทำนายกับพฤติกรรมการมีหรือไม่มีเพศสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่างทุกคนทั่วประเทศ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านการรับรู้ตนเอง ทักษะ ทักษะ ความรู้สึกต่อผู้ติดเชื้อ และความรู้มีความสัมพันธ์เชิงทำนายการเกิดพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนทุกคนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.01

หากพิจารณาความสามารถในการทำนายแยกเป็นจังหวัด พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะ มีอำนาจการทำนายพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนได้เกือบทุกจังหวัดยกเว้นจังหวัดต.และอด. ส่วนจังหวัดชภ.ลพ. การรับรู้ตนเอง ทักษะ และความรู้มีความสัมพันธ์เชิงทำนายได้ จังหวัดนค. สามารถใช้ความรู้สึกต่อผู้ติดเชื้อ ในการทำนายพฤติกรรมทางเพศได้เช่นกัน

ตารางที่ 78 เปรียบเทียบนัยสำคัญทางสถิติของตัวแปรผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้าน จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มี โรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกัน

ผลสัมฤทธิ์ 6 ด้าน/จังหวัด	ทั่วประเทศ	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง			จังหวัดที่มีต้องได้รับการสนับสนุนเพื่อการพัฒนา	
		ชภ.	นค.	อด.	อด.	ลพ.	ฉช.	สต.	สพ.
1) การรับรู้ตนเอง	-.062**	-0.067**	-	-	-	-0.74*	-	-	-
2) ทักษะ	.098**	0.099**	0.106**	-	-	0.160**	0.109**	0.117*	0.086**
3) ทักษะ	-	-	-	-	-.097**	-	-	0.118*	-
4) การรับรู้โอกาสเสี่ยง	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5) ความรู้สึกต่อผู้ติดเชื้อ	0.36**	-	0.089*	-	-	-	-	-	0.87**
6) ความรู้	0.040**	0.093**	-	-	-	0.128**	-	-0.147*	-

* นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

ตารางที่ 79 ความสามารถในการทำนายการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนทุกคนด้วยตัวแปรจากพฤติกรรมการ
 พุดคุยแลกเปลี่ยนกับคนรัก จำแนกรายจังหวัด

จังหวัด	ตัวแปรอิสระ		
	Standardized Coefficient	t-value	P-value
ชภ.	0.038	0.547	0.585
นค.	0.072	0.661	0.510
อค.	0.105	0.658	0.514
อค.	0.188	1.801	0.075
ลพ.	0.143	1.654	0.101
ฉช.	0.165	1.456	0.149
สต.	0.157	1.017	0.315
สพ.	0.225	2.564	0.012
ทั่วประเทศ	0.136	3.887	0.000**

ในภาพรวมทั่วประเทศ พบว่า พฤติกรรมพุดคุยกับคนรักสามารถใช้ในการทำนายการมีพฤติกรรมทางเพศได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน ถ้าให้ความสำคัญกับทักษะการพุดคุยกับคนรักของนักเรียนน่าจะส่งผลต่อการมีหรือไม่มีเพศสัมพันธ์

ผลการวิจัยส่วนที่ 3: ข้อมูลครู ผู้บริหารและมุมมองที่เกี่ยวข้องกับการสอนเพศศึกษารอบด้านของโรงเรียน

ข้อมูลทั่วไปของครูผู้สอนเพศศึกษารอบด้านที่ตอบแบบสำรวจในครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 764 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 65.3 มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 44.48 ปี

ตารางที่ 80 จำนวนและร้อยละของครูสอนเพศศึกษาจำแนกตามข้อมูลภาพรวมและข้อมูลคุณลักษณะทั่วไป

ข้อมูลส่วนบุคคล	จังหวัดต้นแบบ			จังหวัดที่ทำได้ปานกลาง			จังหวัดที่มีโอกาสพัฒนา		จำนวน (ร้อยละ)
	ชภ.	นค.	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	สต.	สพ.	
จำนวนโรงเรียน	21/22	39/40	7/8	15/16	16/18	18/26	18/22	8/10	142(86.1)
จำนวนครู	114	145	50	79	138	95	73	70	764
เพศ	(n=114)	(n=144)	(n=50)	(n=79)	(n=137)	(n=95)	(n=72)	(n=70)	(n=760)
- ชาย	49 (42.6)	47 (32.6)	17 (34.0)	35 (44.3)	46 (33.6)	27 (28.4)	23 (31.9)	21 (30.0)	264 (34.7)
- หญิง	66 (57.4)	97 (67.4)	33 (66.0)	44 (55.7)	90 (66.4)	68 (71.6)	49 (68.1)	49 (70.0)	496 (65.3)
อายุ (ปี)	(n=96)	(n=118)	(n=44)	(n=70)	(n=130)	(n=81)	(n=61)	(n=56)	656
- 21-30	27 (28.1)	1 (0.8)	8 (18.2)	4 (5.7)	10 (7.7)	7 (8.6)	6 (.9.8)	8 (14.3)	71 (10.8)
- 31-40	28 (29.2)	16 (13.6)	9 (18.2)	21 (30.0)	27 (20.8)	13 (16.0)	17 (27.9)	14 (25.0)	144 (22.0)
- 41-50	21 (21.9)	52 (44.1)	9 (18.2)	28 (40.0)	37 (28.7)	27 (33.3)	24 (39.3)	22 (39.3)	219 (33.4)
- 51-60	20 (20.8)	49 (41.5)	20 (45.4)	17 (24.3)	56 (43.4)	34 (42.0)	14 (23.0)	12 (21.4)	222 (33.8)
Mean, SD.	39.40,10.24	47.86, 6.98	44.23,10.14	44.24,8.24	45.66,9.27	46.25,8.91	43.49, 9.24	42.4, 9.10	44.48,9.25
Min-Max	23-59	23-59	24-58	26-58	21-59	27-59	25-58	25-58	23-59

ตารางที่ 81 ข้อมูลความรู้และทักษะของครูหลังการอบรมจำแนกรายจังหวัด

ทักษะ	ชก.	นค.	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	สต.	สพ.
ระดับความรู้ของครูหลังการอบรม	7.6	7.5	7.5	7.5	7.3	6.7	6.5	7.3
ทักษะครูหลังการอบรม	7.0	7.1	7.0	6.9	6.9	6.0	6.0	6.7

ตารางที่ 82 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของวิธีการทำงานของครูผู้สอนจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน

ข้อมูลส่วนบุคคล		จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่ศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการสนับสนุนในการพัฒนา			
		ชก.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
ครูที่สอนผ่านการอบรม	เคย	82.4	75.1	78.75	94.0	94.4	87.9	96.3	93.15	98.4	84.6	93
	ไม่เคย	17.6	24.8	21.2	6	2	12.1	3.7	11.9	1.6	15.4	8.5
ครูที่สอนมีการทำงานเป็นทีม	ไม่มีทีม	24.2	0	87.9	-	10.9	14.3	31	18.7	20	0	20
	มีทีม	75.8	100	21.5	100	89.1	85.7	69	85.9	80	100	90
ครูวางแผนจำนวนคาบ	ไม่เป็นทีม	19.4	23.6	73.5	2.1	15.9	16.8	27.1	15.47	29.9	20.6	25.5
	เป็นทีม	76.9	70.1	3.85	95.7	82.6	80.9	71.8	82.75	65.7	74.6	70.15
	อื่น ๆ	1.4	6.3	50.85	2.1	1.4	2.3	1.2	1.75	4.5	4.8	4.65
ครูที่สอนมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้	เป็นทีม	57.3	44.4	38.15	84.8	57.4	65.3	50.7	64.5	35.6	41.0	38.3
	ต่างคนต่างทำ	32.9	43.4	10.95	8.7	42.6	34.7	47.8	33.45	57.6	50.8	54.2
	อื่น ๆ	9.6	12.3		6.5	0	0	1.5	4	6.8	8.2	7.5

เมื่อพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานของครูสอนเพศศึกษารอบด้านในแต่ละจังหวัดเปรียบเทียบกับกันระหว่างกลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพแตกต่างกัน พบว่า กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้ดีจำนวนมาก มีการทำงานเป็นทีมสูงกว่า กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่ำกว่า แม้ว่าร้อยละโดยเฉลี่ยของครูที่ผ่านการอบรมการสอนเพศสัมพันธ์รอบด้านของกลุ่มจังหวัดที่โรงเรียนมีศักยภาพดีกว่า จะมีจำนวนค่าเฉลี่ยร้อยละที่ต่ำกว่ามากคือ ร้อยละ 78.75, 93.15 และ 93.3

ตารางที่ 83 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของประสิทธิภาพการทำงานของครูผู้สอนเพศศึกษารอบด้านจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน

ประสิทธิภาพการทำงาน	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง				จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการสนับสนุนในการพัฒนา		
	ชภ.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
ร้อยละครูที่ผ่านการอบรมเรื่องเพศศึกษา รอบด้าน											
ร้อยละครูที่ผ่านการอบรมและมีส่วน ร่วมในการสอนระดับมาก	51.4	31.3	41.35	84	70.3	53.8	31.9	60	32.8	44.3	38.55
ร้อยละครูที่อบรมแล้วไม่ได้สอน	16.2	5.9	11.05	23.8	18.2	17.4	8.5	16.97	10.2	27.3	18.75
ร้อยละผู้บริหารผ่านการอบรม	42.9	19.5	31.2	60	54.9	33.3	23.5	42.92	20.4	53.8	37.1

ตารางที่ 84 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของการรับรู้ของครูผู้สอนเพศศึกษาต่อระดับการมีส่วนร่วมของคนกลุ่มต่างๆที่เกี่ยวข้องในการทำงานของครูผู้สอนเพศศึกษา
จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน

ระดับการมีส่วนร่วมใน กระบวนการจัดการ เรียนรู้ กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง				จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่มีต้องได้รับการ ช่วยเหลือในการพัฒนา		
	ชภ.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
1) ครูที่ผ่านการอบรม	n=111	n=131		n=50	n=74	n=132	n=91		n=64	n=70	
มาก	51.4	31.3	41.35	84	70.3	53.8	31.9	60	32.8	44.3	38.55
ปานกลาง	36.4	53.4	44.9	16	14.9	36.4	52.7	30	50	50	50
น้อย	9.8	15.3	12.55	0	14.9	9.8	15.4	13.36	17.2	5.7	11.45
2) ครูที่ไม่ได้อบรม	n=105	n=119		n=42	n=66	n=121	n=82		n=59	n=55	
มาก	16.2	5.9	11.05	23.8	18.2	17.4	8.5	16.97	10.2	27.3	18.75
ปานกลาง	46.7	46.2	46.45	52.4	25.8	49.6	62.2	47.5	37.7	52.7	48.35
น้อย	37.1	47.9	42.5	23.8	56.1	33.1	29.3	35.57	52.2	20	36.1
3) ผู้บริหารที่ได้เข้าร่วม การประชุมของ โครงการ	n=105	n=123		n=45	n=71	n=120	n=81		n=54	n=65	
มาก	42.9	19.5	31.2	60	54.9	33.3	23.5	42.92	20.4	53.8	37.1
ปานกลาง	42.9	41.5	12.2	26.7	25.4	45.8	56.8	38.67	44.4	33.9	39.15
น้อย	14.2	39.0	26.6	13.3	19.7	20.8	19.8	18.4	35.2	12.3	23.75
4) ผู้ปกครองนักเรียน	n=104	n=123		n=44	n=71	n=118	n=80		n=59	n=63	
มาก	11.5	4.9	8.2	25	32.4	11.9	0	23.1	6.8	4.8	5.8
ปานกลาง	38.5	40.7	39.6	52.3	23.9	46.6	52.5	43.82	42.4	60.3	51.35
น้อย	50	54.5	52.25	22.7	43.7	41.5	47.5	38.58	50.8	34.9	42.85

ระดับการมีส่วนร่วมใน กระบวนการจัดการ เรียนรู้ กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง				จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่มีต้องได้รับการ ช่วยเหลือในการพัฒนา		
	ชก.	นค.	รวม	อต.	อต.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
5) กรรมการสถานศึกษา	n=103	n=121		n=45	n=71	n=117	n=79		n=57	n=49	
มาก	12.6	6.6	9.6	20	28.2	12.0	0	20.06	5.2	6.1	5.65
ปานกลาง	37.9	30.6	34.25	53.3	29.2	41.0	50.6	43.52	47.4	42.9	45.15
น้อย	49.5	62.8	56.15	26.7	42.3	47.0	49.4	41.35	47.4	51.0	49.2
6) ผู้ทรงคุณวุฒิใน ชุมชน	n=81	n=119		n=43	n=54	n=83	n=57		n=56	n=49	
มาก	4.9	3.4	4.15	11.6	13.0	9.6	0	11.4	3.6	4.1	3.85
ปานกลาง	35.8	33.6	34.7	60.5	29.6	30.1	27.3	36.8	39.3	3.6	21.45
น้อย	59.3	63.0	61.15	27.9	57.4	60.2	73.7	54.8	57.1	65.3	61.2
7) ศิษย์เก่า	n=81	n=118		n=42	n=54	n=82	n=57		n=56	n=48	
มาก	3.7	5.9	4.8	4.8	14.8	9.8	0	9.8	5.4	2.1	3.75
ปานกลาง	28.4	28.8	28.6	54.8	25.9	31.7	24.6	34.25	25	37.5	31.25
น้อย	67.9	65.3	66.6	40.4	59.3	58.6	75.4	58.4	69.6	60.4	65

การรับรู้ของครูผู้สอนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสำคัญ พบว่า กลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ปานกลางมีส่วนเกี่ยวข้องมากกว่าในทุกกลุ่ม กลุ่มที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ครูผู้สอนมากถึงร้อยละ 60 รองลงมาคือ ผู้บริหารที่ได้เข้าร่วมโครงการสูงถึงร้อยละ 42.92 ส่วนผู้ปกครองแม้จะมีส่วนร่วมระดับต่ำมากคือ ร้อยละ 17.4 แต่ก็ยังสูงกว่ากลุ่มจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำคือ ร้อยละ 5.8 เท่านั้น นอกจากนี้ยังพบว่า ศิษย์เก่ามีส่วนร่วมน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับคนกลุ่มต่าง ๆ

ตารางที่ 85 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของการรับรู้ความสามารถตนเองของผู้สอนเพศศึกษา จำแนกตามกลุ่มจังหวัดโรงเรียนมีศักยภาพแตกต่างกัน

การรับรู้ความสามารถตนเองของ ครูเพศศึกษา	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง				จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการ ช่วยเหลือในการพัฒนา		
	ชภ.	นค.	รวม	อต.	อค.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
1) ให้คำแนะนำครูอื่นได้	71.4	66.9	69.15	80.9	82.7	75.6	57.1	74.07	56.6	58.8	57.7
2) สาธิตการสอนได้	14.4	8.5	11.45	14.9	8.7	11.9	5.5	10.25	3.2	7.4	5.3
3) ให้กำลังใจ	62.5	44.6	53.55	42.6	50.7	54.1	52.7	50.02	44.6	41.2	42.9
4) ไม่สามารถสนับสนุนได้	5.4	8.5	6.95	0	1.5	3.0	5.5	3.33	8.5	8.7	8.6

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องการรับรู้ความสามารถตนเองของครูผู้สอนเพศศึกษา พบว่าครูผู้สอนของกลุ่มจังหวัดศักยภาพสูงมีการรับรู้คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละที่สูงกว่าในทุกด้าน เช่น ครูผู้สอนเพศศึกษาเชื่อว่าตนเองให้คำแนะนำครูอื่นได้ (ร้อยละ 75.5 และ 57.5) สาธิตการสอนได้ (ร้อยละ 11.68 และ 5.3) ให้กำลังใจครูอื่นที่จะสอนเพศศึกษาได้ (ร้อยละ 50.9 และ 46.16) ส่วนการขาดความเชื่อมั่นไม่สามารถสนับสนุนครูอื่นได้ กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีต่ำกว่า คือ ร้อยละ 3.68 ในขณะที่กลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงถึง 7.5

ตารางที่ 86 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของการรับรู้ของผู้สอนเพศศึกษารอบด้านที่มีต่อพฤติกรรมครูอื่นๆในโรงเรียนที่แสดงปฏิกิริยาต่อกิจกรรมเรียนรู้วิชา
เพศศึกษารอบด้านของโรงเรียนจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพแตกต่างกัน

พฤติกรรมของอาจารย์อื่นๆใน โรงเรียนในภาพรวม		จังหวัดที่มีศักยภาพสูง				จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่มีต้องได้รับการช่วยเหลือ ในการพัฒนา		
		ชภ.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
		n=113	n=128		n=50	n=74	n=133	n=88		n=64	n=70	
ความเข้าใจเรื่อง	มาก	31.9	22.7	27.3	64.0	29.7	27.1	29.5	37.5	17.2	25.7	21.45
จัดการเรียนรู้	ปานกลาง	59.3	62.5	60.9	36.0	59.5	65.4	61.4	55.57	64	71.4	67.7
เพศศึกษา	น้อย	8.8	14.8	11.8	0	10.8	7.5	9.1	6.85	18.8	2.9	10.85
สนับสนุนกิจกรรม		n=111	n=128		n=50	n=73	n=132	n=86		n=63	n=69	
รรมการเรียนรู้	มาก	34.2	21.9	28.05	58	38.4	25	25.6	36.75	11.1	31.9	21.5
เพศศึกษา	ปานกลาง	55.0	65.6	60.3	40	52.1	65.9	58.1	54	61.9	40.6	51.25
	น้อย	10.8	12.5	11.65	2	9.6	9.1	17.3	9.5	27.0	27.5	27.25
คัดค้านการสอน		n=104	n=123		n=47	n=69	n=126	n=69		n=60	n=68	
เพศศึกษาใน	มาก	1.91	4.9	3.40	2.1	7.2	2.4	6.1	4.45	0	2.9	2.9
โรงเรียน	ปานกลาง	27.9	21.1	24.5	12.8	11.6	22.2	41.6	22.05	35	7.4	21.2
	น้อย	70.2	74.0	72.1	85.1	81.2	75.4	51.7	73.35	65	89.7	77.35

เมื่อพิจารณาภาพรวมของครูในโรงเรียนครูผู้สอนเพศศึกษาในกลุ่มจังหวัดที่ทำได้ดีและที่ยังต้องพัฒนามีความเข้าใจเรื่องเพศศึกษาน้อยมากพอ ๆ กัน คิดเป็นร้อยละ 11.8 และ 10.85 แต่สูงกว่าปานกลางซึ่งมีจำนวนน้อยกว่ากลุ่มจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์คิดเป็นร้อยละ 6.85 ปานกลาง ส่วนการสนับสนุนกลุ่มจังหวัดที่ทำได้ดีปานกลางได้รับการสนับสนุนจากครูที่ไม่ได้สอนมากที่สุด รองลงมาคือ จังหวัดที่ทำได้ดีส่วนจังหวัดที่ยังไม่ดี ได้รับการสนับสนุนเป็นจำนวนค่าเฉลี่ยร้อยละมากที่สุดคือ

27.25 และส่วนกระแสการคัดค้านการสอนเพศศึกษาในกลุ่มจังหวัดที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ามีระดับใกล้เคียงกับกลุ่มจังหวัดที่โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่า คือ คิดเป็นร้อยละ 3.4 , 4.45 และ 2.9 ซึ่งนับเป็นจำนวนน้อยมาก สะท้อนภาพการยอมรับ “การสอนวิชาเพศศึกษาในโรงเรียน” ในปัจจุบันได้

ตารางที่ 87 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของปัจจัยสำคัญที่ครูผู้สอนรับรู้ว่ามีส่วนทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จ จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มี

ศักยภาพต่างกัน

การรับรู้ของผู้สอนในเรื่องปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนที่ผ่านมา	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง				จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่มีต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา		
	ชภ.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
1) การมีส่วนร่วมการสนับสนุนของผู้บริหาร	54.6	42.7	48.65	71.4	62.0	56.1	41.8	57.825	39.1	55.4	47.25
2) การมีส่วนร่วม/การสนับสนุนของสพท./เขต	33.3	18.5	25.9	32.7	42.0	28.1	23.0	31.45	24.2	15.4	19.8
3) การรับรู้/ความเข้าใจของครูในการที่ไม่ได้ผ่านการอบรมเพศศึกษา	30.3	10.7	20.5	16.7	39.0	30.8	16.7	25.8	21.7	12.3	17
4) การทำงานเป็นทีม	25.0	14.3	19.65	52.2	50	34.5	16.1	38.2	18.2	21.1	19.65
5) การจัดเพศศึกษาเป็นหนึ่งรายวิชา	47.6	25.6	36.6	57.1	49.2	45.1	35	46.6	28.6	32.3	30.45
6) การนำผลงานการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาไปใช้ประเมินผลของครู	48.2	35.9	42.05	39.1	40.7	29.2	14.9	30.975	33.9	20.6	27.25
7) การสนับสนุนทางวิชาการของหน่วยงานภายนอก	17.9	10.1	14	15.6	17	22.0	9.5	16.025	17	9.4	13.2

ครูผู้สอนสะท้อนระบบการสนับสนุนที่ทำให้สามารถพัฒนาระบบการเรียนการสอนเพศศึกษาได้สำเร็จเท่าที่เป็นอยู่ว่าเกิดจากปัจจัยและโอกาส โดยมีระดับการสนับสนุนสำคัญในทั้ง 2 กลุ่มจังหวัด คือ การสนับสนุนจากผู้บริหาร (ร้อยละ 57.36 , 45.43) รองลงมาคือ การสนับสนุนการสอนเพศศึกษาเป็น 1 รายวิชา (ร้อยละ 44.9 และ 31.93) ตามด้วยการที่สามารถนำผลจัดการเรียนรู้ไปใช้ประเมินผลครูผู้สอน (ร้อยละ 31.44 และ 23.13) หากการพิจารณาในภาพรวมพบว่า กลุ่มจังหวัดที่โรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่ามีการสนับสนุนมากกว่าในทุกปัจจัย

ตารางที่ 88 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของพฤติกรรมการทำงานการสอนของครูผู้สอนเพศศึกษารอบด้านจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน

พฤติกรรมการทำงานการสอนของครู		จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่มีต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา			
		ชภ.	นค.	รวม	อต.	อค.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
การ	ทั้งหมดจากคู่มือแพช	36.1	26.7	31.4	53.2	35.8	22.4	35.6	36.75	16.1	16.9	16.5
เลือกใช้	การเลือกบางส่วน	62	69.5	65.75	44.7	58.2	74.6	61.1	59.65	74.2	81.5	77.85
แผน	1) แผน	62.7	60.4	61.55	66.7	57.9	69	34.5	57.03	39.1	46.8	42.95
	2) เนื้อหา	34.7	65.9	50.3	66.7	52.6	65	74.5	64.70	58.7	55.3	57
	3) กิจกรรม	61.2	71.4	66.3	85.7	63.2	66	58.2	68.28	58.7	83	70.85
การเพิ่มเนื้อหาจากหลายรูปแบบทั่วไป	ประชุม อบรมมา	0	0.8	0.4	2.1	1.5	0	1.2	1.20	0	1.5	0.75
ไม่เลือกใช้เลย		1.9	2.3	2.1	0	3.0	3	2.2	2.05	84.8	0	42.4
รวม												
กรณีไม่เลือกใช้ขององค์การแพช		n=89	n=79		n=18	n=18	n=101	n=65		n=48	n=41	
เหตุผลที่	1) แผนนั้นไม่สามารถสอนได้ใน 1 คาบ	40.4	1.5	20.95	50	50	50.5	40	47.63	31.3	70.7	51
	ไม่เลือก 2) ต้องใช้ระยะเวลาเตรียมการนาน	2.2	3.0	2.6	0	0	2.0	4.6	1.65	2.1	0	1.05
	3) ขาดอุปกรณ์ และสื่อ	36	34.2	35.1	25	23.1	22.8	15.4	21.58	20.8	22	21.4
	4) ผู้สอนต้องเตรียมข้อมูลมาก	2.2	2.5	2.35	12.5	3.8	2.0	7.7	6.50	0	0	0

พฤติกรรมกรรมการทำแผนการสอนของครู	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง					จังหวัดที่มีต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา		
	ชก.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
5) เนื้อหาล้อแหลม	3.4	1.3	2.35	6.3	9.6	4	10.8	7.68	6.3	2.4	4.35
6) ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้	2.2	6.3	4.25	6.3	1.9	5	4.6	4.45	18.8	2.4	10.6
7) ไม่มีวิธีการประเมินผลที่สอดคล้องให้การรับรู้	4.5	5.1	4.8	0	1.9	1	6.2	2.28	6.3	2.4	4.35
8) ไม่เห็นด้วยกับเนื้อหาไม่สะดวกใจที่จะสอน ประเด็นนั้น	9	2.5	5.75	0	7.7	12.9	10.8	7.85	14.6	0	7.3
9) อื่น ๆ	0	15.2	7.6	0	0	0	0	0.00	0	0	0

พฤติกรรมกรรมการทำแผนการสอนของครูเป็นหัวใจในการจัดการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ ข้อมูลในส่วนนี้สะท้อนว่า จังหวัดที่ทำได้ดีและปานกลางมีการเลือกใช้แผนการสอนทั้งหมดจากแพชคิดเป็นร้อยละ 31, 30.75 ในขณะที่โรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนาเลือกใช้ทั้งหมดเพียงร้อยละ 16.5

ในรูปแบบการเลือกใช้ พบว่า โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงเลือกใช้แผนการเรียนรู้อิงของแพชมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 61.55 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่เลือกใช้นโยบายของแพชมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 64.7 แต่โรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนาเลือกใช้กิจกรรมมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 70.85

การทำแผนเพิ่มเติมมีน้อยมากในทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นการทำเพิ่มจากแพช จากการอบรม หรือประชุมอื่น ๆ

การไม่เลือกใช้มีสูงที่สุดในกลุ่มโรงเรียนที่ควรได้รับการพัฒนา เหตุผลของการไม่ใช้ในกลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ระดับปานกลาง และต้องได้รับการพัฒนาให้เหตุผลว่า แผนการเรียนรู้อิงไม่สามารถใช้ได้ภายในหนึ่งคาบเป็นเหตุสำคัญที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.63 และ 51 ในขณะที่โรงเรียนที่มีศักยภาพสูงให้เหตุผล “ การขาดสื่อและอุปกรณ์ ” เป็นอันดับแรกของการไม่ใช้แผนของแพช คิดเป็นร้อยละ 35.1

ตารางที่ 89 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของการสนับสนุนที่ครูผู้สอนเพศศึกษาคิดว่าได้รับหรือมีอยู่จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน

การสนับสนุนการสอนที่มีอยู่	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง				จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่มีต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา		
	ชภ.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
1) ข้อมูลที่ให้การสนับสนุนการสอน	n=112	n=115		n=49	n=65	n=132	n=89		n=56	n=65	
เว็บไซต์ทันแพธ	16.7	46.1	31.4	16.3	10.8	28.8	11.2	16.78	12.5	26.2	19.35
เว็บไซต์ไลฟ์แคร์	50.4	8.6	29.5	42.9	72.3	39.1	23.6	44.48	21.4	20.0	20.7
กระทรวงสาธารณสุข	9.8	75.9	42.85	10.2	6.2	11.3	5.6	8.33	12.5	33.8	23.15
ข่าวในสังคม ,หนังสือพิมพ์	77.9	31.9	54.9	85.7	78.5	79.7	78.8	80.68	82.1	63.1	72.6
2) มีพี่เลี้ยงช่วยสนับสนุนในโรงเรียน	n=100	n=116		n=42	n=61	n=125	n=48		n=51	n=59	
ไม่มี	37.6	35.3	36.45	2.4	27.9	21.6	41.0	23.23	47.1	57.6	52.35
ถ้าดี มี 1 ครั้ง/เดือน	15.8	12.1	13.95	50	52.5	25.6	37.2	41.33	7.8	8.5	8.15
มี 1 ครั้ง /ภาค	35.6	25.9	30.75	50	52.5	44.8	37.2	46.13	38.3	30.5	34.4
มี 1 ครั้ง /ปี	5.9	16.4	11.15	2.4	4.9	2.4	5.1	3.7	7.8	1.7	4.75
อื่น	5.0	10.3	7.65	0	4.9	5.6	2.6	3.28	2.0	1.7	1.85
3) พี่เลี้ยงนอกโรงเรียน /โคชภายนอก	n=63	n=100		n=43	n=41	n=89	n=67		n=34	n=57	
ไม่มี	63	43	53	14	34.1	44.9	50.7	35.93	82.4	43.9	63.15
ถ้ามี มี 1 ครั้ง/เดือน	0	2	1	2.3	2.4	1.1	1.5	1.83	0	0	0
มี 1 ครั้ง /ภาค	12.7	17	14.85	76.7	31.7	39.3	6.0	38.43	5.9	43.9	24.9
มี 1 ครั้ง /ปี	19.0	29	24	7	29.3	10.1	37.3	20.93	8.8	12.3	10.55
อื่น	4.8	9	6.9	0	2.4	4.5	4.5	2.85	2.9	0	1.45

ครูผู้สอนเพศศึกษาของจังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีการใช้ข้อมูลจากโครงการเพศศึกษารอบด้าน และกระทรวงสาธารณสุข มากกว่าโรงเรียนกลุ่มอื่น แต่ใช้เวปไซด์ เลิฟแคร์น้อยกว่ากลุ่มจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา และกลุ่มจังหวัดศักยภาพปานกลางใช้ข้อมูลจากหนังสือพิมพ์สูงกว่ามาก คือร้อยละ 72 ถึง 80 ดังนั้น จึงน่าจะตั้งข้อสังเกตในประเด็นความเชื่อถือได้ของแหล่งข้อมูลที่ครูสอนเพศศึกษานำไปใช้

สำหรับการรับรู้ที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนจากในโรงเรียน และภายนอก กลุ่มจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนาตอบว่า ไม่มีการสนับสนุนจากในโรงเรียนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.35 จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลางมีการสนับสนุนมากที่สุดทั้งระดับความถี่เป็นรายเดือนและรายภาคการศึกษา คิดเป็นร้อยละเฉลี่ยของที่ได้รับมีประมาณร้อยละ 41 -46 และจากภายนอกคิดเป็นร้อยละ 38.4 ต่อภาคการศึกษา ในขณะที่จังหวัดศักยภาพสูง ร้อยละ 30 ของโรงเรียนในกลุ่มนี้ ระบุว่า มีการสนับสนุนจากภายใน ต่อภาคการศึกษา และร้อยละ 14.85 ของโรงเรียนกลุ่มนี้ระบุการได้รับการสนับสนุนจากภายนอก

ตารางที่ 90 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของผลการสังเกตการสอนเพศศึกษารอบด้านของครูจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน

ผลการสังเกตการสอนเพศศึกษารอบด้านของครู	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง					จังหวัดที่มีต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา		
	ชก.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
1) ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ในการสอน	65.38	78.9	72.14	62.5	68.75	-	51.19	60.81	52.38	50	51.19
2) สาระการเรียนและกิจกรรมที่สอนแสดงมาจากคู่มือของแพททั้งหมด	42.3	36.84	39.57	75	81.25	-	39.28	65.18	28.57	50	39.29
3) ในระหว่างการสอน											
- ครูมีการใช้คำถามมาก	73	78.9	75.95	75	81.25	-	46.19	67.48	52.38	40	46.19
- ครูมีการสรุปเชื่อมโยงประเด็นได้	57.6	68.42	63.01	50	56.25	-	43.80	50.02	47.61	40	43.81
4) ในระหว่างการสอนแสดงนักเรียนมีส่วนร่วมมาก	50	84.2	67.10	62.5	68.75	-	46.19	59.15	52.38	40	46.19

ผลการสังเกตการสอนเพศศึกษารอบด้านของครู	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา			
	ชภ.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
5) ครูมีการวัดประเมินผลโดยการให้คะแนนด้วย						-					
5.1 ความรู้	46.15	39.47	42.81	62.5	25	-	41.66	43.05	33.33	50	41.67
5.2 ทักษะ	46.15	39.47	42.81	50	18.27	-	29.52	32.60	19.04	40	29.52
5.3 การทำกิจกรรมกลุ่ม	50	57.89	53.95	37.5	25	-	36.66	33.05	33.33	40	36.67
5.4 ผลงานของนักเรียน	46.15	42.10	44.13	50	25	-	39.04	38.01	38.09	40	39.05
6) บรรยากาศทั่วไปในการสอนแสดง						-					
6.1 สนุกไม่เครียด	42.3	55.26	48.78	62.5	31.25	-	48.80	47.52	47.61	50	48.81
6.2 เด็กกล้าถามคำถาม	50	63.15	56.58	50	37.5	-	31.9	39.80	23.80	40	31.90

ความสามารถและทักษะของครูที่ปรากฏในการสาธิตการสอนพอจะสรุปได้ว่าครูในกลุ่มจังหวัด ศักยภาพ ปานกลางมีการนำเนื้อหาและกิจกรรมของกลุ่มมือแพชมาใช้มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.18 แต่ครูในกลุ่ม โรงเรียนของจังหวัดศักยภาพสูงที่ได้ดีมีการทำแผนการเรียนรู้สูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 72.14

เมื่อพิจารณาเรื่อง “ทักษะการสอน” พบว่า ครูโรงเรียนในจังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีทักษะการใช้คำถาม การสรุปเชื่อมโยง การสร้างการมีส่วนร่วมคิดที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับในกลุ่มศักยภาพต่างกัน คิดเป็นร้อยละ 75.95, 63.01 และ 67.10

ด้านการวัดและประเมินผลครูในทุกกลุ่มจังหวัดมีการวัดประเมินผลความรู้ในระดับใกล้เคียงกัน คือ คิดเป็นร้อยละ 42.8, 43.05 และ 41.67 เรียงตามลำดับ แต่โรงเรียนที่มีศักยภาพสูงมีการประเมินด้านอื่น ๆ คือทักษะ การทำกิจกรรมกลุ่มและผลงานนักเรียนสูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 42.81, 53.91 และ 42.10

โรงเรียนทุกกลุ่มมีการสอนที่ให้นักเรียนรู้สึกสนุก ไม่เครียดในระดับใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 48.87, 47.52 และ 48.81 แต่โรงเรียนในกลุ่มศักยภาพสูงสามารถทำให้เด็กกล้าถามคำถามได้สูงที่สุดคิดเป็นร้อยละ 56.58

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านของการจัดการเรียนรู้ พบว่าโรงเรียนในจังหวัดนค. เป็นจังหวัดที่ใช้แผนการเรียนรู้ในการสอนเป็นจำนวนมากที่สุดคือ ร้อยละ 78.9 ส่วนการใช้สาระการเรียนรู้และกิจกรรมจากคู่มือของ แพช พบว่าโรงเรียนในจังหวัดอด. มีการใช้เป็นจำนวนมากที่สุดคือร้อยละ 81.25 สำหรับทักษะของครูผู้ทำการ สอนแสดง พบว่า โรงเรียนของจังหวัดอด. นี้ มีทักษะการใช้คำถามที่สอดคล้องกับการสอนเพศศึกษามีจำนวน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.25 ในขณะที่จังหวัดนค.มีโรงเรียนที่มีทักษะการเชื่อมโยงและสรุปได้ดีมากที่สุดคิด เป็นร้อยละ 68.42

ในส่วนของบรรยากาศในชั้นเรียนพบว่า จังหวัดนค.มีการสร้างการมีส่วนร่วมได้เป็นจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 84.2 มีบรรยากาศและเด็กกล้าถาม-ตอบ ได้มากที่สุด คือ ร้อยละ 63.18 ของโรงเรียนทั้งหมด แต่ จังหวัดที่มีโรงเรียนจัดการเรียนรู้ได้สนุกเป็นจำนวนมากที่สุดคือ จังหวัดอด.

ตารางที่ 91 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของทักษะการสอนเพศศึกษารอบด้านของครูที่ต้องการได้รับการพัฒนา
เพิ่มขึ้น จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่โรงเรียนมีศักยภาพต่างกัน

ความเห็นของ ครูผู้สอนเรื่อง ทักษะที่ ต้องการได้รับ การพัฒนา	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง					จังหวัดที่ต้องรับการ ช่วยเหลือในการพัฒนา		
	ชภ.	นค.	รวม	อต.	อค.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
กิจกรรมการ ทำแผนการ สอน	46.2	24.2	35.2	38.8	28.8	25.4	16.8	27.45	24.1	36.8	30.45
กิจกรรมสร้าง การมีส่วนร่วม	76.4	51.6	64	65.3	83.3	69.7	61.7	70	58.6	82.5	70.55
ทักษะการ กระตุ้นการมี ส่วนร่วม	71.0	55.6	63.3	67.3	59.1	59.0	51.6	59.25	55.2	56.1	55.65
ทักษะการตั้ง คำถาม	66.0	48.4	57.2	67.3	48.5	52.5	55.6	42.07	58.6	57.9	58.25

กลุ่มโรงเรียนในจังหวัดที่มีศักยภาพสูงแสดงความต้องการที่จะได้รับการพัฒนาสูงกว่ากลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำกว่าในเรื่องการทำแผน การกระตุ้นการมีส่วนร่วม และการตั้งคำถาม

ส่วนทักษะที่ครูผู้สอนในกลุ่มศักยภาพปานกลางและต่ำกว่าต้องการได้รับการพัฒนาที่สูงกว่ากลุ่มอื่นคือการสร้างการมีส่วนร่วมคิดเป็นร้อยละที่ใกล้เคียงกัน คือร้อยละ 70 ส่วนกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่ำที่สุด มีความต้องการพัฒนาน้อยที่สุดในทุกด้าน

ตารางที่ 92 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของวิธีการสอนการใช้ดูยางอนามัยจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน

การสอนวิธีการใช้ดูยางอนามัย	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง				จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่มีต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา			
	ชภ.	นค.	รวม	อค.	อค.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม	
สอนและสาธิต	62.4	51.6	57	55.3	70.3	44.2	39.3	52.275	29	47.8	38.4	
สอนแต่ไม่ได้สาธิต	22.9	25.4	24.15	19.1	14.1	33.3	19.1	21.4	24.2	31.9	28.05	
ไม่ได้สอน	12.8	17.5	15.15	25.5	14.1	20.2	25.5	21.325	45.2	14.5	29.85	
อื่น	1.8	5.6	3.7	0	1.6	2.3	0	0.975	1.6	5.8	3.7	

เมื่อสอบถามเกี่ยวกับการสอนเรื่องดูยางอนามัย พบว่าจังหวัดที่โรงเรียนศักยภาพสูงมีการสอนและสาธิตมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดที่ศักยภาพปานกลาง แต่กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่ำที่สุดของกลุ่มจังหวัดในการวิจัยนี้ระบุว่าสอนโดยไม่มีการสาธิตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละประมาณ 30

ประเด็นวิธีการสอนเมื่อขอให้ครูระบุขั้นตอนและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา

ขอให้ระบุขั้นตอนและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาที่ครูสาธิตช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุดพบว่า ขั้นตอนที่ครูส่วนใหญ่ระบุว่าสำคัญในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด คือ ขั้นตอนต่อไปนี้

- 1.1 ขั้นตอนการชี้แจงวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ การแจ้งสาระสำคัญ อธิบายขั้นตอน แล้วให้นักเรียนปฏิบัติ และช่วยกันสรุปบทเรียน
- 1.2 ขั้นตอน การสาธิตการใช้ถุงยางอนามัย
- 1.3 ขั้นตอนการนำเข้าสู่บทเรียน เรื่องพัฒนาการทางเพศของชายหญิง การเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย
- 1.4 ขั้นตอนการทำกิจกรรมตามแผนการเรียนรู้ เรื่อง “อย่างนี้สิชาย” และ “เรื่องรู้เท่าทัน”

เมื่อกำหนดให้ครูแสดงความคิดในการสอนเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยสำหรับนักเรียนชั้นม.2 พบว่ายังสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม เท่า ๆ กัน

กลุ่มที่ 1 ยังใช้วิธีแบบดั้งเดิม คือ

1. การอธิบาย “สาเหตุการติดโรคจากการมีเพศสัมพันธ์” หรือนำไปสู่เหตุผลการใช้ถุงยางอนามัย เพื่อป้องกันการติดเชื้อ, ประโยชน์การใช้ถุงยางอนามัย
2. การแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อวิเคราะห์ประโยชน์ของการใช้และวิธีการใช้แล้วมานำเสนอหน้าห้อง

กลุ่มที่ 2 ใช้วิธีการสาธิต

1. “การสาธิตด้วยของจริง” ประกอบด้วยการอธิบายให้เห็นประโยชน์
2. “การสาธิตด้วยของจริง” หลังจากนำเข้าสู่บทเรียนด้วยสื่อ CD หรือการตั้งคำถามว่า “นี่คืออะไร”
3. “การสาธิตด้วยของจริง” แล้วให้ตัวแทนนักเรียนมาสาธิตกลับให้เพื่อนดู

นอกจากนี้ยังมีครูบางโรงเรียนตอบว่า “ไม่สอน” แต่เป็นจำนวนน้อยกว่าครู 2 กลุ่ม ข้างต้นมาก เรื่องที่ครูระบุว่า “ตนเองรู้ดีกว่ายากในการจัดการเรียนรู้” คือเรื่อง

- 1) การสอนวิธีการใช้ถุงยางอนามัย
  - การสอนวิธีการใช้หรือการสาธิต เช่นการสาธิตการใช้ถุงยางอนามัย
  - อวัยวะเรื่องเพศสัมพันธ์ และการมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้อง
  - การใช้ถุงยางอนามัย
  - No condom No sex
  - อารมณ์เพศ และวิธีจัดการอารมณ์ทางเพศ
  - การแสดงออกทางเพศ
  - หลายรสหลายแบบ

- เพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น
- การมีเพศสัมพันธ์
- อวัยวะเพศชายและอวัยวะเพศหญิง การสืบพันธุ์

ประเด็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษา ครูที่ตอบคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม สรุปได้ว่า

1) กิจกรรมที่ครูผู้สอนใช้และทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ

- 1.1 กิจกรรมแลกเปลี่ยน
- 1.2 กิจกรรมเปิดใจ
- 1.3 กิจกรรมการสอนเรื่องคุมกำเนิด ที่มีสาธิตและตัวอย่างยาคุมกำเนิดมาให้เรียนรู้
- 1.4 กิจกรรมกลุ่มที่ให้เขียนลักษณะบุคคลที่คนในกลุ่มยอมรับความเป็นเพื่อน
- 1.5 กิจกรรมการนำข่าวหรือภาพถ่ายต่าง ๆ มาให้นักเรียนรู้
- 1.6 กิจกรรมตามแผนของแพช ได้แก่
  - รู้เขารู้เรา
  - ร้อยแปดวิธีบอกรัก
  - ฉันทันเป็นฉันทันเอง
  - ประกาศรับเพื่อนใหม่

2.1 กิจกรรมตามคู่มือแพชที่ครูชอบใช้คือ หัวข้อต่อไปนี้

2.1) การป้องกัน	2.11) อยากบอกเธอ
2.2) บอกหน่อยอยากรู้	2.12) ทักษะส่วนบุคคล
2.3) การตั้งครรรค์อันไม่พึงประสงค์	2.13) การคุมกำเนิด
2.4) อารมณ์ไป	2.14) ทักษะการปฏิเสธ
2.5) ไม่มีไม่แท้	2.15) สุขภาพทางเพศ
2.6) ข้างหลังภาพ	2.16) กิจกรรมแลกเปลี่ยน
2.7) การมีเพศสัมพันธ์	2.17) พรายกระชิบ
2.8) พฤติกรรมทางเพศ	2.18) อวัยวะภายใน
2.9) ใบอนุญาตการเป็นพ่อแม่	
2.10) การคุมกำเนิดและการตั้งครรรค์	

3) หัวข้อการเรียนการสอนที่นักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ

3.1 หัวข้อที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ได้แก่ ปัญหาทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ เพศสัมพันธ์ก่อนวัยเรียน เพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น อย่างนี้ต้องใหม่ การป้องกันเมื่อมีเพศสัมพันธ์ การคุมกำเนิด การป้องกันการตั้งครรรค์

3.2 หัวข้อที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ ได้แก่ พฤติกรรมวัยรุ่น การคบเพื่อนความรักในวัยเรียน ชีวิตม.6

3.3 หัวข้อที่เกี่ยวกับร่างกาย เช่น พัฒนาการมนุษย์และพัฒนาการทางเพศ การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของวัยรุ่น

ปัญหาหรือความลำบากในการสอนเพศศึกษาอยู่ที่

1) การสื่อสาร

- การใช้ภาษาและคำพูดให้เหมาะสมกับสถานการณ์
- การใช้ภาพที่สื่อสารที่อาจไม่ไปในแนวเดียวกัน เกิดช่องว่างครูกับนักเรียน
- การเลือกใช้คำพูดที่จะสื่อสารกับนักเรียน
- การใช้ภาพในการสื่อสาร เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจและดูภาพ
- คำพูดบางคำยากต่อการอธิบายให้นักเรียนเข้าใจ
- บทคำพูดอธิบายได้ยาก
- มีการสอนทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย จึงยากในการใช้คำอธิบาย
- ไม่รู้จะสื่อแบบใดให้นักเรียนเข้าใจ

2) การรับรู้ของครู เกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน

- นางสาวบางคนอยากรู้และอยากลอง บางคนนำไปใช้เล่นกัน
- เนื้อหาและสาระสำคัญของเรื่องเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัยเมื่อใช้ถุงยางอนามัย นักเรียนจะอาย
- นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเพราะมีความอาย
- นักเรียนบางรายได้รับผลจากเรื่องนี้โดยตรง
- ค่านิยมในเรื่องเพศ

3) ทักษะของครู

- กิจกรรมยาวเกินไป สอนไม่จบในชั่วโมง นักเรียนบางคนอาย ไม่ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม
- นักเรียนอยู่ในวัยเรียนบางครั้งอาจเป็นการสอนแบบชี้โพรงให้กระรอก
- นักเรียนยังอยู่ในวัยเรียน

4) ทักษะของครูในการสอนเพศศึกษา

“การกล้าที่จะพูดเรื่องเพศที่ถูกต้อง” “กล้าพูดโดยไม่อาย” “การเก็บความลับของเด็ก” “การสร้างควมไว้วางใจระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน” “การเป็นกันเองกับนักเรียน” “การพูดโดยไม่อ้อมค้อมปิดบัง” “การสอนตามสถานการณ์ปัจจุบัน –ตามข่าวหนังสือพิมพ์” “การศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ และกฎหมายการทำแท้ง” “การสร้างควมตระหนักให้นักเรียนสนใจเรื่องเพศของตนเอง”

เมื่อขอให้ครูผู้สอนเพศศึกษาให้ข้อเสนอแนะแก่ครูที่จะสอนเพศศึกษาเป็นครั้งแรก พบว่าข้อเสนอแนะของครูสามารถจำแนกได้เป็น ประเด็นหลัก ๆ เรียงจากมากไปน้อยคือ

- 1) เรื่องการอบรมและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องของครูในเรื่องแผนการสอน หลักการและคุณลักษณะนักเรียน ดังคำพูดต่อไปนี้
  - ครูผู้สอนต้องศึกษาคู่มือและแผนการสอนให้เข้าใจ
  - ศึกษาข้อมูลที่ทันสมัยอยู่เสมอ เข้าใจวัยรุ่น
  - ประโยชน์การสอนเพศศึกษามีมากมาย และควรศึกษาข้อควรระวังของการใช้แผนควบคุมด้วยจะดีมาก
  - การศึกษาควรรู้แม่นยำ
  - ครูควรมีความเข้าใจและให้นักเรียนเข้าใจว่าเพศศึกษาเป็นเรื่องธรรมชาติ
  - ให้เตรียมการสอนและศึกษาบริบทของนักเรียน
  - ศึกษาขั้นตอนและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง ก่อนทำการสอน
  - ครูควรรู้เบื้องหลังการเป็นอยู่ของนักเรียนที่สอน
  - ครูควรได้รับการอบรมทุกคนเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้องในการจัดการเรียนรู้
- 2) เรื่องทัศนคติ และจิตใจของผู้สอน คือ
  - ต้องกล้าที่จะสอนไม่อาย ขจัดความอายออกไปให้ได้เพราะครูบางท่านยังมีความอายในการสอนเรื่องเพศศึกษา
  - ต้องมีความมั่นใจในการสอนและให้ความรู้
  - มีทัศนคติที่ถูกต้องในการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา
  - ทำใจให้กว้าง
  - ตัดความเหนียมอาย
  - การศึกษาแผนให้เข้าใจ โดยมีทัศนคติเชิงบวกว่า การสอนเพศศึกษามีข้อดีมากกว่าวัยรุ่นไม่ใช่ภาระของครู
  - ทำจิตใจให้ปกติ สบาย ๆ คิดว่าเรื่องที่จะสอนเป็นเรื่องธรรมชาติ
- 3) เรื่องการสื่อสาร
  - ให้คำพูดสื่อสารเป็นกลาง ๆ
  - ควรเตรียมข้อมูลที่ถูกต้องในการเปิดการเรียนรู้
  - ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่มีอคติหรือมองในแง่เดียว
  - การใช้คำพูดง่าย ๆ เข้าใจง่าย

ตารางที่ 93 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของหลักฐานแสดงการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านที่ครูมีการจัดทำในโรงเรียน จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน

หลักฐานแสดงความสำเร็จ	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่มีต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา			
	ชภ.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
1) แผนการทำงานจัดหลักสูตรเพศศึกษา	48.6	53.8	51.2	46.9	60.9	58.5	55.1	55.35	74.1	64.5	69.3
2) แผนการจัดการเรียนรู้	33.6	44.2	38.9	38.8	57.6	38.3	48.7	45.85	54.9	49.2	52.05
3) บันทึกหลังสอน	65.1	68.1	66.6	56.3	81.5	69.2	62.0	67.25	76.8	62.5	69.65
4) เพิ่มกิจกรรม	75	64.7	69.85	61.2	83.1	78.3	89.9	78.13	83.9	83.9	83.9
5) ข้อสอบและคะแนนจากการสอบ	62	62.7	62.35	72.1	78.1	83.5	77.3	77.75	85.2	87.3	86.25
6) จำนวนและสาเหตุปัญหาเรื่องพฤติกรรมทางเพศ สอนนักเรียนในช่วงที่ผ่านมา	71.3	83.5	77.4	80.4	90.6	82.7	83.3	84.25	90.9	72.6	81.75
7) บันทึกรายวิชาที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้	74.5	83.3	78.9	88.9	82.0	77.2	83.8	82.98	96.0	86.9	91.45
8) แบบประเมินการจัดการเรียนรู้โดยตรง	71	81.3	76.15	57.4	82.8	76.2	85.5	75.48	85.4	82.0	83.75
9) ผลการตรวจเยี่ยมโดยผู้บริหาร	63.6	77.9	70.75	40.4	72.1	71.9	83.8	67.05	97.9	81.0	89.45
10) ผลการตรวจเยี่ยมโดยผู้ประเมินภายนอก	62.9	74.5	68.7	38.3	76.7	68	78.7	65.43	93.6	88.7	91.15
11) รายชื่อแกนนำในชุมชน	78.1	85.0	81.55	80.9	84.7	70.3	80.8	79.18	95.7	91.8	93.75
12) รายชื่อศิษย์เก่าที่สนับสนุน	79.8	80.6	80.2	65.3	77.4	76.4	91.3	77.6	97	88.3	92.65
13) รายชื่อแกนนำนักเรียน	59.6	76.9	68.25	59.2	75	83.1	91.0	77.08	89.6	96.6	93.1
14) บันทึกแสดงข้อมูลจำนวนถุงยางอนามัย	61.5	92.2	76.85	75	75	60	71.4	70.35	100	96.7	98.35

หลักฐานแสดงความสำเร็จของโรงเรียนที่จะใช้สะท้อนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านที่โรงเรียนได้จัดทำไว้มีเป็นจำนวน 14 ชิ้น ตามที่ระบุโดยครูผู้สอน และเป็นที่น่าสนใจว่า โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าตอบคำถามข้อนี้สูงกว่าในทุกหลักฐาน เมื่อเทียบกับโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าในจังหวัดศักยภาพสูง นอกจากนี้เมื่อ

เปรียบเทียบชนิดหลักฐานที่มีสูงมาก 3 อันดับแรก พบว่าโรงเรียนในจังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน คือ รายวิชาที่เรียน ปัญหาสาเหตุพฤติกรรม และแก่นนำในชุมชน ส่วนโรงเรียนที่อยู่ในจังหวัดที่ศักยภาพต่ำกว่ามีหลักฐานเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนเชิงเครือข่าย เช่น รายชื่อแก่นนำชุมชน รายชื่อศิษย์เก่าและแก่นนำนักเรียน อนึ่ง เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่ำกว่าตอบว่ามีหลักฐานทุกอย่างเป็นจำนวนค่าเฉลี่ยร้อยละที่สูงมากในทุกหลักฐาน

ตารางที่ 94 จำนวนและร้อยละของการรับรู้การจัดหลักสูตรเพศศึกษารอบด้าน ในภาพรวมจำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน

การรับรู้ในภาพรวมของโรงเรียน	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่มีต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา			
	ชภ.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
1) ภาพรวมของการจัดการเรียนรู้ เพศศึกษา	68.5	46.3	57.4	81.6	73.9	62.3	42.9	65.18	40.3	68.7	54.5
2) ภาพรวมของการจัดการเรียนโดย อาจารย์ของโรงเรียน	66.1	41.9	54	85.7	76.9	66.5	36.0	66.28	41.9	69.2	55.55
3) ภาพรวมของสนับสนุนการจัด เพศศึกษาในงบบของผู้บริหาร	68.8	24.2	46.5	77.6	73.8	61.1	44	64.13	37.7	72.0	54.85
4) ภาพรวมการสนับสนุนการจัด เพศศึกษาของผู้ปกครอง	48.2	23.7	35.95	55.1	53.8	36.1	26.2	42.8	25.7	22.4	24.05
5) ภาพรวมการสนับสนุนการจัด เพศศึกษาของกรรมการ.....	54.1	26.0	40.05	55.1	53.8	37.7	28.6	43.8	25.8	17.9	21.85

เมื่อพิจารณาการรับรู้ในภาพรวมของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา พบว่า กลุ่มโรงเรียนในจังหวัดที่มีศักยภาพปานกลางรับรู้ว่าการจัดการเรียนรู้ได้ดีมากที่สุด คือ ร้อยละ 65.18 และเมื่อพิจารณาการสนับสนุนจากครูในโรงเรียน ผู้บริหาร ผู้ปกครองและกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนในจังหวัดกลุ่มนี้ก็ยังมีการรับรู้คิดเป็นร้อยละของแต่ละกลุ่ม

ที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนก็ยังอยู่ในระดับสูงที่สุดอีกเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ 65.18, 66.28, 64.13 ,42.8 และ 43.8 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีการรับรู้ภาพรวมและการรับรู้ในการสนับสนุนของแต่ละกลุ่มเป็นอันดับ 2 คือ คิดเป็นร้อยละ 57.4, 54, 46.5, 35.95 และ 40.05 ตามลำดับ

เมื่อเปรียบเทียบรายปัจจัย พบว่า การสนับสนุนของอาจารย์ในภาพรวม โรงเรียนกลุ่มที่ควรได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาและโรงเรียนศักยภาพสูงมีการสนับสนุนใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 55.55 และ 54.0 แต่การสนับสนุนของผู้บริหาร โรงเรียนศักยภาพสูงมีการรับรู้ต่ำที่สุดคิดเป็นร้อยละ 46.5 ส่วนการสนับสนุนจากผู้ประกอบการและกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มศักยภาพต่ำมีการรับรู้ต่ำที่สุดใน 2 ด้านนี้ คือ คิดเป็นร้อยละ 24.05 และ 21.85

ตารางที่ 95 ร้อยละของความคิดเห็นของครูในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสนับสนุนที่ทำให้เกิดความยั่งยืนของการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา

ประเด็นที่สนับสนุนให้เกิดความยั่งยืน	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง		จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา	
	ชภ.	นค.	อค.	อด.	ลพ.	ฉช.	สต.	สพ.
นโยบายโรงเรียน	82.9	68.5	66.0	74.0	64.6	56.3	58.5	71.6
ผู้บริหารโรงเรียน	80.2	61.6	76.0	76.7	65.4	44.8	66.2	64.2
ผู้สอน	57.7	76.4	84.0	54.8	52.3	40.2	47.7	64.2
ผู้ประกอบการ ชุมชน	75.5	46.8	60.0	78.1	70.8	63.2	69.2	37.3
นโยบายส่วน	57.7	33.1	56.0	39.7	48.5	35.6	35.4	55.2
	43.2	30.7	54.0	34.2	24.6	34.5	35.4	34.8
ความช่วยเหลือ	5.4	65.1	60.0	9.6	0.0	2.3	3.1	62.1

ตารางที่ 96 สรุปความคิดเห็นของผู้บริหารในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นสนับสนุนที่ทำให้เกิดความยั่งยืนของการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา

ผู้บริหาร	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง	จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง	จังหวัดที่มีต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา
แนวคิด	เพศศึกษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เด็กคิดเป็น ทำ เป็น ตัดสินใจเป็นเพศศึกษามีหลักการในการสร้างให้เด็กรู้จักตนเอง และอยู่ได้ในสังคมที่เปลี่ยนแปลง	เพศศึกษาเป็นเรื่องสำคัญโดยเฉพาะในสังคมที่เปลี่ยนไป แต่ระบบการนิเทศติดตามของกระทรวงยังเน้น สัมฤทธิ์ผล การเรียนมากกว่า	เพศศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นแม้เพศจะเป็น สิ่งต้องห้ามตามหลักศาสนาโรงเรียน ต้องสร้างความถูกต้องเรื่องเพศ โรงเรียนมีเนื้อหาที่ต้องครอบคลุม
การสนับสนุนที่ได้ดำเนินการใหม่	ทำเป็นนโยบายมีระบบการติดตามกำกับ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน มีการทำโดยให้ฝ่ายวิชาการจัดทำเป็นรายวิชาพื้นฐาน มีเนื้อหา กิจกรรมที่ชัดเจน มีการทำภารกิจองค์กร ภายนอก และพัฒนาเครือข่าย	ให้ครูนำมาบูรณาการในแนะแนวและกลุ่มสาระต่าง ๆ มีการอบรมให้ครูได้ทราบแนวทางการสอบ	สนับสนุนให้ทำเท่าที่จะสามารถทำได้ เพราะครูมีน้อยและเนื้อหา ตลอดจน นโยบายเรื่องต่าง ๆ มากมาย
สิ่งที่อยากทำ	พัฒนาระบบประเมินผลให้ชัดเจน จัดกิจกรรม ให้นักเรียนมากยิ่งขึ้นพัฒนาทักษะครูให้เก่งขึ้น และ โคอชกันเองได้	การจัดค่ายเพศศึกษา ทำกิจกรรมกับชุมชน ให้ผู้บริหารส่วนกลางสั่งมาเพื่อจะได้ ดำเนินการได้ชัดเจนขึ้นในระดับพื้นที่	ให้ส่วนกลางกำหนดมา
ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค	การ โยกย้ายครูและผู้บริหารการทำงานกับ องค์กรภายนอกและผู้ปกครอง การคิดนอก กรอบของครู	การ โยกย้ายครูผู้สอนที่ผ่านการอบรมและ ผู้บริหารที่เข้าใจ การติดตามและประเมิน คุณภาพในพื้นที่การสื่อสารกับชุมชน	การ โยกย้ายบุคลากร ชุมชนและผู้ปกครองยังขาดความเข้าใจ ชุมชนยังมี วิธีการปฏิบัติที่แตกต่างของแนวคิด เพศศึกษา

ผลการวิจัยส่วนที่ 4: แสดงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้านและระบบสนับสนุน

เพื่อตอบคำถามการวิจัยระดับโรงเรียนที่ว่า “โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนในระดับสูงมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาแตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระดับต่ำกว่าหรือไม่” และ “จังหวัดที่มีความสำเร็จสูงกว่ามีรูปแบบการเรียนการสอนวิชาเพศศึกษาแตกต่างจากจังหวัดที่มีความสำเร็จต่ำกว่าหรือไม่อย่างไร”

ตารางที่ 97 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของรูปแบบการจัดหลักสูตรเพศศึกษารอบด้านของโรงเรียน จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน

รูปแบบการจัดหลักสูตรเพศศึกษารอบด้าน ของโรงเรียน	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง				จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา		
	ชภ.	นค.	รวม	อต.	อต.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
รูปแบบที่ 1. ระบุการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านในหลักสูตรสถานศึกษา											
1.1) ระบุการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน PATH ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยมีจำนวนคาบ $\geq$ มากกว่า 16 คาบ/ปี	63.8	68.8	66.3	78.7	44.1	20.2	28.7	42.9	10.3	47.1	28.7
1.2) ระบุการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาด้านของ PATH ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา โดยมีจำนวนคาบ < 16 คาบ/ปี	4.8	8.6	6.7	10.6	11.8	5.4	3.4	7.8	4.4	39.7	22.05
1.3) ระบุการบูรณาการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านของ PATH ไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ	8.6	14.1	11.3	10.6	17.6	20.9	17.2	19.4	29.4	8.8	19.1

รูปแบบการจัดหลักสูตรเพศศึกษารอบด้าน ของโรงเรียน	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการ ช่วยเหลือในการพัฒนา			
	ชภ.	นค.	รวม	อต.	อด.	ลพ.	ฉช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
พลศึกษา วิทยาศาสตร์และสังคมศึกษาฯ โดยมี จำนวนคาบ ≥ 16 คาบ/ปี											
1.4) ระบุการบูรณาการการจัดการเรียนรู้ เพศศึกษารอบด้านของ PATH ไว้ในหลักสูตร สถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและ พลศึกษา วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษาฯ โดยมี จำนวนคาบ < 16 คาบ/ปี	2.9	8.6	5.75	0	7.4	10.9	6.9	8.4	4.4	4.4	4.4
รูปแบบที่ 2 ไม่ระบุการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา รอบด้านในหลักสูตรสถานศึกษา											
2.1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน ตามความพร้อมของครู	1.9	0	1.9	0	1.5	3.9	3.4	2.9	5.9	0	5.9
2.2) จัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน สอดแทรกตามโอกาส	10.3	0	10.3	0	10.3	7.8	12.6	10.23	8.8	0	8.8
2.3) อื่น ๆ ไม่มีแบบแผน	10.3	0	10.3	0	10.3	7.8	12.6	10.23	8.8	0	8.8

เมื่อพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานของครูสอนเพศศึกษารอบด้านในแต่ละจังหวัดเปรียบเทียบกันระหว่างกลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพแตกต่างกัน พบว่า กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพในการพัฒนาการเรียนรู้นักเรียนในระดับสูงมีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรและมีเวลาเรียน

16 คาบต่อปี หรือมากกว่า กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่ำมีการจัดการเรียนการสอนแบบไม่เป็นรูปแบบคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละสูงที่สุดใน 3 กลุ่ม คือร้อยละ 5.9 กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพปานกลางมีการจัดเพศศึกษารูปแบบการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระสูงใกล้เคียงกับกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่ำคิดเป็นร้อยละ 19.4 และ 19.1

ตารางที่ 98 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละของรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน จำแนกตามกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพโรงเรียนต่างกัน

รูปแบบและวิธีการจัดการเรียนรู้	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ควรได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา			
	ชภ.	นค.	รวม	อค.	อค.	ลพ.	นช.	รวม	สต.	สพ.	รวม
I) กรณีจัดการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐาน											
1) บูรณาการกลุ่มสาระสุขศึกษา	71.3	78.5	74.9	45.5	57.1	58.3	58.7	54.9	54.7	70	62.35
2) เป็นวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระสุขศึกษา											
2.1) ทุกระดับชั้น	38.9	13.0	25.95	23.4	16.4	5.2	4.4	12.35	3.2	9.2	6.2
2.2) บางระดับชั้น	5.6	12.2	8.9	2.1	4.5	4.5	7.8	4.7	1.6	0	1.6
3) บูรณาการกับวิทยาศาสตร์และสังคมศึกษา	10.0	16.1	13.05	4.5	22.4	22.5	26.7	38.05	20.8	13.3	17.05
II) กรณีจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน											
1) บูรณาการกับกิจกรรมแนะแนว	38.8	45.2	42.0	68.2	38.8	75.0	69.3	62.8	64.2	93.3	78.75
2) จัดในโฮมรูม	25	59.7	42.35	25.0	36.7	56.7	36.0	38.6	26.4	75	50.7
3) จัดในช่วงพัก	8.8	10.8	13.4	8.3	10.2	9.2	13.3	10.25	3.8	20	11.9
4) จัดในวันสำคัญ	6.3	6.5	6.4	8.3	8.2	13.3	8.0	9.45	7.5	5	6.25

1. จังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีการจัดเพศศึกษาโดยการบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามากที่สุดคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 74.9 ในขณะที่จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลางและจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนามีการจัดโดยบูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาน้อยกว่าคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 54.9 และ 62.35 ตามลำดับ

2. จังหวัดที่มีศักยภาพสูงการจัดการจัดเพศศึกษาโดยบูรณาการในกลุ่มสาระอื่น เช่น วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษาน้อยที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 13.05 เมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพปานกลางและกลุ่มจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา

3. จังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีการจัดเพศศึกษาในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะกิจกรรมแนะแนวน้อยที่สุด คือ ค่าเฉลี่ยร้อยละ 42 ในขณะที่จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลางและจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนามีค่าเฉลี่ยร้อยละของการจัดในกิจกรรมแนะแนวสูงถึงร้อยละ 62.8 และ 78.75 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารูปแบบการจัดกิจกรรมเพศศึกษาพบว่าการจัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษามี 2 รูปแบบ คือ 1) บูรณาการในรายวิชาสุขศึกษา และ 2) จัดเป็นวิชาเพิ่มเติมในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาในทุกระดับชั้น หรือบางระดับชั้น ซึ่งการจัดกิจกรรมเพศศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาทั้งโดยการบูรณาการและจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมมีการดำเนินการมากที่สุดในจังหวัดที่มีศักยภาพสูง โดยเฉพาะในกลุ่มโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ระดับดีมากที่สุด คือ โรงเรียนศักยภาพสูง (20 อันดับแรก)

นอกจากนี้ทุกโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเพศศึกษาในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนพร้อมกันไปด้วย แต่จังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีโรงเรียนที่จัดกิจกรรมเพศศึกษาในวิชาแนะแนวและโฮมรูมน้อยที่สุดคิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 42 และ 42.35 เมื่อเทียบกับกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพปานกลางและจังหวัดที่ควรได้รับการพัฒนา

ดังนั้นจึงน่าจะสรุปได้ว่ารูปแบบการจัดกิจกรรมเพศศึกษาควรจัดให้มีการบูรณาการในรายวิชาพื้นฐานของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

เพื่อสะท้อนภาพความแตกต่างของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาให้ชัดเจนขึ้นจึงนำข้อมูลของโรงเรียนศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) มาเปรียบเทียบกับโรงเรียนศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) ซึ่งสามารถสรุปเป็นตารางนำเสนอได้ดังตารางที่ 99

ตารางที่ 99 จำนวนและร้อยละของรูปแบบการสอนเพศศึกษาที่ใช้ในโรงเรียนศัภยภาพสูง (1-20 อันดับแรก)และของโรงเรียนศัภยภาพต่ำ (1-20 อันดับสุดท้าย)

รูปแบบ	โรงเรียนที่มีศัภยภาพสูง		โรงเรียนที่มีศัภยภาพต่ำ	
	n=18	ร้อยละ	n=16	ร้อยละ
1. มีการจัดสอน 16 คาบ หรือมากกว่า ในกลุ่มสาระสุขศึกษาพลานามัย	12	66.66	6	37.5
2. มีการจัดสอนน้อยกว่า 16 คาบ ในกลุ่มสาระสุขศึกษาพลานามัย	-	-	1	6.25
3. มีการจัดสอนแบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ 16 คาบ	3	16.66	4	25
4. บูรณาการระหว่างกลุ่มสาระน้อยกว่า 16 คาบ	-	-	-	-
5. สอนตามความพร้อมและความสนใจของครู	-	-	-	-

ตารางที่ 99 สะท้อนภาพความแตกต่างของการจัดรูปแบบการเรียนการสอนเพศศึกษาของโรงเรียนศัภยภาพที่แตกต่างอย่างชัดเจนคือ การจัดสอนเป็นจำนวน 16 คาบ หรือมากกว่า คิดเป็นร้อยละที่สูงมากคือ 66.66 ในขณะที่กลุ่มโรงเรียนศัภยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) มีการจัดการสอนแบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระมากกว่าคิดเป็นร้อยละ 25 และมีการจัดสอนน้อยกว่า 16 คาบ ดังนั้นเพื่อความชัดเจนของความแตกต่างของรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่จำเพาะเจาะจงมากขึ้น โดยใช้ข้อมูลของโรงเรียนศัภยภาพสูงและโรงเรียนศัภยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) พบว่า โรงเรียนศัภยภาพสูงส่วนใหญ่ (12 โรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 60) มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรม 3 อย่าง คือ กิจกรรมการสอนในวิชาพื้นฐานกลุ่มสาระสุขศึกษา มากกว่า 16 คาบต่อปี เป็นหลักตามด้วยกิจกรรมการสอนเป็นรายวิชาเพิ่มเติมของกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา และกิจกรรมแนะแนวเป็นองค์ประกอบที่ 3 ดังแสดงในตารางที่ 100 และตารางที่ 101

ตารางที่ 100 จำนวนรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านของโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) (n=19)

รูปแบบที่ (จำนวน โรงเรียน)	วิชาพื้นฐานในวิชา		วิชา	วิชา	วิชา	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					ชั่วโมง ว่าง	
	สุขศึกษา 16 คาบ/ปี		สุขศึกษา เพิ่มเติมทุก ระดับชั้น	สุขศึกษา เพิ่มเติม บาง ระดับชั้น	พื้นฐาน วิทย์/ สังคม	กิจกรรมแนะแนว		กิจกรรมนักเรียน				
	16-40 คาบ ต่อปี	น้อยกว่า 16 คาบ				แนะแนว	โฮมรูม	ลูกเสือ-เนตรนารี	ชมรม	กิจกรรมเพื่อสังคมและ สาธารณะประโยชน์		
1 (2)		✓✓										
2 (7)	✓		✓	✓								
3 (1)	✓			✓		✓						
4 (1:1)	✓	✓				✓	✓					
5 (2)	✓		✓				✓		✓			
6 (3)	✓				✓	✓	✓					
7 (1)	✓		✓		✓	✓	✓		✓			✓
8 (1)						✓						
9 (1)				✓		✓	✓					
10 (1)	✓		✓									
11 (1)	✓				✓		✓					
รวม	14	4	4	3	3	7	6	2	-	-		2
%	73.6	21.05	21.05	15.78	15.78	36.84	31.57	10.52	-	-		10.52

ตารางที่ 101 รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านของโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) (n=13)

รูปแบบที่ (จำนวน โรงเรียน)	วิชาพื้นฐานในวิชา สุขศึกษา 16 คาบ/ปี		วิชา สุขศึกษา เพิ่มเติม ทุกระดับชั้น	วิชา สุขศึกษา เพิ่มเติม บาง ระดับชั้น	วิชา พื้นฐาน วิทย์/ สังคม	กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน					ชั่วโมง ว่าง	
	16-40 คาบ ต่อปี	น้อยกว่า 16 คาบ				กิจกรรมแนะแนว		กิจกรรมนักเรียน				
			แนะแนว	โฮมรูม	ลูกเสือ-เนตรนารี	ชมรม	กิจกรรมเพื่อสังคม และสาธารณะ ประโยชน์					
1 (1)				✓								
2 (1)	✓				✓	✓	✓	✓				
3 (1)		✓	✓			✓	✓					
4 (2)		✓				✓						
5 (1)		✓			✓		✓					
6 (1)	✓			✓	✓	✓	✓	✓				✓
7 (1)		✓	✓									
8 (1)						✓						
9 (1)	✓			✓		✓						
10 (1)	✓				✓	✓						
11 (1)		✓		✓								
12 (1)	✓							✓				
รวม	5	5	2	4	4	7	4	3	-	-		1
%	38.46	38.46	15.38	30.76	30.76	53.08	30.76	23.07	-	-		7.69

เมื่อพิจารณาภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกันของโรงเรียนศกยภาพสูง (20 อันดับแรก) กับโรงเรียนศกยภาพต่ำ พบว่า มีความแตกต่างกันที่ชัดเจนในเรื่องต่อไปนี้

1) โรงเรียนศกยภาพสูง มีจำนวนชั่วโมงและจำนวนโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนเพศศึกษาในกลุ่มสาระสุขศึกษา พลศึกษา เท่าของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ 20 อันดับสุดท้าย

2) โรงเรียนศกยภาพสูง และโรงเรียน ศกยภาพต่ำ มีการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควบคู่ไปด้วยแต่โรงเรียน ศกยภาพต่ำ มีการจัดในกิจกรรมแนะแนว โสมรุม ลูกเสือเนตรนารีคิด เป็นร้อยละ 53.08 ,30.76 และ 23.07 ซึ่งมากกว่าในกลุ่มโรงเรียนศกยภาพสูงที่มีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในรูปแบบแนะแนว โสมรุม และลูกเสือเนตรนารีคิดเป็นร้อยละ 36.8, 31.57 และ 10.52

โรงเรียนศกยภาพสูง และโรงเรียน ศกยภาพต่ำมีการจัดเพศศึกษาในวิชาสุขศึกษาทั้งส่วนที่เป็นวิชาพื้นฐานและวิชาเพิ่มเติมทุกระดับชั้นเหมือนกัน แต่โรงเรียนศกยภาพสูง มีการดำเนินการคิดเป็นร้อยละที่สูงกว่าเป็น 2 เท่า คือร้อยละ 73.6 และ 38.46

เมื่อพิจารณารูปแบบการจัดเพศศึกษาเป็นวิชาเพิ่มเติมพบว่า โรงเรียนต้นแบบจัดไว้ในวิชาเพิ่มเติมของกลุ่มสาระสุขศึกษาในทุกระดับชั้นเป็นจำนวนที่คิดเป็นร้อยละมากกว่า โรงเรียนศกยภาพต่ำคือร้อยละ 21.05 กับ 15.38 แต่โรงเรียนศกยภาพต่ำ จัดไว้ในวิชาเพิ่มเติมบางระดับชั้นสูงกว่าโรงเรียนศกยภาพสูง คิดเป็นร้อยละได้ 30.76 และ 15.78 ตามลำดับ

เมื่อนำผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการจัดรูปแบบ 16 คาบหรือมากกว่ามาเปรียบเทียบกับการจัดหลักสูตรรูปแบบอื่น แล้ววิเคราะห์ความแตกต่างด้วยวิธี t-test พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในด้านทักษะ การรับรู้โอกาสเสี่ยง และความรู้ในประเด็น “คนที่ดูแล้วสุขภาพแข็งแรงคืออาจเป็นผู้มีเชื้อ HIV เอ็ดส์ได้ และการรับรู้โอกาสเสี่ยงจากผู้ติดเชื้อ ซึ่งเป็นประเด็นที่ต้องรายงานต่อ UNAIDS ตามตัวชี้วัด Urges ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 102 ความแตกต่างของคะแนน จำแนกตามประเภทการสอน

ด้าน	ประเภทการสอน	mean	SD	t	p-value
คะแนนรวม	สอนแบบ 16 คาบ	44.9569	3.11822	1.029	.305
	สอนแบบอื่นๆ	44.4323	3.38108		
การรับรู้ตนเอง	สอนแบบ 16 คาบ	9.5848	.52567	1.692	.093
	สอนแบบอื่นๆ	9.4209	.71814		
ทัศนคติ	สอนแบบ 16 คาบ	8.9141	.69684	-.558	.578
	สอนแบบอื่นๆ	8.9763	.72058		
ทักษะ	สอนแบบ 16 คาบ	8.3973	.75834	2.880	.005***
	สอนแบบอื่นๆ	7.9890	1.06313		
การรับรู้ความเสี่ยง	สอนแบบ 16 คาบ	4.3621	1.09851	2.387	.018**
	สอนแบบอื่นๆ	3.9877	.91179		
ความรู้สึกลึก	สอนแบบ 16 คาบ	9.7142	.79200	1.263	.209
	สอนแบบอื่นๆ	9.5448	.92526		
ความรู้	สอนแบบ 16 คาบ	4.3588	.74838	1.772	.078
	สอนแบบอื่นๆ	4.1391	.83541		
ความรู้ข้อ 6: คนที่คูแล้วสุขภาพแข็งแรงดี อาจเป็นผู้มีเชื้อ HIV/AIDS ได้	สอนแบบ 16 คาบ	47.73	28.960	6.539	.000***
	สอนแบบอื่นๆ	22.30	16.825		
รับรู้โอกาสเสี่ยงข้อ 3: ถูกขู่กัด	สอนแบบ 16 คาบ	70.64	38.902	6.913	.000***
	สอนแบบอื่นๆ	34.72	21.972		

*** คะแนนจากรูปแบบการสอนแบบ 16 คาบและการสอนแบบอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

** คะแนนจากรูปแบบการสอนแบบ 16 คาบและการสอนแบบอื่นๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การจัดหลักสูตรเพศศึกษาจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และการเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนมากน้อยแค่ไหนขึ้นอยู่กับรูปแบบและวิธีการจัดการเรียนการสอนดังนั้นตารางที่ 102 ช่วยสะท้อนความแตกต่างของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้านของกลุ่มจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกัน

ตารางที่ 103 ร้อยละและค่าเฉลี่ยร้อยละรวมของโรงเรียนในแต่ละจังหวัดที่จัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านโดยเน้นการดำเนินงานตามองค์ประกอบของการพัฒนาการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน จำแนกตามองค์ประกอบคุณภาพทั้งเก้า

	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง			จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง				จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา			
	n=21 ชก.	n=38 นค.	รวม	n=8 อค.	n=16 อค.	n=31 ลพ.	n=22 นช.	รวม	n=21 สต.	n=10 สพ.	รวม
องค์ประกอบที่ 1 มีแผน	50	36.8	43.4	62.5	81.25	36	9	47.18	33.3	30	31.66
มีการสนับสนุน	45	36.8	40.9	62.5	56.25	17	9	36.18	19.04	30	24.52
องค์ประกอบที่ 2 มีครูอบรม 100%	55	42.1	48.55	75	87.5	17	63	60.62	9.52	60	34.76
องค์ประกอบที่ 3 ผู้บริหารเข้าใจถูกต้อง	70	50	60	50	25	17	9	25.25	14.28	40	27.14
รวม	55	41.42	48.21	62.5	62.5	26	22.5	43.37	19.03	40	29.51
องค์ประกอบที่ 4 มีการจัดอบรมเพศศึกษาเป็นประจำ	35	44.7	39.85	62.5	6.25	7	4.5	20.06	0	40	40
องค์ประกอบที่ 5 มีการจัดระบบโคชเป็นประจำ	35	0	35	50	18.75	13	9	22.68	4.76	40	22.38
องค์ประกอบที่ 6 มีกิจกรรมนอกหลักสูตรเป็นประจำ 45.33	60	39.4	49.7	50	43.75	33	45	42.93	33.3	40	36.65
องค์ประกอบที่ 7 มีนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร	50	60.5	55.25	50	18.75	30	45	35.93	9.52	30	19.76

ระบบการดำเนินงานเพศศึกษารอบด้านตาม 9 องค์ประกอบสามารถดำเนินการได้ในทุกโรงเรียน ทุกจังหวัดที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ องค์ประกอบที่ทำได้ดีมากที่สุด คือ เรื่องระบบการสนับสนุน โดยการเยี่ยม บ้าน ซึ่งเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอยู่แล้ว เมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในแต่ละ องค์ประกอบของจังหวัดที่มีศักยภาพสูงกับกลุ่มจังหวัดที่ต้องสนับสนุนให้มีการพัฒนาต่อ พบว่า กลุ่มแรกมีการจัดทำสูงกว่าในทุกองค์ประกอบ เมื่อใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละของการดำเนินงานได้เป็นตัวเปรียบเทียบ พบว่า จังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีการดำเนินงานสูงกว่ากลุ่มจังหวัดที่ต้องสนับสนุนให้พัฒนา แต่ร้อยละของความสำเร็จในการดำเนินงานก็ยังอยู่ในระดับต่ำคือ ร้อยละ 43.72 จึงจำเป็นต้องการสนับสนุนให้ทุกจังหวัดมีการพัฒนาต่อไปในทุกองค์ประกอบ

เมื่อระบุองค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบแรก แล้วนำร้อยละของการดำเนินงานที่มีอยู่ทั้งหมดมา เปรียบเทียบกันพบว่า กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูง สามารถดำเนินการได้สำเร็จ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 48.2 รองลงมาคือ กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพปานกลางคิดเป็นร้อยละ 43.37 ส่วนจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือ ในการพัฒนามีความสำเร็จได้เพียงร้อยละประมาณ 30

องค์ประกอบที่ 4 และ 5 เป็นองค์ประกอบที่สะท้อนการพัฒนาคุณภาพครู และกระบวนการพัฒนา ครูพบว่า การอบรมทำได้ระหว่างร้อยละ 20 ถึง 40 แต่ระบบพัฒนาครู โดยการทำได้น้อยกว่าการอบรมคิด เป็นร้อยละระหว่าง 22 ถึง 35

องค์ประกอบเรื่องนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรมีความแตกต่างกันมากที่สุดระหว่างกลุ่มจังหวัดที่มี ศักยภาพสูงกับกลุ่มจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนาคือ ระหว่างร้อยละ 55 กับร้อยละ 20

องค์ประกอบที่น่าสนใจคือ เรื่องการอบรมกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูงและจังหวัดที่ต้องได้รับการ ช่วยเหลือในการพัฒนามีดำเนินการด้านการอบรมได้ในโรงเรียนเดียวกันคือ ร้อยละ 39.85 และ 40 ในขณะที่ ที่กลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง มีการอบรมเพียงครั้งหนึ่งคือร้อยละ 20

องค์ประกอบที่ 6 และ 8 เป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนการดูแลนักเรียน พบว่า กลุ่มจังหวัดที่มี ศักยภาพสูง ทำการพัฒนาเด็กด้วยกิจกรรมนอกหลักสูตรได้เกือบร้อยละ 50 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดที่มี ศักยภาพปานกลาง ร้อยละ 42.93 และกลุ่มจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนาทำได้เพียงร้อยละ 36.65 ส่วนการดูแลนักเรียนด้วยกิจกรรมต่าง ๆ พบว่ากลุ่มจังหวัดทั้ง 3 กลุ่ม โรงเรียนทำได้ใกล้เคียงกัน คือ ประมาณร้อยละ 5.3 ถึง 5.7 โดยระบบที่ทำได้น้อยที่สุดในทุกกลุ่ม โรงเรียนคือ ระบบข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ ทำได้ระหว่างร้อยละ 21.79 ถึงร้อยละ 29.3 ค่าว

สำหรับองค์ประกอบที่ 8 เป็นเรื่องของการแก้ปัญหาในมิติของการดำเนินการพัฒนาระบบของ โรงเรียน และในส่วนที่พัฒนาระบบเชื่อมต่อกับผู้ปกครองและชุมชน พบว่า โรงเรียนในจังหวัดที่มีศักยภาพ ปานกลางมีการทำกิจกรรมในกลุ่มนี้มากกว่ากลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูงและจังหวัดที่ต้องได้รับการ ช่วยเหลือในการพัฒนา

ในส่วนการทำงานกับผู้ปกครองและชุมชน พบว่า ทุกกลุ่มโรงเรียนและจังหวัด โดยการปฐมนิเทศ มากถึงร้อยละ 60 แต่การอบรมผู้ปกครองมีน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 8 ถึงร้อยละ 20.37

ในภาพรวมการพัฒนาทุกองค์ประกอบกลุ่มโรงเรียนที่มีศักยภาพปานกลางมีการทำกิจกรรมให้ผู้เรียนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 43.24 รองลงมาคือกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละ 42.68 ส่วนจังหวัดที่ต้องช่วยเหลือในการพัฒนามีการพัฒนาตามองค์ประกอบทั้งหมดโดยน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.81

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่าจังหวัดที่มีศักยภาพสูงจำนวนมากมีการดำเนินการได้องค์ประกอบเพื่อการพัฒนาคุณภาพด้านนโยบายการบริหาร แผน การมีครูที่ผ่านการอบรมและความเข้าใจของผู้บริหารได้สูงกว่าโรงเรียนกลุ่มอื่นแต่ระดับความสูงยังอยู่ในระดับไม่มากพอคือ ระหว่างร้อยละ 40-60 ดังนั้น จึงยังคงต้องมีการกระตุ้นและการสนับสนุนให้พัฒนาต่อไป

ตารางที่ 104 จำนวนและร้อยละของโรงเรียนศักยภาพสูงและโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ จำแนกตามปีที่เข้าร่วมโครงการ

	โรงเรียนที่มีศักยภาพสูง 20 อันดับแรก		โรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ 20 อันดับสุดท้าย	
	n=20	ร้อยละ	n=20	ร้อยละ
2548	3	15	3	15
2549	2	10	2	10
2550	3	15	1	5
2551	1	5	-	-
2552	3	15	5	25
2553	8	40	9	45

เพื่อตอบคำถามว่าจำนวนปีการเข้าอยู่ในโครงการนานคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาลดลงหรือไม่ จากข้อมูลในตารางที่ 104 แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนร้อยละในทางกลับกัน การเข้าโครงการเพียง 1 ปี ทำให้โรงเรียนยังไม่มีคุณภาพก็ไม่เป็นความจริงเพราะข้อมูลในตารางที่ 104 ยังชี้ว่าร้อยละของโรงเรียนที่เข้าโครงการในช่วง 1 ปี เป็นโรงเรียนที่มีศักยภาพสูงสามารถทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ได้สูงคิดเป็นร้อยละ 40 แต่ก็ยังมีโรงเรียนศักยภาพต่ำที่ควรได้รับการพัฒนาเป็นร้อยละ 45 ถือว่าเป็นจำนวนและร้อยละที่ใกล้เคียงกัน

ตารางที่ 105 จำนวนครูที่ผ่านการอบรมหลักสูตรการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง
โรงเรียนศักยภาพสูงและโรงเรียนศักยภาพต่ำ จำแนกรายจังหวัด

	จำนวนครูที่ ผ่านการ อบรมของ จังหวัด	จำนวนครูที่ผ่าน การอบรมของ โรงเรียนที่มี ศักยภาพสูง	ร้อยละ	จำนวนครูที่ผ่าน การอบรมของ โรงเรียนที่มี ศักยภาพต่ำ	ร้อยละ
1) ชก.	256	120	46.8	-	0
2) นค.	459	183	39.97	2	0.43
3) อต.	54	14	25.92	12	22.22
4) อค.	181	15	8.28	13	7.18
5) ลพ.	173	4	2.31	12	6.93
6) นช.	54	17	31.48	19	35.18
7) สด.	123	10	8.13	37	30.08
8) สพ.	116	-	0	12	10.34
รวม	1416	363	25.63	95	6.70

หากพิจารณาปัจจัยครูผู้สอนเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนศักยภาพสูงและโรงเรียนศักยภาพต่ำ
พอจะสรุปได้ว่า จำนวนครูที่ผ่านการอบรมในโรงเรียนศักยภาพสูงมีมากถึงร้อยละ 25.63 ของจำนวนครู
ทั้งหมดของทุกจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในขณะที่จำนวนครูที่ผ่านการอบรมของโรงเรียนศักยภาพคิดเป็น
ร้อยละ 6.70 ของจำนวนครูทั้งหมดของทุกจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อเปรียบเทียบเป็นสัดส่วนระหว่างโรงเรียนศักยภาพสูงและโรงเรียนศักยภาพต่ำ พบว่าจำนวนครู
ที่ผ่านการอบรมในโรงเรียนศักยภาพสูงมีมากเป็น 3.8 เท่าของจำนวนครูที่ผ่านการอบรมของโรงเรียน
ศักยภาพต่ำ

ตารางที่ 106 จำนวนประเภทโรงเรียนที่มีศักยภาพแตกต่างกันจำแนกรายจังหวัด

จังหวัด	จังหวัดที่มีศักยภาพสูง		โรงเรียนที่ควรได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา	
	ร.ร. มัชยม	ร.ร. มัชยม ขยายโอกาส	ร.ร. มัชยม	ร.ร. มัชยม ขยายโอกาส
	1. ชก.	4	2	-
2. นค.	4	2	-	1
3. อต.	1	1	1	1
4. อด.	1	1	2	-
5. ลพ.	-	1	2	-
6. ฉช.	1	-	1	2
7. สด.	1	1	2	6
8. สพ.	-	-	2	-
รวม	12(16.6%) (n=72)	8 (11.42%) (n=70)	10 (13.80%) (n=72)	10 (14.28%) (n=70)

เมื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะ โรงเรียนตามขนาดหรือประมาณพบว่า โรงเรียนมัธยมหรือโรงเรียนขยายโอกาสไม่มีความแตกต่างกันในการประสบความสำเร็จของการเป็นโรงเรียนศักยภาพสูง

การพัฒนาเรื่องการจัดเทศศึกษาในโรงเรียนตามโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจมีการพัฒนาระบบสนับสนุนจากโครงการ และเครือข่ายเพื่อทำหน้าที่ในการกระตุ้นให้ครูผู้ผ่านการอบรมได้มีการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน กระตุ้นให้ผู้บริหารมีความเข้าใจในหลักการ และให้การสนับสนุนมีการจัดประชุมอบรมเพื่ออบรมจำนวนครูผู้สอนเทศศึกษา และพัฒนาให้เกิดความเชี่ยวชาญโดยเป็น Master Trainer (MT) และสร้างเครือข่ายครูผู้สอนเทศศึกษา นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการจัดตั้งและขับเคลื่อนงานนั้น คณะกรรมการเทศศึกษาระดับจังหวัดอื่นประกอบด้วย ผู้แทนของกระทรวงศึกษาธิการ หรือศึกษานิเทศ ผู้แทนจากสาธารณสุขจังหวัด และผู้บริหารโรงเรียน

องค์กรแพช ได้พัฒนาผู้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนในแต่ละภาคหรือกลุ่มจังหวัด โดยเชิญกลุ่มนักวิชาการจากมหาวิทยาลัย องค์กรพัฒนาเอกชน หรือสำนักงานสาธารณสุขในพื้นที่ เช่น สำนักควบคุมโรคติดต่อระดับเขต สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นกับความสนใจและเวลาหรือบทบาทหน้าที่และทักษะความชำนาญที่มีอยู่ องค์กรที่ทำหน้าที่เป็นผู้ให้การสนับสนุนจากภายนอกในแต่ละภาค คือ

- 1) ภาคกลาง ได้แก่ องค์กรพัฒนาเอกชน เช่น แอ็กเซส

- 2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบนและล่าง ได้แก่ สำนักงานควบคุมโรคระดับเขตพื้นที่ และมหาวิทยาลัยราชภัฏในพื้นที่
- 3) ภาคเหนือ และ ภาคเหนือตอนล่าง ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด
- 4) ภาคใต้ ได้แก่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

อนึ่ง กิจกรรมในการให้ความสนับสนุนพอจะสรุปได้เป็น

- 1) รูปแบบที่เป็นการกระตุ้นและขับเคลื่อนตามเป้าหมายในภาพรวมโดยใช้ตัวชี้วัดเป็นเครื่องมือ
- 2) รูปแบบที่เป็นการอบรมพัฒนาทักษะกิจกรรมการสอนเพศศึกษาตามพันธะสัญญาในการทำโครงการ
- 3) รูปแบบการประสานงานและพัฒนาเครือข่ายคณะทำงานเพศศึกษาและครูแกนนำ

เมื่อนำโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) และโรงเรียนศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) มาเปรียบเทียบระบบการสนับสนุนจากเครือข่ายองค์การแพชทำให้สรุปเป็นข้อมูลนำเสนอในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 107 เปรียบเทียบระบบการสนับสนุนจากภายนอกจำแนกตามผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในกลุ่มโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) และโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย)

Node หรือผู้สนับสนุนภายนอกที่เป็น เครือข่ายองค์การแพช	โรงเรียนที่มีศักยภาพสูง (20 อันดับแรก)	โรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย)
Access	1	5
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่	1	2
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี	2	2
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2	8
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์	6	1
สำนักงานควบคุมโรคติดต่อ 5	6	-
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	2	2
รวม	20	20

ระบบการสนับสนุนจากภายนอกเป็นปัจจัยที่ครูและผู้บริหารได้สะท้อนในการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มในทุกโรงเรียน ดังนั้นเมื่อนำข้อมูลโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง (20 อันดับแรก) และโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) มาเปรียบเทียบว่า ระบบการสนับสนุนจากภายนอกเป็นอย่างไร มีความแตกต่างกันหรือไม่ พบว่า

- 1) ระบบการสนับสนุนในจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพสูงจำนวนมากมีการสนับสนุนในเชิงการกระตุ้นให้โรงเรียนมีส่วนร่วมวางแผนทั้งระบบไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารระดับจังหวัด กรรมการการศึกษาของจังหวัด ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน
- 2) ระบบการสนับสนุนในจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำจำนวนมากเป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นกิจกรรมการอบรมให้ครบตามเป้าหมาย มุ่งตรงการพัฒนาไปที่ครูผู้สอนเป็นหลัก ทำให้การขับเคลื่อนทางสังคมที่จะสนับสนุนการทำงานของครูผู้สอนไม่ได้เกิดขึ้นไปด้วย จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เกิดได้ในระดับและจำนวนที่น้อยกว่า
- 3) ระบบการสนับสนุนไม่ว่าจะเป็นการอบรม หรือการขับเคลื่อนที่ทำโดยหน่วยงานเครือข่ายองค์กรแพธอาจไม่เพียงพอ กรณีที่ต้องดำเนินการในจังหวัดที่ปัจจัยทางการเมืองมีอิทธิพลสูง ลักษณะทางสังคมมีประชากรย้ายถิ่นและหลากหลายทางวัฒนธรรม ทำให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนต้องการการสนับสนุนในรูปแบบและความถี่ที่มากกว่าโรงเรียนหรือจังหวัดอื่นๆที่มีความหลากหลายและอิทธิพลทางการเมืองที่น้อยกว่า

สรุปผลการวิจัยประเมินผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยประเมินผลครั้งนี้ ทำการเก็บข้อมูลของโรงเรียนใน 8 จังหวัด ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่ในโครงการก้าวอย่างอย่างเข้าใจขององค์การแพชมาตั้งแต่ปี 2548 จนถึงปัจจุบันเป็นจำนวนทั้งสิ้น 175 แห่ง แต่ข้อมูลที่เก็บได้ครั้งนี้เป็นจำนวน 167 แห่ง ส่วนที่ไม่ตอบ คือ ได้ยุติการสอนไปแล้วคิดเป็นร้อยละ 4.5 สำหรับข้อมูลจากกลุ่มครูมีการส่งคืนข้อมูล จำนวน 764 ชุด จาก 142 โรงเรียนและข้อมูลจากเด็กนักเรียนชั้น ม.1 ถึง ม.6 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 15,828 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล นอกจากการแบ่งกลุ่มโรงเรียน โดยใช้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพศศึกษา 6 ด้าน เป็นเกณฑ์ ซึ่งแบ่งโรงเรียนได้เป็น 3 กลุ่ม คือ (1)กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงกว่า60% (2) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระหว่าง 50-59% และ(3) กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่า 50% แล้ว การประเมินผลครั้งนี้ได้ทำการเรียงคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจากสูงสุดไปต่ำสุด แล้วคัดโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ถึงอันดับที่ 20 แรกให้เป็นโรงเรียนที่มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านสูง ส่วนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้อยู่ที่ 20 อันดับสุดท้าย ถูกจัดให้เป็นโรงเรียนที่มีศักยภาพในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านต่ำ

สำหรับการวิเคราะห์ศักยภาพระดับจังหวัด ดำเนินการโดยนำจำนวนของโรงเรียนเฉพาะที่มีศักยภาพสูงและต่ำเท่านั้นมาเป็นฐานในการคำนวณค่าร้อยละเป็นรายจังหวัดเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดศักยภาพของจังหวัดออกเป็นกลุ่ม ทำให้แบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ (1) จังหวัดที่มีศักยภาพสูง คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่ศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป (2) จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่ศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละระหว่าง 79 -20 (3) จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละต่ำกว่า 20

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกนำเสนอในส่วนต้นของรายงานฉบับนี้ โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ศักยภาพโรงเรียนและจังหวัด

ส่วนที่ 2 ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และการเปลี่ยนพฤติกรรม

ส่วนที่ 3 ข้อมูลครู ผู้บริหาร และการสอนเพศศึกษารอบด้าน

ส่วนที่ 4 รูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษารอบด้านและระบบสนับสนุน

ผลการวิจัยประเมินผลสามารถสรุปเพื่อตอบคำถามการวิจัยประเมินผล ได้ดังนี้

1) เรื่องศักยภาพโรงเรียนและจังหวัด

1.1 ในภาพรวมแต่ละจังหวัดมีโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านได้สำเร็จแตกต่างกันมากน้อยอย่างไร

จากกลุ่มตัวอย่าง 165 โรงเรียนพบว่าโรงเรียนส่วนใหญ่สามารถสร้างผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่ระดับ 50 -59% เป็นจำนวนมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 70 ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เมื่อพิจารณาความสำเร็จรายจังหวัด พบว่ามีเพียง 4 จังหวัดที่มีโรงเรียนที่มีศักยภาพสูงมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ได้เกินร้อยละ 60 และ

เป็นเพียง 3 % ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นอกจากนี้ยังพบว่า ทุกจังหวัดมีโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ระหว่าง 50 -59% กระจายตัวอยู่ในทุกจังหวัด คิดเป็นประมาณร้อยละ 50 -85 ของโรงเรียนในแต่ละจังหวัด ส่วนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่า 50% พบได้ในทุกจังหวัดเช่นกัน แต่ในจำนวนที่ แตกต่างกันระหว่าง ร้อยละ 10 – 50 (ตารางที่ 3)

ศักยภาพระดับจังหวัดแบ่งได้เป็น 3 กลุ่มคือ (1) จังหวัดที่มีศักยภาพสูง คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่ ศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละ 80 ขึ้นไป (2) จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลาง คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่ศักยภาพสูง คิดเป็นร้อยละระหว่าง 79 -20 (3) จังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนา คือจังหวัดที่มีโรงเรียนที่มี ศักยภาพสูงคิดเป็นร้อยละต่ำกว่า 20 ผลการวิจัยประเมินผลสรุปได้ว่า จังหวัดที่มีศักยภาพสูงมี 2 จังหวัด จังหวัดที่มีศักยภาพปานกลางมี 4 จังหวัด และจังหวัดที่ต้องได้รับการช่วยเหลือในการพัฒนามีทั้งหมด 2 จังหวัด

1.2 จังหวัดที่มีความสำเร็จหรือศักยภาพสูงกว่ามีรูปแบบการดำเนินการเรื่องการจัดการ เรียนการสอน การบริหารจัดการและการสนับสนุนตามองค์ประกอบคุณภาพของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา ในโครงการก้าวอย่างเข้าใจแตกต่างจากจังหวัดที่มีความสำเร็จต่ำกว่าอย่างไร

จังหวัดที่มีความสำเร็จสูงกว่าจังหวัดอื่นหรือที่เรียกว่าจังหวัดที่มีศักยภาพสูง ในการวิจัยครั้งนี้เป็น จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคใต้ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์เกินร้อยละ 60 มากถึง 10% และมี โรงเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงอยู่ในกลุ่ม 20 อันดับแรกมากที่สุดคือ 6 โรงเรียนคิดเป็น 100% และ 80% ตามลำดับ รูปแบบการบริหารหลักสูตรเพศศึกษารอบด้านของจังหวัดกลุ่มนี้ เป็นรูปแบบการพัฒนาคุณภาพ อย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่เป็นการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการ ในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษาและจัดการ เรียนการสอนเพศศึกษาได้มากกว่า 16 คาบต่อปีการศึกษา ตลอดจนมีการดำเนินงานใน 3 องค์ประกอบแรก ที่สำคัญ คือ การมีแผน การมีครูผู้ได้รับการอบรม และการมีผู้บริหารที่ผ่านการอบรมและเข้าใจหลักการ เพศศึกษารอบด้านมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกลไกการทำงานของคณะกรรมการเพศศึกษาระดับจังหวัดที่มี แกนนำและเครือข่ายที่เข้มแข็ง การมีผู้สนับสนุน คือ สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต และมหาวิทยาลัยใน พื้นที่ ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาเครือข่ายครู แกนนำอย่างต่อเนื่อง และมีการทำงานเป็นทีมร่วมกันได้ เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนยังมีการทำเรื่องเพศศึกษาเป็นนโยบายประกาศใช้เป็นลายลักษณ์ อักษรมากที่สุดถึงร้อยละ 50

สำหรับจังหวัดที่มีผลสำเร็จระดับต่ำ 2 จังหวัด มีรูปแบบการบริหารแบบการแก้ปัญหา มีการ ดำเนินการในองค์ประกอบที่ 7 และ 8 มากที่สุด ซึ่งเป็นการทำงานเพื่อการแก้ปัญหา และการทำงานกับ ชุมชนหรือคนนอกมากกว่ากับครูในโรงเรียน (ตารางที่ 103)

ข้อที่น่าสังเกตอีกประการหนึ่งคือ การพัฒนาครู เรื่องการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา ผลการวิจัยสะท้อนว่า กลุ่มโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงใน 20 อันดับแรก มีการพัฒนา และอบรม

ครู มากกว่าโรงเรียนในกลุ่ม 20 อันดับสุดท้าย คิดเป็น 3.8 เท่า คือ ระหว่างร้อยละ 25 กับร้อยละ 6.7 (ตารางที่ 105)

1.3 ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนเพศศึกษาในภาพรวมมีการรับรู้เรื่องแนวคิด หลักการ พัฒนาและการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไรระหว่างจังหวัดที่มีความสำเร็จแตกต่างกัน ผลการวิจัยสะท้อนว่าครูและผู้บริหารในกลุ่ม โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงใน 20 อันดับแรก มองว่าการสอนเพศศึกษารอบด้านเป็นการสอนให้เด็กคิดเป็นทำเป็นสอดคล้องกับเป้าหมายหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานปัจจุบัน แต่โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่ามองว่า การสอนเพศศึกษารอบด้านเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับครู และปัญหาพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนเป็นปัญหาครอบครัวและสังคม

2) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของโรงเรียนที่มีศักยภาพต่างกัน

2.1 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาพรวมของนักเรียนในระดับสูงมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 6 ด้านแตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาพรวมของนักเรียนในระดับสูง คือผลลัพธ์การเรียนรู้เกินร้อยละ 60 มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้แตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่าทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 0.05 (ตารางที่ 20, 23-30)

2.2 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับสูงมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา แตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับสูงมีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาแบบบูรณาการในกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.9 โดยมีการบูรณาการการจัดการเรียนรู้รายวิชาสุขศึกษาเท่ากับหรือมากกว่า 16 คาบต่อปี และจัดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมด้วย (ตาราง 98 และ 99) ส่วนโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำกว่า มีการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว เป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 62.5 ถึง 78.7 นอกจากนี้ยังมีการบูรณาการไว้ในระหว่างกลุ่มสาระอื่นๆ เช่น วิทยาศาสตร์ และ สังคมศึกษา (ตารางที่ 99)

2.3 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับสูงทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมทางเพศและ การใช้ถุงยางอนามัยแตกต่างจากโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่ นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ มีรายงานการมีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นประมาณร้อยละ 8 โดยการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียนในโรงเรียนที่มีศักยภาพสูงมีมากกว่าโรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำกว่า แต่เมื่อพิจารณาร้อยละการใช้ถุงยางอนามัยพบว่า โรงเรียนที่มีศักยภาพสูงมีการใช้ถุงยางมากกว่าคิดเป็นร้อยละ 16.4 (ตารางที่ 35)

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงใน 20 อันดับแรกหรือโรงเรียนศักยภาพสูง และโรงเรียน 20 อันดับสุดท้าย หรือโรงเรียนศักยภาพต่ำ พบว่าโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงมีนักเรียนที่รายงานว่ามีเพศสัมพันธ์สูงกว่า โรงเรียนศักยภาพต่ำ (20 อันดับสุดท้าย) คิดเป็นร้อย

ละ 1 แต่การใช้ถุงยางอนามัยครั้งสุดท้ายพบว่านักเรียนในโรงเรียนศึกษภพสูง มีการใช้ถุงยางมากกว่าถึงร้อยละ 27.83 (ตารางที่ 47 และ 48)

2.4 โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนในระดับสูงทำให้นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกในอายุที่มากกว่าโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักเรียนระดับต่ำกว่าหรือไม่

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ทั้ง 6 ด้านมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับอายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ 0.05 (ตารางที่ 71) ซึ่งแปลความได้ว่า โรงเรียนที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นน่าจะคาดได้ว่านักเรียนในโรงเรียนนี้จะมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกที่อายุสูงขึ้นหรือชะลอการมีเพศสัมพันธ์ไปจนอายุสูงขึ้นได้

3) ครูผู้สอน และผู้บริหารมีส่วนผลักดันให้การเรียนการสอนเพศศึกษาประสบความสำเร็จได้อย่างไรและเผชิญปัญหาอะไร และมีการแก้ไขปัญหาอะไรได้บ้าง

ครูผู้สอนและผู้บริหารในกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพต่างกัน มีการเผชิญสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกันที่สำคัญคือ

3.1 เรื่องการย้ายสถานศึกษาของผู้บริหารและครูผู้สอนเพศศึกษา ทำให้ผู้บริหารและครูที่ผ่านการอบรมไม่สามารถดำเนินงานและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง แต่ผู้บริหารในโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง ใช้วิธีการจัดอบรมเพิ่มในโรงเรียน หรือสนับสนุนให้ครูเข้าอบรมเพิ่ม และมีการกำกับติดตาม นิเทศงานการสอนอย่างใกล้ชิด มีการทำงานเป็นทีมในโรงเรียนเป็นการแก้ปัญหา ในขณะที่โรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำไม่มีการดำเนินการใดๆ

3.2 เรื่องการนิเทศของเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ระบบการนิเทศของศึกษานิเทศก์เขตพื้นที่การศึกษา มีผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน ตามที่ปรากฏในกลุ่มโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เพศศึกษาระดับสูงได้รับการสนับสนุนจากศึกษานิเทศก์ที่เข้าใจการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านดี ในขณะที่โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ต่ำ ไม่ได้รับการนิเทศ หรือ บางกรณีศึกษานิเทศก์มีความเห็นด้านการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านต่างจากครูผู้สอนที่ผ่านการอบรม นอกจากนั้นยังพบว่า มีบางกรณีศึกษานิเทศก์ และครูผู้สอนจะให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของคะแนนการสอบ O-NET เป็นหลัก และ คิดว่า การจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านเป็นภาระ และ เสียเวลาที่ควรจะนำไปใช้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักเรียนในการสอบ O-NET ได้อย่างเต็มที่

3.3 การประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เกี่ยวกับนักเรียนมีทั้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และ ตัวบ่งชี้คุณภาพของครู คือ ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพศศึกษารอบด้านสูง ครูสามารถใช้กิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านในลักษณะที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดีซึ่งนำไปสู่การพัฒนาทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนได้อย่างชัดเจน จึงสามารถใช้เป็นหลักฐานสำหรับรับการประเมินภายนอกของ สมศ. ได้อย่างดี ส่วนโรงเรียนที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพศศึกษาต่ำ

ครูไม่สามารถใช้กิจกรรมการสอนเพศศึกษารอบด้านสะท้อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะนักเรียนเป็นศูนย์กลางตามตัวบ่งชี้ของสมศ.ได้

3.4 เรื่องค่านิยมของสังคมโรงเรียนที่มีศักยภาพสูง สามารถเผชิญปัญหาข้อขัดแย้งโดยการใช้กรรมการสถานศึกษา ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้องมานำเสนอ เป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหา ในขณะที่โรงเรียนที่มีศักยภาพต่ำ มีมุมมองว่าเรื่องเพศศึกษาเกิดขึ้นเพราะค่านิยมของครอบครัว หรือสังคม วัฒนธรรมของชุมชนนั้นๆ ดังนั้นโรงเรียนทำได้เพียงจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ไม่สามารถก้าวล่วงไปสู่การแก้ปัญหา ที่มีรากฐานมาจากครอบครัว ชุมชนหรือสังคมได้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยประเมินผลในครั้งนี้ คือ

- 1) ควรมีการพัฒนาต่อยอดทางวิชาการให้จังหวัดที่มีศักยภาพสูงมีการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง
- 2) ควรให้มีนโยบายที่ชัดเจนจากส่วนกลาง ระบุชัดเจนว่าเห็นควรให้มีการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในกลุ่มสาระสุขศึกษา พลศึกษาและมีคาบเรียนเท่ากับหรือมากกว่า 16 คาบต่อปีการศึกษาในแต่ละระดับชั้น เพราะมีหลักฐานของการแสดงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนที่สูงกว่า การจัดแบบบูรณาการรูปแบบอื่นและไม่มีการกำหนดจำนวนคาบที่ต้องจัดสอนให้ชัดเจน
- 3) ควรสนับสนุนให้จังหวัดมีการสนับสนุนโรงเรียนในการสร้างระบบคุณภาพตามองค์ประกอบคุณภาพ 9 ด้าน และมีการทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายผู้บริหารและผู้สอนเพศศึกษาเพื่อให้เป็นระบบพัฒนาภายในของโรงเรียนและจังหวัดควบคู่ไปกับคณะกรรมการเพศศึกษาของจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

Alex R.Mellanby, Fran A.Phelps, Nicola J.Crichton and John H.Tripp. (1996.) “Health Education Research HIV/ AIDS and STIs.” **Theory & Practice.** 11,2: 205-214.

Catherine Swann, Kate Bowe, Geraldine McCormick and Michael. (2003). **Kosmin Teenage pregnancy and parenthood: a review of reviews first edition February 2003** available on the Health Development Agency Web site at www.hda-online.org.uk/evidence

Connecticut State Department of Education Guidelines for the Sexual Health education component of Comprehensive Health Education January 2012 available on the CSDE’s Web site at <http://www.sde.ct.gov/sde/healtheducation>.

Henderson TJ, Warren JT, and Harvey M. (2006). **The Safety of Legal Abortion and the Hazards of Illegal Abortion.** International J. of Cancer. Available from www.naral.org/media/.../abortion-distorting-science-safety-legal-abortion.

Jacqueline R.Voss. (1980). “Sex Education : Evaluation and Recommendations for future study.” **Sexual Behavior.** 9,1: 37-59.

Peter Aggleton. (2002). “HIV/AIDS prevention and sexuality education must change to meet their promise.” **Siecus Report** 1 ,31 (October/November): 5-8 .

SIECUS Report . Gender Roles. (2004). What Are We Really Teaching Young People? The Sexuality Information and Education Council of the United States, Inc. 32,3.

SIECUS Report Hard to Teach. (2005).The Sexuality Information and Education Council of the United States, Inc. (Fall),33,4.

Unesco International Technical Guidance on Sexuality Education: An evidence-informed approach for schools, teachers and health educators Section on HIV and AIDS Division for the Coordination of UN Priorities in Education Education Sector France 2009 available on the Unesco’s Web site at: <http://www.unesco.org/aids>

United Nation's Children's Fund (UNICEF). (2002). *The Joint United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS), and the World Health Organization (WHO). "A 10-Step Strategy To Prevent HIV/AIDS Among Young People."* **SIECUS Report**, 1 , 31 , (october/November): 8-9.

จรวยพร ธรณินทร์. นานี้การสอนเพศศึกษาไปถึงไหน. จากเว็บไซต์ http://www.moe.go.th/charuayporn/works/word_charuaypon_111.doc

จรวยพร ธรณินทร์. เรื่องการสอนเพศศึกษาที่ยังมีข้อโต้แย้งในสังคมไทย จากเว็บไซต์ http://www.moe.go.th/charuaypon/maintext_word.html

โชติกา ผลภายี. (2552). **การวัดและประเมินผลการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผู้จัดการออนไลน์. (2553). เฟิ่งตั้น “ซินกัทร” สั่งงมหาทาสอนเพศศึกษาอย่างถูกต้อง ซี้หลักสูตรไม่ใช่คำตอบสุดท้าย วันที่ 23 พฤศจิกายน 2553.

สยามรัฐ. ปฏิวัติการสอนเพศศึกษา จากเว็บไซต์ http://www.siamrath.co.th/UIFont/News_Detail.aspx?cid=56&mid=26285

องค์กรแพช. (2550). **แนวทางการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านในสถานศึกษา**. สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา: บริษัทเออร์เจนท์ แแทค จำกัด.

Health counterpart Consulting. (2551). **รายงานผลสรุปการประเมินโครงการการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา “ก้าวอย่างเข้าใจ.” : ผลลัพธ์ในกลุ่มผู้เรียน (พ.ศ. 2549 – 2551) : โรงพิมพ์ พีเอส ซัพพลาย.**

Health counterpart Consulting. (2551). **การประเมินผลลัพธ์เชิงคุณภาพในกลุ่มผู้เรียน: ประยุกต์ใช้กระบวนการวาดรูปเล่าเรื่อง : โรงพิมพ์ พีเอส ซัพพลาย.**

ภาคผนวก 1

ความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ 6 ด้าน

กับอายุของการมีเพศสัมพันธ์ จำแนกรายจังหวัด

ตารางที่ 108 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละด้านและอายุการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน: ข้อมูลทั้งประเทศ

ความสัมพันธ์ของอายุกับคะแนนความสามารถด้านต่างๆ	r_{xy}	p-value
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้ตนเอง	.108**	.000
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทัศนคติ	.091**	.004
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทักษะ	.089**	.005
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง	.062*	.049
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้สึกลึก	.092**	.004
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้	.200**	.000

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่า อายุของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นแสดงว่า อายุของนักเรียนที่มากขึ้น จะทำให้ได้คะแนนความสามารถในด้านต่างๆ สูงขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 109 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละด้านและอายุการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน: จังหวัดชก.

ความสัมพันธ์ของอายุกับคะแนนความสามารถด้านต่างๆ	r_{xy}	p-value
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้ตนเอง	.015	.811
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทัศนคติ	.101	.104
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทักษะ	.041	.508
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง	.044	.485
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้สึกลึก	.028	.650
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้	.128*	.039

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับจังหวัดชก. ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่า อายุของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{xy} = .128$) อายุของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนในด้านอื่นๆ

ตารางที่ 110 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละด้านและอายุการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน: จังหวัดนค.

ความสัมพันธ์ของอายุกับคะแนนความสามารถด้านต่างๆ	r_{xy}	p-value
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้ตนเอง	.229*	.018
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทัศนคติ	-.003	.973
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทักษะ	-.105	.281
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง	.099	.317
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้สึก	.126	.197
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้	.177	.069

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับจังหวัดนค. ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่า อายุของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านการรับรู้ตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{xy} = .229$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนในด้านอื่นๆ

ตารางที่ 111 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละด้านและอายุการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน: จังหวัดอต.

ความสัมพันธ์ของอายุกับคะแนนความสามารถด้านต่างๆ	r_{xy}	p-value
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้ตนเอง	.055	.711
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทัศนคติ	.124	.411
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทักษะ	-.094	.528
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.155	.303
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้สึกลึก	.347	.017
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้	.425	.003

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับจังหวัดอต. ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่า อายุของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .425$) มีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านความรู้สึกลึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{xy} = .347$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนในด้านอื่นๆ

ตารางที่ 112 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละด้านและอายุการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน: จังหวัดอด.

ความสัมพันธ์ของอายุกับคะแนนความสามารถด้านต่างๆ	r_{xy}	p-value
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้ตนเอง	.207*	.026
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทัศนคติ	-.002	.979
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทักษะ	.308**	.001
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง	.031	.744
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้สึกลึก	.017	.858
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้	.119	.199

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับจังหวัดอด. ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่า อายุของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .308$) มีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านการรับรู้ตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{xy} = .207$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนในด้านอื่นๆ

ตารางที่ 113 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละด้านและอายุการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน: จังหวัดลพ.

ความสัมพันธ์ของอายุกับคะแนนความสามารถด้านต่างๆ	r_{xy}	p-value
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้ตนเอง	.206**	.007
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทัศนคติ	.082	.285
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทักษะ	.250**	.001
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง	.113	.139
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้สึกลึก	.030	.698
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้	.154*	.043

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับจังหวัดลพ. ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่า อายุของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านการรับรู้ตนเองและด้านทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .206$ และ $.250$ ตามลำดับ) มีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านความรู้สึกลึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{xy} = .154$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนในด้านอื่นๆ

ตารางที่ 114 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละด้านและอายุการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน: จังหวัดฉะ.

ความสัมพันธ์ของอายุกับคะแนนความสามารถด้านต่างๆ	r_{xy}	p-value
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้ตนเอง	-.008	.936
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทัศนคติ	.092	.358
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทักษะ	-.138	.168
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง	.063	.528
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้สึกลึก	.267**	.007
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้	.160	.109

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับจังหวัดฉะ.ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่า อายุของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านความรู้สึกลึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .267$) อายุของนักเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนในด้านอื่นๆ

ตารางที่ 115 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละด้านและอายุการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน: จังหวัดสพ.

ความสัมพันธ์ของอายุกับคะแนนความสามารถด้านต่างๆ	r_{xy}	p-value
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้ตนเอง	.178*	.030
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทัศนคติ	.071	.392
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทักษะ	.097	.239
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง	.146	.076
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้สึกลึก	-.016	.845
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้	.314**	.000

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับจังหวัดสพ. ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่า อายุของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านความรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{xy} = .314$) มีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านการรับรู้ตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{xy} = .178$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนในด้านอื่นๆ

ตารางที่ 116 ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนในแต่ละด้านและอายุการมีเพศสัมพันธ์ของนักเรียน: จังหวัดสต.

ความสัมพันธ์ของอายุกับคะแนนความสามารถด้านต่างๆ	r_{xy}	p-value
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้ตนเอง	-.090	.520
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทัศนคติ	.253	.068
อายุกับคะแนนความสามารถด้านทักษะ	.076	.585
อายุกับคะแนนความสามารถด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยง	-.057	.683
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้สึกลึก	.334*	.016
อายุกับคะแนนความสามารถด้านความรู้	.192	.163

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับจังหวัดสต. ผลจากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แสดงให้เห็นว่า อายุของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนด้านความรู้สึกลึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{xy} = .334$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับคะแนนในด้านอื่นๆ

ภาคผนวก 2

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัย

โครงการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านในสถานศึกษาระดับการศึกษาพื้นฐาน

1. แบบสอบถามชุดที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน
2. แบบสอบถามชุดที่ 2: ข้อมูลกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเพศศึกษา
3. แบบสอบถามชุดที่ 3: ข้อมูลผลลัพธ์การเรียนรู้เพศศึกษาของนักเรียน
4. แบบสังเกตการสอนเพศศึกษา
5. แบบสำรวจหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนในวิชาเพศศึกษา
6. แนวทางสัมภาษณ์ผู้บริหาร
7. แนวทางสนทนากลุ่มครูผู้สอนเด็กนักเรียน

แบบสอบถาม ชุดที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของโรงเรียน
ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

คำชี้แจง

- 1) เอกสารชุดนี้สำหรับผู้ประสานงานในโรงเรียน เพื่อขอข้อมูลและหลักฐานส่งคืนทางอีเมล phctn@mahidol.ac.th หรือโทรสาร 02 644-8999 ก่อนวันนัดเก็บข้อมูล
- 2) วัตถุประสงค์ของแบบสอบถามชุดนี้คือ เพื่อให้ได้ภาพรวมของโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบการบริหาร ระบบคุณภาพ ที่สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา ซึ่งหมายรวมถึงคุณภาพครูผู้สอนด้วย
- 3) คำว่า ครูสอนเพศศึกษารอบด้านหมายถึง ครูสอนเพศศึกษาที่ผ่านการอบรมขององค์กรแพธและทำหน้าที่สอนเพศศึกษาอยู่ในปัจจุบัน
- 4) คำว่า ครูสอนเพศศึกษาหมายถึง ครูสอนเพศศึกษาที่อาจได้รับการอบรมจากหน่วยงานอื่นหรืออาจไม่ได้รับการอบรมใดๆเลยแต่ทำหน้าที่สอนเพศศึกษาอยู่ในปัจจุบัน
- 5) คำว่า ผู้บริหารหมายถึง ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ และ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือหัวหน้าระดับชั้น

ผู้ให้ข้อมูล..... เพศ ชาย หญิง เบอร์โทรศัพท์ ..... อีเมล .....

ตำแหน่ง ผู้ประสานโครงการ ผู้บริหาร ครูผู้สอน อื่น ๆระบุ.....

1. ชื่อสถานศึกษาที่ท่านทำงาน โรงเรียน..... จังหวัด.....สังกัด.....
2. ขนาดโรงเรียน เล็ก กลาง ใหญ่ จำนวนนักเรียนทั้งหมด ..... ชาย..... คน หญิง.....คน
3. ผู้บริหารในโรงเรียนของท่านที่ผ่านการประชุมขององค์กรแพธ จำนวน.....คน

4. จำนวนนักเรียน / ระดับชั้นจำแนกตามระดับชั้น

ตารางที่ 4.1 .ข้อมูลจำนวนนักเรียน

ระดับชั้น	จำนวนห้องทั้งหมด	จำนวนนักเรียนชาย (คน)	จำนวนนักเรียนหญิง(คน)	จำนวนห้องเรียนที่จัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน		
				ปี2551	ปี2552	ปี2553
ม. 1						
ม. 2						
ม. 3						
ม. 4						
ม. 5						
ม. 6						
รวม						

5. จำนวนครูทั้งหมดในโรงเรียน .....คน ชาย..... คน หญิง.....คน

6. จำนวนครูสอนเพศศึกษารอบด้าน ..... คน ชาย..... คน หญิง.....คน

7. ข้อมูลครูผู้สอนวิชาเพศศึกษา

ตารางที่ 7.1 .ข้อมูลการประกอบวิชาชีพครูของครูผู้สอนเพศศึกษา

ชื่อ - นามสกุล	สังกัดกลุ่มสาระ	จำนวนปีที่ประกอบวิชาชีพครู			เครือข่าย / กิจกรรมที่ชำนาญและนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน
		จนถึงปัจจุบัน	ที่โรงเรียนปัจจุบัน	สอนวิชาเพศศึกษา	
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					

ตารางที่ 7.2 ข้อมูลการอบรมเพศศึกษาของอาจารย์ผู้สอนเพศศึกษา

ชื่อ-สกุล	ปีการศึกษาที่เข้ารับการอบรม						
	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553
1.							
2.							
3.							
4.							
5.							

ตารางที่ 7.3 ข้อมูลการสอนเพศศึกษา

ชื่อ-สกุล	หลักสูตรเพศศึกษา		ปีการศึกษาที่สอนเพศศึกษา / เทอม												ระดับชั้นที่ สอนเทอม 1/2553		
	เพศศึกษา รอบด้าน	เพศศึกษา	2547		2548		2549		2550		2551		2552			2553	
			1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2			
1.																	
2.																	
3.																	
4.																	
5.																	

หมายเหตุ : กรณีมีครูสอนเพศศึกษามากกว่า 5 คน กรุณาเขียนในกระดาษอื่นเพิ่มเติม

8. รูปแบบการจัดสอนเพศศึกษาในแต่ละระดับชั้น

ตารางที่ 8.1 รูปแบบการจัดการสอนเพศศึกษาระดับชั้น ม.1- ม.3

รูปแบบการจัดการสอนเพศศึกษา	ม.1							ม.2							ม.3						
	ปีที่ดำเนินการ							ปีที่ดำเนินการ							ปีที่ดำเนินการ						
	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554
จัดทำหลักสูตรเฉพาะเพศศึกษา รอบด้าน																					
จัดในหลักสูตรสุขศึกษา																					
จัดในหลักสูตรแนะแนว																					
จัดให้ทั้งสุขศึกษาและแนะแนว																					
จัดบูรณาการในรายวิชาอื่นๆ																					
จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนชมรม ชุมนุม ตามระบุในหลักสูตร																					
จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น เข้าค่ายอบรมพิเศษ ทักษะชีวิตไม่ มีการประเมินผล และไม่มีกำหนด ในหลักสูตร																					
จัดเป็นกิจกรรมนอกหลักสูตรตาม ความสนใจของนักเรียน ไม่มี กำหนดในหลักสูตรและไม่มีการ ประเมินผล																					
อื่น ๆ โปรดระบุ																					

ตารางที่ 8.2 รูปแบบการจัดการสอนเพศศึกษาระดับชั้น ม.4 – ม.6

รูปแบบการจัดการสอนเพศศึกษา	ม.4							ม.5							ม.6							
	ปีที่ดำเนินการ							ปีที่ดำเนินการ							ปีที่ดำเนินการ							
	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	
จัดทำหลักสูตรเฉพาะ เพศศึกษารอบด้าน																						
จัดในหลักสูตรสุขศึกษา																						
จัดในหลักสูตรแนะแนว																						
จัดให้ทั้งสุขศึกษาและแนะแนว																						
จัดบูรณาการในรายวิชาอื่นๆ																						
จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนชมรม ชุมนุมตามระบุในหลักสูตร																						
จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรเช่น เข้า ค่ายอบรมพิเศษ ไม่มีกำหนดในหลักสูตร และไม่มีผลการประเมินผล																						
จัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรเช่น เข้า ค่ายอบรมพิเศษ ทักษะชีวิตไม่มีการ ประเมินผล และไม่มีกำหนดในหลักสูตร																						
จัดเป็นกิจกรรมนอกหลักสูตรตามความ สนใจของนักเรียน ไม่มีกำหนดใน หลักสูตรและไม่มีผลการประเมินผล																						
อื่น ๆ โปรดระบุ.....																						

9. ในปีปัจจุบัน กรณีที่ท่านใช้การบูรณาการ ท่านได้ทำการบูรณาการในกลุ่มสาระใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ในที่นี้ บูรณาการ หมายถึง การนำสาระเพศศึกษาไปจัดการเรียนร่วมในรายวิชาอื่น โปรดระบุจำนวนคาบที่ใช้ในการบูรณาการในแต่ละวิชา เช่น ตัวอย่าง

กลุ่มสาระวิชาที่จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	2 คาบ	1 คาบ	2 คาบ	3 คาบ	4 คาบ	2 คาบ

ตารางที่ 9.1 การบูรณาการที่ทำอยู่ในแต่ละระดับชั้น

กลุ่มสาระวิชาที่จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย						
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์						
กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี						
กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์						
กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษา-พลศึกษา						
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ						
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม						
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ						
กลุ่มสาระการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียน (เช่น เนหะแนว, เนตรนารี ฯลฯ) โปรดระบุ						
อื่น ๆ โปรดระบุ.....						

10. ในกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร โรงเรียนของท่านมีระบบอะไรบ้าง โปรด ระบุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

10.1 ^{ขั้นเตรียมการ}(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มีการจัดกิจกรรมทำหลักสูตรสถานศึกษาก่อนเปิดภาคการศึกษา
- มีการประชุมครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่จะจัดทำหลักสูตรเพศศึกษารอบด้าน
- มีการประชุมกลุ่มครูผู้สอนวิชาเพศศึกษารอบด้านที่จะจัดทำหลักสูตรเพศศึกษารอบด้าน
- มีการประชุมครูผู้สอนทุกวิชาที่จะจัดทำกิจกรรมบูรณาการในหลักสูตรเพศศึกษารอบด้าน
- มีการประชุมครูผู้สอนทุกวิชาและครูประจำชั้นที่จะจัดทำกิจกรรมบูรณาการในหลักสูตรเพศศึกษารอบด้าน
- มีการนำเสนอในกรรมการสถานศึกษา
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

10.2 ^{ขั้นการกำกับติดตาม} (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มีการเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่อฝ่ายวิชาการ
- มีการอนุมัติแผนโดยผู้อำนวยการ
- มีการตรวจแผนการเรียนรู้ (โดยรองฝ่ายวิชาการ / หัวหน้าฝ่ายสาระการเรียนรู้)
- มีการตรวจบันทึกหลังการสอนโดยผู้บริหารโรงเรียน
- มีการทบทวนหลักสูตรโดยผู้บริหารโรงเรียน
- อื่นๆ ระบุ.....

10.3 ขั้นการพัฒนาคุณภาพ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- มีการนิเทศสังเกตการสอนโดยทีมภายในโรงเรียน เช่น ฝ่ายวิชาการ
- มีการนิเทศสังเกตการสอนโดยทีมนิเทศภายในโรงเรียน
- มีการนิเทศสังเกตการสอนโดยทีมพี่เลี้ยงภายนอกโรงเรียน
- มีการเยี่ยมสำรวจโดยผู้เชี่ยวชาญภายนอกเช่น สคร. สศจ. สมศ.
- มีการประชุมสรุปผล ถอดบทเรียนจากทีมภายใน
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

แบบสอบถามชุดที่ 2 : ข้อมูลกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนเพศศึกษา
ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

คำชี้แจง

- 1) เอกสารชุดนี้สำหรับครูผู้สอนเพศศึกษาในโรงเรียน
- 2) วัตถุประสงค์ของแบบสอบถามชุดนี้คือ เพื่อให้ได้ภาพการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน
- 3) กรุณาตอบแบบสอบถามชุดนี้ให้สมบูรณ์ และส่งกลับทางอีเมลที่ phctn@mahidol.ac.th

ชื่อผู้ให้ข้อมูล..... เบอร์โทรศัพท์ ..... อีเมล .....

 ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ ชาย หญิง อายุ โปรดระบุ .....ปี
2. จำนวนที่สอนวิชาเพศศึกษา .....ปี
3. การได้รับการอบรมด้านเพศศึกษา
  - ครั้งที่ 1 เมื่อ..... เรื่อง ..... จัดโดย .....
  - ครั้งที่ 2 เมื่อ..... เรื่อง ..... จัดโดย .....
  - ครั้งที่ 3 เมื่อ..... เรื่อง ..... จัดโดย .....
  - ไม่เคย

 ข้อมูลด้านการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา

4. โรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านให้กับนักเรียนทุกคนและทุกระดับชั้นได้เรียนต่อเนื่อง
  - มี ไม่มี ไม่แน่ใจ
  - ถ้ามี มีการเรียนซ้ำ ในมิติของ หัวข้อ เนื้อหา

5.. โรงเรียนของท่านมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาแบบใด

- จัดการเรียนรู้เพศศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีคาบเรียนวิชาเพศศึกษาอย่างชัดเจน และมีคาบสอนปีการศึกษาละ 16 คาบ/ปี
- จัดการเรียนรู้เพศศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีคาบเรียนวิชาเพศศึกษาอย่างชัดเจน แต่มีคาบสอนน้อยกว่า 16 คาบ/ปี ระบุ.....คาบ/ปี
- จัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยบูรณาการในกลุ่มสาระต่างๆ เมื่อนับรวมกลุ่มทุกสาระที่บูรณาการเพศศึกษามีคาบสอนมากกว่าหรือเท่ากับ 16 คาบ/ปี
- จัดการเรียนรู้เพศศึกษาโดยบูรณาการในกลุ่มสาระต่างๆ เมื่อนับรวมกลุ่มทุกสาระที่บูรณาการเพศศึกษามีคาบสอนน้อยกว่า 16 คาบ/ปี ระบุ.....คาบ/ปี
- จัดการเรียนรู้เพศศึกษาตามความพร้อม/ความสนใจของครูผู้สอนแต่ละคน (ไม่ได้มีการชิงแผน)
- จัดการเรียนรู้เพศศึกษาแบบสอดแทรกหรือใช้แผนกิจกรรมไม่เต็มแผน ครูนำเนื้อหาในหลักสูตรเพศศึกษาไปสอดแทรกให้ความรู้แก่นักเรียน
- อื่นๆ โปรดระบุ .....

6. ในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา ท่านมีทีมครูผู้สอนหรือไม่

- มี จำนวน ..... คน ไม่มี

7. ท่านได้นำแนวคิดเรื่องการจัดเพศศึกษารอบด้านไปจัดการเรียนรู้ ครอบคลุมเนื้อหาเรื่องใดบ้างในระดับชั้นใด ตารางที่ 7.1 สาระของวิชาเพศศึกษารอบด้านในแต่ละระดับชั้น

สาระการเรียนรู้	ม.1	ม.2	ม.3	ม.4	ม.5	ม.6	หมายเหตุ
1. พัฒนาการมนุษย์/พัฒนาการทางเพศ							
2. สัมพันธภาพ							
3. ทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต/ ทักษะส่วนบุคคล							
4. พฤติกรรมทางเพศ							
5. สุขภาพทางเพศ							
6. สังคม และวัฒนธรรม							

7. กรุณายกตัวอย่างขั้นตอนและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านเรื่องที่ท่านคิดว่าช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

.....
.....
.....

8. ถ้ากำหนดหัวข้อการจัดการเรียนรู้เรื่องการใช้ถุงยางอนามัย สำหรับนักเรียนชั้น ม2 ท่านจะมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้อย่างไร

.....
.....
.....

9. หัวข้อเพศศึกษารอบด้านที่ท่านพบว่านักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ เรื่อง .....

10. หัวข้อเพศศึกษารอบด้านที่ท่านพบว่ายากต่อการจัดการเรียนรู้ คือ เรื่อง .....

11. จากประสบการณ์การสอนของท่าน ท่านมีข้อเสนอแนะอะไรแก่ครูที่จะสอนเพศศึกษาครั้งแรก

- 1) .....
- 2) .....

12. ก่อนจะมีการเปิดสอนเพศศึกษารอบด้านของแต่ละปีการศึกษา ท่านได้มีการวางแผนจัดการเรียนรู้ร่วมกับทีมครูที่ผ่านการอบรมในโรงเรียนหรือไม่ เช่น มีการวางแผนจำนวนคาบที่จะสอน หรือกำหนดแผนการเรียนรู้ที่จะสอนเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการใช้แผนการเรียนรู้ซ้ำซ้อน

- มีการวางแผนร่วมกันเป็นทีม
  - ไม่มีการวางแผนร่วมกันเป็นทีม
  - อื่นๆ โปรดระบุ .....
- ประกอบด้วย
- ครูในระดับชั้น
  - ครูในสาระการเรียนรู้
  - ครูที่ผ่านการอบรมมาด้วยกัน

13. ท่านและอาจารย์ในทีมของท่านมีวิธีการวางแผนจัดการเรียนรู้ อย่างไร

โรงเรียน.....

วันที่กรอกข้อมูล.....

ต่างคนต่างทำ

ทำเป็นกลุ่ม

อื่นๆ โปรด ระบุ.....

14 . รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาของท่านเป็นอย่างไร
กรณีจัดการเรียนรู้ในรายวิชาพื้นฐาน

บูรณาการกับวิชาสุขศึกษา ระบุ.....(คาบ/ปี)

บูรณาการกับวิชาแนะแนว ระบุ.....(คาบ/ปี)

บูรณาการกับวิชาวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์ ระบุ.....(คาบ/ปี)

กรณีจัดการเรียนรู้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จัดในโฮมรูม ระบุ.....(คาบ/ปี)

จัดในช่วงว่าง ระบุ.....(คาบ/ปี)

จัดในวิชาลูกเสือ ระบุ.....(คาบ/ปี)

เปิดเป็นวิชาเพิ่มเติมทุกระดับชั้น ระบุชั้น ..... และ เวลาสอน.....(คาบ/ปี)

เปิดเป็นวิชาเพิ่มเติมบางระดับชั้น ระบุชั้น .....และ เวลาสอน.....(คาบ/ปี)

อื่นๆ โปรด ระบุ.....

15. ท่านและอาจารย์ในทีมของท่านมีวิธีการเลือกแผนการเรียนรู้จากคู่มือการจัดการเรียนรู้ขององค์การแพธมาใช้อย่างไร

ใช้ทั้งหมด

ใช้บางส่วน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

เลือกใช้แผนของแพธ

เลือกใช้เนื้อหา

เลือกใช้กิจกรรม

ทำเพิ่มจากแผนของแพธ

เลือกจากหลากหลายรูปแบบที่เคยไปประชุมมา เช่น องค์การแพธ และ โลกหมุนด้วยมือเรา

ไม่เลือกใช้เลย (หากเลือกข้อนี้กรุณาตอบใน ข้อ 15)

โรงเรียน.....

วันที่กรอกข้อมูล.....

16. ปัจจัยใดมีอิทธิพลมากที่สุด ที่ทำให้ท่านไม่เลือกแผนการเรียนรู้จากโครงการก้าวอย่างองเข้าใจมาใช้ในการเรียนการสอน (ตอบเพียง 1 ข้อเท่านั้น)

- แผนการเรียนรู้นั้นไม่สามารถสอนได้ภายในระยะเวลา 1 คาบ
- ต้องใช้ระยะเวลาเตรียมการจัดการเรียนรู้นาน
- ขาดอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้
- ผู้สอนต้องเตรียมข้อมูลมาก
- เนื้อหาล่อแหลม
- ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระ
- ไม่มีวิธีการประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนดโดย สพฐ. หรือหน่วยงานต้นสังกัดของท่าน
- อื่นๆ โปรด ระบุ.....

17. ท่านและอาจารย์ในทีมของท่านมีการเข้าถึงข้อมูลอะไรบ้าง หรือเตรียมข้อมูลการสอนนอกเหนือจากคู่มือของแพธอะไรบ้างเพื่อนำมาใช้สอน

- วารสาร S-exchange
- เว็บไซต์ทีนแพธ (www.teenpath.net)
- ใช้ข่าวที่เกิดในสังคม
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

18. ท่านและอาจารย์ในทีมของท่านได้พบกับพี่เลี้ยง เช่น รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือ อาจารย์ที่ได้รับมอบหมาย ในโรงเรียน หรือนอกโรงเรียนอย่างไรบ้าง บ่อยครั้งแค่ไหน

- พี่เลี้ยงในโรงเรียน/ ผู้นิเทศภายใน
  - ไม่มี
  - 1 ครั้ง / เดือน
  - 1 ครั้ง / ภาค
  - 1 ครั้ง / ปี
  - อื่นๆ โปรดระบุ.....
- พี่เลี้ยงนอกโรงเรียน
  - ไม่มี
  - 1 ครั้ง / เดือน
  - 1 ครั้ง / ภาค
  - 1 ครั้ง / ปี
  - อื่นๆ โปรดระบุ.....

19. ท่านได้สอนเรื่องวิธีการใช้ถุงยางอนามัยแก่นักเรียนในวิชาเพศศึกษา หรือไม่

- สอน และสาธิตวิธีการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง
- สอน แต่ไม่ได้สาธิตวิธีการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง

โรงเรียน.....

วันที่กรอกข้อมูล.....

ไม่ได้สอน เนื่องจาก.....

อื่นๆ (โปรดระบุ).....

20. ปัจจุบัน ท่านคิดว่าท่านสามารถสนับสนุนอาจารย์ในโรงเรียนในเรื่องการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาอบด้านได้ในลักษณะใด

ให้คำแนะนำ

สาคิตการสอน

ให้กำลังใจ

อื่นๆระบุ.....

ไม่สามารถสนับสนุน เพราะ(โปรดระบุ) .....

21. ปัจจุบัน ท่านคิดว่าอาจารย์ในโรงเรียนของท่านมีพฤติกรรมเป็นอย่างไรในเรื่องต่อไปนี้

	มาก	ปานกลาง	น้อย
ความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา	☐	☐	☐
สนับสนุนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา	☐	☐	☐
คัดค้านการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา	☐	☐	☐

22. บุคคล ต่อไปนี้ มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาของท่านหรือไม่ ในระดับใด

	มาก	ปานกลาง	น้อย
☐ ครูที่ผ่านการอบรมทุกคน	☐	☐	☐
☐ ครูที่ไม่ได้อบรมและได้จัดการเรียนการสอนเพศศึกษา	☐	☐	☐
☐ ผู้บริหารที่ได้เข้าร่วมประชุมในโครงการ	☐	☐	☐
☐ ผู้ปกครองนักเรียน	☐	☐	☐
☐ กรรมการสถานศึกษา	☐	☐	☐

โรงเรียน.....

วันที่กรอกข้อมูล.....

24. หลังการอบรมเรื่องการจัดการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาของแพทแล้ว ท่านมีวิธีการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้วิชาเพศศึกษารอบด้านอย่างไร

- จัดการเรียนรู้โดยยึดแผนและคู่มือครูที่ได้จากการอบรมตามความเข้าใจของท่าน
- จากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างครูผู้สอนด้วยกัน
- จากคำแนะนำของผู้ให้เทศภายใน
- จากคำแนะนำของพี่เลี้ยงจากองค์กรแพธ
- เรียนรู้จากการอบรมเพิ่มเติมของโครงการก้าวอย่าง
- เรียนรู้จากการเป็นวิทยากร master trainer
- เรียนรู้จากเครือข่ายครูเพศศึกษาในพื้นที่
- อื่นๆ โปรด ระบุ.....

25. ท่านต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติมด้านใดบ้าง ที่ทำให้ตัวท่านมีความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา “ก้าวอย่างอย่างเข้าใจ” มากขึ้น

- ท่านยังต้องการเพิ่มทักษะในด้านต่างๆ
  - การสรุปประเด็น
  - เทคนิคสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้สนุก
  - เทคนิคกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในห้องเรียน
  - การตั้งคำถามเพื่อสร้างการคิดวิเคราะห์
  - เทคนิคอื่นๆ ระบุ.....
- ท่านต้องการเข้าใจความนึกคิดของเด็กวัยรุ่นสมัยนี้เพิ่มขึ้น

โรงเรียน.....

วันที่กรอกข้อมูล.....

- ท่านต้องการข้อมูลเรื่องใดเกี่ยวกับ เพศศึกษาเพิ่มเติมเพื่อกำหนดการเปลี่ยนแปลงหรือสภาพที่เป็นปัจจุบัน
  - วิธีการใช้ถุงยางอนามัย
  - วิธีคุมกำเนิดต่าง ๆ
  - คนรักเพศเดียวกัน
  - มิติหญิงชาย
  - ท่านต้องการข้อมูลความรู้เรื่องเอดส์เพิ่มมากขึ้น
  - ท่านต้องการให้มีกระบวนการอบรมเพิ่มเติมกับครูที่ผ่านการอบรม
  - อื่น ๆ (โปรดระบุ) .....
- ท่านต้องการระบบสนับสนุนเพื่อเพิ่มคุณภาพระบบการดูแลนักเรียนของโรงเรียนท่านในเรื่อง
  - ระบบการส่งต่อระหว่าง โรงเรียน กับ โรงพยาบาล
  - ระบบการส่งต่อระหว่าง โรงเรียน กับ ชุมชน
  - ระบบการส่งต่อระหว่าง โรงเรียน กับ ครอบครัว
  - อื่น ๆ ระบุ.....
- การจัดกิจกรรมกับพ่อแม่/ผู้ปกครอง/กรรมการสถานศึกษา/ ชุมชน
- ท่านไม่ต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติม เพราะ.....

26. ท่านคิดว่า **ปัจจัยแวดล้อมที่ช่วย**ในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาในโรงเรียนของท่านในทุกวันนี้เป็นอย่างไร

	มาก	ปานกลาง	น้อย
☐ การมีส่วนร่วม/การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน	☐	☐	☐
☐ การมีส่วนร่วม/การสนับสนุนของสพท. เขต	☐	☐	☐
☐ การรับรู้และเข้าใจของครูในโรงเรียนที่ไม่ได้ผ่านการอบรม/ ไม่ได้จัดการเรียนการสอนเพศศึกษา	☐	☐	☐
☐ การทำงานเป็นทีม เช่น ปรึกษาหารือ, ช่วยเหลือ ฯลฯ ของทีมครูที่ผ่านการอบรมในโรงเรียน	☐	☐	☐

โรงเรียน.....

วันที่กรอกข้อมูล.....

☐ มีวิชาเพศศึกษาเป็นหนึ่งในรายวิชาโดยไม่ต้องบูรณาการ			
ในกลุ่มสาระวิชาอื่น	☐	☐	☐
☐ มีการนำผลงานการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษา			
ไปใช้ประเมินผลงานของครู	☐	☐	☐
☐ การสนับสนุนทางวิชาการจากหน่วยงานภายนอก			
คือ	☐	☐	☐
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ	☐	☐	☐
☐ ไม่มีความคิดเห็น / ไม่ต้องการแสดงความคิดเห็น			

27. ปัจจัยใดที่ทำให้โรงเรียนของท่านสามารถจัดการเรียนรู้เพศศึกษาได้อย่างยั่งยืน

☐ นโยบายจากส่วนกลาง	☐ งบประมาณในการทำงาน
☐ นโยบายของโรงเรียน	☐ การมีส่วนร่วมของสพท.
☐ ผู้บริหาร	☐ ความช่วยเหลือด้านวิชาการ (การอบรม, การติดตาม, ประเมินผล)
☐ ผู้สอน	☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
☐ ผู้ปกครอง / ชุมชน	

28. โรงเรียนของท่านมีปัจจัยเหล่านี้มากน้อยเพียงใด

	มาก	ปานกลาง	น้อย
☐ นโยบายจากส่วนกลาง	☐	☐	☐
☐ นโยบายของโรงเรียน	☐	☐	☐
☐ ผู้บริหาร	☐	☐	☐
☐ ครูผู้สอน	☐	☐	☐
☐ ผู้ปกครอง / ชุมชน	☐	☐	☐
☐ งบประมาณในการทำงาน	☐	☐	☐
☐ การมีส่วนร่วมของสพท.	☐	☐	☐

โรงเรียน.....

วันที่กรอกข้อมูล.....

- ความช่วยเหลือด้านวิชาการ (การอบรม, การติดตาม, ประเมินผล)
- อื่นๆ โปรดระบุ.....

29. ท่านและอาจารย์ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เพศศึกษาได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารในเรื่องใด พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ถ้ามี

- มี ระบุ ไม่มี
- การผลักดันนโยบาย
  - สนับสนุนงบประมาณ
  - สนับสนุนการวิจัย
  - การให้ขวัญกำลังใจ
  - อื่น ๆ ระบุ .....

30. ท่านและอาจารย์ในโรงเรียนที่จัดการเรียนรู้เพศศึกษาได้รับการสนับสนุนการสอนเพศศึกษาในกิจกรรมต่อไปนี้ในระดับใด

	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มี
1) การประชุมครู ทั้งโรงเรียน	☐	☐	☐	☐
2) การประชุมผู้ปกครอง	☐	☐	☐	☐
3) การบริหาร/วางแผนหลักสูตร	☐	☐	☐	☐
4) การติดตามประเมินผล	☐	☐	☐	☐
5) การจัดพี่เลี้ยงให้ความช่วยเหลือด้านวิชาการ	☐	☐	☐	☐
6) การจัดสรรงบประมาณ	☐	☐	☐	☐
7) การพัฒนาครู	☐	☐	☐	☐
8) การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอน	☐	☐	☐	☐
9) การประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	☐	☐	☐	☐
10) การนิเทศภายใน	☐	☐	☐	☐
11) อื่น ๆ โปรด ระบุ.....	☐	☐	☐	☐

โรงเรียน.....

วันที่กรอกข้อมูล.....

31. ท่านคิดว่าหลักฐานแสดงความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านที่ควรมีในโรงเรียนของท่านคืออะไร และโรงเรียนของท่าน มีหลักฐานอะไรบ้าง

ตารางที่ 31.1   หลักฐานความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านในโรงเรียนของท่าน

ประเด็น	ควรมี	มีอยู่แล้วในโรงเรียนของท่าน
1. แผนการจัดหลักสูตร หรือ รายงานการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา		
2. แผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้น หรือ ห้องเรียน		
3. บันทึกหลังสอน		
4. แฟ้มกิจกรรมสะสมของนักเรียน		
5. ข้อสอบและคะแนนจากการสอบ		
6. จำนวนและลักษณะปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเพศศึกษาซึ่งเปรียบเทียบกับช่วงเวลาที่ผ่านมาเทียบกับปัจจุบัน		
7. รางวัลที่นักเรียนได้รับ		
8. แบบประเมินการจัดการเรียนรู้โดยนักเรียน		
9. ผลการตรวจเยี่ยมหรือตรวจคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยผู้บริหารโรงเรียน		
10. ผลการตรวจเยี่ยมหรือตรวจคุณภาพการจัดการเรียนรู้โดยผู้ประเมินภายนอก		
11. รายชื่อเครือข่ายในชุมชนที่สนับสนุนกิจกรรมการสร้างสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ปลอดภัยให้กับนักเรียน		
12. รายชื่อศิษย์เก่า และ/ หรือผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชนที่สนับสนุนกิจกรรมการจัดการเรียนรู้และสร้างสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ปลอดภัยให้กับนักเรียน		
13. รายชื่อแกนนำนักเรียนที่สร้างขึ้นในการจัดหลักสูตรเพศศึกษารอบด้าน		
14. อื่น โปรดระบุ.....		
15. อื่น โปรดระบุ.....		

โรงเรียน.....

วันที่กรอกข้อมูล.....

32. ท่านประเมินว่าภาพรวมโรงเรียนของท่านในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาอยู่ในระดับใด

ตารางที่ 32.1 ความคิดเห็นของท่านต่อภาพรวมด้านต่างๆของการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาของโรงเรียนท่าน

ประเด็น	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย
1. การจัดการเรียนรู้เพศศึกษา				
2. อาจารย์ที่สอนเพศศึกษาในโรงเรียนของท่านมีการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา				
3. ผู้บริหารในโรงเรียนให้การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา				
4. ผู้ปกครองเด็กในโรงเรียนของท่านสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา				
5. คณะกรรมการโรงเรียนสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา				

๗ ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่าน ๗

**แบบสอบถามชุดที่ 3: ข้อมูลผลลัพธ์การเรียนรู้เพศศึกษาของนักเรียน
สำหรับนักเรียนโรงเรียน..... ID .....**

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อสถานศึกษาของนักเรียน.....จังหวัด.....
2. นักเรียนกำลังเรียนในระดับชั้น   ม. 1   ม. 2   ม. 3   ม. 4   ม. 5   ม. 6
3. เพศโดยกำเนิดของนักเรียน   ชาย   หญิง
4. เพศที่นักเรียนคิดว่าเป็น   ชาย   หญิง   อื่น ๆ ระบุ .....
5. อายุของนักเรียน .....ปี (ให้นับจำนวนปีเต็มเมื่อครบรอบวันเกิดครั้งสุดท้าย)
6. ศาสนา   พุทธ   คริสต์   อิสลาม   อื่น ๆ .....
7. ปัจจุบันนักเรียนพักอาศัยอยู่กับใคร
     พ่อแม่/   พักอยู่เองโดยลำพังไม่มีผู้ใหญ่ดูแล
      อยู่หอพักของสถานศึกษา   ผู้ปกครอง โปรด ระบุ.....
      อยู่หอพักเอกชน   ญาติ โปรด ระบุ.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับตัวนักเรียนมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

2.1 ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อแล้วประเมินตัวเองดูว่าปัจจุบันนักเรียนเป็นอย่างไร

ข้อความ	ไม่เลย	นาน ๆ ครั้ง	บางครั้ง	บ่อย ๆ	ตลอดเวลา
1. ฉันมักเชื่อตามข่าวหรือข้อมูลที่ได้รับจากอินเทอร์เน็ตและหนังสือพิมพ์					
2. ฉันรู้สึกมั่นใจใจที่จะแสดงความเป็นชาย ความเป็นหญิง ตัดเกย์ ทอม ดี ฯลฯ ของฉัน					
3. ฉันต้องพยายามทำทุกอย่างให้เพื่อนยอมรับ แม้ว่าจะไม่เห็นด้วยก็ตาม					
4. ฉันสามารถจัดการกับความโกรธได้ โดยไม่ต้องใช้ความรุนแรงกับเพื่อนหรือคนที่ฉันรัก					

2.2 นักเรียนคิดอย่างไรต่อข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้

ข้อความ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. การมีความรู้สึกทางเพศในวัยของฉัน ไม่เป็นเรื่องน่าอาย				
2. ผู้หญิงที่พกพาถุงยางอนามัยติดตัวเป็นผู้หญิงที่ไม่ดี				
3. คนรักเพศเดียวกัน เช่น ตู๊ด เกย์ ทอม ดี ฯลฯ เป็นคนจิตผิดปกติ				
4. การพูดเรื่องเพศจะทำให้คนรอบข้างมองว่า ฉันเป็นคนสำส่อน (คนที่มั่วเรื่องเพศ)				
5. ฉันเชื่อว่า หากต้องการมีความปลอดภัยทางเพศ คู่รักหรือแฟนต้องสามารถพูดคุยและเปิดใจต่อกันในเรื่องเพศ				

2.3 นักเรียนคิดอย่างไรต่อเหตุการณ์สมมติเหล่านี้

ข้อความ	ไม่ทำ แน่นอน	คิดว่าไม่ ทำนะ	คงทำได้	ทำได้ แน่นอน
1. ฉันทกล้าพูดกับเพื่อนว่า “ไม่” เมื่อฉันไม่เห็นด้วย				
2. ถ้าฉันจะมีเพศสัมพันธ์ ฉันทกล้าที่จะบอกแฟนให้ใช้ถุงยางอนามัย				
3. ฉันทกล้าปฏิเสธทุกครั้ง ถ้าถูกรบเร้าให้มีเพศสัมพันธ์ในเวลาที่ไม่พร้อม				
4. ฉันทกล้าพกถุงยางอนามัยติดตัวเพื่อเตรียมความพร้อม				

2.4 ให้นักเรียนลองพิจารณาการทำกิจกรรมต่อไปนี้ว่ามีโอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีหรือไม่ และเรียนรู้เรื่องเหล่านี้จากที่ใด โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเห็นของนักเรียนมากที่สุด

กิจกรรม	โอกาสเสี่ยง			นักเรียนเรียนรู้เรื่องนี้จากที่ใด (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
	เสี่ยง สูง	เสี่ยง บ้าง	ไม่เสี่ยง เลย	
1. การนั่งร่วมวงกินอาหารกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี				☐ ในชั้นเรียน ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ .....
2. การใช้กรรไกรตัดเล็บร่วมกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี				☐ ในชั้นเรียน ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ .....
3. ถูกยุงกัด				☐ ในชั้นเรียน ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ .....
4. การใช้เข็มฉีดยาร่วมกันกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี				☐ ในชั้นเรียน ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ .....
5. การจูบปาก				☐ ในชั้นเรียน ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ .....

2.5 เราจะอยู่ด้วยกันอย่างไรดี ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ ที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ
1. ฉันยินดีที่จะเรียนร่วมชั้นเดียวกับเพื่อนที่เป็นผู้ติดเชื้อเอชไอวี			
2. ฉันเต็มใจที่จะเล่นบาสเก็ตบอลกับเพื่อนที่ติดเชื้อเอชไอวี			
3. ฉันเต็มใจที่จะดูแลและสัมผัสร่างกายของญาติที่ติดเชื้อเอชไอวี			
4. ฉันเต็มใจที่จะซื้ออาหารจากแม่ค้าที่ติดเชื้อเอชไอวี			
5. ฉันอยู่กับผู้ติดเชื้อเอชไอวีได้โดยไม่ตั้งเงื่อนไขของการอยู่ร่วมกัน เช่น แยกภาชนะ จาน, ชาม, แก้วน้ำ, ผ้าห่ม ฯลฯ			

ตอนที่ 3 ให้นักเรียนอ่านข้อความแต่ละข้อและตอบว่า ข้อความนี้ ถูก หรือ ผิด หรือไม่รู้/ไม่แน่ใจ และให้ตอบด้วยว่านักเรียนได้เรียนรู้เรื่องนั้น ๆ จากที่ใด

ข้อความ	ถูก	ผิด	ไม่รู้/ ไม่แน่ใจ	นักเรียนเรียนรู้เรื่องนี้จากที่ใด (สามารถตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ทุก 1 เดือนจะมีไข่ 1 ใบเคลื่อนตัวออกจากรังไข่ของผู้หญิงไปตามท่อรังไข่ หากไม่มีเชื้ออสุจิมาผสม จะทำให้ผนังมดลูกหลุดออกมา กลายเป็นประจำเดือน				☐ ครู ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ ระบุ.....
2. เมื่อเรามีประจำเดือน/ผื่นเปื่อยกแสดงว่า เราสามารถท้องหรือทำให้ผู้หญิงตั้งท้องได้				☐ ครู ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ ระบุ.....
3. ยาคุมกำเนิดฉุกเฉินสามารถใช้บ่อยได้เท่าที่ต้องการโดยไม่เกิดผลเสียต่อสุขภาพ				☐ ครู ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ ระบุ.....
4. การสำเร็จความใคร่ (การช่วยตัวเอง) ให้คนที่เรารักเป็นวิธีหนึ่งที่ปลอดภัยจากการตั้งครรภ์				☐ ครู ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ ระบุ.....
5. การใส่ถุงยางอนามัยสองชั้นจะยิ่งป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้มากขึ้น				☐ ครู ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ ระบุ.....
6. คนที่ดูแล้วสุขภาพแข็งแรงดี อาจเป็นผู้ที่มีเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้				☐ ครู ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ ระบุ.....
7. เราสามารถติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้โดยการรับประทานอาหารร่วมกับผู้ที่มีเชื้อเอชไอวี				☐ ครู ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ ระบุ.....
8. เราสามารถติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้จากการถูกเนื้อต้องตัวกับผู้ที่มีเชื้อเอชไอวี				☐ ครู ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ ระบุ.....
9. การมีคู่มือหรือคู่มือที่ซื่อสัตย์ต่อกันและไม่ติดเชื้อเอชไอวี ช่วยลดความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์				☐ ครู ☐ พ่อแม่ ☐ เพื่อน ☐ สื่อต่างๆ ☐ ไม่แน่ใจ ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 4 ในชุดอุปกรณ์หรือผลิตภัณฑ์ต่อไปนี้ นักเรียน เคยเห็น เคยใช้หรือไม่ และมีความรู้เพียงพอหรือไม่ ใส่เครื่องหมาย ✓ ในแต่ละช่องที่ตรงกับตัว

1. ชุดตรวจการตั้งครรภ์

1.1 เคยเห็นหรือไม่

- เคยเห็น   หากเคยเห็น แล้วเคยใช้หรือไม่   เคย   ไม่เคย   ไม่แน่ใจ
 ไม่เคยเห็น
 ไม่แน่ใจ

1.2 มีความรู้เพียงพอหรือไม่   พอ   ไม่เพียงพอ   ไม่แน่ใจ

2. ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน

2.1 เคยเห็นหรือไม่

- เคยเห็น   หากเคยเห็น แล้วเคยใช้หรือไม่   เคย   ไม่เคย   ไม่แน่ใจ
 ไม่เคยเห็น
 ไม่แน่ใจ

2.2 มีความรู้เพียงพอหรือไม่   พอ   ไม่เพียงพอ   ไม่แน่ใจ

3. ยาคุมกำเนิดทั่วไป

3.1 เคยเห็นหรือไม่

- เคยเห็น   หากเคยเห็น แล้วเคยใช้หรือไม่   เคย   ไม่เคย   ไม่แน่ใจ
 ไม่เคยเห็น
 ไม่แน่ใจ

3.2 มีความรู้เพียงพอหรือไม่   พอ   ไม่เพียงพอ   ไม่แน่ใจ

4. ถุงยางอนามัย

4.1 เคยเห็นหรือไม่

- เคยเห็น   หากเคยเห็น แล้วเคยใช้หรือไม่   เคย   ไม่เคย   ไม่แน่ใจ
 ไม่เคยเห็น
 ไม่แน่ใจ

4.2 มีความรู้เพียงพอหรือไม่   พอ   ไม่เพียงพอ   ไม่แน่ใจ

ตอนที่ 5 ให้นักเรียนอ่านคำถามอย่างละเอียด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ในแต่ละช่องที่ตรงกับนักเรียนมากที่สุด

1. ปัจจุบันนักเรียนมีแฟนแล้วหรือยัง

- มี   ไม่มี   ไม่แน่ใจ

2. นักเรียนเคยมีประสบการณ์มีเพศสัมพันธ์แล้วหรือไม่

- ไม่เคย ---> (หากเลือกคำตอบนี้ นักเรียนไม่ต้องตอบข้อถัดไป จบการตอบแบบสอบถาม)
 เคย

3. หากเคยมีเพศสัมพันธ์ นักเรียนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ตอนอายุ.....ปี

4. ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนมีเพศสัมพันธ์หรือไม่

- ไม่เคย ---> (หากเลือกคำตอบนี้ นักเรียนไม่ต้องตอบข้อถัดไป จบการตอบแบบสอบถาม)
 เคย

4.1 เพศสัมพันธ์ของนักเรียนในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา นักเรียนใช้ถุงยางอนามัยบ่อยครั้งแค่ไหน

- ใช้ทุกครั้ง   ใช้เกือบทุกครั้ง   ใช้เป็นบางครั้ง   ไม่ใช้เลย

4.2 ในเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย นักเรียนกับคู่ได้ใช้ถุงยางอนามัยหรือไม่

- ใช่   ไม่ใช่   จำไม่ได้   ไม่แน่ใจ/ไม่ทราบ

หากตอบว่า ใช้ถุงยางอนามัย นักเรียนและคู่ หาถุงยางอนามัยจากที่ใด

☐ ครู	☐ เพื่อน
☐ ร้านขายยา	☐ ร้านค้า / ร้านขายของชำ
☐ ร้านสะดวกซื้อ (เซเว่นอีเลฟเว่น/มินิมาร์ท)	☐ เครื่องจำหน่ายถุงยางอนามัยแบบหยอดเหรียญ
☐ สถานอนามัย / ศูนย์บริการสาธารณสุข	☐ โรงพยาบาลรัฐ / เอกชน
☐ สถานบริการ / บาร์ / โรงแรม	☐ จำไม่ได้
☐ อื่น ๆ ระบุ.....	☐ ไม่ทราบเพราะคู่นอนเตรียมมา

5. ที่ผ่านมานักเรียนได้เคยพูดคุยแลกเปลี่ยนกับ แฟน / คนรัก ในเรื่องต่อไปนี้หรือไม่

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
ฉันกับแฟน/คนรัก เคยพูดคุยแลกเปลี่ยนได้ทุกเรื่องในเรื่องเพศ			
ฉันกับแฟน/คนรัก เคยพูดถึงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี			
ฉันกับแฟน/คนรัก เคยพูดคุยแลกเปลี่ยนเรื่องการใช้ถุงยางอนามัยในการป้องกัน			

☺ ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ☺

แบบสังเกตการสอนเพศศึกษา

ขั้นที่ 1: ประเด็นที่ต้องทบทวน

- มีแผนการจัดการเรียนรู้ มี ไม่มี
ในแผนจัดการเรียนรู้
- จุดประสงค์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานและหลักสูตร สอดคล้อง ไม่สอดคล้อง
- ดูสาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ(เนื้อหา) จากคู่มือทั้งหมด บางส่วน
- ดูกิจกรรมการเรียนรู้ หรือขั้นตอนการจัดกิจกรรม จากคู่มือทั้งหมด บางส่วน
 เด็กมีส่วนร่วม ไม่มีส่วนร่วม
 ครูใช้คำถามมาก ใช้คำถามน้อย
 มีตัวชี้วัดความรู้ ไม่มีตัวชี้วัดความรู้
 มีตัวชี้วัดทักษะ ไม่มีตัวชี้วัดทักษะ
 มีตัวชี้วัดคุณลักษณะ ไม่มีตัวชี้วัด
คุณลักษณะ

มีระบบการวัดและประเมินผล

1. การให้คะแนนความรู้ ทำ ไม่ทำ
2. การให้คะแนนทักษะ ทำ ไม่ทำ
3. การให้คะแนนทำงานกลุ่ม ทำ ไม่ทำ
4. การให้คะแนนผลงานนักเรียน ทำ ไม่ทำ

ขั้นที่ 2: ประเด็นที่ต้องสังเกต

- 2.1 มีการสร้างการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ทำ ไม่ทำ
1. โดยการใช้คำถาม ทำ ไม่ทำ
  2. โดยการฟัง ทำ ไม่ทำ
  3. โดยการเชื่อมโยงและ สรุป ทำ ไม่ทำ
  4. โยการใช้สื่อ ทำ ไม่ทำ
- 2.2 มีบรรยากาศการเรียนรู้แบบใด
1. สนุก ไม่เครียด มาก ปานกลาง น้อย
  2. เด็กมีการถามตอบกับครู มาก ปานกลาง น้อย
  3. เด็กกล้าถาม และตอบ มาก ปานกลาง น้อย
  4. เด็กเข้าเรียนครบ มาก ปานกลาง น้อย
  5. เด็กเข้าตรงหรือก่อนเวลา มาก ปานกลาง น้อย

แบบสำรวจหัวข้อการเรียนรู้ที่นักเรียนได้เรียนในวิชาเพศศึกษาที่จัดขึ้นในโรงเรียน.....

ข้อมูลนักเรียน ID..... ชั้น..... เคยเรียนเพศศึกษาเมื่ออยู่ชั้น.....เคยเรียนเพศศึกษาในวิชา.....

โปรดทำเครื่องหมาย✓ใน O หน้าหัวข้อที่ได้เรียนจริง

- ม 1   อย่างสวยหนุ่มสาว   สะอาดสดใสปลอดภัย   ประกาศรับเพื่อนใหม่   เรื่องของชิตชนก○เมื่อคนบ่น   หลากหลายแบบ   อยู่ร่วมกันฉันกับเธอ
 ไม่มีไม่เท่า   ฉันเป็นฉันเอง   ทำตามสั่ง   เมื่อคนแฉว   สัมผัสดีสัมผัสไม่ดี   ข้างหลังภาพ   แฟนฉัน   รู้ทันป้องกันได้○นับจากวันนี้
- ม 2   บอกหน่อยอยากรู้   ฉันในสายตาคนอื่น   ใจเขาใจเรา   เพศสัมพันธ์มีได้เมื่อใด○แลกหน้า   รู้จักคุ้นเคย   ยอดนักชาย
 สร้าสะพาน   เรื่องของปักเป่า   โลกของเธอโลกของฉัน   รวมมิตร   อยากบอกเธอ   จินตนาการรัก   ชะลอดีกว่าไหม
- ม 3   เปิดห้องวัยรุ่น   ไม่เท่าแต่เข้าใจ   คู่กันเรื่องเพศ   รักนะตัวเอง   ร้อยแปดวิธีบอกรัก   ขอคิดดูก่อน   ความรู้แค่เอี่ยม   ฉันคิดว่า   อารมณ์ไป
 ไขความรู้เรื่องเอดส์   ตาดูหูฟัง   ช่วยแดงโมผ้าทางตัน   คู่มือถนอมรัก   ปัญหาเรื่องเพศปรึกษาใคร   เส้นแบ่งทางเพศ○เราเป็นผู้ใหญ่พอ
หรือยัง
- ม 4   สื่อกับภาพลักษณ์วัยรุ่น   ฉัน เธอ และเขา   เอกซเรย์ร่างกาย   สารพัดโอกาสจริงหรือ   รู้ไว้ใช้ว่าและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
 เรื่องของจอม   อยากรู้คิดอะไรอยู่   ออกหักไม่ยกเป็นไร   ทางที่เลือกเดิน   รักร้อนๆหรือรักเย็นๆ   โลกแห่งความหลากหลาย
- ม 5   สิ่งสำคัญสำหรับฉัน   เนื้อตัวร่างกาย   ผู้หญิงเลี้ยวซ้ายผู้ชายเวี้ยวขวา   เพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น   เรื่องของต้นกับอ้อ   อยู่อย่างเข้าใจ
 เมื่อรักต้องเลือก○พรายกระซิบ   อย่างนี้ผู้ชาย   ชิดกับต้อย   ท้องไปมแบบนี้   เพื่อนใจวัยรุ่น   คู่กันได้ไหม
- ม 6   ชีวิต ม 6   รู้จักเท่ากัน   ต่างคนต่างเหตุผล   เรื่องของเงาะ   No condom no sex   ใบนุญาตการเป็นพ่อแม่   คำนิยามหรือฆ่านิยาม
 จับผิดโฆษณา   เรื่องของรันรัน   ที่เล่นที่จริง   โอกาสเป็นของทุกคน   มหาวิทยาลัยชีวิต   พลังคนหนุ่มสาว   ธรรมนูญเรื่องเพศ

แนวทางการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

1. ท่านได้ดำเนินการอะไรบ้างเพื่อให้มีการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านในโรงเรียนของท่าน
  - 1.1.1 อะไรช่วยให้จัดการเรียนรู้เพศศึกษา
  - 1.1.2 เคยไปอบรมกับแพชหรือไม่ ถ้าไป หลังอบรม รู้สึกอย่างไร และมีอะไรบ้างที่ท่านนำมาใช้ในการบริหาร หรือสนับสนุนโครงการนี้
  - 1.1.3 อะไรที่ทำไม่ได้
2. ท่านคิดว่า อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสำเร็จ
3. ท่านวางแผนว่าจะต้องทำอะไรต่อไปอีกเพื่อให้มีการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านที่มีคุณภาพในโรงเรียนของท่าน

แนวทางสนทนากลุ่มครูผู้สอน

- 1 ท่านเคยไปอบรมกับแพชหรือไม่ ถ้าไป หลังอบรม รู้สึกอย่างไร และมีอะไรบ้างที่ท่านนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาของท่าน
- 2 อะไรทำได้ อะไรอยากทำ และ อะไรที่ทำไม่ได้
- 3 ท่านได้ดำเนินการอะไรบ้างในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านในโรงเรียนของท่าน
- 4 ท่านคิดว่า อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดความสำเร็จ
- 5 ท่านวางแผนว่าจะต้องทำอะไรต่อไปอีกเพื่อให้มีการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านมีคุณภาพ

แนวทางสนทนากลุ่มเด็กนักเรียน

1. นักเรียนได้เรียนอะไรบ้างที่เรียกว่าวิชาเพศศึกษาของโรงเรียน
สอนโดยใคร เคยเรียนกับอาจารย์คนไหนมาก่อนหรือไม่
ถ้าเคย นักเรียนเห็นอะไรเปลี่ยนไปบ้างในอาจารย์คนนี้ เช่น บุคลิก เทคนิคการสอนฯ
2. นักเรียนชอบอะไรบ้างในวิชาเพศศึกษาของโรงเรียน
หัวข้ออะไรที่ชอบ
กิจกรรมอะไรที่ชอบ
สื่อการสอนอะไรที่ชอบ
3. นักเรียนได้นำการเรียนรู้เรื่องใดจากวิชาเพศศึกษานี้ไปใช้บ้าง
เหตุจูงใจอะไรที่นำไปใช้
ใช้แล้วรู้สึกอย่างไร
4. นักเรียนได้เล่าเรื่องที่จากวิชาเพศศึกษานี้ไปบอกใครบ้าง
เหตุจูงใจอะไรที่ไปบอก
คนที่รับฟังมีความเห็นอย่างไร
5. ถ้าจะทำให้วิชาเพศศึกษามีคุณภาพและสอนได้ต่อเนื่อง นักเรียนคิดว่าต้องมีการดำเนินกิจกรรมอะไรบ้างในโรงเรียน ในชุมชน ในครอบครัว และใครควรเป็นดำเนินการบ้าง

แบบประเมินสรุปผลการสำรวจการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านของโรงเรียน
ตามกรอบแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาต้นแบบในการจัดการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้าน

- โรงเรียน..... ระดับมัธยมศึกษา ขยายโอกาส
ตอบโดย..... หัวหน้าทีมผู้สัมภาษณ์ ทีมผู้สัมภาษณ์ หัวหน้าทีมในโรงเรียน
๑. สถานศึกษา.....มีการกำหนดแผนและสนับสนุนให้มีการจัดการเรียนรู้ "เพศศึกษา" อย่างน้อย ๑๖ ชั่วโมงต่อปี สำหรับผู้เรียนทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง (ระดับมัธยมศึกษา ม. ๑ - ม. ๖)
- มีแผน ครบถ้วน บางส่วน น้อยมาก ไม่มีแผน
มีการสนับสนุน ครบถ้วน บางส่วน น้อยมาก ไม่สนับสนุนเท่าที่ควร
๒. ครูที่รับผิดชอบวิชา/ชั่วโมงเพศศึกษา ได้รับการอบรมเตรียมความพร้อม (โดยผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมผู้จัดการกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษา โครงการก้าวอย่างเข้าใจ ๓ หรือ ๔ วัน)
- ครูผู้สอน ทุกคน ครึ่งหนึ่ง น้อยกว่าสองคน ผ่านการอบรมของแพช
๓. ผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการ และ/หรือ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ) มีความเข้าใจแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษารอบด้านสำหรับเยาวชน สามารถอธิบายถึงแนวทางการจัดหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษาของสถานศึกษาได้
- ผู้บริหารทุกคนอธิบายหลักการได้ถูกต้อง ครบถ้วน
 ผู้บริหารบางคนอธิบายหลักการได้ถูกต้อง
 ผู้บริหารทุกคนบอกแนวทางการบริหารหลักสูตรเพศศึกษาของโรงเรียนได้ครบถ้วน
 ผู้บริหารทุกคนบอกแนวทางการบริหารหลักสูตรเพศศึกษาของโรงเรียนได้ครบถ้วน
๔. สถานศึกษา จัดให้มีการอบรมเรื่องเพศศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับ ครูอื่นๆ ในโรงเรียน (การอบรม ๑-๒ วัน)
- มีเป็นประจำ มีครั้งเดียว ไม่เคยมี
๕. สถานศึกษาจัดระบบการโค้ช เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา ในรูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา
- มีเป็นประจำ มีครั้งเดียว ไม่เคยมี
๖. สถานศึกษาสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตร หรือเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้เพศศึกษาเพื่อสุขภาวะทางเพศของเยาวชน ผ่านกิจกรรมนักเรียน ชุมนุม หรือชมรม โดยเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการโดยเยาวชนเพื่อเยาวชน (youth-led activity)
- มีเป็นประจำ มีครั้งเดียว ไม่เคยมี
๗. สถานศึกษามีนโยบายและมาตรการ การดูแลเยาวชนและการจัดการปัญหาที่ส่งเสริมแนวทางการพัฒนาเยาวชนเชิงบวก
- มีเป็นลายลักษณ์อักษร มีเป็นคำพูด ไม่เคยมี
๘. สถานศึกษามีระบบดูแลนักเรียนที่รวมการให้คำปรึกษาในเรื่องเพศ และมีระบบบริการส่งต่อหน่วยงานภายนอกอื่นๆ
- มีระบบเยี่ยมบ้านนักเรียน มีการให้คำปรึกษาในเรื่องเพศ มีระบบเฝ้าระวังปัญหาพฤติกรรมนักเรียน
 มีระบบข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจในการจัดการเรียนรู้ มีระบบบริการส่งต่อหน่วยงานภายนอกอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
๙. สถานศึกษา จัดให้มีกิจกรรมสร้างความตระหนักและความเข้าใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น สนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาให้เยาวชน
- มีการนำเสนอแทรกในวันปฐมนิเทศผู้ปกครอง ไม่มี
 มีการอบรมผู้ปกครองเรื่องการจัดการเรียนรู้เพศศึกษา
 มีการจัดกิจกรรมเชิญชวนชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดูแลนักเรียน
 มีการจัดกิจกรรมสร้างความเข้าใจให้กับกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชน

